

Glorie unității naționale, la mulți ani marelui ei ctitor de azi, tovarășul Nicolae Ceaușescu!

Fotografie de ION MICLEA

Puține imagini reliefează mai clar, mai puternic, mai decisiv, în ochii noștri și în ochii celor ce ne privesc, ce înseamnă Partidul Comunist Român, ce înseamnă România socialistă, ce înseamnă democrația noastră, ce înseamnă unitatea moral-politică a unui popor devenit o singură ființă cu munca și cu creația sa, ca imaginile — atât de familiare, atât de scumpe inimilor, atât de profund integrate existenței acestei țări și conștiinței ei — ale marelui dialog pe care secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îl poartă cu

națiunea, cu masele largi, cu oamenii muncii din întreprinderi, de pe ogoare, din instituții.

Noi, românii, am avut mulți și străluciți bărbați a căror viață și a căror operă au însemnat identificarea cu o realitate inconfundabilă, țara, care au socotit, asemeni Kogălniceanului, că actele de interes național sînt o lucrare a timpului, o lucrare a oamenilor, că nimeni, nici o persoană sau grup de persoane, nu și le pot apropria, fabricînd un monopol sau altul asupra lor. Dar clipele de dialog, de apro-

piere de consens național, de coincidență de idealuri și de idei între masele populare și cei de la cîrma destinului lor, promulgatorii acelor acte, au fost, deși semnificative, extrem de rare. Ele s-au produs, peste contradicții și divergențe, peste interese opuse, doar în momentele de primărie, cînd existența însăși a societății era pusă în joc, cînd țara devenea cuvîntul magic, unificator. Din clipa însă cînd

(Continuare în pagina 3)

ILIE PURCARU

„...Am încercat să fac totul pentru a justifica încrederea partidului, încrederea colectivă a Comitetului Central, a Comitetului Politic Executiv, încrederea maselor populare, a poporului însuși, acționînd în spiritul năzuințelor sale de dreptate socială și națională, de înfăptuire a unei societăți socialiste avansate, care să asigure națiunii noastre, omului, deplină libertate, manifestarea deplină a personalității umane. Dacă ar trebui, tot așa, să încep de la Congresul al IX-lea sau de cînd am intrat în mișcarea revoluționară, aș merge pe același drum, aș acționa în același spirit. Voi face totul și în viitor pentru a răspunde încrederii partidului, a poporului, pornind de la faptul că, fiind comunist, fiind revoluționar, pentru mine nimic nu este mai presus decît interesele poporului, cauza libertății sale, a progresului său, a realizării socialismului și comunismului, a asigurării unui nivel de viață, material și spiritual tot mai înalt, a dezvoltării continue a patriei, a întăririi independenței și suveranității României socialiste”.

NICOLAE CEAUȘESCU

ANUL XXX - NR. 4 (1337) - 22 IANUARIE 1981

flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

Pentru ridicarea întregii activități pe o treaptă superioară

Desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii a dezbătut probleme de mare importanță privind îndeplinirea planului pe 1981, care asigură dezvoltarea economiei naționale, a principalelor sale ramuri și subramuri, în ritmuri susținute, accentuarea laturilor calitative în toate domeniile. Orientările și indicațiile cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenară sînt menite să ducă la un avînt al dezvoltării țării în 1981, în întregul cincinal, la îmbunătățirea activității în toate sectoarele, la sporirea rolului consiliilor de conducere ale oamenilor muncii. Apreciind activitatea acestor consilii, conducătorul partidului și statului nostru a spus: „Consider necesar să subliniez totodată rolul important al consiliilor de conducere ale tuturor unităților industriale și din celelalte sectoare de activitate, al adunărilor generale, al Consiliului Național al Oamenilor Muncii care — acționînd în spiritul democrației muncitorești, într-un spirit revoluționar, comunist — au asigurat unirea tuturor eforturilor maselor largi populare și au adus o contribuție de mare însemnătate la toate aceste realizări. S-a demonstrat că această formă democratică de organizare a economiei și celorlalte sectoare ale societății noastre socialiste, în care oamenii muncii participă direct la luarea deciziilor și la activitatea de îndeplinire a hotărîrilor, reprezintă un cadru minunat de conducere de către poporul însuși, în mod conștient, a destinelor sale de făurire a comunismului și bunăstării lui”. Pe această linie, a participării maselor largi de oameni ai muncii la îndeplinirea neabătută a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului s-au dezbătut și analizat toate problemele înscrise pe ordinea de zi a plenerii.

Scotîndu-se în evidență necesitatea de a pune pe primul plan creșterea producției de materii prime, îndeosebi petrol și cărbune, de alte surse energetice, și totodată de a asigura dezvoltarea mai puternică a producției agricole, la plenară s-a subliniat că oamenii muncii din aceste sectoare trebuie să-și unească

eforturile pentru a folosi cu maximum de randament mijloacele pe care statul, întregul nostru popor le alocă ramurilor prioritare respective pentru a asigura realizarea producțiilor stabilite și chiar producții suplimentare. La plenară s-a discutat pe larg și s-a raportat despre măsurile hotărîte în vederea asigurării în întregime a materialelor și înlocuitorilor necesari în toate ramurile, în vederea realizării întregii producții planificate în 1981. S-a evidențiat, de asemenea, importanța asigurării unui ritm continuu de aprovizionare tehnico-materială, în conformitate cu normele de consum, astfel ca în toate unitățile producția să se realizeze ritmic, normal, excluzîndu-se cu desăvîrșire dereglările „în lanț” cauzate de nerealizarea producției fizice într-un singur sector.

Legat de problema materiilor prime, la plenară au fost analizate posibilitățile reducerii în continuare a normelor de consum la materii prime și materiale, energie și combustibili, în condițiile îndeplinirii integrale a producției fizice și a producției nete; s-au analizat, de asemenea, posibilitățile valorificării superioare a materiilor prime și materialelor, evidențîndu-se necesitatea de a se acționa cu toată hotărîrea în această direcție. O atenție deosebită — s-a subliniat la plenară — trebuie să se acorde recuperării și refolosirii materialelor, precum și recondiționării și refolosirii pieselor de schimb și a diferitelor subansamble. În cuvîntarea rostită la plenară, secretarul general al partidului, președintele republicii, a arătat că acționînd pentru realizarea integrală a prevederilor stabilite cu privire la aprovizionarea cu materii prime, este necesar să se găsească noi căi pentru a sporii cantitățile de materiale, piese și subansamble refolosite. În această direcție, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, consiliile de conducere, toți oamenii trebuie să aibă un rol hotărîtor.

În ceea ce privește investițiile, plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii a relevat necesitatea concentrării forțelor pe un număr restrîns de obiective, așa cum s-a stabilit prin plan, pentru a asigura darea în folosință a tot ceea ce s-a prevăzut pentru acest an. Atenția va trebui concentrată într-o mă-

sură mai mare decît pînă acum pentru buna funcționare a capacităților existente, atingerea parametrilor proiectați și realizarea la timp a întreținerii și reparațiilor capitale — probleme esențiale pentru creșterea producției și rentabilității, a eficienței economice.

La plenară a fost evidențiată, de asemenea, necesitatea de a se acționa cu toată hotărîrea pentru o mai bună organizare a întregii activități și pentru realizarea, pe această bază, a creșterii mai puternice a productivității muncii. În acest scop, se impune ca în acest an și în cursul întregului cincinal să se facă totul pentru o mai bună organizare a muncii și producției, pentru mecanizarea, automatizarea, cibernetizarea și robotizarea proceselor de producție. Totodată, trebuie să se acționeze pentru reducerea în continuare a personalului neproductiv și trecerea acestuia în producție, pentru ridicarea pregătirii profesionale și tehnice a oamenilor muncii, pentru organizarea reciclării și ridicării nivelului de cunoștințe al întregului personal.

În cursul dezbaterilor s-au stabilit măsuri pentru realizarea ritmică a producției destinate exportului, pentru contractarea ei în întregime și onorarea la termen a obligațiilor asumate față de beneficiarii externi. În ceea ce privește importul, s-a arătat că mijloacele de plată necesare trebuie să se asigure din exporturile realizate de celelalte ramuri.

Evidențîndu-se însemnătatea deosebită pe care o are, pentru buna conducere a întregii activități, aplicarea fermă a noului mecanism economic, accentuarea autoconducerii muncitorești și autogestunii, s-a subliniat că așezarea pe principii economice a întregii activități, rentabilizarea tuturor sectoarelor vor stimula și mai puternic producția, creșterea eficienței, a producției nete, dezvoltarea rapidă a avuției naționale, a bunăstării poporului.

Consiliile de conducere ale tuturor unităților, toți oamenii muncii au un rol de seamă și în asigurarea creșterii continue a veniturilor, a nivelului de trai. Legat de aceasta, trebuie să se asigure realizarea neabătută a producției agricole și alimen-

tare, buna aprovizionare a oamenilor muncii, prin întărirea ordinii și disciplinei, a spiritului de răspundere a oamenilor muncii care lucrează în comerț; trebuie, de asemenea, ca toate unitățile industriale producătoare de bunuri de consum să asigure realizarea producției fizice la toate sortimentele, să se acorde o mai mare atenție serviciilor, să sporească preocuparea față de sănătatea oamenilor muncii.

Plenara a hotărît convocarea Congresului Consiliilor Oamenilor Muncii în perioada 21—23 mai 1981. Printre punctele înscrise pe ordinea de zi figurează: Planul național unic de dezvoltare economică și socială a României pe perioada 1981—1985; Raport cu privire la activitatea Consiliului Național al Oamenilor Muncii pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor rezultate din planul național unic de dezvoltare economică și socială în cincinalul 1976—1980, pentru aplicarea neabătută a noului mecanism economico-financiar, perfecționarea mecanismului autoconducerii muncitorești și întărirea autogestunii; Programul de creștere mai accentuată a productivității muncii, de reducere a cheltuielilor materiale și de producție în scopul creșterii eficienței întregii activități economice; Programul cu privire la ridicarea nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii și creșterea continuă a calității vieții în perioada 1981—1985.

Dînd glas voinței milioanelor de oameni ai muncii din patria noastră, participanții la plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii au exprimat sentimente de dragoste fierbinte și înaltă prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul jubit al partidului și statului nostru, și s-au angajat să contribuie cu toată energia, cu toată răspunderea, la realizarea exemplară a prevederilor de plan pe 1981, la îndeplinirea obiectivelor actualului cincinal, la transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, la progresul neîntrerupt al țării pe calea socialismului și comunismului.

ION CODRU ■

Brașov, 9 ianuarie 1981 — Ședința de lucru pe probleme de agricultură de sub președinția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

PĂMÎNTUL este al întregului popor și trebuie să asigure hrana pentru popor!

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, vineri, 9 ianuarie, s-au desfășurat la Brașov lucrările ședinței de lucru pe probleme de agricultură.

Obiectul dezbaterii l-a constituit analiza largă a problemelor agriculturii rezultate în lumina sarcinilor stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. și a hotărîrilor adoptate la sesiunea Marii Adunări Naționale din luna decembrie 1980.

Participanții au examinat cu exigență și răspundere problemele înscrise pe ordinea de zi, subliniind că programele sus-puse dezbaterii, măsurile luate pînă în prezent și acțiunile ce urmează a fi întreprinse în continuare vor determina îmbunătățirea substanțială a activității în toate sectoarele agriculturii. S-a arătat că indicatorii planului de stat pentru agricultură pe anul 1981 reflectă real posibilitățile și condițiile din fiecare județ, iar actele normative înscrise pe ordinea de zi creează cadrul necesar pentru perfecționarea organizării producției și a muncii, întărirea ordinii și disciplinei în aplicarea tehnologiilor, creșterea răspunderii la toate nivelurile pentru realizarea integrală a planului.

Dezbaterile au dat expresie hotărîrii comunistilor și oamenilor muncii din agricultură de a face din anul agricol 1981 un an de maximă angajare a forțelor umane și agricole de care dispun unitățile agricole, pentru perfecționarea și ridicarea întregii activități la nivelul cerințelor stabilite de Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român pentru actuala etapă de dezvoltare economică-socială a țării.

Primit cu vîi și puternice aplauze, în încheierea ședinței de lucru, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Importantele orientări și indicații cuprinse în cuvîntarea conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adevărate teze program pentru oamenii muncii din agricultură, au drept țel realizarea unei adevărate revoluții agrare, în ce privește producția, productivitatea, nivelul tehnic și gradul general al activității satelor noastre.

În cuvîntul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit stîit la imperatiile de moment ale activității din agricultură cit și la sarcinile de viitor și de perspectivă din acest domeniu de activitate. „Trebuie să punem ordine în buna gospodărire a pămîntului, care constituie mijlocul de bază în agricultură, factorul esențial pentru creșterea producției agricole... Să nu mai admitem diminuarea suprafețelor agricole și arabile. Să acționăm cu fermitate pentru creșterea acestei suprafețe. Să organizăm lucrările de îmbunătățiri funciare, să asigurăm creșterea productivității, obținerea unor producții mari la hectar. Aceasta este de fapt problema esențială de care trebuie să pornim în acest an”, a subliniat secretarul general al partidului.

Ca urmare a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu se pun bazele trecerii la un nou sistem de aprovizionare cu produse agroalimentare, bazat pe autoconducerea, pe autoaprovizionarea și autogestiuinea fiecărui județ, fiecărui oraș, fiecărui localitate. Acest lucru este posibil, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru că prin normele și programele stabilite s-a asigurat fiecărui județ baza materială pentru realizarea producției vegetale și animale planificate, pentru asigurarea corespunzătoare a aprovizionării și pentru livrările la fondul centralizat al statului. Așa cum se subliniază în cuvîntare, numai prin luarea măsurilor pentru realizarea în întregime a programelor, a producțiilor stabilite se va putea

asigura o creștere corespunzătoare a consumurilor.

Experiența bună a unor județe care au obținut producții cerealiere de 4 000—5 000 de kilograme la hectar trebuie generalizată. Realizînd producția de cereale, producția vegetală în general, vor fi create condiții pentru realizarea programului din zootehnie, se va asigura producția de carne, lapte, ouă și lînă.

Bunul gospodar nu trebuie să-și îngăduie să lase necultivată nici o palmă de pămînt. Și în acest domeniu, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, se impune luarea unor măsuri adecvate astfel ca toți oamenii muncii din agricultură care dețin, sub o formă sau alta, o suprafață de teren agricol să asigure lucrarea și folosirea ei în întregime Prin cultivarea de către membrii cooperatelor, țărani individuali și alți cetățeni, pe terenurile lor, a plantelor oleaginoase, florii-soarelui și a sfeclei-de-zahăr se va putea asigura satele într-o măsură importantă a cantitățile de ulei și zahăr necesare.

Hotărîtoare sînt acum, la început de an, măsurile în vederea unei bune organizări a activității de producție. „Să începem prin întărirea ordinii și disciplinei, prin întărirea răspunderii pentru executarea lucrărilor agricole... S-au elaborat normele de executare a lucrărilor agricole, de asigurare a densităților, a în-sămînțării și recoltării în perioadele optime. Este necesar să fie bine înțeles că aceste norme sînt obligatorii și că ele trebuie realizate în întregime”, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Normele elaborate și care au căpătat putere de lege trebuie aplicate cu toată fermitatea! Este sarcina trasată de conducerea de partid și de stat tuturor oamenilor care lucrează în agricultură și nu numai lor.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că în agricultură trebuie aduse cit mai grabnic îmbunătățiri care țin în special de buna organizare a

activității de producție. O problemă este aceea a stringerii și depozitării produselor. Se pierde încă foarte mult, cite 10—15 la sută din recoltă, la recoltare, datorită nestringerii la timp a recoltei și a depozitării ei defectuoase. Se impune ca recolta să nu mai fie depozitată pe cîmp, ci pusă în remorci și transportată în depozite sau direct la locurile de livrare. „Încă de pe acum, nu în vară sau în toamnă, trebuie să luăm măsuri pentru a stabili locurile de depozitare, bazele pentru toate culturile”, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Și în privința sistemului de finanțare a activității de producție din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat măsurile ce se impun pentru ca activitatea de acordare a creditelor să fie stimulativă, pentru ca organele financiare să îndeplinească rolul care li au. Principiul autoconducerii, al autogestunii trebuie să funcționeze strict și în agricultură. Trebuie să ajungem acolo încît fiecare cooperativă, fiecare unitate să se autofinanțeze. „Cine nu produce nu poate să primească credite. Așa cum prevede legea, să luăm pămîntul și să-l dăm celor care îl muncesc. Pămîntul nu poate fi ținut fără să producă. El nu este un bun al unuia sau al altuia, este al întregului nostru popor și trebuie să asigure hrana pentru popor!”

La încheierea cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu, toți cei prezenți la ședința de lucru ovationează cu însuflețire pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, angajîndu-se să facă totul ca anul acesta să fie anul care să marcheze noua revoluție agrară, ce presupune producție, productivitate și eficiență economică, satisfacerea în mai mare măsură a necesităților economice a întregului popor, țelul suprem al întregii politici a partidului.

PETRE ALEXE ■

**Marele dialog
cu țara**

PARTIDUL — CEAUȘESCU — ROMÂNIA

LA MULȚI ANI!

Nici toată lumina soarelui
n-ar fi de-ajuns
să-i mulțumim că ne-a dat
Libertatea!
Dar noi îi dăruim un zimbet.

Nici miile de trandafiri
n-ar fi de-ajuns
să răscumpărăm florile date
vieții noastre!
Dar noi îi dăruim o petală.

Nici fluviul de cerneală
n-ar fi de-ajuns
să-i scriem numele pe cerul
patriei!
Dar noi îi dăruim numele
în piatra recunoștinței.

Și nici cele mai alese cuvinte
n-ar fi de-ajuns
să-i strigăm: „La Mulți Ani!”
Dar noi dorim:
Să ne trăiți întru mulți ani!

ADRIANA LERIAN
elevă, București

(Urmare din pagina 1)

primejdiile se retrăgeau, apropierea aceasta — excepțională și efemeră — se pierdea, țara își destrăma înțeleșul, și chiar ființa, în structuri și realități polare, care cu greu se mai puteau concilia. Nici o epocă din istoria noastră n-a fost în stare să asigure ca factor de permanentă apropiere sau dialog deschis, întemeiat pe încredere, pe unitatea de interes, de simțire, de ideal, între masele largi și conducătorii lor. Acest fapt a devenit o realitate, o strălucitoare realitate, definitorie pentru noi, pentru democrația și unitatea noastră, pentru modul nostru de dezvoltare, abia acum, într-o epocă ce încercuie un deceniu și jumătate din cronica țării și care poartă, în conștiința fiecăruia dintre noi, numele celui ce a inaugurat, a dirigit efectiv, a asigurat în chip programatic acest dialog, hotărându-i caracterul, de ineluctabilă lege a devenirii noastre.

Cei ce-am fost martori, în acești 15 ani — și toți, un întreg popor, am fost martori! — la marele dialog cu țara al tovarășului Nicolae Ceaușescu, purtat de la tribuna înaltelor foruri ale partidului, ale democrației noastre socialiste, sau în vizitele de lucru desfășurate în județe, în fabrici, pe șantiere, la sate, în instituții ale culturii, învățământului, științei, tehnicii, artei, în organisme ale vieții politice, sociale, economice sau obștești, nu vom uita niciodată capacitatea de transformare, de impulsivitate dinamică, de stimulare, de elevare, de largă deschidere spre noi orizonturi pe care astfel de momente o au în viața, în munca, în creația unui întreg popor. Sute, mii, milioane de oameni își rețin, după asemenea momente, activitatea, își întreabă conștiințele, își reevaluează forțele, își concentrează eforturile în direcțiile luminate de omul din fruntea partidului și a țării, de analize, critice, recomandări, soluții, îndreptările de înaltă valoare, principială și practică primite din partea sa. Fiecare întâlnire de acest fel între secretarul general al partidului și membrii partidului, între președintele țării și țară, devine un eveniment crucial în viața partidului, a poporului, a colectivităților respective, care, vreme îndelungată, vor sta sub lumina acestui eveniment, în prelungirea elanului creator declansat de el, potențându-l cu acte de muncă de o nouă amploare și de o nouă forță.

Citim în aceste dialoguri, care pentru oamenii României sînt fierbinți sărbători ale inimilor și mari sărbători ale ideii, câteva din calitățile omului care-l poartă. Este uriașă sa putere de muncă, este uriașă sa neoboseală, este uriașă sa energie, ce se transmit tuturor, transformându-i prezența, oricînd și oriunde, într-un generator de neoboseală, de energie, care s-a ridicat în acești ani la prestigiuul unui simbol. Este profunda sa cunoaștere a realităților românești, incredibila lor cuprindere, în întregimea, în complexitatea ca și în fibra lor cea mai intimă, nimic din ceea ce e al acestei țări nefiindu-i străin, țara întreagă fiind cum s-a spus, cabinetul său de lucru, cu toate peisajele, citoriile, vetrele sale de trudă și existență, mari sau mici, rinduite în rafturile a căror cheie o posedă ca nimeni altul. Este capacitatea creatoare a comunistului, a marxistului, de a aplica strategia socialismului, legile lui, legitățile lui, la specificul unei țări și al unui popor. Este cunoașterea de esență a ființei poporului, a ce este, ce vrea, ce poate și ce trebuie să devină acest popor. Este dorința sa de a elibera, din sinul poporului, toate forțele, de a fructifica la modul plener potențialul său de gândire, de inovație, de creație, de accedere către nou, potențial amenintat (pînă nu prea demult!) cu anchilozarea, chiar cu arierarea, în condiția în care „noul” era împrumutat de aiurea, necon-

Pictură de CORNELIA IONESCU-DRĂGUȘIN

OMAGIU

El ne conduce-n plină libertate

spre-un viitor de așezări profunde,

cinstit și drept și cu umanitate

căci, din ce-i greu, nimic nu ne ascunde

In jurul Lui, uniți, increzători

în forța și în marea-i cutezanță,

sîntem străvechi popor de luptători

ce construiește și mereu învață

de la străbunii care s-au jertfit,

gîndind la strănepoții ce-or să vină

și vor rămîne-brațe de granit

în țara de lumină, carpatină

Urmaș întocmitorilor de țară,

os de străbun și de viteaz, mereu

în linia întia, temerară,

acolo unde-l greul cel mai greu.

ION IANCU LEFTER

cordant cu realitățile țării, cu ființa ei, ba chiar constringindu-le, uneori pînă la anulare. Este marea sa capacitate de prospec-tare, de depistare a noului autentic, de discernere a durabilului din efemer, de discernere, din păienjeniișul evenimentelor laterale, a esențelor, a structurilor vii, a nucleelor încărcate cu promisiunile devenirii. Este franchetea sa comunistă, opusă festivismului care poleiește, este intranșigența sa în neascunderea greutăților, a erorilor sau a lipsurilor, în afirmarea nemijlocită a adevărului, oricît de crud ar fi acesta, premisele dialogului său cu țara, cu oamenii ei, pornind de la cea mai deplină sinceritate, de la înfățișarea realității așa cum e ea, de la abordarea ei fățișă, frontală. Este faptul că e, deopotrivă, om al ideii, al concepției, al viziunii largi și integratoare, dar și om al travaliului practic, înhămiindu-se primul la truda pentru înfăptuirea ideii, a concepției sau a viziunii, schițînd, împreună cu cei ai locului, soluțiile concrete ale înfăptuirii,

într-un sistem a cărui eficiență este și una imediată, este și una de durată. Este marea receptivitate la sugestiile maselor, la dorințele lor, la nevoile lor, la voința lor, el desăvîrșindu-și, cu sprijinul lor, și concepția, și demersul practic, învățînd de la viață, învățînd de la oameni, de la constructorii socialismului, luînd de la ei niste însușiri, niste haruri, niste virtuți și aruncîndu-le din nou în balanța construcției, cu o vigoare unică. E, peste toate, marea, fierbintea, îndeturnabila lui dragoste față de ei, față de oamenii acestei țări, afirmată pregnant în întreaga lui viață, în întreaga lui operă, în toate întîlnirile, în toate dialogurile cu ei. Cu ascuțitul — adînc implintit în viața sa de fiecare zi — a tot felul de mari probleme ale țării și ale lumii care ne înconjoară și în care ne implicăm cu acțiuni și cu inițiative ce-i poartă numele, omul din fruntea României găsește totuși, cum încă nimeni n-a găsit pînă azi, disponibilitatea, răgazul de a vibra la problemele zilnice ale omului, și

nu ale celui abstract, ci ale celui viu, cu nume și cu prenume. În toate dialogurile și întîlnirile, în toate vizitele de lucru care au cuprins România, dîndu-i ocol de mai multe ori, revenind ades pe aceleași itinerarii, ca să vadă ce s-a făcut și ce nu, el s-a interesat îndeaproape de acest om, de condițiile lui de muncă, de viață, de cîștigul lui, de casa lui, de copiii lui, de hrana lor, de învățătura lor, de prezentul și viitorul familiei românești, pe care se sprijină marea familie a românilor.

Citim în marele dialog cu țara, dincolo de calitățile omului care-l întreține, dincolo de un stil de muncă, dinamic, revoluționar și eficient, o concepție, care, la fel, îi poartă numele, citim un nou model — original, modern, înedit în peisajul construcției noastre socialiste — al raporturilor partid-popor, al raporturilor mase-conducător, generator de emulație teoretică și de strategii optime ale înaintării. Acest model a constituit și constituie una din marile teme de meditație și de acțiune ale secretarului general, care, încă din 1967, la scurt timp după investirea cu suprema funcție de conducere în partid, a dedicat locului, rolului și însemnătății partidului comunist în societatea noastră, relațiilor sale cu masele, un amplu studiu, îmbogățit pe parcursul anilor cu noi elemente și teze, configurînd un tezaur unic de gândire revoluționară, cutezătoare și novatoare. Un element de cea mai înaltă valoare, pe care-l datorăm secretarului general, și care se exprimă nemijlocit prin însuși marele dialog cu țara, îl constituie ideea integrării organice a partidului — centrul vital al națiunii — în viața societății, căreia îi imprimă o dinamică evoluție, evoluînd, în același timp, el însuși, exercitîndu-și rolul conducător prin modalități care poartă sigiliul timpului, al realităților și cerințelor lui în continuă mișcare. În lumina acestui principiu, partidul își promovează istorica sa misiune nu „de sus”, ca un emițător de directive, nu din afara vieții, ci dinlăuntrul ei, din miezul incandescent al creației sociale, în indisolubilă legătură, în permanent dialog cu masele, cu poporul. „Trebuie să înțelegem — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — că vorbind de unitatea în jurul partidului comunist noi avem în vedere integrarea largă a partidului cu masele largi populare, avem în vedere nu o unitate în jurul unui grup de oameni — chiar numeros — din partidul comunist, ci o unitate între oamenii din partidul comunist și oamenii care nu sînt încă în partidul comunist, toți acționînd în aceeași direcție, pentru edificarea socialismului și comunismului în România, pentru independența patriei, pentru socialism și comunism”. Iată, sintetic reliefate, acel nou model, acea nouă calitate a raporturilor partid-popor, conducător-mase largi, raporturi care au dus, în ultimă instanță, la noua noastră democrație, o democrație reală, ca manifestare a puterii întregului nostru popor, o democrație care înseamnă drepturi și libertăți mai depline ca niciodată, o democrație cu iradiere egală pentru toți membrii societății, indiferent de profesii, de naționalitate, de funcții. O democrație în al cărei nucleu de forță se află democrația muncitorească, o democrație care ridică pe primul plan participarea vie și efectivă a celor mulți la conducerea țării, la decizia destinului național, printr-un perpetuu dialog — vast cit țara, implicînd toată țara — asupra problemelor cruciale ale înaintării pe toate planurile. Întărirea autoconducerii, dezbaterea publică a proiectelor de legi și de hotărîri, organizarea sistematică de consfătuiri și congrese pe domenii ale activității economico-sociale, instituționalizarea unor organisme noi, cu caracter permanent, de promovare și fructificare a inițiativei obștești, sub egida atocuprinzătoarei organizații politice naționale care e Frontul Democrației și Unității Socialiste, crearea, cu alte cuvinte, a unui cadru organizatoric unic în felul său deschis largi posibilități pentru înfăptuirea unei unități dialectice, superioare calitativ, între participare, răspundere și decizie, căreia marele dialog cu țara al președintelui Nicolae Ceaușescu îi slujeste drept strălucită expresie, transformînd-o într-o veritabilă forță motrice a civilizației și progresului.

Purtăm cu toții mîndria acestui dialog, mîndria de a participa la el și mîndria — mereu dătătoare de noi elanuri — de a-l îndeplini exemplar ideile, hotărîrile, sarcinile, exigențele salturilor valorice în toate sferile de activitate.

Acum, cînd ne pregătăm să sărbătorim ziua de naștere a omului care și-a închinat întreaga viață partidului, României, socialismului, libertății și demnității noastre, locului nostru respectat și ales sub cerul acestei lumi, aducem în acest dialog prinosul dragostei, al recunoștinței noastre, prinosul legămîntului nostru, al tuturor fiilor acestui pămînt — români, maghiari, germani, de alte naționalități — de înaltă și pasionată slujire a ideilor-fortă înscrise în planurile partidului, în documentele Congresului al XII-lea, în cuvîntul și fapta președintelui patriei, spre slava prezentului și spre fericirea urmașilor.

Partidul-Ceaușescu-România este unitatea-simbol a forței, dragostei și speranțelor noastre.

Cu inimă revoluționară, pentru țară, partid și popor

Pe prima treaptă a unui an nou, pe prima treaptă a unui nou cincinal, țara își reînvieste conducătorul iubit și stimat așa cum îl cunoaște de la începuturile lui de conducător, implicându-se până în adâncul ființei sale de om între oameni, de comunist de omenie, în aceeași neostenită, generoasă și rodnică lucrare căreia i s-a dedicat cu tot sufletul, cu toată ardoarea sa revoluționară, de aproape o jumătate de veac: propășirea necontenită a patriei, ridicarea ei pe culmile unei măreții ce i se citea de demult în destin, ca un drept inalienabil, cuvenit tuturor patriilor cinstit încheiate, menite unui viitor luminos, de împlinit cât mai repede, cât mai bine și nu în ultimul rând cât mai chibzuit. Și nu trimțim convingerea că rostim un adevăr fundamental atunci când afirmăm că apariția tovarășului Nicolae Ceaușescu pe scena vieții politice românești, în fruntea Partidului Comunist Român, la cirna țării, a avut semnificația unui act istoric, decisiv, drept consecință a căruia, înainte de orice, am înțeles toți că viitorul comunist al României nu este ceva care vine oricum, ceva care trebuie așteptat până când se va îndura în sfârșit să sosească, ci o baricadă pentru care se luptă în toate clipele succesive ale vieții fiecăruia dintre noi, o realitate a gândirii înaintate, inaripate, spre care se navigă cu toate pinzele sus. Iar dimensiunea primordială a personalității sale, dinamică, tenace și cutezătoare, așa cum am ajuns s-o cunoaștem și cum am ajuns s-o înțelegem, alăturându-ne necondiționat fluidului de adevăr închis în fibra ei curată, ni se dezvăluie, desigur, tocmai prin această nerăbdare lucidă, tonică și clarvăzătoare pe care o imprimă întregii națiuni toate îndemnulurile sale, toate demersurile sale din plan politic, social, economic și spiritual.

Această dimensiune a personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, președintele României socialiste, este de recunoscut ca o expresie de excepție a însăși personalității poporului care l-a zămislit, a încredințat acestui popor în ziua sa de mine și în puterea de a o trăi în dreptate și pace. Cel mai iubit fiu al acestei patrii se arată a fi, totodată, o sinteză etocventă a virtuților și comorilor de inteligență ce-i consacra patriei însăși statura morală de-a lungul propriei sale istorii, zbuicimată ca un riu de munte din munții ei izvorită, nu de puține ori tulburată de cei ce au însămintat în viața ei neliniște, rivnindu-l avuțiile, dar niciodată căzută în deznădejde și întotdeauna învingătoare. El, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu noi, știind ceea ce nu știu dușmanii libertății popoarelor: că o patrie nu este un pribeag de așteptat cu gânduri ascunse la o răscruce de drum. Și nu este mai puțin adevărat că cel mai iubit și mai stimat fiu al patriei noastre se arată a fi, totodată, o întruchipare fericită a deschizătorului de drumuri noi, care hrănește virtuțile și comorile amintite de inteligență ale românilor, în toate veac de răscruce, cu o sevă nouă, din început reavănă, din început pregătindu-ne pentru o lume schimbătoare, cu idealuri mai înalte decât cele de ieri, cu țeluri mai demne și mai îndrăznețe decât cele din virste mai vechi ale civilizației noastre. Și firește, și omul, și personalitatea omului Nicolae Ceaușescu

Iluminând de-a pururi libertate

E liniște și-i pace-adincă-n țară
și-n case amiroase-a sărbătoare,
se-așază peste munți văpaie clară,
se-așază-n inimi gind curat de floare

Și-o limpede-strălimpede lumină
imbracă-nțregul necuprins al zării,
din depărtate vremuri par să vină
inaltele îndemnuri ale țării

Și-o tihnă-a lumii-ncepe să se-nchege
aici, în vatra Patriei străbune,
când Patria, după străveche lege,
Conducătorului cu inima îi lege

Să ne trăiți mulți ani cu sănătate!
Vă fie gindul flacăra curată
iluminând de-a pururi libertate
pe-această țară-n veci ne-ngenunchată

VICTOR NIȚA

au devenit în numai câțiva ani, dar în ani de o rodnicie nemaiîntâlnită în istoria românilor, o pildă de urmat cu o abnegație supremă, un ideal de atins într-o viață de om, pentru toți fiii patriei noastre comune, pentru comunistii, pentru întregul nostru popor, și bărbați și femei, nedeosebiți între ei de legea de azi a pământului, români, sau maghiari, sau germani. Iată, aproape că nu există zi în care să nu aflăm, pe o cale sau alta, prin presa tipărită sau prin intermediul undelor her-

ține al căror păienjenis înconjoară mai strins ca oricând o planetă trudită îndelung în conflicte mai mari sau mai mici, dar întotdeauna periculoase pentru pacea lumii, că personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, promotor consecvent al idealurilor noastre de pace, este iar și iar omagiată pe meridane mai apropiate sau mai îndepărtate de noi și de spațiul în care ne trăim veșnicia. Și sintem mindri de această împlinire a destinului său de conducător de popor. În același timp,

receptăm împlinirea aceasta, motiv pentru a fi de două ori mindri, ca pe un omagiu adus României socialiste, ca o împlinire a vocației pacifice a românilor și, totodată, ca o consecință firească a împlinirii pe care o reprezintă simbioza dintre gândirea și acțiunea tovarășului Nicolae Ceaușescu și cugetul și fapta poporului său, cel ce sintem, acum.

Mereu, și în trecutul românilor, ca și în trecutul altor nații, mai mici sau mai puternice, mai vechi sau mai noi, cite un dor nu s-a stins pe de-a-ntregul. Neatîrnarea țintită de un voievod au zădărnici-o din pornire furtuni întru totul potrivnice. Liniștea rivnită după încercări și războaie istovitoare s-a destrămat ca un fum, izgonită prin ăntelții din afară, ațînd o zavistie lăuntrică nicicum aducătoare de pace. Belșugul țintit de un alt voievod s-a risipit sub năvăliri și bejenii, mai multe în veac, uneori, decât chiar ani veacului. Și când s-au strîns, în sfișit, toate trei la un loc, s-a întimplat că s-au asmuțit împărățiile de iur-imprieur între ele sau dreptatea îndelung așteptată de țară s-a poticnit în legi și în rinduieli strimbe, chiar aici, între hotarele ei.

La urma urmelor, când neatîrnarea și liniștea și belșugul acestei țări, cit este și nu cit am dori citeodată să fie, s-au întemeiat pe legi drepte, pe o omenie emanând din însăși esența unei societăți noi, fără doar și poate, deslusim în totalitatea îndatoririlor noastre citeva îndatoriri noi, necunoscute nouă până mai ieri sau alaltăieri. Hărnicia cutează astăzi spre orizonturi mai limpezi decât altădată. Chibzuința, și ea, gândită la dimensiuni obșteli, are alte infățișări decât altădată, infățișări care se schimbă uneori de la o zi la alta, trăind și noi, români, ca toate popoarele, într-o lume care respiră așa cum respiră, citeodată poticnindu-se în neajunsuri despre care știm foarte bine că nu răsar din senin. Dar dreptatea din țară o împărțim între noi, numai noi, aici se măsoară și partea de muncă ce trebuie să fie asumată de fiecare, aici se măsoară și partea de bine ce se cuvine la partea de muncă.

Inteligența și dinamismul personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, puterea omului și a conducătorului de a prevedea și de a ne călăuzi pașii prin respectul unei chibzuințe funciare a acestui popor au apărut în istoria noastră atunci când a fost nevoie de ele, atunci când țara însăși acumula în fibrele ei suficiente resurse pentru a fi în stare să asculte și să se supună îndemnulurilor unui îndrumător de excepție, vizionar, curajos, inițiat în mecanismul legilor obiective care guvernează progresul material și moral. De asemenea, prin afirmarea acestei personalități, în viața noastră politică, în viața politică a lumii întregi, ne-am ales acum cu mindria de a fi întru totul convinși că, într-adevăr, sintem capabili să înținem pasul cu ritmurile cele mai înalte prin care popoarele își aproprie zi de zi viitorul. Mai mult, ne-am ales cu mindria de a putea înscris în marea carte a progresului umanității ritmuri noi.

Aceasta credem noi a fi marea operă a omului care a dat numele său unui timp.

MIHAI PELIN

O tinerețe de erou

Intrat încă la vîrsta de 15 ani în rîndurile mișcării revoluționare din patria noastră, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a făcut repede remarcant prin activitatea neobosită, dirzenie, abnegație și curaj în înfruntarea prigoanei regimului burghez. Este binecunoscută bogata activitate revoluționară desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în conducerea Comitetului Național Antifascist, curajul, dirzenia și maturitatea politică de care a dat dovadă în timpul procesului anticomunist de la Brașov, din primăvara anului 1936, când a fost condamnat la 2 ani și jumătate de închisoare pentru activitatea politică, de interes național și patriotic desfășurată în calitate de secretar al Comitetului regional Prabova al Uniunii Tineretului Comunist. Cercetări recente ale documentelor care formează zbuicimata dar glorioasă activitate a mișcării noastre muncitorești, a partidului comunist în anii ilegalității, relevă noi aspecte și imprimă noi dimensiuni militantismului revoluționar și patriotic, clarviziunii politice și capacității organizatorice cu care s-a așezat plener încă din acei ani grei conducătorul eminent și încercat de azi al partidului și poporului nostru. Un capitol aparte în această glorioasă biografie de luptă îl constituie contribuția hotărîtoare adusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu procesului de organizare a mișcării de rezistență împotriva represiunii și samavolniciei care au fost supuși în permanență militanții revoluționari comunisti și antifasciști în diverse închisori, internați mai apoi în lagărul de la Tg. Jiu.

Documentele vremii și deopotrivă tovarășii care l-au cunoscut pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în perioada de detenție la Doftana (15 august 1936 - 12 decembrie 1938), îi evidențiază activitatea intensă desfășurată în cadrul conducerii celei de partid, a organizației de colectiv. Tînărul luptător revoluționar s-a remarcant totodată printr-o activitate neobosită de studiu instructiv, de educație revoluționară și partinică, fiind încadrat activ în formele specifice de organizare a învățămîntului de partid din închisoare. Cunoștințele ideologice, cele de cultură

generală dobîndite în acești ani în condițiile deosebit de vitrege, specifice Doftanei, îl vor detașa pe comunistul Nicolae Ceaușescu în rîndurile cursanților Școlii superioare de cadre a P.C.R. de la Ploiești, organizată conspirativ de conducerea partidului în vara anului 1939. „El s-a impus - avea să remarce ulterior unul dintre militanții P.C.R., participanți la cursurile acestei școli de partid - prin cunoștințele asimilate în „Academia” Doftanei, unde a fost închis la vîrsta de 18 ani, prin capacitatea sa neobișnuită de asimilare, prin regimul său de studiu riguros și organizat, început de la primele ore ale dimineții pînă noaptea tîrziu. Era încă de pe atunci neobosit dar perfect sănătos. Știa să asculte toate părerile, comenta cu mare putere de discernămint problemele puse în discuție, știa să-și spună cu o logică fără cusur opinii și nu ceda niciodată cînd știa că are dreptate”.

În mod deosebit însă s-a impus contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la lupta colectivului de militanți comunisti și antifasciști întemnițați împotriva represiunii, pentru introducerea și respectarea regimului politic. Atitudinea sa intransigentă față de samavolnicile administrației, față de maltrătarile și regimul de izolare la care erau supuși deținuții politici revoluționari își găseau deseori reflectarea în rapoartele gardienilor, în cererile repetate ale acestora de a se adopta măsuri aspre, de represiune împotriva sa. „Subsemnații gardieni Mihai Gheorghe, Pralca Vasile și Militaru Ilie, cu serviciul de zi la secțiile D.E. și F.G., respectuși vă raportam următoarele: în dimineața zilei de 20 februarie 1937, pe la orele 8, deținutul Ceaușescu Nicolae a început să strige la adresa Dv., și pe noi făcîndu-ne călăi și bătăuși, spunînd că nu știm ce facem”.

Gardienii raportori petiționau în continuare comandantului măsuri de pedeapsă, intrucît, insistau ei, comunistul Nicolae Ceaușescu ar fi unul dintre cei mai activi „instigatori” din secție. Dealtfel, înseși oficialitățile închisorii au apreciat în acest fel activitatea comunistului Nicolae Ceaușescu. În rezoluția

pusă pe același raport și pe altele de același gen, comandantul închisorii ordona să fie mai întii „scos la raport” și apoi „izolat”. În limbajul Doftanei, ambii termeni își aveau înțelesul lor aparte: scoaterea la raport presupunea, de regulă, cea mai cruntă bătăie; iar „izolarea”: umezeala celulelor întunecoase ale secției „H” sau „D”, cu întregul lor cortegiu de samavolnicii și privațiuni.

Activitatea revoluționară desfășurată de luptătorul comunist Nicolae Ceaușescu în anii grei de detenție între zidurile Doftanei, bogată în conținut și în semnificații politice, poartă în sine nu numai disciplina sa partinică exemplară, încadrarea conștientă și activă în munca de partid care se desfășura în închisoare, în viața organizației de colectiv, dar și sensurile sârcinilor de conducere pe care comunistii i le-au încredințat în cadrul Celulei P.C.R. Referindu-se la anii petrecuți de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Doftana, muncitorul ciferist clujean Pavel Bojan, întemnițat încă în urma luptelor de clasă din ianuarie-februarie 1933, scrie următoarele rînduri pătrunse de sentimente de stimă și admirație tovarășescă, comunistă: „Cînd în primăvara anului 1937 am ajuns din nou la Doftana toate celulele secțiilor luminoase erau pline de deținuți politici. Atmosfera era deosebit de încordată, spiritul de luptă al tovarășilor s-a întărit. După ce cei mai mulți dintre deținuții politici comunisti și antifasciști au fost duși la Doftana, colectivul s-a lărgit și s-a întărit, organizînd lupte tot mai hotărîte, de mai mare amploare pentru cîștigarea drepturilor politice.

Am aflat printre altele că secretarul organizației de partid este Nicolae Ceaușescu care e încarcerat la secția G din spate... Cu timpul m-am convins că tovarășul nostru secretar este un om curajos, matur și dirz, ducea la bun sfîrșit și cu promptitudine sarcinile ce i se încredințau. Îmi aduc și azi aminte, cum plimbîndu-mă în jos și în sus prin celula mea, mă gîndeam cu admirație la felul cum își manifesta sentimentul simțului

datoriei și la energia cu care își îndeplinește sarcinile...”

Conceptută drept mijloc de opresiune și de izolare politică a luptătorilor revoluționari ai clasei muncitore, Doftana a fost transformată în adevărată școală de educație revoluționară și patriotică, în care s-au format cadre de conducători comunisti, strîns legați de mase, a căror activitate constituie exemplul de dăruire revoluționară, de înaltă principialitate, clarviziune politică și fidelitate neîntărită față de interesele poporului românesc al patriei. Amintindu-și cu emoție de grelele încercări pe care comunistii le-au înfruntat cu neabătută dirzenie în anii îndelungați de detenție la Doftana și în alte închisori, de dăruirea și spiritul revoluționar al eticii comuniste cu care au înfruntat angrenajul măsurilor represive, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Lupta revoluționară, viața în colectivele din închisori și lagăre au constituit o înaltă școală de pregătire politico-ideologică, de educare și formare în spiritul principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Activiștii revoluționari, comunistii, puneau mai presus de orice interesele maselor populare, lupta împotriva asupritorilor, ei renunțau la tot, împărțind de multe ori între ei ultima bucată de piine, dar țînînd sus steagul luptei revoluționare. În mod deosebit să dori să menționez viața organizată în închisori în spiritul principiilor eticii comuniste, care au dat țării și forță tuturor celor închiși să reziste prigoanei, infometării, mizeriei și să țînă sus steagul luptei revoluționare, să nu se plece nici un moment în fața claselor exploatoare”.

Eliberat din închisoare la sfîrșitul anului 1938, comunistul Nicolae Ceaușescu s-a aflat din nou în vîltoarea luptei, cu entuziasmul și dăruirea ce îl caracterizau, participînd, alături de viitoarea sa tovarășă de viață - tînăra comunistă Elena Petrescu - la acțiunile revoluționare de amploare desfășurate de partidul comunist împotriva fascismului, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru apărarea independenței și suveranității naționale a României, a integrității sale teritoriale, grav amenințată în epoca respectivă. Iar expresia acestei participări pleneră a tovarășului Nicolae Ceaușescu la lupta revoluționară a partidului comunist împotriva pericolului fascist o reprezintă marea manifestație antifascis-

Om de stat aflat în centrul politicii mondiale

A vorbi astăzi de vocea distinctă și valoroasă a României în concertul statelor contemporane înseamnă, înainte de toate, a reface drumul pe care ea îl parcurge în *anii Ceaușescu*. Este o perioadă scurtă la dimensiunile istoriei, dar care a impus cu o exemplară rapiditate în conștiința lumii o țară — România — un popor — cel român — și un conducător — președintele Nicolae Ceaușescu. Desigur, dacă, azi, pe cele mai diferite meridiane ale globului se vorbește despre șeful statului român ca fiind „omul care a contribuit în mod cel mai decisiv la schimbarea chipului României”, despre „înțelegerea profundă a realității istorice, justitea și umanismul cu care concepe problemele internaționale”, despre „unul dintre cei mai profunzi și mai reprezentativi oameni politici ai acestui timp” — a trebuit ca *anii Ceaușescu* să aducă dovezi peremptorii, să ateste în fiecare zi și în fiecare moment dimensiunile acestei personalități de excepție.

Scrutând acest drum din perspectiva timpului scurs, el ne apare azi și mai glorios. Privindu-l în diacronie și sincronie devine limpede că pătrunderea românească pe glob a fost determinată de o politică externă pe cât de clară pe atât de realistă, pe cât de amplă pe atât de exactă, pe cât de fermă pe atât de originală. La baza ei se află legământul de înaltă semnificație al președintelui României de a conduce națiunea română socialistă pe culmile civilizației și progresului într-un climat internațional de pace, respect, comprehensiune și colaborare.

Identificându-și idealurile cu ale națiunii, președintele României a dat glas vocăției păcii și înțelegerii a poporului nostru care, la rindul său, de fiecare dată, și-a exprimat adeziunea entuziastă față de acțiunile și inițiativele internaționale ale conducătorului partidului și statului nostru care, toate, privesc pacea, libertatea și demnitatea popoarelor, înțelegerea și cooperarea internațională.

În consecință, și pe plan extern drumul parcurs de România în *anii Ceaușescu* a atins înălțimi nebănuite, dar firești, prin rodnicia demersului internațional al președintelui nostru, prin viziunea atât de cuprinzătoare și de nuanțată a problemelor cu care omenirea se confruntă, prin pledoaria sa atât de răspicată pentru luciditate, responsabilitate și umanism în rezolvarea acestor probleme, prin acțiunea sa neobosită pentru a edifica o lume mai dreaptă și mai bună, prin viabilitatea soluțiilor date diferitelor procese complexe ce caracterizează evoluția lumii noastre, prin metoda dialogului pe care a impus-o cu atita strălucire în sfera relațiilor internaționale.

Se știe bine că, la mijlocul anilor '60, lumea abia dacă realizase cât de profund nocivă a fost perioada „războiului rece”, dar încă nu se înregistrau preocupările și elementele de natură să ducă la depășirea totală a acelor vremuri și a imobi-

lismului, propunind în sfera relațiilor internaționale dialogul între state, indiferent de orinduirea lor socială, mărime geografică, potențial economic sau uman în vederea concertării pentru consolidarea destinderii, a înfăptuirii unor pași concreți pentru salvagardarea și consolidarea păcii.

Analizând temeinic procesele lumii contemporane în spiritul materialismului dialectic și istoric, secretarul general al Partidului Comunist Român a subliniat, cu limezime, încă din 1965: „Cauza progresului și civilizației omenirii impune respectarea dreptului fiecărui popor, fie el mare sau mic, de a-și alege nestingherit calea dezvoltării politico-sociale și economice, de a-și afirma ființa națională, de a-și rezolva singur destinele proprii: aceasta constituie, totodată, o cerință esențială a menținerii și consolidării păcii”.

Ceea ce președintele Nicolae Ceaușescu a impus ca principiu și raționament al conduitei internaționale, în scurtă vreme, practica de zi cu zi a ratificat, a reliefat valențele firești unei atari metodologii, i-a subliniat virtuțile concrete. În acest sens, orice retrospectivă ar evidenția acțiunile de adevărat pionierat ale șefului statului român în direcția intronării unei atmosfere senine, de încredere și dialog între statele Europei — continent din care au pornit cele două mari conflagrații mondiale de la care mosteneste atâtea probleme complexe și complicate; continent în care există două blocuri militare opuse, o imensă concentrare de

forțe și materiale armate dar și atâtea minunate realizări ale științei, tehnicii. Și, desigur, încrederea și dialogul să conducă firesc la securitate, destindere, cooperare reciproc avantajoasă.

Ca urmare, la București sau în capitalele europene, președintele Nicolae Ceaușescu a dialogat practic cu toți șefii statelor europene, cu șefi de guverne, cu lideri ai partidelor comuniste și muncitorești, socialiste și progresiste, ai altor partide politice. Cronica acestor ani a consemnat numeroase mărturii ale acțiunii consecvente a României socialiste, prin glasul cel mai autorizat al președintelui Nicolae Ceaușescu, în direcția înfăptuirii securității în Europa și în lume pentru că inițiativele șefului statului nostru au privit, deopotrivă, întregul mapamond, întreaga serie de probleme cu care se confruntă omenirea. Ca urmare, în Africa, Asia, America Latină și de Nord au fost înregistrate multe și strălucite misiuni ale păcii și colaborării ale președintelui României, toate devenind nu numai elemente de referință în cronica raporturilor țării noastre cu aceste state ci și în sfera relațiilor internaționale. Să rememorăm pe scurt: rod al unui dialog bogat, al penetrației tot mai puternice a ideilor, tezelor și principiilor românești de relații internaționale — întemeiate pe independență, suveranitate, respect reciproc, neamestec în treburile interne — s-au semnat documente politice — Tratat de prietenie și colaborare, Declarații solemne comune —

acorduri economice, culturale, științifice care au dus la o extindere și aprofundare fără precedent a relațiilor țării noastre cu celelalte țări ale lumii. Azi, România întreține raporturi diplomatice cu 137 țări, are legături comerciale cu peste 140 de state, participă la activitatea a peste 50 de organizații internaționale. Iată expresia cantitativă a pătrunderii românești pe glob. Ea este rodul nemijlocit al dialogului cultivat cu atita vigoare de președintele Nicolae Ceaușescu, context în care oamenii politici ai acestor vremi — conducători de state și de partide, ziaristi și oameni simpli — au avut prilejul nemijlocit să ia contact cu unul dintre cei mai străluciți fii ai poporului român, să evidențieze dimensiunile impunătoare ale personalității, să omagieze cu respect contribuția sa unică la normalizarea relațiilor dintre state, la reglementarea conflictelor și disputelor internaționale prin negocieri între părțile implicate și instaurarea unui nou tip de relații între state — precum declara Kurt Waldheim. Să dea o înaltă apreciere meritelor sale personale pentru afirmarea relațiilor egale în drepturi între state, pentru înțelegerea mai bună între popoare și pentru întărirea păcii — precum sublinia Iosip Broz Tito. Să sublinieze că în personalitatea președintelui nostru se contopesc convingerile comuniste și tradițiile românești, o gândire materialist-dialectică de talie mondială, patriotismul — cu alte cuvinte OMUL și PATRIA SA — precum arăta scriitorul suedez Per Olof Ekström. Să vorbească cu deosebit respect despre unul dintre oamenii de stat care au contribuit cel mai mult la democratizarea relațiilor internaționale, susținând voința popoarelor lumii a treia de a rămâne stăpâne pe destinul lor, — precum releva L.S. Senghor. Evident, exemplele ar putea continua.

Desigur, interesul major și prețuirea deosebită manifestate pe plan internațional față de politica externă românească se datorează largii sale deschideri, caracterului său activ, profund științific, ea fiind permanent în deplin consens cu interesele poporului nostru și ale popoarelor lumii, ale păcii, socialismului și colaborării internaționale — orientări stabilite de congresele Partidului Comunist Român.

Gindul cutezător și fapta neobosită ale președintelui Nicolae Ceaușescu — acest „bărbat de stat aflat în centrul politicii mondiale” cum a fost apreciat de unul dintre editorii operei sale — au condus firesc la un prestigiu niciodată atins de România până în *anii Ceaușescu*, au făcut ca popoarele lumii să recunoască în politica de prietenie și pace a țării noastre o politică ce corespunde integral nobililor năzuințe ale fiecărei națiuni.

Prin președintele Nicolae Ceaușescu — care se confundă cu însăși România — țara noastră este prețuită și are alți prieteni în lume. Este, acesta, un mare adevăr al *anilor Ceaușescu*, al contemporaneității.

DUMITRU CONSTANTIN ■

tă, antirăzboinică și antirevizionistă de la 1 Mai 1939, în organizarea și conducerea căreia partidul comunist i-a încredințat un rol hotărâtor.

Manifestându-se în sens activ, multilateral și în domeniile cele mai importante ale luptei desfășurate de P.C.R. în acești ani împotriva regimului de dictatură regală, a pericolului fascist și revizionist, activitatea militantului comunist Nicolae Ceaușescu nu putea să scape în mod obiectiv pentru multă vreme „vigilenței” aparatului represiv de stat, alertat mai întâi de rolul însemnat pe care partidul i-a încredințat în procesul de reorganizare a U.T.C.-ului. Ca urmare, este urmărit și arestat din ordinul Prefecturii de poliție din București. Este „cercetat” din nou în stilul specific și tradițional al organelor de anchetă din România burgheză. „În timpul persecuțiilor, cu toate caznele sălbatice și torturile fizice la care a fost supus, s-a purtat ca un erou demn al clasei muncitoare, ca un adevărat luptător comunist”, se consemnează în această privință într-o informație documentară memorialistică. Tribunalul Militar al Corpului II Armată din București îl condamnă, prin sentința nr. 2696 din 22 august 1939, la o pedeapsă grea: 3 ani de închisoare, 3 ani de interdicție, 20.000 de lei amendă și alți 5.000 de lei cheltuieli de judecată. Avea ceva mai bine de 22 de ani în august 1940 când era internat la Jilava. Era foarte tânăr încă, dar avea avantajul de a beneficia de experiența bogată a muncii conspirative în rândurile partidului comunist, de experiența anchetelor, a anilor de luptă pentru regim politic, petrecuți între zidurile reci ale închisorii Doftanei. Iată de ce nici cele 19 luni petrecute în celulele subterane, vesnic umede și igrasioase ale Jilavei, nu vor reuși să-l demoralizeze, adăugând, dimpotrivă, un plus acestei experiențe de viață revoluționară cu sensurile majore ale deplinei maturități. Mai mult poate decât Doftana vremurilor lui Eugen Savinescu, Jilava acestor ani intruchipa teroarea dar și admirația nemărginită, sentimente de dragoste și solidaritate din partea întregului popor pentru fiii săi cei mai buni, purtători de flamuri ai timpurilor noi. În rândurile acestora, ale deținuților politici comunisti și antifascisti internati în

forturile Jilavei, numele comunistului Nicolae Ceaușescu semnifică din nou, ca și în cazul Doftanei, curajul neprecupețit, maturitatea politică și capacitatea organizatorică care au permis colectivului să reziste și să se salveze în împrejurări dintre cele mai dramatice. „Ne-am reinfiltrat în anul 1941, la închisoarea de la Jilava, unde fusesem adus împreună cu un mare grup de comunisti — scrie militantul partidului comunist Vasile Vițcu. L-am văzut, cu alte cuvinte, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în zilele și nopțile teribile ale dictaturii antonesciene, când fiecare dintre noi știa că poate sfârși de la o oră la alta în fața plutonului de execuție sau în camerele de tortură ale Siguranței. Dar chiar și în asemenea împrejurări dramatice, marele bărbat al României a dovedit aceeași tărie de caracter, aceeași capacitate extraordinară de organizare și îmbărbătare a tovarășilor săi”.

Folosită din plin, experiența bogată dobândită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în anii dramaticelor confruntări cu aparatul represiv, în anii Doftanei și cei care au urmat va constitui suportul moral și rezumatul mișcării de rezistență desfășurate de militanții comunisti și antifascisti internatiți la Jilava. Sub conducerea sa s-au pus bazele trainice pentru activitatea organizației de partid din închisoare, s-au lărgit contactele și legăturile conspirative cu mișcarea muncitorească și antifascistă din afară, s-a organizat, după aceleași principii similare Doftanei, învățământul de partid și de cultură generală. Jilava a devenit, la rindul său, o mare universitate politică.

Legăturile conspirative trainice realizate sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu de colectivul deținuților politici revoluționari internatiți la Jilava cu mișcarea antifascistă din afară au determinat organele represive să adopte măsuri de prevedere. Ca urmare, comunistul Nicolae Ceaușescu va fi transferat la închisoarea din Caransebeș, în februarie 1942.

Alături de alți militanți comunisti și antifascisti care cunoscuseră ororile Doftanei și ale altor închisori, tovarășul Nicolae Ceaușescu își va aduce contribuția însemnată la organizarea muncii de partid, a organizației de colectiv din închisoarea Caransebeș, într-o perioadă în care comunistii și antifasciștii internatiți

țai aveau de suportat consecințele informației, izolării celulare, bătăii, numeroaselor provocări ordonate de Direcția Generală a Poliției și Siguranței. „Lucriind împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu aproape un an de zile (până la eliberarea sa din închisoarea Caransebeș și trimiterea lui în lagărul de la Tg. Jiu), mi-am dat seama că este un tovarăș de valoare deosebită, cu o inteligență aparte, cu rapiditate în gândire și acțiune, la care te impresiona adâncimea gândirii sale — sublinia unul dintre tovarășii de luptă care l-au cunoscut în acele împrejurări. Vedea că el folosește nu numai cele învățate, ci, bazat pe pregătirea politică, pe cultura sa, tovarășul Ceaușescu dezvoltă și elaboră idei noi în domeniul dezvoltării procesului politic din țară și din lume”.

La începutul lunii august 1943, comunistul Nicolae Ceaușescu îi expira pedeapsa. În vederea eliberării, el este transferat, la 21 iulie 1943, la închisoarea Văcărești. Nu i se redă totuși libertatea. Războiul era în plină desfășurare, frontul hitlerist se prăbușea, minia populară creștea și guvernul de dictatură militară nu voia să-l piardă din ochi pe acest adversar implacabil. Nicolae Ceaușescu, alături de alți militanți comunisti sau antifascisti, este internat în lagărul de concentrare de la Tg. Jiu. În ordinul Ministerului de Interne nr. 31.050 din 9 august 1943 găsim următoarea justificare: „Comunist notoriu”. O caracterizare laconică, care spunea însă totul.

Atitudinea consecventă, revoluționară și patriotică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitatea sa multilaterală desfășurată în acești ani în sinul colectivului de militanți antifascisti din lagăr au fost și sint unanim recunoscute. „El mi-a fost legătura politică din partea conducerii de partid a lagărului — scria tovarășul Andrei Neagu — și de câte ori am lucrat cu dînsul am avut mai multă încredere în forțele mele și am acționat cu toții fără cusur. Prin felul în care a condus legăturile noastre cu exteriorul, prin politica de ieșire din izolare impusă de condițiile lagărului, noi am dejuțat practic planurile de exterminare pe care le preconiza hitlerismul. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne îmbărbăta și ne infufla dorința de a învinge în pofida condițiilor umilitoare și inumane în care ne desfășuram munca. Trebuie să ieșim de aici sănătoși, ne spunea, trebuie să ne îngrijim în așa fel încât să nu rămănim în momentele decisive ale viitorului epuizați sau infirmi”.

Membru în conducerea organizației P.C.R. din lagăr, alături de alte cadre de bază ale partidului comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție însemnată la fixarea, în vara și toamna anului 1943, a obiectivelor de luptă politică și a liniei tactice adoptate de partidul comunist pentru pregătirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944.

Un rol însemnat în informarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, și prin el a organizației P.C.R. din lagăr, în transmiterea unor importante instrucțiuni și materiale conspirative de partid l-a avut tovarășa Elena Ceaușescu. Prezența sa repetată la porțile lagărului din Tg. Jiu, contactul permanent pe care l-a menținut cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu alte cadre de bază ale partidului din lagăr sint confirmate în documentele din epocă, precum și în materialele memorialistice ale militanților comunisti și antifascisti.

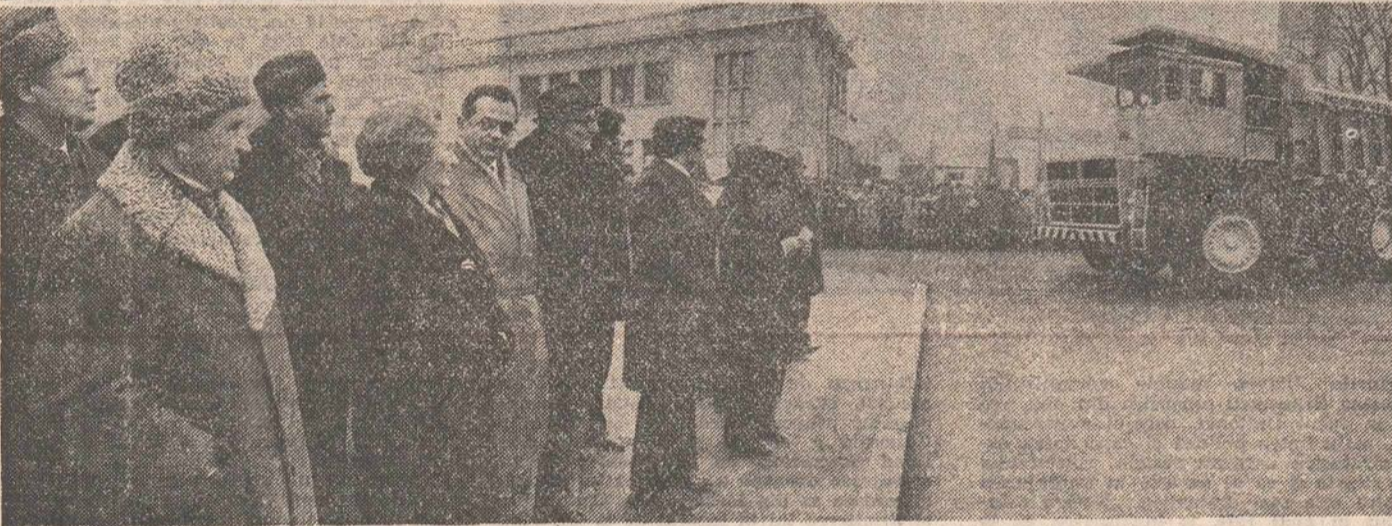
Activind în condiții noi, de legalitate, partidul comunist a acordat o atenție deosebită întăririi organizatorice a Uniunii Tineretului Comunist, avind în vedere rolul însemnat ce revenea acesteia în procesul marilor transformări economice, sociale și politice ale revoluției democrat-populare. Conducerea Uniunii Tineretului Comunist a fost încredințată tovarășului Nicolae Ceaușescu, revoluționarul a cărui experiență organizatorică, capacitate de muncă, discernământ și competență politică își găsiseră deja o strălucită concretizare în activitatea revoluționară și patriotică din anii grei ai ilegalității. În calitate de secretar general al Uniunii Tineretului Comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu a desfășurat o activitate neobosită pentru antrenarea largă a tinerei generații în marile înclăștări de clasă din anii care au urmat, pentru instaurarea puterii democrat-populare, refacerea economică a țării, pentru construcția societății socialiste.

Dr. OLIMPIU MATICHESCU ■

Vizita de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în județul Brașov

Calitatea, productivitatea, eficiența să devină realități de fiecare zi ale întregii economii

Recenta vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, cu alți tovarăși din conducerea partidului și statului, în județul Brașov se înscrie în cadrul permanentului dialog cu oamenii muncii, care a dus la dinamizarea dezvoltării orașelor și satelor patriei. În timpul vizitei, secretarul general al partidului, președintele republicii, a analizat, împreună cu reprezentanții organelor locale, cu cadre de răspundere din întreprinderile economice, cu specialiști și muncitorii, modul în care s-au realizat prevederile cincinalului recent încheiat, precum și măsurile întreprinse pentru desfășurarea în cele mai bune condiții, sub semnul exigențelor calitative stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R., de plenary Comitetului Central al partidului din decembrie 1980, a activității economice în acest an de început al noii etape de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră — cincinalul 1981—1985. După cum se subliniază în documentele congresului menționat, pentru perioada 1981—1985 partidul a pus ca sarcină centrală trecerea la o nouă calitate în toate domeniile de activitate, dezvoltarea puternică a forțelor de producție, creșterea avuției naționale și a venitului național, ridicarea gradului de civilizație, a nivelului de trai al poporului, în așa fel încât în cursul actualului cincinal să se realizeze trecerea României de la stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare la cel de țară socialistă mediu dezvoltată. Intreaga vizită în județul Brașov s-a desfășurat sub semnul dragostei și recunoștinței fierbinți pe care le nutresc, alături de întregul nostru popor, oamenii muncii care trăiesc în Țara Birsei, străvechi pământ românesc, față de partid, față de secretarul său general.

Înscriindu-se în fluxul dezvoltării întregii țări, Brașovul a cunoscut în anii

din urmă profunde schimbări în fizionomia sa economică, social-politică și spirituală, devenind, prin potențialul său economic și tehnico-științific, prin ansamblul condițiilor de muncă și de viață ale locuitorilor săi, un județ reprezentativ pentru forța înnoitoare a politicii partidului. Capacitățile de producție existente au fost an de an extinse, modernizate și reutilitate la nivelul ultimului cuvânt al tehnicii. Ca urmare, numeroase unități economice au cunoscut transformări de mare anvergură, mărindu-și și diversificându-și producția potrivit cerințelor crescânde ale economiei naționale, precum și a cerințelor pe plan mondial. Toate acestea au permis oamenilor muncii brașoveni realizarea înainte de termen a sarcinilor cincinalului 1976—1980 și obținerea, suplimentar, a unei producții de peste 15 miliarde lei. Brașovul deține astăzi primul loc în ierarhia județelor țării la producția globală pe locuitor, la producția de autocamioane, tractoare, motoare cu combustie internă, rulmenți, coloranți și pigmenți organici, mase plastice și rășini sintetice.

Cu realizări de prestigiu se pot mindri și unitățile economice care au avut deosebita cinste de a primi vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu. Astfel, produsele întreprinderii de scule din Rîșnov sînt cunoscute în numeroase țări cu dezvoltare industrială puternică, cum sînt S.U.A., Franța, R.F. Germania, Italia, Spania, Elveția. La indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, întreprinderea a realizat 252 mașini-unelte cu eficiență economică sporită, reducându-se astfel simțitor importurile unor asemenea utilaje. La întreprinderea de construcții aeronautice Brașov se realizează, în producția de serie, diferite tipuri de elicoptere, avioane, planoare și motoplanoare, cu o gamă largă de utilități. Între aceste produse, de înaltă tehnicitate și complexitate tehnologică, se numără elicopterele IAR-330 și IAR-316, avioanele IAR-823 și

IAR-316, precum și motoplanorul IS 28 M2 de concepție românească, larg apreciat atît în țară, cît și în străinătate. Motoplanorul IS 28 M2 a realizat o performanță care a produs o adîncă impresie în cercurile aeronautice internaționale. Acest aparat a parcurs distanța Brașov—Tocumwal (Australia), însumînd 22 000 de kilometri, în 154 ore, avînd o viteză medie orară de 140—150 km/h și un consum de 13 l/h, străbătînd zone cu condiții geografice și de climă de mare dificultate, fără să sufere vreo defecțiune. Acest record, care situează motoplanorul românesc printre cele mai valoroase aparate de acest gen din lume, a făcut ca IS 28 M2 să fie solicitat în prezent de beneficiarii din S.U.A., Anglia, Suedia, Canada, R.F. Germania ș.a., țări cu o puternică dezvoltare aeronautică. La întreprinderea de autocamioane din Brașov, care a realizat sarcinile cincinalului trecut cu 18 zile înainte de termen, au fost asimilate în fabricație mai ales autocamioane și autobasculante de capacitate sporite, care pot fi utilizate pentru o gamă largă de transporturi și lucrări industriale. Astfel, s-a realizat autotractorul echipat cu motor de 280 CP destinat transporturilor internaționale de mărfuri, autocamionul cu remorcă de diferite tipuri, în funcție de specificul încărcăturii transportate, precum și autobasculantele de 40 și 55 tone, solicitate de marile șantiere naționale. Se pot da numeroase alte exemple.

Necesitatea ca încă din primele zile ale noului cincinal calitatea, productivitatea, eficiența să devină realități cotidiene ale întregii economii a constituit dominantă întregii vizite în județul Brașov. În dialogul purtat în întreprinderile vizitate, în cadrul întîlnirii de lucru cu membri ai conducerii Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, centralelor industriale de autocamioane și tractoare, întreprinderilor de autocamioane și tractoare, institutelor de cercetare și proiectare de

specialitate și ai întreprinderilor de comerț exterior de profil, în cuvîntarea rostită la adunarea cu activul de partid din Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații și orientări concrete, menite să ducă la ridicarea calității, la modernizarea producției, reducerea consumului de materiale, la creșterea eficienței întregii activități economice.

În realizarea acestor obiective, de o mare importanță este dezvoltarea puternică a bazei de materii prime și energetice din țară, precum și a agriculturii. Referindu-se la această problemă, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „*Conșiderăm realizarea unei puternice baze de materii prime și a unei agriculturi dezvoltate drept obiective prioritare, de aceeași importanță, care trebuie să stea în centrul preocupărilor fiecărei organizații de partid, ale fiecărui comitet județean, ale tuturor oamenilor muncii. Dacă vom asigura materii prime și surse de energie în mai mare măsură din țară, dacă vom avea o agricultură bună, care să ne asigure produsele agroalimentare necesare consumului, precum și materii prime, vom putea dezvolta în continuare industria prelucrătoare din toate sectoarele*”. În legătură cu agricultura, a fost subliniată din nou necesitatea aplicării cu fermitate a legilor, a programelor stabilite cu privire la asigurarea aprovizionării județului din producția realizată în județ.

Creșterea eficienței presupune reducerea permanentă a cheltuielilor materiale, a cheltuielilor de producție în general. Pentru îndeplinirea acestei reduceri este necesară o luptă hotărîtă împotriva oricărei risipe; totodată, trebuie să se facă totul pentru introducerea de tehnologii noi, care să reducă rapid consumurile de energie, de combustibil, de materiale, să ducă la folosirea intensivă a metalului. Realizarea, așa cum s-a stabilit pentru ramura construcției de mașini, a unui indice de folosire a metalului de 85 la sută — a subliniat secretarul general al partidului — înseamnă economisirea a zeci de tone de metal, o creștere puternică a eficienței, a producției nete.

Eficiența înseamnă, de asemenea, o permanentă sporire a rentabilității, creșterea mai puternică a producției nete și a beneficiilor, fapt care duce la mărirea venitului național, la sporirea mijloacelor necesare dezvoltării generale a societății și ridicării bunăstării materiale și spirituale a poporului. În acest scop, se impune aplicarea formă a noului mecanism economico-financiar. În cuvîntarea la adunarea cu activul de partid din județul Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „*Trebuie să aplicăm cu hotărîre noul mecanism economico-financiar. Să facem în așa fel încît fiecare secție, fiecare atelier, fiecare om al muncii să fie conștient că autoconducerea și autogestiunea înseamnă mărirea autorăspunderii, a răspunderii fiecăruia față de el însuși, da societate; că aceasta înseamnă a face totul pentru o bună gospodărire a mijloacelor materiale și financiare încredințate de popor fiecărui colectiv de oameni ai muncii*”.

O altă cerință de mare importanță a creșterii eficienței, a rentabilității o constituie sporirea exporturilor și reducerea continuă a importului, în special a importului pe devalize libere. Potrivit indicațiilor date de secretarul general al partidului, președintele republicii, nu trebuie să se mai cumpere din străinătate piese și subsanșamble care pot fi realizate în țară. De asemenea, nu vor putea fi importate piese, subsanșamble sau mașini decît printr-un export în compensație din domeniul construcțiilor de mașini; toate importurile vor trebui acoperite din exporturi, fără a se mai apela, sub nici un motiv, la credite.

În acord cu rezultatele de seamă obținute pînă acum, oamenii muncii din județul Brașov și-au exprimat hotărîrea fermă de a face din cincinalul pe care l-am început un cincinal al calității și eficienței în toate domeniile de activitate, sporînd astfel contribuția județului la producția materială a țării, în înflorirea multilaterală a României socialiste. Și de această dată oamenii muncii brașoveni au întîmpinat cu toată dragostea, cu sentimente de aleasă stimă și prețuire pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a cărui prodigioasă activitate, pătrunsă de o exemplară dăruire patriotică și înaltă răspundere revoluționară sînt indisolubil legate atît marile realizări în dezvoltarea României pe calea socialismului și comunismului, cît și perspectivele înfăptuirii aspirațiilor poporului nostru spre progres și bunăstare, spre o lume a păcii și colaborării între popoare. Cu prilejul vizitei, brașovenii au adresat secretarului general al partidului, președintelui republicii, în legătură cu apropiata aniversare a zilei sale de naștere, urarea fierbinte de viață îndelungată, de multă sănătate și putere de muncă în fruntea partidului și a statului, spre gloria și fericirea întregii noastre națiuni.

ION DUMBRĂVĂ ■

„Unirea este sufletul poporului român, ea este glasul României”

În memorabila zi de 24 ianuarie 1859, voința poporului român de a-și reface unitatea națională și de stat pe vechea vatră strămoșească a Daciei primea în parte consacrară, prin alegerea ca domn în cele două Principate Române — Moldova și Muntenia — a lui Alexandru Ioan Cuza. „Victorie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țirgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — Unirea Principatelor a reprezentat actul care a pus bazele statului național român modern”.

Unirea din 1859 își identifică rădăcinile în întreaga dezvoltare istorică anterioară a poporului român, ea a însemnat un punct de referință pentru toate eforturile desfășurate în continuare de poporul român în lupta pentru cucerirea independenței absolute și încheierea procesului de făurire a statului său național unitar. Unirea din 1859 s-a înfăptuit pe temelii de granit a comunității de viață economică și spirituală a poporului român — popor plămădit unitar într-o patrie comună, și care își avea statul său centralizat și independent cu 2050 de ani în urmă.

Pe bună dreptate, Nicolae Bălcescu avea să scrie în 1850: „Unitatea națională fu visarea iubită a voievozilor noștri cei viteji, a tuturor bărbailor noștri cei mari, cari intrară în sine individualitatea și cugetarea poporului, spre-a o manifesta lumii. Pentru dînsa ei trăiră, muncă, suferință și murire”. Memoria unirii înfăptuite sub conducerea lui Mihail Viteazul, la 1600... s-a transmis de la epocă la epocă, de la generație la generație.

Prefacerile innoitoare petrecute în structura social-economică a țărilor române, ca și a altor state europene, la începutul secolului al XIX-lea au pus cu stringență la ordinea zilei problema făuririi unirii naționale ca o cerință legică, imperioasă, a progresului societății românești în ansamblul ei. Aceste realități îl determinau pe George Barițiu să scrie, în 1844, că: „Unirea națională este frumoasa deviză ce răsună din toate părțile și deșteaptă tburile cu putere multă. Poșoarele Europei pricep și cunosc cum că țaria și puterea unui popor, forța sa, politica sa, nădejile sale, prezentul și viitorul său zac în unirea națională”.

Hotărârea de a înfăptui unirea a primit o expresie deosebit de pregnantă în timpul revoluției de la 1848, care a izbucnit aproape simultan în toate țările române. Avînd un caracter unitar, ea a plasat în planul central cerințele desființării servitutiilor feudale, introducerea libertăților democratice burghize, ale scuturării dominației străine și realizării unirii și independenței naționale — obiective democratice, progresiste, care interesau cele mai largi pături sociale, corespundeau năzuințelor afirmării de sine stătătoare a națiunii române. Tocmai pe o asemenea bază, ea a antrenat masele largi populare — meseriași, meșteșugari, țirgoveți, țărani, intelectuali —, toate forțele progresiste ale societății românești. Ideea forță care domina revoluția era refacerea vechii Daciei „Daco-România”, „Dacia Nouă” etc.

Dînd expresie unei gândiri și simțiri comune, unei voințe de nezdruccinat, animînd puternic pe toți românii Nicolae Bălcescu scria în 1850: „Vrem să fim o nație, una, puternică și liberă — dreptul și datorica noastră, pentru țara noastră și al celorlalte nații, căci vom fericirea noastră și avem o misiune să împlinim în omenie...”

Bogata moștenire ideologică și culturală a revoluționarilor de la 1848, puternicele tradiții democratice, idealurile de unire și libertate națională au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte, în deceniul următor, de forțele progresiste ale poporului român. Se verifica în practică adevărul cuvintelor lui Mihail Kogălniceanu, care aprecia, în august 1848, în Dorințele Partidei Naționale în Moldova, că unirea Moldovei cu Muntenia reprezintă „cheia boltei”, fără care s-ar prăbuși tot edificiu național. Ideea unirii, prezentă și în conștiința maselor, care sperau ca, odată cu ea, să se împlinească un amplu program de reforme, dobîndea, pe zi ce trece, o forță sporită, antrenînd în acțiune straturile cele mai largi ale poporului.

„Unirea României într-un singur stat — scria Cezar Bolliac în 1853 — nu este o idee numai în capetele citorva români prea înaintați; nu este o idee ieșită din dezbaterele de la '48 incoace; ea a fost sentimentul național în toate părțile României de cînd istoria a început a ne spune cîte ceva despre Dacia...”

Procesul firesc al unirii țărilor române a continuat să fie stînjinit de politica marilor imperii europene. Pe bună dreptate, Karl Marx remarca: „Ciocnirea de interese dintre marile puteri în această parte a Europei a făcut ca nici una din ele să nu fie indiferentă față de problema unirii țărilor române”. Războiul Crimeii — punct culminant al manifestării rivalităților și conflictelor de interese existente între marile puteri la mijlocul secolului al XIX-lea, al luptelor lor pentru supremație în bazinul

Mării Negre — a făcut ca soarta țărilor române să intre din nou în combinațiile de culise ale „concertului european”.

În acest moment, în care puterile europene discutau soarta națiunii române, lupta pentru unire a intrat într-o fază nouă, antrenînd activ largi pături sociale, masele populare, toate spiritele înaintate ale societății românești, care înțelegeau să acționeze energic, atît pe plan intern, cit și pe plan extern, pentru fructificarea integrală a posibilităților create de hotărîrea adoptată de Congresul de la Paris, în legătură cu consultarea dorinței locuitorilor Moldovei și Munteniei în privința viitorului lor. „Strigătul: «Unirea Principatelor!», «Suveranitatea statului român!» — așa cum îndemna Dimitrie Brătianu printr-o scrisoare din Londra trimisă uniuniștilor români, la 11/23 iunie 1858 — să străbată munții, cîmpurile, văile și dealurile noastre, să umple acruul, să răsună pînă în unghiurile pămîntului cele mai departe, ca lumea întreagă să se încredințeze că Unirea este sufletul poporului român, ea este glasul României!... Unirea Principatelor nu-i o unire de elemente eterogene: ea e unire de români cu români. Moldovenii și muntenii sînt un singur neam, o singură familie, ei nu sînt nici moldoveni, nici munteni, ci numai români!” Totodată, cauza nobilă a Unirii

și de a determina mersul evenimentelor, conținutul însuși al hotărîrilor acestor organisme reprezentative. La 5 ianuarie 1859, adunarea electivă de la Iași proclamă, în unanimitate, drept domn al Moldovei pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, unul dintre fruntașii revoluției de la 1848. Sub presiunea maselor populare, a zecilor de mii de meseriași, lucrători, comercianți, țărani — adunați pe Dealul Mitropoliei din Capitală, în zilele de 22—24 ianuarie 1859 — care au reușit să impună voința poporului, adunarea electivă de la București proclamă drept domn al Munteniei tot pe colonelul Alexandru Ioan Cuza. Succesul cu adevărat istoric obținut în acele zile a fost posibil datorită devotamentului neclintit al poporului român față de cauza Unirii. Ca toate celelalte acte definitorii ale istoriei noastre naționale, Unirea Principatelor a pus în evidență, încă o dată, în modul cel mai convingător, rolul masei ca făuritoare ale istoriei, rolul major pe care îl pot juca acele personalități ce se identifică cu aspirațiile maselor largi populare și înțeleg sensul devenirii istorice. Acelora care revendicau pe nedrept meritul de a fi realizat Unirea, Mihail Kogălniceanu le răspundea, cu toată forța verbului său, într-un discurs rostit în 1863, în fața aleșilor națiunii: „Unirea, domnilor, eu nu recu-

al domniei sale, a înfăptuit o operă remarcabilă. Deși, prin regimul impus de Convenția de la Paris, urmau să ființeze două adunări, două guverne, două capitale, fermitatea, demnitatea și tactul guvernului lui Cuza au determinat puterile garante să consimtă la unirea celor două Principate, prin constituirea unei singure adunări, a unui singur guvern și a unei singure administrații, cu sediul central la București, capitala României. Pe plan intern, s-au inițiat măsuri largi pentru unificarea administrației și organizarea instituțiilor moderne ale statului. Înființarea Universității din Iași (1860) și a celei din București (1864), proclamarea egalității înaintea legii și a impozitelor, organizarea comerțului, a meseriilor, a industriei, a transportului, înfăptuirea reformei agrare și a celei electorale, secularizarea averilor mănăstirești și alte prefaceri corespunzătoare noului stadiu al dezvoltării istorice au contribuit la întărirea statului național român și la înaintarea sa pe calea progresului.

Politica lui Alexandru Ioan Cuza a avut ca principal țel cucerirea independenței absolute și desăvîrșirea statului național unitar. Pe această linie se înscriu sprijinirea luptei naționale a românilor din Transilvania, acțiunea pentru limitarea și abolirea jurisdicției consulare, instituirea dreptului național, a unei decorații proprii și a unei monede naționale. Relevînd semnificația marilor reforme înfăptuite de Cuza și politica de consolidare internă și externă a României, Mihail Eminescu scria: „Toate atributele unei neatințări reale s-au cîștigat de către Vodă-Cuza, excepțind firma acestei realități”.

Toate înfăptuirile de politică internă și externă ale României în anii domniei lui Alexandru Ioan Cuza pun în evidență marea personalitate politică a acestuia, spiritul său de dăruire pentru apărarea cauzei poporului, a idealurilor acestuia de a trăi într-o patrie liberă, unitară și independentă. Astfel, în convorbirea avută cu Robert Colquhoun, consulul britanic la București, prin care lui Cuza i se atrăgea atenția că trupele străine pot intra în Principate, domnitorul român îi răspundea cu hotărîre: „Nu ezit a vă spune că mă voi plasa în fruntea poporului meu și, dacă va trebui să cădem, eu voi fi primul care îmi voi oferi pieptul, dar va curge sînge”. Iar în discuția cu consulul rus la Iași, Cotzebue, adăuga: „Teritoriul Principatelor este declarat neutru. Voi acționa potrivit intereselor țării mele și după indicațiile Tratatului de la Paris... vom rezista pînă la ultimul și dacă vom fi învinși vom demonstra Europei că nu ne lipsește conștiința datoriei”.

Eveniment cu adevărat epocal al istoriei României, Unirea din 1859 a permis angajarea țărilor noastre pe drumul progresului și civilizației pe multiple planuri. Consolidarea noului stat a condus la accelerarea dezvoltării social-economice a țării, a constituit cadrul pentru înfăptuirea unui șir larg de reforme progresiste în diferite domenii de activitate, a deschis noi și ample perspective evoluției țării pe calea capitalismului. „Unirea din 1859 și reformele care i-au urmat — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — au asigurat condiții pentru dezvoltarea industriei naționale, a activității științifice și culturale, pentru extinderea relațiilor capitaliste, pentru accelerarea progresului economic și social al României”.

Secole de jertfe și de neîntrerupte eforturi consacrate libertății și progresului patriei au condus, în mod obiectiv, la evenimentul istoric de la 9 Mai 1877, cucerirea independenței absolute a României. Unirea din 1859 și cucerirea independenței de stat depline au fost condiția de bază a făuririi unității naționale a poporului român în memorabilul an 1918. Toate aceste acte definitorii ale istoriei noastre naționale au demonstrat cu tăria argumentului istoric că ele nu au fost rezultatul unor evenimente întâmplătoare, de conjunctură, al înțelegerilor intervenite la masa tratativilor, un dar al marilor puteri, ci urmarea directă a luptei seculare a poporului român pentru dreptul său. „Făurirea statului național unitar român — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — a determinat intrarea României într-o nouă etapă a dezvoltării mai intense a forțelor de producție pentru accelerarea progresului economic și cultural al țării. În același timp, aceasta a avut ca urmare creșterea forțelor proletarietului, ale mișcării muncitorești revoluționare, intensificarea luptei democratice”.

Eliberarea țării de sub dominația fascistă și victoria revoluției de eliberare socială și națională antifasciste și antiimperialiste din August 1944 au marcat începutul unei epoci istorice noi în dezvoltarea societății românești, au deschis poporului nostru perspectiva făuririi unei vieți noi, demne și independente, epoca construirii societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, epoca marilor realizări pe care le înfăptuim astăzi pe pămîntul patriei.

Conf. univ. dr. MIRCEA MUȘAT

24 IANUARIE 1859

24 IANUARIE 1981

Principatelor a găsit un larg ecou și un sprijin activ din partea unor eminente personalități științifice și culturale din alte țări, precum Jules Michelet, Edgar Quinet, J. Ubcini, Saint Marc-Girardin, Thibault, Lefebvre, J. A. Vaillant, Paul Bataillard, Léon Ploce, Cernișevski, Dobroliubov, Marc Antonio Careini, Vegezzi Russcalla, ca și din partea unor influente publicații franceze, belgiene, britanice ș.a.

În acele zile, de la un capăt la altul al celor două țări române au răsunat, pentru prima dată, cuvintele „Horei Unirii”, scrisă de Vasile Alecsandri, ca un simbol al voinței poporului român de a da materializare, dincolo de orice obstacole, unui vis milenar: „Hai să dăm mină cu mină / Cei cu inima română / Să-nvîrtim hora frăției, / Pe pămîntul României...”

Adunările ad-hoc — organisme a căror creare a fost prevăzută în hotărîrile Congresului de la Paris, în scopul de a se pronunța asupra viitoarei organizări a țărilor române — au exprimat, în pofida atîtor greutăți și atîtor intrigi ale marilor puteri, dorința de unire a moldovenilor și muntenilor. Dar, prin Convenția de la Paris, încheiată la 7/19 august 1858, se hotărâ ca Moldova și Muntenia să poarte numele de Principatele Unite. Se constituia o Comisie Centrală pentru pregătirea legilor, se prevedeau înființarea unei Curți de Casație, comune, ambele cu sediul la Focșani, măsuri de organizare identică a armatei ș.a. În același timp, prin Convenția de la Paris, se hotărâ că fiecare țară va avea domnul ei, guvernul ei, adunarea sa legislativă, administrația sa separată, ceea ce nu mai corespundea aspirațiilor de unire ale locuitorilor celor două țări române. „În felul acesta — sublinia revoluționarul-democrat rus N.A. Dobroliubov —, Conferința de la Paris a făcut doar un pas spre Unirea Principatelor. Dar unirea lor definitivă într-un stat independent a rămas — ca și în trecut — o dorință a poporului, dorință de atîtea ori zadarnic exprimată în întreaga lor istorie”.

Cîtă dreptate avea Nicolae Bălcescu cînd, adresîndu-se compatrioților săi, scria: „În zadar veți ingenunchea și vă veți ruga pe la porțile împărățiilor, pe la ușile miniștrilor lor. Ei nu vă vor da nimic, căci nici vor, nici pot. Fiți gata, dar, a o lua voi, fiindcă împărății, domnii și boierii pămîntului nu dau fără numai aceea ce le smulg poapoarele. Fiți gata, dar, a vă lupta bărbătește, căci, prin lucrare și jertfire, prin sîngele vărsat, poporul dobîndește conștiința drepturilor și datoririilor sale”.

Concentrîndu-și eforturile în jurul constituirii și lucrării celor două adunări electivă, masele populare aveau să-și dovedească, încă o dată, curajul și înțelepciunea, capacitatea lor de a influența

nosc nimănui dreptul să zică că Unirea e actul său individual, proprietatea sa exclusivă; Unirea e actul energic al întregii națiuni române... Unirea națiunea a făcut-o, națiunea care a ales un domn pentru ambele țări, cu misiunea de a realiza Unirea”.

Relatînd despre alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al celor două Principate Române, ziarul „Magyar Futár” („Curierul maghiar”) relatează: „Oare nu poate fi apreciat ca un rezultat frumos, mare sau chiar glorios, dacă sfatul atît de înalt al popoarelor aproba fără războt și fără vărsare de sînge, revendicările demne ale unui popor, spre o asemenea independență care promovează dezvoltarea a tot ce e bun, nobil și folositor? Românii au dat în momentul crizei de curînd desfășurate un exemplu atît de grăitor de patriotism cînd, renunțînd la orice interese personale și făcînd abstracție de concurența oligarhică, și-au adunat voturile în jurul unui patriot...”; iar ziarul de limbă germană „Kronstädter Zeitung”, în acele zile memorabile, scria: „Ziua de 24 ianuarie este ziua de eliberare a României, este o zi memorabilă, din generație în generație, a poporului român. Prin alegerea unanimă și liberă a tuturor deputaților din Moldova și Tara Românească. s-a realizat Unirea în persoana lui Alexandru Ioan Cuza”.

Au rămas adînc încrustate în conștiința națiunii române memorabilele cuvinte adresate „Domnului Unirii” de Mihail Kogălniceanu, la Iași, în ziua de 5 ianuarie 1859: „Alegîndu-te pe Tine Domn în țara noastră, noi am voit să arătăm lumii ceea ce toată țara dorește: la legi noi, om nou. O Doamne! Mare și frumoasă îți este misiunea... Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul, fă ca legea să fie tare; iară Tu, Măria Ta, ca Domn, fii bun și blînd, fii bun mai ales pentru aceia pentru care mai toți Domnii au fost nepăsători sau răi... Fii simplu, Măria Ta, fii bun, fii Domn cetățean; urechea Ta să fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și lingușire. Porți un frumos și scump nume. Numele lui Alexandru cel Bun, să trăiești dar mulți ani! Ca și dînsul, fă, o Doamne, ca prin dreptatea Europei, prin dezvoltarea instituțiilor noastre, prin simțămîntele Tale patriotice, să nu mai putem ajunge la aceste timpuri glorioase ale nației noastre, cînd Alexandru cel Bun zicea ambasadorilor împăratului din Bizanț că «România nu are alt ocrotitor decît pe dumnezeu și sabia sa!»”

Recunoscută de Europa ca un fapt împlinit, Unirea trebuia consolidată printr-o serie de reforme largi și radicale. Îi revenea lui Alexandru Ioan Cuza, „domnitorul Unirii”, sarcina istorică de a da viață cerințelor legate de consolidarea statului național. În cei șapte ani

Soarta recoltei stă în mâinile noastre,

Rod pentru orice palmă de pământ

Primăvara, când roșiile de seră își încheie ciclurile, apar pe piață ca o jubilație strălucitoare roșiile de solarii, trufandale zemoase, gustoase, cărnoase, plămădite din conlucrarea pământului reavăn cu aerul deschis, cu vântul și soarele. O parte din ele vin din solarile curților gospodărești de la țară dar, citeodată (deocamdată numai citeodată), și din orase. Ele aduc în casa gospodarilor pe lângă sentimentul stenic al rodului muncii împlinite și un frumos venit bănesc, bine meritat în lupta cu anotimpul încă instabil, la octotirea plătoșei transparente de poliester. Primăvara apar legumele proaspete, căpșunile, zmeura, iar mai tirziu coacăzele nu toate de la țară, ci unele și de la orașeni care-și aduc aminte de obirșia lor țărănească și care întăresc invers versul lui Arghezi: condeiu-n sapă și călimara-n brază, în brază micului răsad. Dacă adăugăm la cele de mai sus pomii fructiferi din bătătura curților rurale sau urbane, bolțile de viță-de-vie și răsadurile de flori, toate la un loc, datătoare de fructe, de umbră, de miresme și decantațoare ale aerului viciat, ne vom da seama câtă importantă au aceste indeletniciri aparent auxiliare, de agronomie recreativă și de divertisment. Importanța este de ordin economic, în primul rând, căci dacă toate curțile și grădinițele din toate gospodăriile sâtești și orașenești ale patriei ar lucra ca olandezul sau japonezul, fiecare palmă de pământ, un calcul estimativ numai de ordinul liric al imaginației ar putea închipui ce belșug de legume și fructe s-ar afla pe masa gospodarului și pe piață. Este apoi importantă psihologică a omului ce se bucură gustind din rodul muncii sale, cu credința de a-l fi semănat, îngrijit și cules. Apoi sanitară. Apoi estetică. Ce încântătoare este pentru privirea pietonului o curte bine gospodărită, cu umbră și culori, cu armonia rodurilor și rondurilor, și cât de cenusie, de pustie ca de paragină arată o curte în care trece vântul ca prin ciur.

Dar rîndurile de mai sus sînt numai introducere, enunț. Deci să inspicăm împreună, jubit cititor al revistei noastre, problema. S-o luăm empiric.

Sistemizarea așezărilor rurale și urbane, modernizarea lor, deci evoluția lor în spiritul secolului, presupun victorii spectaculoase și sacrificii. Admirăm cu mindrie legitimă noile cartiere, noua arhitectură a șoselelor, dar știm că în perimetrul lor, demolările au sacrificat grădini, mici livezi, curți cu arbori și bolți de viță-de-vie, cantități reduse de legume și fructe posibile, din cele care, puse unele peste altele, rotunjesc o mare pierdere.

În Oradea mea, de pildă, cartierul Zonei de Vest, un adevărat oraș în oras, e așezat pe foste sărături și paragini dar și pe

foste grădini și florării. Recent, cartierele Seicuș și mai ales Iosia au afectat grădini și livezi roditoare. În alte orase, desigur că la fel! Ce să facem! Trebuia să fie așa! Altfel nu se putea. Dintre două utilități, s-a ales utilitatea majoră, pentru bunăstarea și confortul cetățenilor noștri de azi și de mâine. Atunci, cum putem recupera pierderile în materie de legume și fructe, altfel decît punînd pe rod fiecare palmă de pământ? Soluții sînt cu nemiluită, fără să recurgem la soluții ce stîrnesc surisul indușoșător, cum este cea a plantării răsadurilor de ceapă pe superbul gazon englezesc din curtea Televiziunii române sau, cum am văzut eu într-o țară, straturi cu varză sub geamurile rectoratului Universității. Sînt destule, chiar foarte destule, pămînturi nelucrate în România ca să recurgem la asemenea soluții de parcă am fi pe picior de război.

Iată, de pildă, parcurgeți dumneavoastră străzile Capitalei, mai ales cele cu vile sau case obișnuite din vechiul stil bucurestean și faceți, din ochi, un calcul, cit teren viran moșie împrejurul lor. Mai ales în clădiri cu mai multe familii unde fiecare lasă pe seama altuia buna gospodărire a bătăturii comune. Capitala se bucură de condiții pedoclimatice excelente, față de un Brașov sau o Piatra Neamț, de pildă, și te mîhneste faptul că în unele orase submontane dai peste curți înzecit mai bine gospodărite. În Capitală se simt acasă legumele, pomii fructiferi, viță-de-vie, florile de tot felul. Dar, pe cită vreme în unele curți cresc bălărilile, este minunat cum unii locatari din blocuri plantează, în parcelele dintre ele, pomii fructiferi și flori. Iar alții chiar viță-de-vie cu coarde ce se ridică pînă la etajele superioare, dînd fiecărui balcon meritatul lor tain de ciorchini. De la ciresii amari din Floreasca, pînă la răsadurile cu legume din cartierele noi, se pare că exemplul noului detașament de muncitori bucureșteni veniți de la țară vrea să dea lecție băștinasilor mai ușor sau mai greu atinși de miticism, că grădinăritul este o îndatorire frumoasă și folositoare tuturor celor ce ne-am obligat la sedentarism, prin însăși natura muncii noastre, și că munca pe răsad sau în pomicultură ne vine bine tuturor. În urma constatării de la Brașov, ziarele au dat exemple de categorii sociale pasionate de legumicultură, pomicultură, floricultură, sericicultură. Am să-mi îngădui și eu citeva, cu sugerarea implicită a unor soluții:

La Oradea, spre care mi-i bate mereu inima, inginerul Vladimir Oros mi-a spus că el cu un grup de prieteni și-au luat în răspundere cite un mic lot pentru legumicultură, pe un teren viran, uitat de lume, unde se credea că nu cresc decît cutii goale de conserve, zdrențe și alte

resturi aruncate de gospodăria comunală. Urmarea? Își asigură omul cantitatea de legume necesară și nu mai pierde vremea prin piață și pe la prăvălii. Iar prima recoltă a fost inaugurată și degustată ca la un fermier. La fel, în Orașul Dr. Petru Groza, oraș de muncitori și mineri, niște pante pe care curge apa ploilor în torenți ce hărțuiau șoseaua națională, noi gospodari, cu case la poalele pantei, au plantat-o cu butuci de viță-de-vie, stabilizînd pămîntul, culegînd struguri și făcînd vin (băutura la care n-ai vrea să se mai facă aluzie...). La intrarea în Vașcăul meu natal, așijderea. În medii masiv muncitorești, cum sînt cele cu sondori și cărbunari din Suplacul Barcăului sau Derna, Tătăruș, deasupra minelor și pinzelor de țitei, pomii și viță-de-vie dau roade de-ți fură ochii, sub îngrijirea mîinilor care scot cărbune sau forează, o a doua comoră a pămîntului.

De la lotul legumicol al inginerului Oros sau livada minerului, să ne oprim acum la un caz de excepție, dar care nu ar trebui să fie de excepție. Ingerul constructor Gheorghe Gligor, cu care mi-am împărțit copilăria, m-a invitat să-i văd casa pe care si-a cumpărat-o în plin centru al orașului. Casa, de dimensiuni modeste, are o grădină cu nimic mai mare decît suprafața locuibilă. Am rămas însă năucit de felul în care inginerul a îngheșuit, fără sufocare vegetală, tot ce se putea, dar absolut tot ce se putea, pe micul petic de pămînt: legume, flori, viță cătărătoare. Pînă și pe planșele de pe garaj a pus un strat izolator, iar peste strat, pămînt cu flori. Dovadă că atunci cînd vrea omul, cînd pune inimă în ce face, se pot realiza lucruri extraordinare și care n-ar trebui să fie extraordinare ci obișnuite. Orice primar, orice deputat, orice activist, din orice domeniu ar munci el, orice om, prieten, vecin, rudă, ar trebui să facă o muncă de educație, arătînd că populația crește, natura se restrînge, notiunea de intensiv intră în toate domeniile, în agricultură, în primul rînd. Se chimizează, se fac irigații, desecări, asolamente, se ridică sere, solarii pentru a intensifica economia agricolă, pentru a se storce ultima picătură din fagurele de miere al naturii. Dacă nu înțelegem acest adevăr și vom lăsa să facă statul totul (că d-aia-i stat și plătim impozite) atunci să nu ne plîngem de consecințe, să nu smiorcăm sau birfim la colțuri. O lege pentru totală utilizare economică a terenurilor este strict necesară în contextul economic național (și internațional).

Dar nu numai terenul afectat locuitorilor este în discuție, ci toate terenurile, în trecut perimetrul patriei. Iată, de pildă, se știe că din moși-strămoși drumurile țării erau flancate de pomii fructiferi. „Mărul

de lîngă drum“ al lui Mihai Beniuc este un ecou frumos al elegiei „Nucul“ de Ovidiu, poetul atît de legat de meleagurile noastre străbune. Ce se întîmplă însă cu șoselele noastre moderne? Chiar cu autostrăzile? Pe de margine, pe alocuri, plopi canadieni. Cu folosul lor. Cresc repede, au lemn cu eficacitate economică. Între cele două benzi, flori. Mă rog — util, frumos, cu belvedere! Dar pomii fructiferi unde sînt? Între Călimănești și Pitești, prin Vrancea, din belșug. Mai la omul (nu zic că fură ca lăcustele sau ca unii turști, care după ce pun scăunelul din mașină să culeagă fructe, mai trec și pe la roșiile C.A.P.-ului, aș vedea eu ce mi s-ar întîmpla mie, dacă aș face eu la fel în partea lor!) dar mai și rămîne. De ce nu plantăm programatic, sistematic, pe toate șoselele țării, la distanțe științific calculate, pomii fructiferi, inclusiv duzi, pentru mătasea naturală, indeletnicire tradițională la noi dar, din păcate, cam lăsată pe seama muncii obștești din școli. În cincinale de revoluție tehnico-științifică lucrăm uneori în stil disirat, amatorist, acolo unde e vorba de economia națională. Plantațiile de pomii fructiferi din demargine de șosele nu au nici o pază, ca să dovedim noi că, în plină desfășurare a societății socialiste multilateral dezvoltate, mai avem încă o doză de lene leventină. Ia și fură cine poate. În drumul spre Băile Felix unde pomii fructiferi numiți „ai lui Cotoi“ după numele prietenului meu, secretar al Consiliului județean, o echipă de bruneti furau ca-n codru. L-am întrebat pe un bătrîn care-i „admira“:

— Cum te cheamă bace?
— Moșica Grecului, mă rog!
— De ce fură oamenii ăștia bărnaei (bruneți) poamele?
— Apoi, dacă n-avem cios?... Nici boachtăr!

— Dar voi, oamenii de pe aici, nu sînteți toți ciosi și boachtări? Nu-i averea voastră? Nu v-o apărați? Ce va culege de pe aici tov. inginer Fărcășin?

— Ba-i a noastră, dar is muzeli și ne iau la bătaie. Fărcășin cu cazele lui de țulcă, placă să le păzească!

Ciosul e paznicul țării și boachtărul îngrijitorul drumului, în limba bănațean. Dar dacă eu aveam dreptate cînd spuneam că toți ar trebui să fie ciosi și boachtăr (opinia publică dinamică) și bătrînul avea, la rîndu-i, dreptate. Hoții sînt agresivi și atacă. E nevoie de pază. Se fură din avuții muncit al colectivității, se braconază la vînat și pescuit, se aruncă în ape subștante nocive care omoară și broaștele ca să se pescuiască peste atins de substanțe, la rîndu lui, nociv. E nevoie de pază. Vom planta arbori, vom popula cu pești ape și lacuri, vom ocroti vînatul, arborii pădurilor, vom înnulți stupinele, vom replanta codrîi odinioară tunși cilug, vom transpune în fapt Programul partidului, dar pentru această operă măreață, fru-

Carpați 2000

Pe cînd un dispensar veterinar în Bucegi?

— interviu cu Nicolae Zamfir, tehnician veterinar în comuna Moroeni (Dimbovița), de 20 de ani (în sezonul de pășunat) în Munții Bucegi —

E aproape de miezul nopții și e rece, e ger smîntit aici, la Horoaba. Unul dintre oamenii care s-au strîns în jurul nostru dispore pentru un timp și se întorc apoi cu un braț de lemne pe care îl aruncă pe foc. Flăcările se răpăd la lemne, le mistuie repede și se ridică iar înviorate. Și topesc întinericul din jur și, văzîndu-ne mai bine la față, întreb:

— Zici că de 20 de ani stai în Bucegi?

— De 20. Urc odată cu turmele și cobor deodată cu ele. Iernile, cînd aici mai zboară doar păsările și cite un schior ternerar, stau acasă. Liniștit stau o săptămînă sau două, apoi iar mă apucă dorul de primăvară, de ziua în care oierii vor sui din nou în munte.

— Și care e misiunea unui tehnician veterinar în Bucegi?

— Acordă asistență medicală veterinară tuturor animalelor, indiferent de proprietar: eu deservesc zona asta din jurul cantonului pastoral Padina, limitrofă județelor Prahova, Argeș, Brașov și pînă la Curmătura Fiașelor. E destulă alergătură. Calul meu, roibul ăsta, are rani la oopite.

— Se îmbolnăvesc animalele în Bucegi?

— N-am avut cazuri de boli contagioase. Răpirile se țin însă lanț! S-a mărit noaptea și ursul a căpătat putere.

— Strică mult ursul?

— Mult. Mai ales toamna. Uite aici, în locul ăsta, ziua la ora trei a omorît o

vacă și două juninci. La Cărpiniș, un alt urs a omorît vaca lui Vasile Staicu, din Pietroșița: costase 6000 lei și hrănea cinci copii. La I.A.S. Pucioasa a omorît șapte berbeci din rasa coridoale. Urșii au intrat, astă-vară, în satele Pietroșița, Dealul Frumos, Bezdead și Buciumeni și au omorît animale. Uneori sare și la om: în Plaiul Mircii, ciobanul de la C.A.P. Mănești a fost atacat de urs. A stat trei zile în comă, la spitalul din Pucioasa. Virgil Teodorescu, cioban la C.A.P. Sucieni, a fost și el atacat de urs în Duda Mare.

— Vorbiți despre urși cînd ei hibernază? Ce s-ar putea face?

— Nu toți urșii omoară animale, numai cei învățați la carne, carnivorii. Și nu sînt mulți. Sigur, ursul e ocrotit de lege și e foarte bine, uneori îl ocrotim și noi, dar pentru ăștia care produc mari pagube zootehniei montane ar trebui organizate vînatul speciale, să fie valorificați și ei, pentru că au devenit vînat ajuns la maturitate. Nu se întîmplă însă așa. Silvicultorii spun că un astfel de urs trebuie să producă pagube de 80000 lei și pe urmă poate fi împușcat. Or, asta noi, cei care creștem și veghem animale aici în Bucegi și în toți munții României, o pricepem mai greu. Uite, dacă nu credeți, vă mai zic una: mergeți dumneavoastră, că aveți dreptul, și întrebați la ADAS ce sune, reprezentînd asigurarea animalelor mincate de urs, au plătit sau plătesc într-un an. Veți constata că, măcar în județul nostru, Dimbovița, sumele sînt enorme. Se plătește, din cite știu eu, 900 lei pentru o vacă, 90 lei pentru o oale, 700 lei pentru un cal, 250 lei pentru un porc. Asta la asigurarea

obligatorie. La cea facultativă despăgubirile sînt mai mari.

— Dumneavoastră sînteți tehnician veterinar: ați putea salva un animal murșecat de urs sau de lup sau de alt animal de pradă?

— Dacă nu e într-o stare prea gravă, pot. În condițiile în care aici, în Bucegi, ar exista, pe lîngă atitea alte construcții, un dispensar veterinar atît de folositor, de necesar. Aș putea face atunci o intervenție chirurgicală, un drenaj, aș putea să curăț animalul, să-l cos, să-l supraveghez în continuare în cadrul dispensarului. Dar un astfel de dispensar nu există în Bucegi și, cred eu, nici în alți munți din țară și atunci animalul care ar mai putea fi salvat moare cu zile. Eu n-am decît o geantă și un cal. Ce medicamente pot duce eu într-o geantă, pentru atitea mii de animale?

— Chiar așa, ce medicamente aveți acum în geanta asta?

— Ace, seringă, bisturiu, pense pentru prim ajutor, dezinfectante. Un inventar foarte sumar. Dar dacă ar fi un dispensar veterinar în Bucegi, ar fi o treabă! Ar mai veni poate pe aici, vara firește, și cite un medic.

— Și ce intervenții ați avut azi?

— Azi a venit la mine Doru Nache, cabanier la Bolboci, a venit cu cai: au tuse contagioase. Le-am făcut injecții cu sulvocilin.

— Am înțeles că medicii vin rar pe aici?

— Mai vin, dar nu stau prea mult, pentru că nu au un dispensar. Și vara numai în munții ăștia se adună pînă la 40-45 mii de oi!

— Ce rase cresc în Bucegi?

— Turcana și olle negre: ăștora le

merge bine în golurile alpine. Or mai fi mergînd și altele, dar trebuie studiată bine problema. Nu așa cum a fost ordinul ăla care interzicea mulgerea oilor. Păi dacă se gîndește astfel, de unde brînză? Bine că s-a revenit asupra lui. Noi, românii, mai ales cei din zona montană, am știut totdeauna să creștem oi. Știm și acum, dar problema esențială rămîne tot rasa, masa și casa, cred că m-ați înțeles. Și legată de masă, adică de pășune, am să vă mai vorbesc de un necaz.

— Să-l auzim!

— E o mai veche neînțelegere între crescătorii de oi și silvicultorii: legea spune că după cinci ani se poate pășuna într-o plantație. Dar de cele mai multe ori oamenii „Ocolului“ nu aplică legea, nu invoiesc animalele pe suprafețe întinse de pășuni care, în final, ar putea însemna vagoane întregi cu brînză. Or, gîndesc eu, o astfel de practică nu este în interesul general al economiei noastre agrare.

— Ba, acum, în urma Ședinței de lucru pe probleme de agricultură, ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, la Brașov, se pare că va fi rezolvată favorabil și această problemă, a pășunilor din păduri; adică vor fi valorificate eficient. Astfel munții României vor putea să crească mai multe animale.

— Vom putea crește mai multe animale ameliorînd rasele, îngrișind suprafețele cu pășune, și mai ales cointeresînd crescătorii de animale. Munca la animale e grea, muntele ț-e prieten, dar îți poate fi și dușman cînd nu știi sau nu-l respecti legile lui naturale. Or, acum puțini tineri mai rămîn în sat să crească animale. Trebuie atrași printr-o mai mare cointeresare.

— Aveți copii?

— Am doi băieți gemeni, Nicolae și Romică, au 20 de ani, și de cîteva luni

să fim buni gospodari, să muncim bine!

moasă și demnă de dreapta justificare a existenței noastre comuniste în epocă e nevoie de o fermă opinie publică de sancționarea leneșiei și, din păcate, încă și încă mai e nevoie și de pază, de rigoarea legii (a unei legi încă prea dulci...), de cios și de boacăntări. Că acolo unde nu e nevoie, sint mape cu oameni și nu oameni cu mape, iar unde e nevoie, unde e ploaie și frig, zăduf și agresivitate, nu e nici mapă nici om.

Și cite nu s-ar putea spune încă despre posibilitățile de rodnicie ale pământului românesc, relansate de secretarul general al partidului la Consfătuirea de la Brașov. Cite terenuri virane (nu pășuni! căci de pășuni să nu ne atingem) n-am văzut eu, numai recent, în peregrinările mele de gazetar. Te și doare inima când, om născut la țară, vezi cu ochii tăi terenuri uitate, cum s-ar spune, până și de Dumnezeu, dar pe care nu Dumnezeu ci omul este chemat să le rodească. Între Alba-Iulia și Sibiu, pășuni frumoase dar și clinuri pe care viața-de-vie, atât de firească acolo, ar putea fi întinsă. Între Oradea și granița atâtea terenuri cu sărături unde legumicultura, pomicultura și floricultura ar putea face frumuseți și venituri omului și statului deopotrivă. Economia națională este, ca oriunde pe mapamond, o economie întregită a statului și a omului reunite într-o formă socialistă înaintată. Om și stat, stat și om, trebuie să cugete convergent, armonios, la bunăstare, la folosirea tuturor posibilităților pentru bunăstare. Statul în C.A.P.-uri și I.A.S.-uri produce pentru prosperitatea sa și, prin el, a Omului. Omul pe micile parcele oriunde se poate și se investește prilejul, produce pentru prosperitatea lui și a statului. Numitorul comun este națiunea română socialistă. Toată suflarea, Muncitorii și funcționarii din Șimleu Silvanici, pe dealul Măgurei, în frunte cu primarul și-au luat lot întru rodire; dobrogenii și ei în lupta cu nisipul, făcându-l roditor; locuitorii dinspre Făgăraș spre Brașov (cu excepția unor oaze de verdeată vegheate numai de specii de goruni degenerați), oriunde, oricând și oricum. Pionierii, oameni în floarea vârstei și pensionari, Muncitori mineri învățând de cei din Suplac și Voevozi (cu tradiție) muncitorii bucureșteni cu lot pe lângă blocuri (cu nouă tradiție) cărturari învățând din livada „Mărtisorului” lui Tudor Arghezi. Cu toții în limanul de dulce al aceluiași fruct. O datorie rotundă ca mărul sau prelungită ca para asemănătoare inimii noastre.

Să redăm un gând vechi în haine noi — cu fața spre soare. Și să gustăm din roadele pământului realizate cu mîntea, inima și miinile noastre, în euforia gustului, în jubilația bucuriei, în armonia mesei rotunde, la festul plinei recolte. Căci altfel pământul ancestral se va zbirci și va protesta sub tălpile noastre!

AL. ANDRIȘOIU ■

s-au încadrat în aceeași meserie ca a mea: sint tehnicieni veterinari în circumscripțiile veterinare Pietroșta și Pucioasa. Au terminat Liceul agroindustrial de la Nucet, au făcut niște cursuri de specializare și acum sint veterinari.

— Cum de au ajuns tot veterinari?

— Le-au plăcut animalele, avem și noi în gospodărie animale, avem 4 vaci din două contractate, 10 oi, doi porci, avem calul asta și vom putea crește și altele. Noi, țărani din zonele necooperativizate, avem datoria să creștem cit mai multe animale: sarcina asta rezultă din toate documentele de partid, eu sint și secretar al organizației de partid sătești din Moroeni și le spun aceste gânduri și oamenilor. Muntele e un bun al tuturor și trebuie protejat și păstrat, așa cum ni l-au păstrat strămoșii și ni l-au lăsat ei. Sarcinile populare care coordonează activitatea asociațiilor de crescători de animale, a cooperativelor agricole de producție, a altor unități de pe raza comunelor lor se îngrijesc de munte, dar de munte trebuie să se îngrijească mai ales cei care îl exploatează, adică ciobanii. Păștorii, pe lângă ghloaga sculptată frumos trebuie să mai aibă și ei și o coasă, să taie ierburile parazite, urzicile, să respecte perioada de tîrlire.

— Care e perioada optimă de tîrlire?

— Nu mai mare de 4 zile, după carte, cel mult o săptămînă. O astfel de tîrlire îngrășă muntele și ajută iarba să crească. Dacă veniți odată cu mine, o să vă arăt unde s-a făcut o tîrlire corectă: acolo e iarba cu venit, e numai trifoi. Unde turma a stat mai mult, a otrăvit locul și acolo nu mai crește iarba.

— De ce nu totdeauna nu se face o tîrlire corectă?

— Unii păștori nu au această bună apucătură; alții nu au porți de tîrlire, iar alte stîni nu au personal suficient. Indiferent care ar fi cauza, în sarcina cui cade cutare sau cutare problemă, noi toți trebuie să îngrijim muntele, un bun de mare preț al tuturor.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

La cei 75 de ani ai săi, Ion Cristea spune:

„Io-mi pun în grădină de toate cele”

Să fii țăran și să trebiuască să pleci la oraș să-ți cumperi un pui, ceapă, morcovi sau mere! Este și foarte trist, dar și revoltător. Ce motive le-au determinat pe aceste femei din Măldăeni, ca într-o zi geroasă din acest început de an să facă tirguiele la Roșiori? Sigur, gîndul că orașul, cu piața, se află doar la trei kilometri le-a determinat să nu-și mai cultive, gospodărește, pământul din jurul casei. Altfel nu ne explicăm de ce Rada Dacă și-a cumpărat gemuri, Fila Niculescu și-a cumpărat ceapă și morcovi, iar Stana Stroe are în plasă un pui și patru kilograme de mere. Răspunsurile la întrebarea de ce nu își cultivă singure cele necesare nu erau dintre cele mai convingătoare și demne de o bună gospodină. Faptul că în unele părți ale comunei dal de apă abia la 20-30 de metri adîncime și nu merită să uzi o grădină, nu stă în picioare, dacă ne gîndim numai că un drum, dus și întors, la Roșiori, costă 7 lei. Adevărul este că și-au pierdut deprinderea de a cultiva legume și zarzavaturi. De cîțiva ani nici C.A.P.-ul nu a mai avut plan de legume și de atunci nici femeile nu au mai semănat pe loturile personale decît porumb și vie, iar zarzavaturi mai puțin, doar pentru timpul verii.

La cei 75 de ani ai săi, Ion Cristea, deschizîndu-ne ușa la cămară, ne dă cel mai bun exemplu că în fața lui toate piedicile s-au supus, iar una din replicile lui sună foarte convingător: „Io-mi pun în grădină de toate cele; nu numai pentru mine, da și pentru copil (căsătorit) la oraș, că mi-e ciudă să-i știu mereu cu plasa pe deget”. Și, într-adevăr, în cămară se rîndesc, de o parte, butoiul cu țuică, cele două cu vin, iar de cealaltă — lăzile cu mere și gutui sticlele cu bulion, borcanele cu gem, compot și dulceață, cele de murături, butoiul cu varză, altul mai mic cu ridichi puse în nisip, lăzile cu morcovi și pătrunjel, funiile de ceapă și usturoi și ca să întregim imaginea a ceea ce pot să stringă patru miini de gospodari adevărați, să nu uităm cămărilor fetelor de la oraș, care sint tot atât de bine orînduite.

Am mai deschis ușa la cîteva cămări în ziua aceea, dar nu am mai găsit ordinea și abundența din cămara lui Ion și Ilina Cristea. Și unde este dezordine se strecoară și lipsurile. La Stan Grigore, crescător de animale, carnea la borcane și untura prisoseau, dar ceapa era aruncată pe pămînt, într-un colț de pivniță. Aceeași soartă o împărțeau și cartofii, iar morcovi sau fructe nu obișnuiau să păstreze pe timp de iarnă.

Dar să revenim la Ion Cristea pentru că ascultîndu-l, mai au multe de învățat, mai ales pensionarii satului, care, aici, la Măldăeni ating cifra de 1200 și care pot rămîne, astfel, tineri și folositori încă mulți

ani, ajungînd la mulțumirea pe care o trăiește nea Ion.

— Nea Ioane, pe cel care n-au dîbuit rostul, de ce nu îi ajuti?

— Ia mai zic și-asa: nu poți sta cu capotu la poartă și să ai și cămara plină. Eu, ca bărbat, n-am stat în stradă, să tirasc pantalonii pe șant. Cînd am plecat de-acasă o sută de metri, am plecat cu o treabă și i-am spus nevastă unde sint.

— Dar n-ai găsit și dumneata o metodă să-ți-i faci prieteni și să se ia după dumneata?

— Cum nu! Pe cîți nu i-am pus să-și pună vie; pe Pavel Rusu, pe Nicu Floriceș și pe Pavel Geană pe care l-am pus să-și fărîme coșaraia și să pule vie. Lui Constantin Coacă i-am dat lemn cu mumă, cu nodulet, din al de-an, ca să prinză mai repede putere. Le-am dat la vreo sută de oameni din sat. Îmi ziceau, măi nea Ioane, mai pregătește-mi și mie două, trei sute de bucăți. Într-un an dădeam pînă la o mie de bucăți. Și alții de pomi le dădeam, că pămîntu e bun și produce. Tată-meu era om cu cap. Și-mi zicea: „Înfige pomu-n pămînt, că nu-ți cere nici un ban; pune, mă, pomi, să nu se uite copiii, peste gard, la vecin”. Și acu, bucuria mea-l să văd copiii-n creșe, la 15 mai. Nu-s sătul de muncă, sfîrșite sufletu-n mine. Cum vine primăvara-s cu foarfecele-ntr-o mină, cu ferăstrău-n cealaltă și cu ochii în pomi,

să nu se-pletească două crengi și să se fiece de vînt. Asta o știu de la inginerul Zaharia din Frăsinet; el m-a-nvățat și cum să le stropesc. Astă-vară a bătut piatra și n-am făcut stropeală că eram în spital și mai rău m-am topit eu de grija lor. Da-n alți ani noi, trei familii, să cumpărăm noi mere, ne-a feri Dumnezeu!

— De legume cine se ocupă, soția dumneitale?

— Amîndoi. Îmi fac eu răsaduri. La 15 februarie îmi pun semințe în cutii, pe masă și cînd iese soarele le dau afară. La 1 mai sint sădite în grădină și varza de vară și roșille. Printre pomi pun sfeclă și căpsuni. Fasolea, ardeii și cartofii au locul lor fix, lângă gard. Tot secretul e să le sapi de două-trei ori pe an.

— Păsări creșteți sau cumpărați? Văd tot locul împărțit.

— Anul ăsta am avut cu rațe și găște și curci, în total 80. Să cumpăr pentru mîncare? Atunci ce meserie mai am eu de-acu-ncolo! Mă trage inima în toate locurile. Mi-e necaz cînd văd că-i vesteste să meargă la coceni și eu nu mai pot. Știu că trebuie să mă potolesc, dar mă gîndesc că cei de seama mea au căzut toți pentru că nu prea au avut poftă de treabă. Pe mine munca m-a ținut.

L-am lăsat pe Ion Cristea în pregătire mare, cum zice el, innodînd foi de porumb pentru legat via și spunîndu-mi: „se innoadă mai greu, da ce fac eu cu foile de porumb... lucrez cu drag”.

În curtea lui Cristea Dincă a apărut o seră. O seră, nu un solar. Este opera tînrului ginere, Alecu Gheorghe, profesor — maistru la Liceul de matematică și fizică din Roșiori, Fecior de țăran, ambițios, Alecu se bucură de cite ori poate să-și dovedească icsușinta și mai ales atunci cînd poate fi de folos celor din jur. Îi umbla prin cap să facă și încălzire centrală, dar ocupat cu sera i-au luat-o alții înainte; Gică Olteanu și Ionel Leoveanu. Nu va mai fi primul cu calorifer în comună, dar va fi al treilea. Ambiția și principul sănătos după care se călăuzește, acela că nu vorbele contează ci faptele, sint o garanție a viitorului în care crede cu atîta strășnicie.

După ce a îmbrățișat ideea de a construi o seră a început munca de concepție cu nopți de gîndire și dimineți în care modifica schița și definitiva ideea. A fost o muncă grea, dar după ce sera a prins contur, odată cu primele satisfacții, au apărut curioșii. Se oprea cite o masină, lătra căteaua, mama soacră mai zicea cite una, dar Alecu o împăca zicîndu-i: „Lasă măică să vină, nu ți-e drag să vadă că am izbutit; doar nu mai are nimeni seră, nici gospodăria agricolă, și sint curioși”.

În curînd vor pune răsaduri de roșii, ardei și vinete, 20000 de fire, pentru tot satul. Apoi vor cultiva un soi de roșii timpurii, Argeș-420 și, poate, în anii următori chiar două culturi. La plecarea Alecu Gheorghe ne-a mărturisit: „Noi, familia noastră, vom fi legumicultorii adevărați, dar mai am o singură dorință, aceea ca boala asta a mea să fie contagioasă în comună ca să ne antrenăm, să ne consultăm și să ne întrecem între noi”.

Iată o invitație la o activitate pe cît de utilă, pe atît de bănoasă, realizabilă într-un timp mai scurt, întrucît precedentul a fost creat și la capătul căreia imaginea gospodinelor cu plasele cu morcovi, înghețate în stație la Roșiori — va rămîne doar în amintirea legumicultorilor din Măldăeni.

ELENA GHERA ■

Oamenii muncii propun. Ce se întâmplă după aceea?

Dialogul a devenit în societatea noastră un mod de lucru prompt și eficient, iar de la crearea „Tribunei Democratice”, instituție cu caracter profund democratic, menită să asigure participarea nemijlocită a tuturor cetățenilor la conducerea societății, la rezolvarea problemelor obștei, dialogul a devenit, mai ales în activitatea consiliilor populare, un fel de sesiune permanentă, un fel de seismograf sensibil și exact al întregii vieți sociale a cetății:

— Dialogul, ne mărturisea nu demult tovarăsa **Victoria Popescu**, prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului Galați, a devenit, într-adevăr, un mod de lucru foarte eficient pentru noi, edilii, mai ales de când, prin intermediul „Tribunei Democratice”, lunar avem posibilitatea să ne întâlnim cu cetățeni ai diferitelor cartiere.

— **Tovarăsa prim-vicepreședinte, la „Tribuna Democratice” cetățenii fac propuneri, sugestii menite să le ușureze munca și viața lor în cadrul acestei mari colectivități care este orașul: în cadrul acestui interviu dorim să aflăm ce se întâmplă mai departe cu aceste propuneri? Cum sînt ele — dacă sînt — valorificate?**

— În cadrul acestor adunări, **informarea este reciprocă: pe de o parte cetățenii, deputații, reprezentanții asociațiilor de locatari supun dezbaterilor și atenției noastre toate problemele cu care ei se confruntă, iar pe de altă parte, noi, edilii orașului, conducerea unor întreprinderi și instituții vizate iau cunoștință de ele, le trec în planurile lor de măsuri, le rezolvă, dacă stă în putință lor, sau contribuie la rezolvarea lor alături de alte unități. Centralizate, la nivelul municipiului, ele devin și obiectivele noastre. Așa că propunerile oamenilor muncii nu se pierd pe drum — ca să mă exprim astfel — ele devin obiective ale muncii, ale activității noastre viitoare.**

— **Ce sectoare ale vieții social-economice au vizat mai mult propunerile făcute?**

— S-au făcut și se fac propuneri referitoare la mai buna gospodărire și întreținere a fondului locativ, a pământului din raza municipiului, la dezvoltarea și diversificarea rețelei comerciale, îmbunătățirea aprovizionării populației, transport în comun, la alimentarea cu apă și căldură a locuințelor, la prestarea de servicii, la

amenajarea unor locuri de joacă pentru copii, la multe altele.

— **Și cum s-au rezolvat, cum se rezolvă concret aceste propuneri ale oamenilor muncii gălățeni?**

— În cartierul „Dunărea”, de pildă, cetățenii au propus, printre altele, lărgirea unor străzi și asfaltarea lor, repararea altora, devenite principale căi de circulație, amenajarea a două parcuri pentru copii, cu locuri de joacă, amenajarea unor baze sportive; în cartierul „Aeroport”, cetățenii au dovedit că e necesar să se amenajeze o piață, în microraioul 38, prevăzută cu o hală acoperită de circa 1500 mp, cu două dormitoare sistem han, cu magazine pentru desfacerea grăunii și a produselor lactate, cu două grupuri sanitare, magazine pentru depozitarea produselor. Propuneri asemănătoare au făcut și cetățenii din cartierul Micro 16-17 și, vreau să rețineti, toate aceste propuneri au fost rezolvate și foarte puține sînt încă în curs de rezolvare, de finalizare.

Dar, vă rog, mai rețineți o realizare de ultimă oră: în cartierul „Dunărea” am finalizat o dorință mai veche a cetățenilor, aceea de a funcționa și aici o grădiniță. Ei bine, această grădiniță funcționează de câteva zile, cu o capacitate de 400 locuri, cu săli de clasă, săli de gimnastică, dotată cu jucării electronice, cu multe alte obiecte de inventar.

— **Mulți cetățeni, sîntem informați, au solicitat, au propus înființarea unor spații, a unor magazine comerciale: în ce măsură a fost realizată această propunere a lor?**

— În cartierul Micro 16-17 rețeaua comercială s-a îmbogățit cu un magazin alimentar, un magazin al Agrocoop și un restaurant amplasat la parterul blocurilor T și U din micro 17; în cartierul „Dunărea” au fost date în folosință, de asemenea, mai multe spații comerciale, totalizînd aproape 3.000 mp: o cofetărie, două centre pentru vinzarea produselor lactate și a produselor de panificație, un centru I.L.F., un magazin pentru produse chimice, altul pentru articole pentru copii, unul de articole sportive, unul pentru produse cosmetice și de parfumerie, o florărie și altele. Fără îndoială, obiectivele realizate de noi în anul care a trecut nu reprezintă toate propunerile și nevoile cetățenilor.

Mai avem încă multe de făcut și în dezvoltarea rețelei comerciale, dar și în alte domenii: vom dezvolta rețeaua de apă canal, vrem să înlăturăm necazurile pe care le mai avem cu asigurarea apei calde și reci, a căldurii, a salubrității, a iluminatului public, a multor altor probleme cu care ne confruntăm. La realizarea tuturor acestor lucrări, la rezolvarea lor sînt chemați însă și cetățenii.

— **Avansați deja o întrebare: cum sînt antrenate cetățenii la aplicarea în practică a propriilor lor propuneri?**

— Unele propuneri pot fi rezolvate cu sau numai cu participarea efectivă a cetățenilor. În cartierele „Dunărea”, Micro 16-17, Aeroport, de pildă, am repartizat gratuit asociațiilor de locatari peste 1500 kilograme gazon, 11720 arbori, 1156 arbuști, 560 trandafiri, semințe de flori și răsaduri, pe care cetățenii le-au plantat, au amenajat spații verzi. S-au plantat, de asemenea, peste 5000 de metri de gard viu, s-au gazonat mai multe peluze, s-au efectuat lucrări în valoare de peste 100000 lei din fonduri de stat. Toate aceste lucrări au fost executate de către cetățenii cartierelor respective și tot ei, acești oameni ai muncii, au mai realizat și alte lucrări, au aplicat în practică, sub îndrumarea și controlul nostru, alte măsuri înscrise în planurile noastre de muncă. Forța aceasta, a maselor, devine un izvor neînșelabil de energie, un ajutor important în dezvoltarea, înfrumusețarea propriului nostru oraș.

— **Tovarăsa prim-vicepreședinte Victoria Popescu, am mai avut prilejul să vorbim despre modul în care este folosit pământul, terenurile virane de pe raza municipiului Galați. Ce realizări aveți în acest domeniu? Vă întreb pentru că din programele de măsuri discutate în Sedința pe probleme de agricultură, de la Brașov, în Tezele Consiliului Național al Agriculturii pentru al II-lea Congres al consiliilor de conducere ale unităților agricole socialiste, al întregii țărâni, rezultă un fapt foarte clar: pământul, principal mijloc de producție, bun al întregului popor, trebuie folosit, indiferent de caracterul proprietății, în cele mai bune condiții, potrivit prevederilor legilor, nevoilor economiei naționale.**

— De mai mulți ani, la Galați, toate te-

renurile virane, curțile cetățenilor, ale unităților economice, ale instituțiilor, sînt cultivate cu legume, zarzavaturi, flori. În cartierul Micro 16-17, vreo 250 de cetățeni au închiriat terenuri, vreo 30.000 mp, conform legii, le-au cultivat cu legume și zarzavaturi. În incinta unor întreprinderi, printre care Laminorul de tablă, Trustul de construcții, Șantierul Naval, Intreprinderea textilă, Universitatea, au mai fost cultivate încă vreo 90.270 mp de terenuri, cu diferite legume și zarzavaturi, de pe care s-au recoltat tone de astfel de legume și zarzavaturi. Cantinele acestor întreprinderi au fost aprovizionate, în bună parte, cu legume și zarzavaturi obținute pe terenurile proprii și au fost aprovizionate și pentru iarnă.

— **Înțelegem că toate aceste activități, toate lucrările de înfrumusețare a orașului Galați au fost executate de cetățenii orașului în cadrul unor acțiuni de muncă patriotică: cam câte ore de muncă patriotică a executat un cetățean?**

— După un calcul sumar, un cetățean al Galațiului a executat cam 200 ore de muncă patriotică, totalizînd o valoare de 1.200 lei! Obiectivele mai principale la care au participat sînt: faleză, întreținerea pădurii Girboavele, a parcurilor, realizarea unor baze sportive, amenajarea plajei de la Turnul de televiziune, asanarea unor bălți, sistematizarea Văii Țiglinei și altele. Anul trecut s-au plantat în Galați peste 350.000 arbori și arbuști!

— **Care sînt domeniile în care vă propuneți să acționați cu mai multă eficiență?**

— În domeniul educațional în primul rînd. Toate aceste acțiuni întreprinse de noi, de organizațiile democratice și unitățile socialiste, de asociațiile de locatari, de alte organizații obștești au nu numai o eficiență economică, concretă, ci și una morală, educațională, puțin mai abstractă la prima vedere, dar indispensabilă. În Galați s-au construit 55.000 de apartamente! Se construiesc și se vor construi în continuare. Acest uriaș fond locativ, de o valoare inestimabilă, trebuie păstrat, îngrijit, gospodărit cu grijă și cu eficiență. Mai sînt însă unii locatari care nu și îngrădesc apartamentele, nu și achită datorile față de stat, nu respectă liniștea în blocuri, nici ordinea publică. Nu trebuie tolerați paraziții, răii-platnici, scandalagii, cei care se dedau la fapte antisociale. În această direcție trebuie să acționăm cu mai mare insistență. Printr-o mai puternică opinie de masă, să-i convingem pe acești oameni, să-i obligăm să respecte normele noastre de morală, de etică și echitate socialistă.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Satul care a rămas acasă

Răsfirat sub frunzișul veșted acum, sub bătaia soarelui care s-a ridicat în cumpăna cerului și de-acolo își aruncă săgețile inflăcărâte, satul pare pustiu. Prin aerul încremenit în lumina fierbinte a zilei de vară, abia se strecoară un fir de răcoare din dreapta, dinspre lunca Obedeului, cea cîntată și într-un cîntec vestit. Cine va fi fost acest Obedeanu nu se mai știe, el o fi bătut țărșul, cum se zice, și o fi ridicat primul zid de casă în Obedeni, sat care se zărește nu departe, ca un petec de verdeață pe întinderea dreaptă a cîmpului, dincolo de albia Neajlovului. Dar dincoace, la țesura din Bucșani, pe creștetul unui deal care ține aproape vederii, roată, cîțiva kilometri buni împrejur, la sediul C.A.P.-ului care adună la muncă oamenii din Bucșani, Podișor și Vadu Lat, aflăm o legendă nouă și adevărată, vie și pilduitoare.

În urmă cu zece-cincisprezece ani, cînd țara a intrat masiv pe făgașul industrializării, parte din țărâni din sat au luat drumul Bucureștiului, cale de vreo 40 de kilometri dus și întors, calificîndu-se muncitori, mai ales la *Semănătoarea* și alte cîteva întreprinderi din Capitală. Pe vremea aceea, C.A.P.-ul Bucșani încă avea dificultăți multe și felurite. Producea, cum spun oamenii astăzi, experiențe. O experiență a fost legumicultura. Era pe vremea cînd girla Dimbovicului începuse să vină poluată, poluînd la rîndu-i Neajlovul, în care se varsă la vreun kilometru, doi de sediul C.A.P.-ului din Bucșani. Cîtă producție se făcea, rămînea mai mult la capul locului, fiindcă nu prea veneau mașinile să o ridice conform contractelor pe care oamenii din Bucșani le încheiaseră cu convingerea că vor fi și respectate. Experiența se dovedi amară. Era și vremea cînd, cum spun astăzi oamenii, zootehnia, ca altă sursă de cîștig, însemna că „aveam de toate, oi, păsări, porci, vaci, aveam de toate și nu făceam mai nimic”. Drept e că în vremea aceea o parte din oameni nu și-au mai bătut gîndul cum să-și întorcă ei munca pentru a fi mai bănoasă, ci, așa cum arătam, s-au suit în camioane și și-au făcut un alt rost în viață, intrînd pe porțile fabricilor care aveau nevoie de ei la fel de mult ca și agricultura. Dar către ceasul al doisprezecelea, cum se spune cei rămași își amintiră că nu trecuseră atît de

mulți ani de cînd Bucșanii fuseseră vestiți în această parte de apus a Ilfovului, ca foarte pricepuți crescători de vite, mai exact, așa cum zic zootehniștii, de animale mari. Ideea președintelui C.A.P.-ului, Emil Panait, de a pune pe picioare, în urmă cu vreo șapte ani, o îngrășătorie de taurăși, se dovedi repede norocoasă și astfel rămăse pînă-n ziua de azi. Și această este și cheia care explică de ce satul începuse să rămînă pe loc, să nu se mai fărîmițeze, să nu mai pornească la drumuri lungi ca să muncească prin locuri străine. Desigur, către oraș au continuat să mai plece și pleacă și acum oameni, dar mai puțini, mai cu seamă tinerii, absolvenții de școli, înșă un lucru sigur este că la Bucșani nu s-a petrecut acel fenomen, atît de evident prin alte sate, de feminizare și de îmbătrînire a forței de muncă. Atracția Bucureștiului a venit, ca un clește, pe două părți, către Cleiani și către Crevedia Mare, înșă la Bucșani forța ei a slăbit, astfel încît marea majoritate a oamenilor tot pe la casele lor muncesc.

— **Și muncesc chiar toți, adaugă Emil Panait.**

— Mai sînt și bătrîni, mai sînt și copii...

— Au și ei partea lor de muncă, la care se-ndeamnă singuri. Dar să vorbim metodic. Să începem cu C.A.P.-ul.

— De acord.

— Noi ținem aici vreo 2500 de taurăși pe serie. Îi cumpărăm la o sută de kilograme, de la celelalte C.A.P.-uri din județ, și-i aducem pînă la 400, cînd îi vindem, în parte la export, mai ales la arabi și italieni. Ne-am cumpărat două mori DI 55, cu banii noștri, aproape trei sute de mii una, și producem un furaj unic. Dacă avem morile astea, bineînțeles că avem și ce măcina. Nu ni s-a întîmplat să rămînem vreodată fără furaje. Altfel cum? Dacă de 700 de oameni e nevoie la strîns nutrețul, 700 de oameni se duc.

— Se duc pentru că sînt și plătiți bine. Și sînt plătiți pentru că, am aflat, fiecare taurăș se îngrășă zilnic, în medie, cu aproape un kilogram. Mai exact, sporul zilnic e între 600 și 1100 de grame. De ce această oscilație?

— Noi ținem un efectiv de două ori mai mare decît capacitatea celor șase grajduri pe care le avem. Dar sperăm să lucrăm în condiții mai bune atunci cînd va fi gata noul complex, de 4000 de capete, care ne-a costat 22 de milioane — tot banii noștri, ai cooperativei — și în care trebuia să intrăm la sfîrșitul anului trecut. Între timp vreo trei sute de taurăși i-am repartizat în sat, să crească pe lîngă vitele oamenilor. La noi, la Bucșani, fiecare familie ține două vaci cu laote, abia dacă sînt vreo cîțiva care au doar una sau deloc! O familie încasează, pe lună, cam 2500 de lei numai pe laptele pe care-l contractează cu statul. În afară de asta, oamenii mai cresc și taurăși care sînt proprietatea lor nu a C.A.P.-ului, și pe fiecare ia cam 7000 de lei. Cu vitele

astea, care nu sînt chiar puține, în bățătură, e limpede acum că au treabă și copiii, cînd sînt în vacanțe, ori bătrîni satului.

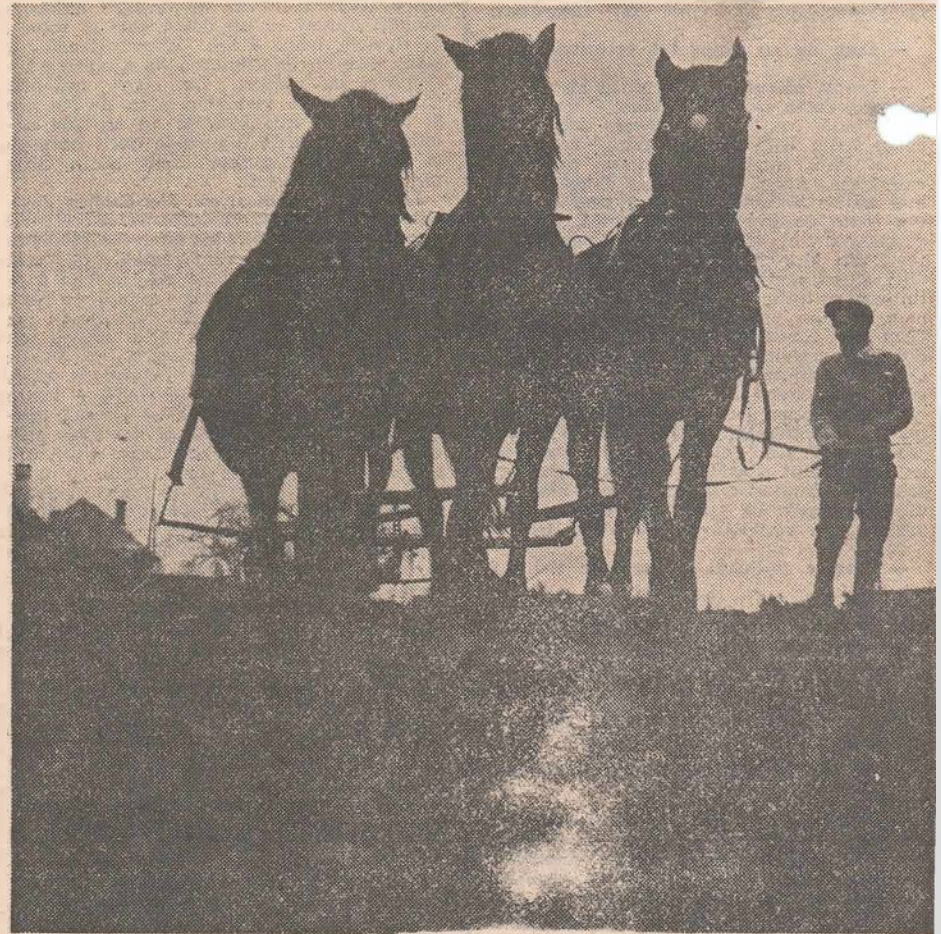
Există, într-adevăr, la Bucșani, o astfel de drămuire a muncii, pe vîrste și puteri, care adună în fiecare casă belșug după răsplată pe măsură a acestei munci. Îi întrebăm, de exemplu, pe Nicolae Voicu, secretarul Consiliului popular, cit lapte a contractat Bucșanii, și el ne-a răspuns lășindu-ne să facem singuri socoteala: „De necrezut: de primăvara pînă toamna, în fiecare dimineață și în fiecare seară, pleacă de aici cîte două cisterne cu cîte 5000 de litri de lapte”. Iar dacă numărul familiilor se ridică la vreo mie și fiecare familie crește, în medie, cam doi taurăși, e limpede că la Bucșani n-au rămas țărani

dintr-aceia care se aprovizionează din piețele orașelor, ci, dimpotrivă, găsindu-și o cale de a-și face munca rentabilă, contribuie astfel la atingerea unui grad de bunăstare care trece și dincolo de hotarul satului lor.

Dacă, între timp, mai departe ori mai pe aproape, există și sate al căror număr de oameni s-a cam rărit, Bucșanii este și rămîne un sat stabil, neclătinat de împrejurări, plin de oameni, plin de viață, ocupat pînă peste cap cu lucrul celor peste 2500 de hectare din a căror gospodărire, de bună seamă, pornește orice speranță și orice izbîndă, inclusiv bănoasa zootehnie.

Bucșani: un sat care a rămas acasă.

D. CONSTANTINESCU

Început de os
Fotografie de A. MIHAILOPOL

Serviciile pentru populație și respectul de breaslă

Timp de câteva ore am parcurs unele unități prestatoare de servicii din orașul Tîrgu Mureș. Am considerat util să transerem în rândurile care urmează experiența pozitivă, revelatoare, pe care am avut-o cercetînd modul în care unitățile cooperatiste meșteșugărești vin în întâmpinarea exigențelor de confort și de civilizație ale cetățenilor. Toate aceste servicii organizate inspirat și exemplar, pe flux cotidian, pot servi ca util schimb de experiență pentru cooperativele și unitățile prestatoare de servicii de acest gen din multe alte localități ale țării.

O policlinică a televizoarelor!

În ziua de 31 decembrie 1980 Centrul de reparații T.V. din strada Kossuth Lajos nr. 20 a fost luat cu asalt. În câteva ore atelierelor s-au umplut cu 200 televizoare defecte și cu mult mai mulți solicitanți disperși că vor rămîne fără programul de televiziune de pe micul ecran. Atmosferă încărcată. Telefoanele sunau din minut în minut de parcă toate televizoarele din oraș s-ar fi defectat în ajunul revelionului. Mulțumită unei organizări impecabile, pînă în orele serii cele 200 televizoare se aflau în stare de funcționare la domiciliul clienților. A fost o zi eroică pentru lucrătorii centrului de reparații care răspunde la numărul 179 87 la orice fel de chemări. Organizarea de policlinică, organizare pe fișe pentru fiecare aparat de televiziune aflat în garanție sau în „abonament”. Ce înseamnă aici „abonament”? Toți proprietarii de televizoare ce doresc să-și întretină aparatele în condiții ireproșabile fac abonamente anuale în valoare de câteva sute de lei pentru orice fel de depănare, asigurîndu-și-se — în cazul unor reparații ce necesită intervenții de durată în ateliere specializate — televizoare de rezervă în bună stare de funcționare care permit vizionarea normală a programelor cît timp se remediază defectiunile. De obicei însă, se ivesc rar avarii grave deoarece, avînd la îndemînă fișele

tuturor aparatelor T.V. din zonă (din oraș sau din așezările învecinate), depănătorii își dau rapid seama despre ce defectiuni este vorba, cu atît mai mult cu cît funcționează un control periodic și preventiv ca în cadrul unei „policlinici teritoriale”.

Centrul de reparații din str. Kossuth Lajos nr 20 e modern, cu stații de încercare cu oglinzi, cu ascensor direct pentru televizoare spre atelierul de la etajele superioare, cu stație de emisie și recepție pentru comunicare cu maistrul depănator, Fülöp Dionisie, Balasz Carol, Lengyel Francisc, Man Nicolae ș.a. Pe un panou imens se află cheile și adresele tuturor antenelor colective de bloc din oraș abonate la acest centru. Astfel încît specialiștii centrului în rezlarea antenelor pentru o imagine limpede și plastică a televizoarelor să poată răspunde oricînd reclamatilor: astfel încît să fie evitate intervențiile „diletanților” ocazionali, ale „chilipirgilor” de gang care se oferă, la preț de speulă, să „refacă” imaginile televizoarelor dereglate din cauza unor accidente neprevăzute.

Reparațiile se execută la acest centru în câteva ore de la apel. Se lucrează fără nici o „nemulțumire”, fără nici o „reclamație”. Iată de ce la Tîrgu Mureș în noaptea de revelion au funcționat bine toate televizoarele din oraș.

mate ore, a unor femei de serviciu, a unor femei de încredere care pot îndeplini în bune condiții diferite sarcini gospodărești, ca spălat și călcat rufe, curățat apartamentul, lustruit parchetul, spălatul geamurilor, bătut covoare, supravegheat copii, prepararea mîncării, îngrijirea unor bolnavi mai mult sau mai puțin imobilizați etc. Iată câteva servicii minunate care vin în sprijinul celor extrem de ocupați la locurile lor de muncă, al celor care se pregătesc de mari evenimente în familie, al celor care sînt obligați să lipsească temporar de acasă (spectacole, deplasări) și nu au cu cine să-și lase copiii sau nu au la cîno apela pentru îngrijirea bolnavilor sau bătrînilor. În afară de servicii de acest gen care necesită o oarecare calificare și foarte multă încredere și seriozitate, la dispeceratul unității nr. 35 condus de

tovarăsa Ecaterina Kiss se pot face programări de comisionari care să ducă flori, cadouri la adrese fixe sau jerbe la cîmîtir, se pot procura bilete de spectacole sau de tren, la manifestări sportive etc.

La ora vizitei noastre era liniște. Ne aflam după zilele sărbătorești de Anul nou. Cele 80 de femei care sînt programate prin dispecerat se aflau la curățenii generale pe la diferite adrese din oraș. Urmează un sezon de obicei mai liber pentru lucrătoarele ce depind de unitatea nr. 35. În sezon de acalmie femeile sînt programate pentru diferite servicii în instituții și în întreprinderi. Dar rămîne întotdeauna ceva de făcut prin case: de șters praful, de scuturat covoarele, de spălat geamurile, de dus un buchet de flori pentru ziua de naștere a unei prietene...

O casă de mode care iese din zona efemerului

O „Casă de mode” trimite gîndul la o zonă rarefiată a cotidianului, spre efemer și volatil. La urma urmei cîți dintre noi frecventează o Casă de mode? Fără îndoială puțini. Și totuși, Casa de mode din Tîrgu Mureș, complex de servicii pentru populație, e frecventată nu numai de femeile și bărbaiții din oraș ci și de cei din comunele și satele învecinate, dar foarte adesea de către clienți din neenumărate așezări din țară. Casa de mode din Tîrgu Mureș a ajuns să fie cunoscută și peste hotare. Patru cooperative meșteșugărești își concentrează activitatea aici pe cîteva nivele, într-o clădire modern amenajată și ireproșabil întretinută. În interioarele ei este întotdeauna o aglomerație tonică și discretă. Evident, majoritatea clienților este formată din femei. Dar bărbaiții nu sînt de neglijat, tot din perspectiva femeilor. Ce fel de comenzi înregistrează zilnic Casa de mode din Tîrgu Mureș, casă celebră prin modelele lansate pe piață în domeniul artei vestimentare, al tricotajelor, al încălțămîntei și marochinăriei etc.? Comenzi de rochii și costume bărbătești, de pildă. E cazul ca la acest capitol să subliniem faptul că propunerile de modele sînt făcute cu ajutorul și sub supravegherea unei absolvente de institut de învățămînt artistic superior, Birtalan Eva Vidra, și că maistrii croitorii Chibelean Ioan, Bencze Ioan, Pop Laurian, Sasz Iosif, Kovacs Ioan, Gyónti Petru sînt oameni cu multă experiență și cu mîini de aur. Evident că în această sferă delicată a model și lucrează pe sezoane, că moda e lansată prin spectaculoase „parade ale modei” care au loc în holul mare al complexului și la care participă un numeros public. Ni se spune că au loc cîteva zeci de „parade ale modei” și că se lansează aproximativ 2000

(două mii) de modele noi într-un an. Semnificativ e faptul că se veghează ca prin comenziile cetățenilor să se orienteze gustul estetic al publicului, să se elimine prostul gust, uritul și improvizatiile îndoielnice, cosmopolite în vestimentație sau în încălțămînt. Casa de mode din Tîrgu Mureș este astfel și o unitate în care se deprind noțiuni fundamentale de civilizația străzii și de estetică a cotidianului. Realmente splendide sînt aici unicatele de încălțămînt: o ocazii de damă sau bărbătești, cizmele cu fermoar sau fără fermoar, cu carimb lung sau scurt etc., creație a meșterilor Costea Nicolae, Haja Lucia, Horvath Maria, Kerestely Alexandru, Desmași Doina, Simon Eva.

De fapt, cea mai bună verificare a importanței unei asemenea unități prestatoare de servicii într-un oraș se poate face pe stradă, la spectacole, la concerte, la restaurante, cu ocazia diferitelor manifestări publice: tîrgu-mureșenii, se știe, sînt frumoși și îngrijit îmbrăcați, respectul pentru meserie și pentru profesiunea ridicat la titlul de noblete umană se vede și în exigența vestimentară cu care se prezintă unii în fața celorlalți. De fapt, întreg acest complex de modă în care oamenii se pot îmbrăca din cap pînă în picioare e completat de un salon modern de coafură și cosmetică unde e îngrijită igiena epidermei și frumusețea trupului și unde se execută o seamă de servicii civilizate: masaj sub diverse prescripții medicale, tuns, vopsit de păr, coafuri de zi și de seară, freze moderne, manichiură, pedichură etc. Maestre în această veche îndeletnicire omenească sînt cîteva femei: Ban Doina, Kelemen Melinda, Acateu Carmen, Acateu Maria și mai ales Gall Olga, cu o vechime de 24 de ani în arta coafurii.

Trîind de pe urma... „plimbării oamenilor pe drumuri”

Pe una din străzile patinate de vreme, așezată în pantă, se află un birou minuscul, supraetajat, cu o scară interioară în spirală, unde e un du-te-vino aproape supărător. Ne aflăm în unitatea de „traduceri, multiplicări și meditații” din Tîrgu Mureș, unitate condusă de profesorul Ioan Sipoș. Aici intră mereu oameni care solicită traduceri de acte, de texte, scrisori, manuscrise, cărți științifice și tehnice, multiplicări de formulare, de manuscrise, de documente, meditații de limbă străină, servicii de traducere, și mai ales consultații juridice. Cetățenii orașului s-au obișnuit să calce pragul acestei unități pentru a se interesa ce acte le sînt necesare pentru cele mai paradoxale evenimente privind: nașterea, înregistrarea unui nou născut, moartea, căsătoria, moștenirea, divorțul, înscrierea în circulație a unei mașini, schimbarea domiciliului, intentarea unui proces de paternitate sau de vătămare corporală etc. Profesorul Sipoș e o enciclopedie de legi și acte normative pe linie juridică și de stat, la care apelează foarte mulți oameni. Fiind un dușman înverșunat al birocrației, al purtării oamenilor pe drumuri de la o instituție la alta pentru procurarea unor acte, s-a gîndit că creeze un serviciu care să simplifice labirintul birocratic și să-i degrezeze pe

oameni de grija obsedantă, nevrotică a demersurilor pentru cele mai abracadabrante formulare și formularistici, dovezi, certificate, iscălituri etc. Practic, unitatea pe care o conduce și care împlineste 10 ani de existență își face planul și-l depășește de pe urma hirtiiilor, a actelor, duplicatelor, formularelor, testelor, certificatele, dosarelor etc. de care are nevoie cetățeanul la tot pasul. Trăiește de pe urma „plimbării” oamenilor pe drumuri! Unitatea aceasta formată din 35 de încadrați și 17 colaboratori e practic un intermediar între cetățean și institutul sau întreprinderea, mai bine-zis între cetățean și evidente mai mult sau mai puțin necesare, între cetățean și tribunal, între cetățean și arhive etc. În cinci minute, cronometrate, au intrat în biroul unității trei cetățeni care solicitau următoarele lămuriri și acte: Arpad Nagy — toate formele pentru un contract de închiriere. Dănilă Catană — toate actele și aprobările necesare pentru o schimbare de domiciliu, Ștefan Burcea — o fișă medicală pentru înscriere la școala de șoferi. Dar vin aici oameni cu atîtea probleme de viață încît profesorul Ioan Sipoș ar putea oferi material documentar pentru cîteva sute de romancieri! În felul acesta unitatea ar deveni utilă nu numai ca intermediară între oameni și oameni ci și între viață și literatură!

Cine șterge praful și cine spală geamurile acasă?

De zeci, de sute de ori pe zi sună telefonul cu numărul 21 077 din Tîrgu Mureș. E unul din telefoanele cele mai solicitate din oraș. La acest număr răspunde în fiecare dimineață pînă la orele 15

dispecera Ecaterina Kiss. De ce sună cetățenii la acest număr? Cu ce probleme? Sună mai ales femeile. Dar sună și bărbaiții. Solicită repartizarea și programarea în anumite zile din săptămînă, între anu-

Un barometru pentru un oraș

Pe una din străzile pitorești ale orașului străjuită de clădiri vechi, monumentale, încercate de secole, se află o unitate de frizerie cu un farmec și un interes deosebit. Interiorul are o atmosferă desuetă deși aici se pot citi tacticos în clipe de așteptare ultimele ziare și reviste, se pot comenta ultimele știri sportive, iar frizerii, în frunte cu bunul gospodar și om de spirit Sandor Zoltan, servesc clienții ireproșabil, după ultima linie a modei și cu un stil care amintește de liniștea unui sanatoriu în munți. Punctul maxim de interes pentru toți locuitorii orașului îl reprezintă o microstație meteorologică pe care responsabilul o scoate în fiecare dimineață, spre informare, în fața unității, pe trotuar, pentru ca tot omul să știe „pe ce vreme trăiește”. Pe cadranul ei trecătorii pot citi temperatura aerului și presiunea atmosferică. La ora vizitei noastre termometrul arăta minus 19 grade! și surprinși

de viziunea concretă, aproape orologică a frigului, am intrat înăuntru să ne încălzim și să ne rețușăm ținuta. A fost o experiență reconfortantă. Nu ocoliti frizerii din Tîrgu Mureș, bunii meșteri de odinioară care știu să vorbească despre „cîte în lună și-n stele” dar își fac datoria cu distincție, cu politețe și cu artă. Adresați-vă serviciilor lui Sereș Vasile și ale lui Gombos Ioan și veți fi mulțumiți, atît de mulțumiți încît, dacă ați putea, v-ați întoarce cu avionul pentru un tuns, o frecție sau un masaj la Tîrgu Mureș. Să auziți încă o dată cum bate ceasul într-o frizerie...

Astfel, barometrul activităților prestatoare de servicii din municipiul Tîrgu Mureș indică timp frumos, cer senin și respect de breaslă, indică civilizație și confort.

ADRIAN DOHOTARU ■

Din presa județeană

● „Familia — școală fără vacanțe” este titlul articolului semnat de G. Stupcanu dar și o posibilă definiție pe care unii părinți o ignoră cu bună-știință. Acestor părinți — al căror număr e limitat — ce-și frustrează odraslele de copilărie dar își îndeplinesc cu cinste datorită la locul de muncă, utînd că într-o societate ca a noastră grija pentru educarea și creșterea copiilor se află la loc de cinste, acestor părinți, le-ar trebui cîteva momente de meditație înainte ca problemele create copiilor lor să devină situații-limită. („Ceahlăul” — Neamț — 10 ian.) ● Dintr-un cadran cult al ziarului „Viața Nouă” — Galați (11 ian.) am reținut poezia „Cercel de aur” de Ion Trif Pleșa din care am ales versurile: „Încins cu briu lat și trăgînd din țigară / țărănul român are în el înțelepciune și putere de urias”. Sub aceeași semnătură se găsește și însemnarea „Dunărea învață de la oameni”, elogiu adus celor ce-și petrec nopți și zile în fața „mărilor de foc”, cum se mai cheamă, metaforic, marile cuptoare ale ofelului. ● O premieră a anului 1981 pe harta energetică a țării o va constitui și lignitul de Sfîntu-Gheorghe. Primul semestru al acestui an va însemna trecerea la exploatarea lignitului dar și muncă neîntreruptă a colectivului de muncitori și

ingineri care au înțeles că țara are nevoie de cît mai mult cărbune. (Predea Niță — „Cuv. Nou” — Covasna — 12 ian.) ● La Sibiu, în curtea Casei de cultură a studenților a fost dat spre folosință publicului interesat un patinoar natural. Așadar, un nou și plăcut mijloc de petrecere a timpului liber. („Tribuna Sibiului” — 13 ian.) ● La Brăila a intrat în funcțiune o nouă fabrică. Este vorba, după cum am aflat de la Constantin Dobre („Înainte” — Brăila — 13 ian.), despre „Fabrica de materiale refractare” care va produce o gamă de produse diversificate, producția ridicîndu-se anul acesta la circa 70 000 tone. ● De ce se cumpără mult prea multă piine din Craiova? Iată o întrebare la care Ion Diaconu, într-o anchetă efectuată împreună cu reprezentanții ai Inspectoratului comercial județean prin mai multe centre de vînzare a piinii, a găsit și răspunsul: sătenii din comunele apropiate, și nu numai, cumpără piine cu sații pentru a crește... porci. Sigur, în asemenea condiții se creează goluri și chiar discuții între cumpărători. Dintr-o convorbire purtată cu impiegatul de mișcare din Autogara nord Craiova, autorul anchetei a aflat că autobuzele au căpătat o dublă funcționalitate: pe lângă oameni transportă și alimente. („Înainte” — Dolj — 13 ian.) ● Integrarea intelectualului în viața satului constituie, după cum reiese din dezbaterile inserate în paginile ziarului „Făclia” (Cluj), 13 ian., rea-

lizată de Vintilă Vulpescu, o problemă complexă, un mod sigur de cunoaștere a universului spiritual al oamenilor. Invitați la dezbateri, intelectuali ai comunei Moeșcu au demonstrat că apropierea intelectualilor de cetățenii comunei contribuie la formarea și dezvoltarea conștiinței lor socialiste, iar înțînirile constituie un valoros schimb de idei și experiențe. ● Ludovic Roman ne face cunoscută prin intermediul rubricii „orizont științific” o nouă descoperire românească. Este vorba de factorul rhoplac care înseamnă, după definiția dată chiar de descoperitorul lui, acad. Eugen Pora, echilibrul ce trebuie să existe între cationii cu acțiuni antagoniste din mediul organismelor marine. Se știe însă că acest factor acționează și asupra organismului uman. Descoperirea constituie o prioritate științifică românească pe plan mondial. („Cuvîntul Nou” — Covasna — 13 ian.) ● Orice vizită făcută la o casă de copii înseamnă bucurie dar și îngîndurare. Ileana Dinică, invinsă de melancolia și dușoșia copiilor de la Casa de copii din Blaj, notează cu amărăciune, ca și cînd o coajă de nucă verde i-ar fi înundat cuvintele: „... pentru unii din acești copii, cuvîntul mamă este o noțiune cu totul abstractă și al cărui conținut, emoțional-afectiv, ei îl descoperă, rînd pe rînd, din lecții, din poezii, din cîntecele închinete mamei...”. Sigur, grija cu care educatoarele înconjoară aceste vîrstare este demnă de

toate laudele dar dragostea mamei nu poate fi înlocuită de nimeni și de nimic. Crescuți într-un climat de omenie, caracteristic societății noastre, copiii cresc frumoși și curajați dar mereu cu o mirare fără răspuns. Mereu în căutarea mamei. Mereu în căutarea familiei. („Unirea” — Alba — 14 ian.) ● „Înainte” (Dolj — 14 ian.) publică sub semnătura lui Romulus Cîncă o pagină în care sînt arătate realizările cooperativele din Amărăștii de Sus, la numai cîteva zile după ce apăruse la aceeași rubrică o altă comună fruntașă a Doljului — Poiana Mare. După prezentarea celor două localități se verifică încă o dată, dacă mai era nevoie, un vechi și cunoscut adevăr: „cine muncește are”. ● Printre multele reușite pe care muncitorii din județul Caraș-Severin le-au avut la începutul acestui an se numără și microhidrocentrala de la Globu Craiovei — realizată cu forțe proprii, utilajele necesare fiind concepute de specialiștii de la Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru echipamente hidroenergetice Reșița, cele două ofelării din orașul Bistra care au început anul cu bine dînd suplimentar în prima decadă aproape 280 tone de oțel și expedierea primelor subansamble pentru Canalul Dunăre-Marea Neagră de la Bocșa. Sînt primele semne ale anului, sînt primele îndepliniri. („Flamura” — Caraș-Severin — 13 ian.)

„Factorii de stress și bolile de inimă”,

Convorbire cu medicul specialist Valeriu Ionescu
de la Institutul de fiziologie normală și patologică
„D. Danielopolu”

— Stimate tovarășe doctor, interviul acordat revistei noastre în urmă cu două luni a suscitat un interes deosebit. Ne-au scris și ne-au telefonat un număr neașteptat de mare de cititori, care, aproape fără excepție, ne-au cerut să prezentăm lămuriri suplimentare în legătură cu unele din considerațiile dumneavoastră privind factorii de eroare în diagnosticul și tratamentul maladiilor cardiovasculare. Am fost rugați în mod expres să vorbim mai amănunțit despre ceea ce dumneavoastră ați numit rolul factorului comportamental în declanșarea sau agravarea bolilor de inimă.

— Am fost și eu, în aceste zile, ținta unor numeroase scrisori încărcate de întrebări și solicitări. Interesul particular acordat factorului comportamental este explicabil dat fiind faptul că despre acest element de o mai vagă concretete se vorbește mai puțin. În unele lucrări dedicate epidemiologiei bolii coronariene se recunoaște că pe lângă factorii de risc cunoscuți, există și unul mai greu de cuantificat, dar care, așa cum afirmă grupul de la Framingham, poate fi uneori mai puternic decât toți ceilalți la un loc. Este vorba despre așa-numitul **stress psihic prelungit**. Cu toate acestea chiar și unele date recente ce vin în sprijinul acestei demonstrații, continuă să fie privite cu scepticism de către unii medici ca și cum ele s-ar afla la marginea științei.

— Considerați că orizontul profesional al medicului internist sau cardiolog trebuie să cuprindă și cunoștințe din alte domenii de specialitate ale medicinei?

— Întrebarea dumneavoastră a sosit la timp. Este deci loc să spun că nu pledez pentru complicarea practicii generale medicale cu o metodologie proprie psihologiei sau neuropsihiatriei. Acest lucru ar depăși limitele capacității noastre de pregătire și informare. Consider totuși că nu putem contribui cu eficacitate la combaterea „epidemiilor” de boli cardiovasculare, sub amenințarea căreia ne aflăm cu toții, dacă nu ținem seama de condiția psihică a pre-pacientului, și a bolnavului cardiac. „Corpul medical nu mai poate adopta o atitudine distantă sau pasivă față de aceste probleme psihosociale” se spune în cel de al 13-lea Raport al Organizației Mondiale a Sănătății. Și tot în această ordine de idei îmi revin în minte cuvintele regretatului acad. prof. dr. I. Bruckner prin care eram invitați să avem în vedere faptul că problemele familiale sau sociale nu sînt lăsate de bolnavi la poarta spitalului. Un nevrotic agitat va fi mai greu de convins să nu mai fumeze deloc. El

trebuie învățat la început cum să lupte împotriva acestei patimi: să nu inhaleze adînc, să nu fumeze în prima parte a zilei. Va trebui, de asemenea, să l se indice să vorbească mai rar, mai încet, respirînd abdominal și să evite gesturile bruște, **adrelino-declanșatoare**, care fac rău și celui care le practică și celor cărora le sînt adresate. Trebuie să mai ținem apoi seama că în funcție de gradul său de cultură, bolnavul vine cu un anumit bagaj de informații medicale și că, în general, el este dispus să acorde credit veștilor proaste, deci diagnosticelor sau presupunerilor alarmante. Tocmai de aceea, un diagnostic eronat de angor la o durere precordială nevrotică sau radiculară este mai repede crezut decât diagnosticul corect, chiar dacă primul diagnostic a fost pus de către un nepecialist.

— Corespondenții noștri, unii dintre ei, ne-au semnalat și faptul că în nu puține cazuri, chiar mediul spitalicesc și comportamentul personalului medico-sanitar pot genera stări conflictuale sau pot deveni factori stressanți.

— Perfect adevărat. În spital bolnavul este scos din mediul său familial și de lucru, el se află în dinamică fizică și psihică, dar cu dominantă bolii. Regimul de relativ „anonimat” în spital îi poate afecta personalitatea. S-a dovedit, între altele, că în funcție de comportarea personalului medical, vizita medicală, punct culminant al unei zile petrecute în spital, poate deveni o situație stressantă. Să nu uităm apoi că bolnavii pot fi marcați de variate complexe. Cei mai mulți cardiaci sînt oameni în vîrstă care pot avea complexul inutilității sau al izolării sau un status anxios de insecuritate, stări depresive care pot fi accentuate prin lipsa de grijă și înțelegere a medicului. În indicațiile pe care le dăm bolnavilor noștri, trebuie, de asemenea, să ținem seama de gradul de solicitare nervoasă și cardiovasculară pe care îl implică anumite activități. Să nu uităm de pildă că frecvența cardiacă a unui parasutist poate atinge 194 bătăi pe minut, iar inima unui orator în plin patos poate înregistra 180 de bătăi pe minut. Situații de stress pot face ca inima unui conducător auto să bată de 155 de ori pe minut, mai ales în cazul indivizilor agresivi ce-și satisfac la volan anumite complexe, nerealizări sau insatisfacții.

— Care sînt perturbațiile fiziologice provocate prin stress?

— O suită de date demonstrează că relația dintre stressul psihic și secreția de catecholamine (adrenalină și nonadrena-

lină) este astăzi o certitudine. Ea generează creșterea travaliului cardiac și a consumului de bioxid, a glicemiei, acizilor grași liberi circulanți și trigliceridelor, substanțe care sînt impinse și infiltrate în perețele arteriale. Sînt fenomene care pot accentua la bolnavii coronarieni zonele de ischemie, aritmiile cardiace, favorizînd apariția infarctului sau fibrilația ventriculară.

— În precedentul interviu încredințat redacției noastre ați vorbit în câteva cuvinte și despre o posibilă legătură între bolile cardiovasculare și anumite tipuri temperamentale.

— Cercetări epidemiologice au demonstrat că la indivizii caracterizați prin agresivitate, tendință de dominanță, competitivitate, veșnic agitați, infarctul miocardic este de 2-4, 3 ori mai frecvent decât la indivizii ponderați, iar repetarea infarctului este de cinci ori mai frecventă. Individul cu asemenea personalitate este în general sigur de el, și spre deosebire de nevroticul anxios, el nu merge la doctor, deoarece nu simte nevoia de sfaturi medicale. Specialiștii afirmă că acești indivizi, care prezintă, totodată, și un risc de angină de 2,3 ori mai mare decât alte tipuri de personalitate, au în general o insuficiență a proceselor de inhibiție corticală.

— Dar asemenea predispoziții naturale pot fi corectate?

— Totul se poate obține prin voință și educație. Ar fi extrem de util dacă anumite principii educative ar fi difuzate chiar în cadrul învățămîntului de cultură generală. Este necesar ca psihologii să ne vorbească despre parametrul vieții moderne, despre organizarea activității personale astfel încît să obținem maximum de randament cu un cost fiziologic și psihic redus. În general numai cei nepregătiți sau needucați devin victimele unor conflicte exagerate. Sînt multe, extrem de multe de spus în această privință! Aș aminti numai faptul că din păcate nu sînt deloc puțini cei care uită că în societate trebuie să existe o anumită ierarhie pentru o organizare eficientă a muncii. Este știut că nimeni nu se supără dacă semenul său dovedește performanțe sportive, că alergă sau înoată mai bine decât alții, dar mulți acceptă greu adevărul că, sub raport profesional, este depășit de alții, că aceștia și nu el au fost promovați sau răsplățiți pentru merite certe. Revăzînd aceste date înțelegem de pildă de ce vînzătorul din magazin în loc să-ți arate înțelegere, îți răspunde cu agresivitate. Vom înțelege cu alte cuvinte cit de variate pot fi cauzele intime și psihosociale ale stressului psihic, atît de implicat astăzi în apariția și agravarea bolilor de inimă.

LIVIU TIMBUS

Extragere suplimentară de țitei

Inginerii Alexandru Constantinescu, Aurel Cârcoană, Aurica Buricatu și Mihaela Hurezeanu, toți de la Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze din Cimpina sînt autorii unui procedeu de recuperare a țiteiului din zăcămintele depletate. Invenția se referă la o metodă de scoatere a țiteiului din zăcămintele din care a fost extras, într-o primă fază de exploatare, o parte a țiteiului existent, pînă la scăderea apreciabilă a presiunii din zăcămint. Prin noul procedeu se injectează în adîncime o soluție alcalină în regiunea unde se mai află țitei depletat. În contact cu unele componente ale țiteiului, cum sînt de pildă acizii naftenici, soluția formează săpunuri naftenice, care, contribuind la spălarea rocii, măresc fluiditatea țiteiului. Experimentele practice au dovedit că se poate mări apreciabil procentul de extragere a petrolului cantonat în asemenea roci.

Material fotoluminiscent

De curînd s-a acordat brevet de invenție unui procedeu original pentru obținerea unei substanțe fotoluminiscente. Autor: Francisc Hemmert, titular: Întreprinderea de transport București. Materialul este constituit în principal din sulfat de bariu, precum și din alte substanțe existente în țară și ușor de procurat. Din aceste materiale se obține o pulbere fină, parțial solubilă în apă și care se poate amesteca, după necesități, și în proporțiile dorite cu vopsele de ulei. Produsul finit se poate utiliza cu bune rezultate la indicatoarele rutiere, la marcaje sau pentru alte inscripții care, mulțumită substanței fotoluminiscente, rămîn luminoase și în timpul nopții.

Reglarea turației motoarelor electrice asincrone

Este știut că motoarele electrice asincrone trifazate — care sînt cele mai răspîndite — au o turație aproape constantă și care variază doar în funcție de încălcarea motorului respectiv. Invenția românească: „Metodă și instalație pentru reglarea turației motorului asincron trifazat” permite utilizarea acestor tipuri de motoare în domenii unde sînt necesare și altele de turații. Procedeu se bazează pe o schemă de comandă relativ simplă, care utilizează componente electronice de uz curent pentru fixarea treptei de viteză. Invenția sus-menționată face obiectul unui brevet acordat unui colectiv de inventatori alcătuit din: prof. dr. ing. Simion Florea, ing. Ion Vasilescu, ing. Ilie Catană. Titularul invenției: Institutul Politehnic București.

Impregnarea ignifugă a textilelor

Este cunoscut faptul că marea majoritate a materialelor textile obișnuite sînt inflamabile, și în mod deosebit cele artificiale. Invenția „Produs pentru impregnarea ignifugă a materialelor textile și procedeu pentru obținerea acestuia” (autori: chim. Florin Neculai Popescu, ing. Elena Simona Percec, ing. Ana Hanganu, ing. Constantin Preda, din Iași) rezolvă problema ignifugării produselor textile curente, în mod convenabil, cu materiale ușor de procurat și aplicat, utilizînd, în principal un amestec de acid ortofosforic cu uree.

EMIL STOENESCU — „Lectură”

Primul atlas de chirurgie oftalmologică

E gata de tipar, la Editura Militară (firește, nu la cea medicală ?!), volumul 1 al Atlasului chirurgical oftalmologic, cea dintîi lucrare de acest gen din literatura noastră și, judecînd după amploarea ei, una din puținele din lume. Realizat de profesorul Mircea Olteanu, primul din cele 2

volum ale Atlasului cuprinde 150 de pagini și 300 de imagini, ultimele datorate talentului grafician Ion Toma. El conține probleme de chirurgie palpebrală, estetică și reconstructivă, recomandîndu-se ca un instrument de lucru util nu doar oftalmologilor, ci și chirurgilor plasticieni și maxilofaciali, otorinolaringologilor, oncologilor etc.

Salutînd această apariție, rod al unei experiențe îndelungate și al unei munci asidue, se cade să adăugăm cîteva cuvinte despre autorul ei. Mircea Olteanu face oftalmologie de 28 de ani. Actualul șef al catedrei de specialitate din I.M.F. București și-a perfecționat studiile lucrînd, în țară, cu renumiți profesori Manolescu, Blatt, Săbădeanu și David, iar în străinătate cu Kurz (Praga, 1958), Pușkovskaia (Odessa, 1963), Paufige și Charleux (Lyon, 1967), Barraquer (Barcelona, 1968), Dohlman și Schepens (Boston, 1975), Maumenee și Iliff (Baltimore, 1976), Flodorov (Moscova, 1977), toți oftalmologi de notorietate mondială. Diagnostician, clinician și chirurg de elită, Mircea Olteanu a adus importante contribuții la dezvoltarea disciplinei, propunînd o serie de tehnici originale grație cărora și-a depășit, pînă la un punct, maestrul. A operat, printre primii din lume, nou-născuți sub o lună, cu anestezie generală prin intubație, a efectuat numeroase premiere chirurgicale, între care operații de cristalin artificial, keratoplastii la cardiaci, cu pace maker temporar, keratofakoproteze, despre a căror

îndrăzneală și exactitate „Flacăra” a relatat la timpul respectiv.

Autorizat purtător de cuvînt al școlii românești de oftalmologie, Mircea Olteanu a călătorit mult. A luat parte la felurite congrese internaționale, impunînd prin lucrări originale care, de fiecare dată, au declanșat un interes deosebit prin noutatea și îndrăzneala lor. De la un timp, pe baza unui prestigiu științific unanim recunoscut, a depășit stadiul de simplu participant la asemenea manifestări de anvergură. În octombrie 1979, de pildă, cu ocazia Conferinței europene de chirurgie oftalmologică, la Roma, savantul român a condus ca moderator, alături de renumitul profesor barcelonez José Barraquer, o masă rotundă dedicată problemelor transplantului de cornee. A călătorit mult, a scris mult, experiența și activitatea sa științifică fiind împărtășite în numeroase publicații de profil, ca și în cărți, cele mai cunoscute dintre ultimele intitulîndu-se „Alergia în oftalmologie”, „Urgențele oculare” etc. A ținut prelegeri și a efectuat operații demonstrative în străinătate. A primit, ca o consecință logică a acestor merite, o serie de distincții, între care Medalia de aur „Aesculap 1979”, înminată pentru contribuțiile sale în domeniul de avangardă ale oftalmologiei, ca transplantul de cornee și keratoprotezarea, precum și pentru ideea unui aparat stereoauditiv cu celulă fotoelectrică, apt să transforme lumina în sunet, instrument extrem de util în orientarea în spațiu a nevăzătorilor.

O ultimă informație, Atlasul chirurgical oftalmologic este te-tralingv, română, engleză, rusă și spaniolă.

VIDIU IOANIȚOIA

Cînd inteligența nu-ți aparține, nu o risipi

O poveste cu niște transportoare

Prin brevetul de invenție 78 883 din 1974, transportorul-elevator de materiale românești și-a semnat certificatul de naștere. Invenția, titular Baza de aprovizionare tehnico-materială a municipiului București — filiala piese de schimb auto, este destinată depozitelor cu rafturi înalte. Transportorul, care se deplasează printre rafturi, are două viteze, se deplasează simultan pe orizontală și verticală, deci și pe diagonală. Este ușor de minuit și îndeplinește toate măsurile de siguranță, cerute de ISCIR și de protecția muncii. Invenția prezintă progres tehnic ce constă în asigurarea continuității lucrului utilajului în cazul defectării unuia din motoarele de deplasare, asigurarea regimului optim prin utilizarea vitezei potrivite în funcție de sarcină și de lungimea traseului, în asigurarea prin manevre simple a unei acționări corecte și sigure a utilajului. Invenția a fost realizată de un grup de ingineri din M.T.Tc., Institutul de proiectări IPTANA și Baza de aprovizionare. Printre ei se numără și inginerul Vasile Mihăilă, directorul filialei, titulara brevetului.

Prin aplicarea invenției crește productivitatea muncii și se face o importantă economie de teren ocupat și de suprafață construită. Prin folosirea depozitelor pe verticală, pentru o suprafață construită de 640 metri pătrați se obține o suprafață desfășurată de depozitare de 11500 metri pătrați. Reducerea suprafeței construite aduce după sine importante economii de energie prin reducerea suprafețelor și volumelor care trebuie încălzite și iluminate. Mai ales într-o bază de aprovizionare cum este filiala de piese de schimb auto, care are mai bine de zece mii de beneficiari pe care trebuie să-i aprovizioneze zilnic cu mii de repere, nu se poate concepe un alt sistem de depozitare. Funcție de frecvența cu care este cerut, fiecare reper are locul lui bine stabilit în rafturi. Dacă este des solicitat este depozitat aproape de locul de desfacere, ceea ce aduce după sine scurtarea drumurilor făcute de transportor și, implicit, o economie de timp și de energie electrică necesară manevrării lui.

Introducerea transportorului a adus după sine proiectarea și execuția unor hale adecvate, a unor rafturi și containere speciale.

Prin introducerea în practică curentă a unui transportor s-a renunțat la im-

port. Transportorul a fost gândit astfel încît să poată fi executat numai din repere din țară.

Chiar înainte de brevetarea instalației, întreprinderea utilizează drumuri și poduri București, întreprindere tutelată de M.T.Tc., a trecut la fabricarea ei în serie. Din 1972 pînă în 1977, I.U.D.P. București a livrat pentru diverși beneficiari 83 de transportoare-elevatoare. Prețul unui utilaj este de 122 740 lei. Pe parcurs, transportorul a fost prevăzută cu dispozitive speciale de protecția muncii, limitatoare de viteză și de cursă. Titularul de brevet și-a asumat și rolul de coordonator și prin el au fost materializate și la transportoarele existente la alți beneficiari îmbunătățirile efectuate pe parcurs.

I.U.D.P. București a fabricat aceste transportoare pînă în anul 1977, cînd, printr-un ordin al Consiliului de conducere a profilului specializării și cooperării în ramurile industriei de mașini și industriei metalurgice, producția lor a fost transferată la Uzina mecanică Timișoara care începe să aducă unele modificări (schimbarea motoarelor) și caută să aducă unele perfecționări de ordin tehnic. Dar, spre mirarea noastră, la Filiala de piese de schimb auto din București nu au mai sosit transportoarele românești, ci unele din import. Ele sînt asemănătoare cu ale noastre, fac același lucru, numai că în loc să coste 122 740 lei bucata, costă 409 967,88 lei. La filială sînt montate 6 bucăți.

În depozitul unde sînt montate și care trebuie să intre în curînd în funcțiune, inginerul Vasile Mihăilă, directorul filialei, ne explică diferența dintre cele două tipuri de transportoare: „Cele din import sînt prevăzute cu extragerea automată, laterală a box-paletei, adică a containerului. La transportorul românesc am renunțat cu bună știință la această operațiune și voi explica de ce. Am de livrat, de pildă, zece pistoane de un anumit tip. Mă duc la raftul respectiv, pe o platformă cu role trag containerul de fabricație proprie, scot pistoanele și le duc la punctul de livrare. Am făcut un singur drum. La cele din import fac două drumuri. Mă duc, iau containerul, care este astfel conceput încît nu pot umbla la el direct la raft, cobor, desfac containerul, îmi iau piesele, îl închid la loc, după care îl duc înapoi în raft. Pierdere de timp prin manevre duble, consum de energie

prin dublarea traseului. La specificul nostru, unde lucrăm cu multe repere, de cele mai multe ori de dimensiuni mici, unde diversitatea reperelor pe care trebuie să le aprovizionăm ne obligă la multe drumuri, transportoarele din import mai mult ne incurcă”.

— S-a renunțat la fabricarea transportoarelor românești?

— Cred că nu. O vreme le-a fabricat U.M. Timișoara. Acum se pare că s-au mutat la Lugoj. Nu că le-am făcut aici, dar erau foarte bune. Sistemul de extragere automată laterală a box-paletei este simplu de făcut și dacă asta este un motiv de import, ceea ce nu cred, ar fi putut foarte bine să se facă o adaptare la cele românești pentru care avem piese de schimb și toate părțile componente erau fabricate în țară.

— Așteptați și alte transportoare din import?

— Deocamdată nu.

— Diferența de preț dintre ele este

Întreprinderea Electronică din București este cunoscută ca o mare producătoare de televizoare. Mai puțin cunoscut este că o orientare de dată mai recentă înscrie această întreprindere în cadrul aceluia ce produce aparate electromedicale. DIADIN-2, Electrocardioscopul modular „M-5112-A”, MONIPAT-101 sînt trei aparate intrate, de curînd, în producție.

Proiectele lor aparțin colectivului de specialiști din cadrul Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru electronică — ICSITE — din București.

Un imperativ al epocii moderne:

Să nu poluezi!

Pentru apă, privită mai ales ca un element indispensabil vieții, nu există in-oculitori. Adevărul este atât de evident încît nu mai trebuie demonstrat. Deci, sîntem obligați să ne descurcăm cu apa pe care o avem și nu o putem face decât printr-o bună gospodărire: raționalizarea consumului, diminuarea pierderilor și înălturarea factorilor de poluare.

Apă, considerată pe drept cuvînt o vîntuie națională, este ocrotită prin legi și acte normative. În vederea conservării cantitative și calitative a apei de care dispunem și a asigurării cerințelor de apă potabilă sau de apă necesară industriei și agriculturii, specialiștii urmăresc să și administrează în fiecare clipă întreaga rețea hidrografică a țării. Activitatea lor este cit se poate de interesantă și de pasionantă, dar trebuie să recunoaștem că nu acest aspect ne-a determinat s-o facem cunoscută, ci importanța ei deosebită. Credința că numai prin participarea fiecăruia dintre noi acțiunea de păstrare a purității apei își poate găsi o rezolvare corespunzătoare a oșt un alt motiv care ne-a determinat să scriem aceste rânduri.

La Oficiul de gospodărire a apelor Prahova din Ploiești stăm de vorbă cu inginerul Matei Nicolae, director, și cu inginerul Tatiana Pavel, șef birou gospodărire, despre ceea ce fac dinșii și despre ce ar trebui să facem noi, dar nu facem întotdeauna.

— Tovarășe director, vă rugăm să prezentați în câteva cuvinte cadrul activității Oficiului de gospodărire a apelor din județul Prahova, un județ puternic industrializat și pe cuprinsul căruia se găsesc importante stațiuni turistice.

— Administrăm rețeaua codificată a județului Prahova, adică în jur de 1400 kilometri de riuri. Pe lângă rețeaua hidrografică de suprafață, urmărim și deștele apelor subterane, modul de captare și de folosire în vederea conservării lor cantitative și calitative. O sarcină importantă pe care o avem este prevenirea și înlăturarea pericolului de inundații. Dar sarcina noastră principală este păstrarea calității apei, prin asigurarea parametrilor de calitate prevăzuți în actele de reglementare încheiate între noi și consumatori.

— Care sînt actele care reglementează obligațiile consumatorilor?

— La începerea unei investiții se realizează un acord de gospodărire a apelor

prin care se impun condițiile pentru apele rezultate din procesele tehnologice și care pot fi deversate numai prin îndeplinirea condițiilor de calitate impuse prin actele de reglementare eliberate de unitățile teritoriale de gospodărire a apelor. În acest acord se mai prevăd obligațiile privind raționalizarea consumului, măsurile pentru diminuarea pierderilor, mărirea debitelor captate și deversate, condițiile de funcționare a stațiilor și instalațiilor de epurare la parametrii care să asigure indicatorii de calitate. Înainte de punerea în funcțiune a investiției emitent o autorizație de exploatare în care se fixează condiții de amănunt de folosință a apei și care devine o obligație contractuală între părți.

— La ce vă obligați dumneavoastră, la ce se obligați consumatorii?

— Prin lucrările de întreținere și de exploatare pe care le efectuăm, asigurăm stabilizarea albiei, regularizarea debitelor. Consumatorii se obligă la respectarea consumului în limitele aprobate și la respectarea condițiilor de deversare.

— Cîte surse de poluare sînt în județ, tovarășă ingineră Tatiana Pavel?

— 300. Aproximativ 10 la sută din ele nu au stații de epurare, problema care se va rezolva într-un viitor apropiat. Sînt încă destul de multe întreprinderi a căror stație de epurare este depășită.

— Cum așa? Stația de epurare nu se construiește odată cu investiția propriuzisă, nu este coordonată cu capacitatea ei?

— Problema este mai complexă. Lipsa capacităților de epurare are mai multe cauze. Proiectanții stațiilor de epurare se bazează în calcule pe date de moment, care nu țin seama de dezvoltările ulterioare. Anumite industrii s-au dezvoltat de cîteva ori, în timp ce stația de epurare a rămas aceeași. Stația de epurare se proiectează pentru un consum teoretic de apă, care nu se respectă întotdeauna. Deși prin ordinul 154 din 1979 al Consiliului Național al Apelor se stabilește ca indicatorii de calitate a apei să fie și indicatorii de retribuție pentru personalul muncitor, se găsesc cauze „obiectivă” care permit escamotarea acestei indicații.

— Tovarășă ingineră Tatiana Pavel, cred că este momentul să trecem la exemplificări. Ce și cit se aruncă în apa riurilor, care este situația stațiilor de epurare?

— Combinatele petrochimice de la Brazi și Teleajen deversează produse petroliere și reziduuri fixe. La C. P. Brazi, deși instalația tehnologică a intrat în funcțiune în trimestrul IV 1978, stația de epurare a intrat în funcțiune numai cu treapta mecanică. Treptele chimică și biologică n-au intrat încă. La C. P. Teleajen, instalația de cracare a intrat în funcțiune în ianuarie 1979, iar la stația de epurare n-au sosit încă utilajele. La Combinatul chimic Valea Călugărească, stația de epurare trebuia să intre în funcțiune în 1975. A intrat în funcțiune abia în trimestrul III 1980, dar este depășită de capacitate.

— Bănuiesc că mi-ați dat date numai pentru situațiile mai deosebite. Care este urmarea acestei stări de lucruri?

— Poluarea apei. Fabrica de hîrtie Bușteni deversează în fiecare zi 31 000 kilograme de fibră de hîrtie și celuloză. Tot într-o zi, C. P. Brazi deversează 16 000 kilograme suspensii și 8 000 kilograme produse petroliere. C.I.C. Valea Călugărească deversează 232 000 suspensii, 644 500 reziduuri fixe, provenite din arderea părții minerale, 314 800 sulfați care distrug fauna și flora, 20 118 cloruri, 13 040 calciu, 335 fier. Cantitățile au fost date în kilograme.

— Cifrele pe care mi le-ați dat mi se par de domeniul incredibilului. Ce posibilități aveți pentru a stăvili această stare anormală?

— Prin stațiile de recoltare a probelor, prin laboratoare avem posibilitatea să depistăm imediat situațiile anormale sau periculoase. Deși în ultimul timp conștiința și dorința de colaborare au crescut, mai sînt încă multe de făcut pînă să se poată vorbi de o situație normală. În anul care a trecut am fost nevoiți să aplicăm 159 de procese verbale de contravenție persoanelor vinovate de abateri de la Legea apelor. Majoritatea au fost pentru poluări accidentale.

— Aici, intervine directorul Oficiului de gospodărire a apelor, ar trebui adusă o completare, mai ales că vorbeam despre conștiință. Multe din poluările accidentale au loc în zile și la ore care ne dau de gîndit. De pildă, un accident survenit în noaptea de sîmbătă spre duminică. Se mizează pe faptul că o poluare efectuată la ore cînd se presupune că vigilența este mai mică, nu va fi depistată. Cei care procedează astfel nu se gîndesc la urmări.

— Putem vorbi despre un braconaj de poluare, nu?

— Din păcate, asta este termenul cel mai potrivit.

— Ce amenzi aveți posibilitatea să aplicați?

— Între 300 și 1 000. Dacă le plătesc în 48 de ore, jumătate din minim, adică 150 lei.

— Să trecem peste faptul că amenda

prea mare pentru a putea justifica achiziționarea și montarea lor mai ales într-un loc unde nu este indicată de procesul tehnologic. Nu aveți posibilitatea să le refuzați, să cereți din cele românești, pe care știți să le folosiți și să le întrețineți?

— Ele sînt aduse pe bază de repartiție și în urma unor proiecte avizate.

Nu cunoaștem exact argumentele celor care s-au hotărît să cumpere niște produse mai scumpe de trei ori decît cele românești, însă știm că cele 6 transportoare din import, montate la filiala de piese de schimb auto București, costă mai mult cu un milion decît cele românești și că pentru aceeași operațiune fac un drum de două ori mai lung decît ele.

De la tovarășul Mihai Murariu, directorul Filialei electrotehnice a Bazei de aprovizionare tehnico-materială a municipiului București (după cum se vede, amîndouă filialele au același for tutelat) aflăm că în cursul anului 1979 s-au importat 143 de transportoare-elevatoare. E drept că în 1980 nu s-a mai importat nici unul. Oricum, e un semn bun. Făcînd un calcul, constatăm că 143 de transportoare-elevatoare din import sînt mai scumpe decît cele românești cu 40 milioane lei.

ni se pare mică față de gravitatea faptelor. Particularii sau consumatorii neînregistrați la dumneavoastră nu contribuie la poluarea apei?

— Necazuri mari avem din partea unităților din agricultură, intervine inginerul Tatiana Pavel. I.A.S., C.A.P., S.M.A., centrele de legume și fructe folosesc pesticide, insecticide și fungicide. Prepararea soluțiilor se face în instalații improvizate. După spălarea vaselor, apa este aruncată în piriuri sau riuri sau chiar în pămînt, infestînd apa freatică. Deși substanțele deversate sînt deosebit de dăunătoare, deși a fost sesizat Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, nu s-au executat stații de spălare și de neutralizare corespunzătoare pentru astfel de operații.

— Pe ce riuri se poate prinde pește astăzi? Întreb pentru că mi se pare un indicator de calitate deosebit de eloquent.

— Pe Teleajen și toți afluenții, înainte de C.I.C. Valea Călugărească, pe Cricovul Dulce, Azuga amonte de oraș, Pravița pînă la Filipești.

— În Prahova și Ialomița?

— În Prahova își deversează canalizarea 14 orașe care n-au stații de epurare sau au dar sînt depășite.

— Tovarășe director, vă rugăm să trageți concluziile discuției noastre.

— Situația cea mai grea din punct de vedere al poluării apelor a fost în anii 1976—1977. Situația s-a îmbunătățit pentru că poluarea apelor a început să intre mai serios în preocupările tehnologilor. Se aloca fonduri importante pentru reglementarea ei. La C. P. Brazi s-au alocat 200 milioane, la C. P. Teleajen 43, la Rafinăria I și la stația de epurare de la Corlătești 45 milioane lei. Stațiile de epurare au început să fie considerate ca făcînd parte din procesul tehnologic și tratate ca atare. Se mai observă în unele locuri oarecare dezinteres. Cînd spun asta mă gîndesc că la stațiile de epurare sînt puși să lucreze oameni insuficient instruiți, că amenziile pe care putem să le aplicăm nu dau prea mult de gîndit.

Considerăm că munca de educație cu fiecare muncitor în parte trebuie să se intensifice. Mai ales în agricultură, care se face astăzi intensiv și industrializat, trebuie intervenit cu mai multă fermitate și răspundere. Poluarea este o problemă a noastră, a tuturor, și la rezolvarea ei trebuie să participăm cu toții. Cunoscutul proverb: „un nebun aruncă o piatră în apă și zece deștepti se chinuie s-o scoată” se potrivește de minune cu problema noastră. La sfîrșit vreau să spun că problema poluării trebuie înțeleasă ca o colaborare permanentă între toți factorii interesați, adică între toți oamenii.

— Mulțumim pentru amabilitate, interlocoitorilor noștri.

Pagină realizată de OPREA GEORGESCU

Legea ne apără, s-o cunoaștem, s-o respectăm

Pentru același tată din Slobozia, tot fără drag

Reportajul „Pentru un tată din Slobozia, fără drag” a fost publicat în numărul 46 al revistei din 13 noiembrie 1980. Cu ani în urmă medicul stagiar Stere Carniciu se căsătorește cu femeia de serviciu a spitalului. Pleacă împreună în comuna Beidaud din județul Tulcea. Se nasc trei copii pe care medicul S.C. îi botează Alexandru Macedon, Neil Armstrong și Anastase Onest. Soția doctorului crește copiii, muncește la cîmp, îngrijește animalele din gospodărie. După ce întreaga familie se mută în Slobozia, apar neînțelegerile dintre soți. Neînțelegerile culminează cu bătaia femeii (conform actului medico-legal anexat la dosarul de divorț). Urmează divorțul, acțiunea de partaj și de încredințare a minorilor etc. În ziarul local apare un articol de atitudine semnat de gazetarul Ion Alecu. Se consemnează starea de promiscuitate în care trăiesc atât mama cât și copiii, ușa în ușa cu medicul S.C. și părinții acestuia: le-a fost tăiat curentul electric, nu au butelie etc. Medicul Stere Carniciu este sancționat la locul de muncă; este chemat în fața organelor de partid și de stat; situația copiilor nu se schimbă decât foarte puțin. În timpul deplasării noastre la Slobozia îi găsim pe copiii în frig, dezbrăcați, în vreme ce doar la doi pași, bunicii și tatăl se lăfăie în căldură și confort. Apare articolul nostru. Copiii primesc un apartament în centrul orașului. Conform așteptărilor, bunicul protestează. (Gazetarul Ion Alecu, de la ziarul local, bătrînul Carniciu îi pretinde, prin intermediul instanței, pentru îndrăzneala lui, o despăgubire morală în valoare de câteva zeci de mii lei.) Amănuntele pentru care bunicul cere precizări nu vizează fondul problemei: de ce se acordă credit spuselor unui copil de opt ani cînd acesta aminteste de bătaia mamei? (vezi certificatul medico-legal), cine a văzut-o pe soția doctorului lucrînd pe tarlăua de la marginea orașului etc. În legătură cu această ultimă afirmație ne solicităm precizări chiar medicul Stere Carniciu demonstrînd că de vreme ce nici el, nici tatăl lui nu posedă și n-au posedat teren agricol, fosta lui soție n-avea unde lucra. Se încearcă astfel a se împinge discuția către o fundătură care n-are nici în clin nici în mînecă cu purtarea lor inumană față de copii. Am cerut totuși Administrației financiare din Slobozia datele respective și din ele rezultă că bătrînul Carniciu a avut în folosință pămînt agricol atît înainte, cit și după pensionare, teren pe care a cultivat pepeni și ulterior porumb. Tot medicul Stere Carniciu, inspirat probabil de faptul că fostul său loc de muncă este localizat în reportaj cu aproximație (a apărut comuna Baia în loc de Beidaud), ne întreabă de ce n-am consultat registrul agricol al comunei din care ne-am fi lămurit că domnia sa n-a crescut nici porci, nici vite, nici oi, nici capre. Solicităm și aceste date consiliului popular din comuna Beidaud. Medicul Carniciu a fost înscris în registrul agricol și cu oi, și cu porci, și cu vite. Este adevărat, în registrul nu figurează caii. Dăm în schimb la Slobozia de urma familiei lui nea Tache, căruiașu, care confirmă că medicul Carniciu l-a vîndut un minz și a intermediat pentru el vînzarea altuia. Tot în Slobozia, vecinii medicului Carniciu confirmă că acesta a venit din Beidaud cu porci, capre, oi, cai, păsări pe care a continuat să le crească și în anii următori, cu toate că la Administrația financiară medicul figurează numai cu două capre. Dar pentru că tot ne găsim la Administrația financiară să mai consemnăm alături de această evaziune de ordin agricol și una de ordin moral, care pune într-o lumină concretă ceea ce înțelege familia Carniciu prin fair-play. În momentul cînd apar neînțelegerile dintre soți, medicul vinde I.M.S.-ul. Imediat, bătrînul Carniciu cumpără un I.M.S. cu toate că n-a avut niciodată carnet de conducere, I.M.S. pe care îl folosește în exclusivitate doctorul Carniciu. De asemenea, după divorț și după ce medicul Carniciu se recăsătorește, bătrînul Carniciu cumpără un autoturism Skoda, folosit în exclusivitate tot de fiul său, doctorul Carniciu. Nu înțelegem de ce medicul S. C. ține morțiș să ne pună ne drumuri ca să infirmăm lucruri pe care le cunoaște foarte bine și mai ales cînd se află iarăși în culpă față de copiii săi. Iată, sint două luni de zile de cînd medicul Carniciu nu plătește copiilor pensia alimentară la care au dreptul. Refuzînd postul unde a fost transferat de Direcția sanitară a județului, medicul Carniciu și-a asumat răspunderea deopotrivă pentru actuala familie cit și față de cei trei copii din prima căsătorie. Își inchipuie el oare că un copil poate fi crescut cu 10 lei pe zi cit revine fiecăruia din remunerația mamei? Cum se împacă afirmația că fosta sa soție este o femeie imorală, incapabilă să-și asume răspunderea creșterii copiilor cu faptul lîmpește și concret că lasă pe umerii acestei singure femei întreaga povară a creșterii și educației copiilor?

Citesc procesul-verbal de predare a bunurilor mobile evaluate la 68 000 lei: un șifonier, o bibliotecă, un recamier, un pat

de mijloc cu saltea, trei mochete, o mochetă mică, trei scaune, două perdele, o cuvertură plușată, patru pățuri, două carpete pluș, o față de masă, un birou, o masă televizor, o oglindă cu masă și trei ochiuri, o vitrină, o masă 12 persoane, o servanță, un aragaz, o masină spălat, un cuier, două galerii, o masă mică, cele mai multe vechi de-acum 10 ani, scoarțe și ieșite din balamale. Autoturismul Moskvici evaluat la 30 000 lei nu poate fi vîndut, necesitînd reparații și neexistînd nici o ofertă mai mare de 15 000 lei. „Noi, vecinii, spune Victoria Ioan, sîntem indignați mai ales pentru faptul că nici pînă azi copiii n-au primit butelie și umblă prin frig și ploaie, cu sacosele în mîini în căutarea unui vecin care să le gătească. Este neomenos să lași o femeie și trei copii, indiferent ce sentimente nutrești pentru mama lor, fără posibilitatea de a-și prepara hrană caldă. Am fost prieteni cu medicul Carniciu, sîntem în continuare vecini, ne-am înțeles bine și am dori să ne înțelegem la fel în continuare. Ieri a fost la noi cel mai mic dintre copii. Măi, zic, chiar nu-l iubești deloc pe tatăl tău? De ce nu-i ieși în față să-i spui și tu ca toți copiii „sărut mina, tată?” Așa și așa, zice el. Cum așa și așa, îl iau la rost, e tatăl tău. După cite ne-a făcut, zice, cum să-l mai iubesc?”

Referitor la dialogul dintre Carniciu Anastase, fiul meu, ne scrie medicul S. C. și tov. Nicolae Cristache, fiul meu (de 8 ani — n.n.) scrie o scrisoare către tov. Cristache care se găsește în original la mine. În această scrisoare copilul scrie: „Că tov. Cristache a venit noaptea în casa noastră, m-a sculat din somn și ne-a speriat, m-a învățat să zic că nu-l iubesc pe tata care ne-a crescut și ne-a hrănit pe toți trei frați, m-a învățat să vorbesc de rău pe părinți și bunici. Să nu mai scrii minciuni în reviste este sfatul meu de copil. Nu vreau să te mai văd niciodată.” Iată cum s-au petrecut faptele relatate de copii în fața mea și a colegilor de muncă ale soției: „A venit tata și ne-a spus să trecem la el în cameră. Am refuzat și atunci tata i-a spus lui Tache „Vino — mă, boue — să scrii de ăla care ți-a dat să bei.” L-a luat de umăr și l-a dus la el în cameră. Acolo erau strîși toți, l-au așezat la masă, l-au dat hirtie și creion și tata a început să-i dicteze. Apoi am fugit amîndoi la mama și i-am spus ce-am păt.”

„Acum, spune prim-vicepresedintele consiliului popular municipal, nu mă mir de nimic. La început însă nici eu n-am crezut. Venise la mine mama copiilor și mi povestise niște lucruri care păreau aberante. Păreau aberante mai ales fiindcă era vorba de un medic. Am trimis totuși o comisie la fața locului. Totul se verifică. Li se tăia curentul electric, copiii învățau la lumina unei luminări, frig, fără butelie, găteau și încălzeau apă pe o lampă cu petrol, într-o cămaruță sărăcăcioasă, în timp ce bunicii și tatăl foloseau tot restul casei, o casă mare, spațioasă și confortabilă. L-am chemat pe medic la consiliu. Pare incredibil dar nu înțelegea nimic din ce-i spuneam atîta oameni. O ținea morțiș pe-a lui, că soția lui este o femeie imorală...”

Același lucru îl scrie medicul Carniciu și în scrisoarea prin care ne cere să dezmințim faptele cuprinse în reportajul nostru: „Am solicitat desfacerea căsătoriei datorită conduitei necorespunzătoare a piritei, care ducea o viață imorală, a refuzat să se încadreze într-o muncă utilă, nu-și aducea aportul la întreținerea familiei...”

„După ce-am cumpărat minzul de la el, spune soția lui nea Tache, căruiașu, am continuat să ne vizităm, ca medic, e un medic bun și nu-i adevărat că lua bani mulți, zicea dai cit poți, și dacă ne vizitam, cu soția lui m-am împrietenit, era o femeie muncă și simplă, toată ziua rînea la porci, la capre, la oi, la păsări, eu acum sînt curată de cum era ea pe atunci, muncea mult...”

„Venea aici lîngă sobă, relatează Ioan Ioan, vecin și contabil-șef la o întreprindere din Slobozia, venea să se încălzească puțin. Mă uitam la mîinile ei crăpate de apă și ger și-mi venea să-i plîng de milă. Muncea toată ziua ca o roabă, au crescut și mînji, și oi, și capre, și porci, nu mulți că nu prea era loc în curte, cite două-trei capete din fiecare. Apoi venea cel mic. Eram prieteni. N-am copii și mi-era milă de el. A dormit de multe ori aici lîngă mine. Mai ales după ce tatăl lui a început să-i neglijeze. Era curat. Toți copiii erau curați. Mama lor avea grijă de el...”

Martori oculari pe timpul cit doctorul Stere Carniciu a funcționat ca medic în comuna Beidaud dar cărora le este teamă să-și denunțe public numele povestesc că de fapt în Beidaud soția doctorului creștea cîrduri de animale și nu era un secret nici chiar pentru niște elevi, cum erau pe atunci, să deducă din această activitate că doctorul se insurase nu cu o nevastă, ci cu o slugă. Dacă sora medicului Carniciu nu nutrește aceleași sentimente de teamă față de fratele ei ar putea declara cum într-o noapte de revelion copiii și mama, ca să-l rețină acasă lîngă el, i-au

încuiat acestuia hainele în șifonier și medicul, tată și soț, a fost nevoit să plece de acasă în noaptea de anul nou cu pijama pe dedesubt, nemaîntorcîndu-se pînă dimineață. Revelator asupra motivelor de divorț ar putea fi și faptul că la citeva săptămîni numai după desfacerea căsătoriei medicul se recăsătorește.

Orb și surd la ce se întîmplă în jurul său, doctorul Carniciu nu se întreabă nici chiar în trecere ce se întîmplă cu fiii lui, îi trece pe toți trei sub tăcere, nu amintește nimic de motivele care l-au determinat să le taie lumina, să-i lase în frig să-i lipsească de puțină de a-și prepara măcar un ceai, merge în continuare în ideea că noi ne-am ocupat de divorțul lui. Scrie: „Dînsa s-a angajat în cîmpul muncii în luna februarie 1979 la C.M.P. Slobozia „confecții serie” al cărei șef de secție era Răducanu și concubina, intrînd în anturajul acestora, neglijînd copiii și soțul. De ce tov. Nicolae Cristache nu a cercetat acest anturaj care a dus la condamnarea cu închisoarea la 4 ani și jumătate pentru furt calificat din avutul obștesc a concubinei-lui Răducanu?” (Am transcris întocmai! — n.n.) Ca să cercetez împrejurarea datorită căreia concubina sefului secției în care lucra soția tovarășului doctor a ajuns la închisoare ar fi trebuit desigur să fac o legătură între acest fapt antisocial și celălalt fapt prin care copiii doctorului tremurau de frig într-o noapte de noiembrie a acestui veac, pe singura planetă cunoscută a fi populată cu oameni, ușa în ușa cu bunicii și tatăl lor. Și totuși, o să se mire tovarășul doctor, acea împrejurare am cercetat-o și numai în urma acestei cercetări am putut scrie în revistă că surse dintre cele mai autorizate din oraș afirmă că cel puțin pînă la desfacerea căsătoriei soția doctorului Carniciu era cunoscută ca fiind de o moralitate ireproșabilă. Am cercetat acea împrejurare pentru simplul motiv că aflîndu-mă în Slobozia chemat în apărarea unor copii eu nu strîngeam date împotriva doctorului Carniciu, ci căutam să înțeleg cum de s-a putut ajunge la situația ca trei copii să fie privați de condițiile minime de igienă și salubritate. Acesta este de altfel și motivul pentru care n-am transcris cuvînt cu cuvînt declarația martorului care într-adevăr — aici doctorul are dreptate! — n-a afirmat că a dedus existența unor relații între soția doctorului și un alt bărbat din felul cum se priveau, ci din felul cum se comportau. Îmi cer scuzele de rigoare.

Doctorul își încheie scrisoarea printr-o frază demnă de eroii marelui Caragiale: „Cele publicate în revistă au avut drept scop dezumanizarea unui intelectual în toată țara...”

Am păstrat intenționat la sfîrșit următoarea afirmație. Vorbînd despre copilul doctorului Carniciu afirmă: „Eu le-am asigurat tot timpul hrană, îmbrăcăminte, și cele necesare. Tot timpul copiilor în cursul zilei vin și mîncîncă la mine, mă vizează zilnic și la locul de muncă cum pot afirma cadrele sanitare medii cu care lucrez.” Tatăl Carniciu pretinde feliicitări și recunoștință pentru că și-a dus copiii de citeva ori la cantină, pentru că le-a cumpărat cite o haină de doc și le-a dat de sărbători cite 50 de lei bani de buzunar, în compensație probabil pentru faptul că nu le-a mai trimis pensia alimentară. Doctorul Carniciu îi scapă mereu esențialul din vedere. În ciuda faptului că s-a întîmplat tot ce s-a întîmplat, copiii au nevoie de el, de el ca tată, nu ca să-i pună să scrie dezmințiri prin intimidare. Alexandru, cel mai mare dintre copii, este trist, nu mai învață ca altădată, se simte vinovat de o vină pe care nu și-o poate deslusi, spunea recent unul dintre profesorii lui. Iată o îndatorire autentică de tată. Fiindcă, în esență, în primă ca și în ultimă instanță, despre îndatorirea de tată am vorbit și vorbesc toți care s-au ocupat de acest caz. Îndatorire care nu se rezolvă nici cu 50 de lei, nici cu o masă la cantină.

NICOLAE CRISTACHE

IOANA KASSARGIAN — „Chemarea pămîntului”

Pedagogul, la uneltele sale

Seamănă leit cu inspectorul de la profesională. Înalt și rumen la față, cu părul creț, creț de stirnea invidia lor de hollei, puși să se tundă la zero, desi incepuseră, unii dintre ei, să vorbească cu fete. Nu cu altele, cu colegile de vizavi, de la școala de ospătări și bucatărese, care seadeau toată ziua cu mina în duceiuri. Vă închipuți cam cu ce smerenie le sărutau mina după tangoul ca la Timișoara! Le era inspector și nu-i ieșeau din vorbă chiar dacă uita, nu o dată, să le spună ce avea de spus. Ei își ve-leau de școală, făceau cit se pricepeau la atelier, pe el nu-l vedeau, știau că există și mai știau un lucru: va fi prezent la prima sedință și la următoarea, de asta erau siguri, la fel de siguri că va veni și va vorbi la sfîrșit, de bună seamă, după ceilalți toți, se întîmpla să mai fie și invitați, după toată lumea oricum. De fapt, el nu vorbea: trăgea concluzii. Se simtea bine în cămașa lui albă, totdeauna își pune la ședinte o cămașă albă, cu manșetele mult ieșite de sub mînecă. Întotdeauna i se vedeau butonii ieșiți de sub mînecă hainei. Se simtea bine la masa prezidiului, totdeauna era, firește, ales în prezidiu și mai ales îi plăcea să vorbească. Și să se asculte. Vorbea și se asculta. Se asculta și vorbea. Dar înainte de asta, înainte de a-i veni rîndul, vreau să zic, îi părăsea cînd și cînd, părăsea sala, lăsîndu-i acolo, pe ei cu ei, ei și cu profesorii lor, să discute, să se combată, să spună ce au de spus. Unde mergea, știau toți: la masa prezidiului fiind, își scoate lînistit pachetul, scoate un Kent, superlong firește, și-l poartă între dinți, îi învăluia pe cei prezenți cu privirile îndoită de părintești, pomea rar, rar și apăsător spre usă, la nevoie întorcea o replică vorbitorului de la pupitru. Ieșea și revenea și iar pleca după un timp, repetînd aidoma gesturile autoritare. Și iar venea, nu cumva să se sară peste capitolul concluzii sau, și mai rău, careva de față, profesor, director general, ce ar fi fost el, să pună mina pe pachetul de Mărășești ce le ardea buzunarul. Disciplina! Mai ales despre disciplină, despre comportament, despre principii, mai ales despre astea și despre toate vorbea cînd ședintele ajungeau în punctul lor de culme: concluziile. Avea grijă să rețină din spusele celor înscrisi la cuvînt, din ale celor pe care îi auzea — Kentul opera pentru el cuvintele strungărețe în economia ideilor rostite — se declara de acord sau refuza să se declare de acord, uite-asi, trecea de pe Himalaia pe Kilimanjaro și înapoi, de pe Alpi pe Pirinei și retur, amețitor și amețit de plăcerea ascultării. La o asemenea intrunire, locul discutiilor era masa cea lungă din cancelarie, ședea, cum lesne deducem, în cap, în cap de tot, lîngă mai marele casei, directorul, conducînd, după datini, dezbaterena. Unul a zis una, alții au zis altele, lucrurile strălîmpezi ca ziua de august se așezau în rama normalului. „Mai dorește cineva?” Întrebare retorică. De ce era el acolo? Nu ca să vorbească? Se pregăteau toți să-i urmeze și să-i urmărească firul frazelor știute, le cunoșteau pe dinafară, știau și unde va sublinia cu voce voit îngroșată cu dinții strîși cuvintele-instrument, slovele de început de rînd ale acrostihului. S-au înșelat. Era prima oară cînd s-au înșelat. Nu s-a înscris pentru concluzii. A propus altceva. Ce credeți? Să suspendăm ședința, s-o programăm, măi tovarășii, pe altă dată, cînd ordinea de zi va fi mai atent alcătuită și, nu-i așa, vom putea să ne consacram mai cu folos timpul pe respectivele subiecte. Știa ordinea de zi de ieri, de altădată, ar fi putut sugera amînarea, la o adică, atunci. Putea s-o facă înainte de deschiderea ședinței. Putea s-o propună în derul ei, cînd s-a spus, după regulă, aprobării. Ehe! Alt efect are du, vorbiseră cei ce avuseseră de vorbit, musafirii și pămîntenii plebei, cum se numeau ei între ei, ai casei, pentru a nu cădea în păcatul confuziei cu feluriti martienii sosiți toată ziua în inspecție. Noroc că cineva a găsit în sfîrșit cu cale să-i explice, răspicat, decent, cu calm, rolul și locul lor acolo și mai ales să-i spună că nu le-ar sta bine, oameni mari, — desi cei mici alcătuiau majoritatea — să se joace — precum copiii — de-a uite-popa și restul.

„Biciul!” O metaforă, desigur. Ori n-a înțeles prea bine, n-ar fi prima dată și sigur nici ultima, iar atunci l-a adaptat creator. Din bici a făcut brici, iar din brici, în sfîrșit, un cuvînt de finețe: bisturiu. De el amîntea cînd țiera lumea mai dragă, numînd în sfîrșit piatra filozofală, cheia cheilor, salvarea salvărilor. Asta e! Bisturiu! Tine-l, apasă, chiar dacă, zicea el, ascultîndu-se, vei ajunge la vene. Chiar dacă, îți ziceai tu, cei cărora urma să le aplici delicata operație de tuns cu foarfeca de vie erau colegii tăi de clasă și cine știe dacă chiar meritau acest delicat tratament. Ei și? Succes garantat, merită!

Avem, fiecare din noi, fixate pe pereții casei fel de fel de poze. Cînd plecăm pentru o zi întreagă, mai primim o dată chipurile prinse în rame — ale părinților, ale fraților, ale copiilor, cine îi are. El, care seamănă grozav cu inspectorul, iese din casă cu ochii la bisturiu prins chiar pe ușa sau deasupra ei, nu cumva să uite a-l revedea profilul. Mai este și astăzi o zi, își spune probabil, și deviza lui stă prea bine bătută în cuie pentru a uita de ea, pentru a fi clintită în vreun fel. „Bisturiu!”

NEAGU UDROIU

„Un ulcior spart, dar cu ce preț!”

Toată lumea știa că Gheorghe Apocăriței, este un veritabil sofer-problemă. Șefii mai mari și mai mici de la Exploatarea de cariere Sitorman — Constanța erau și ei în temă cu isprăvile lui Ghiță, dar „se făceau ca plouă”. Practic, aproape nu exista abateri la normele de circulație care să nu figureze, în palmaresul bogat al năbădăosului nostru pilot. Două mențiuni pentru conducerea mașinii sub influența alcoolului, una pentru refuz de prioritate, alte două „ștampile radar”, „innobilau” permisul de conducere al lui Apocăriței. Chiar cind Ghiță, nervos din cale-afară, a întors „Asistența tehnică” pe un drum de prim rang foarte circulat, fără să bage de seamă la mașinile care circulau pe șosea și a reușit să răstoarne mașina cu roțile în sus, bătind spaima în cel nouă oameni pe care avea datoria să-i ducă după o zi de muncă teferi la familiile lor, sefi, „oameni înțelegători”, „băieți buni” au luat poziție „fermă” față de Ghiță: „Bine că nu s-a întâmplat nimic, ce să-i faci, mai greșește omul”. Și Ghiță a fost lăsat în continuare să conducă mașina destinată pentru intervenții în caz de avarii.

Apocăriței avea la întreprindere drepturi cu totul „speciale”. În primul rând, pleca și venea cind vroia, parca mașina unde îi poftea sufletul, i se eliberau foi de parcurs o dată la două zile, pe care le completa în funcție de modul cum îi dictau propriile interese etc.

Oricind îi poftea inima, Ghiță pleca cu mașina statului, consumind sute de litri de benzină, la domiciliu unde își realiza „planul” și chiar îl depășea, transportând verii, nepoții, finii, cumetrii, vecinii acolo unde îi minau interesele. Bineînțeles, nu pe gratis. Fiecare cursă era taxată conform unui tarif riguros conceput. Pînă la gară — 20 lei, pînă la moară — 25, pînă în comuna învecinată — 100. Nu era deloc culant. „Frate, frate, dar brinza-i pe bani!”. În unele cazuri, taxa de transport ajungea, mai ales cind sacii erau mulți și grei, chiar pînă la 300—400 lei.

Afacerile lui Ghiță înfloreau, bețiile se înmulțeau, benzină se consuma tot mai multă (bineînțeles nu în interesul unității) și curios, sefi deveneau tot mai „înțelegători”.

Să nu cumva să credeți că Apocăriței era singurul care își făcea de cap la cariera Sitorman (care nu întimplător deține un record deloc de învidiat la accidente comise de șoferi).

Și alți șoferi beneficiau de statutul lui Ghiță. Ce-i drept nu de atita libertate de mișcare precum Apocăriței, dar totuși nu puteau să se plîngă că sint împiedicați să se ducă unde vor și cind vor. Foarte adevărat, uneori conducerea exploatarei reproșa tehnicianului cu transporturile, Gheorghe Tache, în mod foarte „sever”. „Noi înțelegem că au și șoferii problemele lor (adică pot merge cu mașinile acasă, pot duce și ei un porc, un sac cu cartofi la un vecin etc.), dar mai cu măsură, Tăchită, și nu chiar așa în văzul lumii (adică alegeți și voi niște ore mai potrivite pentru transporturile negre!)”.

Înțelepții noștri strămoși, au zis și după ei zicem și noi: „Ulciorul nu merge de multe ori la apă”.

Și uite așa, s-a spart ulciorul lui Apocăriței. S-a spart, dar au murit nu mai puțin de patru oameni. În timp ce efectua o cursă de rutină (clandestină, căci acestea constituiau ponderea transporturilor făcute de Ghiță), grăbindu-se să ajungă cit mai repede la treabă (ce rivină din partea lui Ghiță!), sfidind vitregele condiții atmosferice — polei, ceață, vizibilitate la nu mai mult de 30—40 de metri —, nervos ca întotdeauna cind nu își realiza, precum ar fi dorit, planul de încasări personale, masă cu putere pe frînă pentru a mări stanta față de cel dinaintea lui, dar nu-și realizează scopul propus. Mașina începe să valseze, ajunge pe sensul opus de mers unde intră în plin în autoturismul 2-CT-5610, condus de T.B. care circula

ponderat, regulamentar din sensul opus. Impactul e de o violență extraordinară. Curios, în ciuda avariilor care afectează doar motorul și zona din față stînga a autoturismului, toți ocupații autoturismului își pierd viața: șoferul, în vîrstă de 35 de ani, doi bărbați, unul de 54 și altul de 44 de ani, și o femeie de 31 de ani. Toți oameni cu familii care pleaseră foarte devreme din Constanța și se îndreptau spre locurile lor de muncă.

„Și cit ne-am strădui să-l aducem pe Apocăriței pe drumul cel bun, dar n-a vrut și pace!”, zic acum sefi lui Ghiță. Ei arată cu degetul spre Ghiță, dar oamenii muncii de la șantier cer în numele eticii comuniste și al adevăratului umanism socialist, să se rezerve pe banca acuzațiilor și locurile care le merită cel care au tolerat și incurajat de fapt șirul abaterilor comise de faimosul Ghiță.

VICTOR BEDA ■

Dosarele alcoolului

„Tinerețea nu constituie o circumstanță de natură să permită săvîrșirea unor fapte grave!”

E vorba aici de niște tineri. Ajunși pe banca acuzației pentru fapte deosebit de grave — străine normelor muncii și vieții noastre — încearcă o scăpare din impas aruncînd vina pe consumul de alcool. „Am băut, n-am știut ce fac” — sună ca un laitmotiv răspunsul lor ca și cind, faptul, reprobabil prin el însuși, l-ar putea absolvii de pedeapsă. Copleșiți de greutatea verdictului legii, copleșiți de iminenta trezire din beție, solicită clementa, lamen-tîndu-se, încearcă să inducă în eroare tinerețea lor.

...Băuse timp de o oră la Terasa Cozia. S-a ridicat de la masă impleticindu-se, traversînd strada în zigzag. Peste drum era restaurantul autoservire „Cozia”. „Parcă aș mai bea ceva” — și-a zis, pătrunzînd în holul autoservirii. De aici încolo începe „ceasul rău” pentru Viorel Arhire din București care, la 25 de ani ai săi reușise să-și facă Jeja un renume de scandalagi în amintitul local. Dar să-l lăsăm pe el să se spovedească: „La intrarea în restaurantul autoservire se afla un telefon public. Am observat că un cetățean vorbea la telefon. El era cu spatele spre mine și am observat că din buzunarul din spate al pantalonilor ieșea un plic. Am bănuț că în acel plic se află bani și m-am hotărît să-i sustrag. M-am apropiat și am scos plicul. Cetățeanul a simțit și s-a întors imediat. Atunci eu, pentru a fugi de la locul faptei, l-am împins...”

De fapt, cum avea să se dovedească cu martori, ca să scape de urmăritor, l-a lovit, aruncîndu-l în geamurile din holul restaurantului prin care omul a trecut ca o umbră, în timp ce el, hoțul cu plicul (în care se aflau 910 lei) a prins din mers un autobuz. Numai că o parte din consumatorii localului care asistaseră la scena-fulger l-au recunoscut, unii dintre ei indicîndu-l și domiciliul. Inițial Judecătoria l-a condamnat la 1 an și 6 luni închisoare. Tribunalul municipal București l-a majorat însă pedeapsa la 3 ani închisoare. Tocmai ținînd cont de gravitatea deosebită a faptelor comise, de modalitatea săvîrșirii lor. Au fost luate în considerare și depozițiile martorilor, a șefului de unitate de unde reiese clar că acesta era cunoscut ca un consumator frecvent al localului, element înrît care, deseori a provocat scandal, împreună cu alți consumatori tulburați. Tîlhărie se cheamă fapta sa, iar binemeritata pedeapsă dată de Tribunalul municipal nu este altceva decît replica fermității aplicării legii în asemenea cazuri.

...Vom prezenta în cele ce urmează un

caz mult mai grav, cules din aceleași „dosare ale alcoolului”: În plin bulevard, 1 Decembrie 1918, doi tineri. — Ion Cociu, 22 de ani, fără ocupație cu domiciliul în Plătărești, Ilfov — și Costel Adam, 17 ani, în jurul orei 16,30 au acostat brutal o femeie singură. Cociu a amenințat-o cu un cuțit, pe care îl ridicase în dreptul gîtului, în vreme ce Adam opera: i-au luat femeii 500 lei, după care au dispărut rapid de la locul faptei. S-au oprit în prima Alimentară înfilnită, au cumpărat alte sticle cu alcool, au pornit-o iarăși la drum, starea de beție accentuîndu-se cu fiecare nouă înghițitură. S-au oprit la o unitate „Igienă” unde Cociu și-a ondulat părul, plătînd operațiunea cu o sută de lei — avea de unde, — după care, ferchisi, au intrat în Șoseaua Pantelimon. Se simțeau ca niște „magnifici” în fața cărora trebuiau să se incline oameni, mașini, tot ce întilneau în cale. Cum un autoturism parcat i-a „supărat” — Cociu a încercat să-l deschidă portierele cu cuțitul dar nu a reușit, au început atunci să-l lovească cu picloarele, furioși că o mașină îndrăznește să li se împotrivescă. Cind doi tineri aflați în preajmă au încercat să intervină, aprigul Cociu i-a urmărit cu cuțitul pînă la scările unui bloc.

S-a întors în stradă hotărît să pună la respect întreaga omenire. Căuta ceartă cu lumina, imbrîncind trecătorii, lovind o femeie fără motiv. Și, tot fără motiv, Cociu a scos din nou cuțitul și l-a împlintat într-o altă femeie, tinăra, pe care o aștepta acasă un copil minor. I-a atins inima, lovitura năprasnică de cuțit provocînd la scurt timp moartea acesteia. Au sărit oamenii. L-au urmărit pe aleile unde încerca să dispară. Unul dintre ei l-a dezarmat, predînd cuțitul la miliție, El, ucigașul, a reușit să scape. Pentru scurt timp însă. Cuțitul l-a dat de gol.

18 ani de închisoare i s-a dat lui Ion Cociu pentru omor și tîlhărie. Costel Adam, prietenul lui în ale tîlhăriei, a fost pedepsit cu 3 ani internare în școala de reeducare.

— Asemenea cazuri — făcea precizarea tovarăsa Maria Racu, președinte de secție la Tribunalul Municipal București — sint considerate de lege foarte grave și, în consecință, aspru sancționate. Articolul 211 din Codul penal, referitor la tîlhărie precizează: „Furtul săvîrșit prin întrebuințarea de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuințarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea ur-

melor infracțiunii, ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani”. Legea prevede, în cadrul acestui articol, și cazuri agravate în raport de consecințele suferite de victime. Articolul 174 din același Cod penal prevede: „Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interdicția unor drepturi”.

Am rugat-o pe interlocutoarea noastră să ne prezinte cîteva din cauzele care duc la asemenea infracțiuni grave și foarte grave. „Multe din aceste infracțiuni se comit, cum ați văzut, de altfel, și în cele două cazuri, datorită consumului exagerat de alcool. Desigur ei, făptuitorii, și-au primit și-și vor primi și în viitor pedeapsa binemeritată. Dar aș vrea să subliniez că ar trebui luate măsuri ferme pentru înlăturarea unor condiții care favorizează această stare de lucruri. Din multe dosare rezultă că unii lucrători din comerț servesc cu băuturi alcoolice tineri — uniori chiar minori, deși se observă că-și minori — iar în alte situații sint servite în continuare persoane ajunse deja în stare de ebrietate care, în final, produc scandal fie în unitate, fie în stradă, devenită astfel teritoriul lor infracțional. De reținut că mulți dintre infractorii sint certajii cu munca, nu se află la prima abatere. Am stat de vorbă cu cîteva dintre acești infractorii tineri. Toți aruncă vina pe lipsa lor de experiență, pe starea de inconștiență datorată beției, nutrinđ speranța că aplicarea legii va fi mai blîndă cu ei din aceste motive.

Sigur că legea se aplică ținîndu-se cont de împrejurările în care s-a comis fapta, de persoana făptuitorilor, inclusiv de vîrsta acestora. Însă nu trebuie să se înțeleagă greșit că tinerețea constituie o circumstanță de natură să permită săvîrșirea unor asemenea fapte grave. În general vorbind, societatea noastră manifestă umanism în aplicarea legii dar și societatea, la rîndul său, trebuie să fie fermă apărută împotriva manifestărilor de hulanism, violență, de încălcare gravă a intereselor cetățenilor. De aceea, în încheiere, aș dori să consemnez faptul că instanțele judecătorești din municipiul București vor acționa FERM și în continuare împotriva unor asemenea încălcări ale legii”.

Fermitate — acesta este într-adevăr cuvîntul! Și noi, ceilalți, trebuie să fim mai fermi cu cei ce-și beau mintile, să-i împiedicăm să săvîrșescă răul, să ajungă pe banca acuzațiilor.

GEORGETA BLANARU ■

Porumb furat, bani îngropați și alte surprize... penale!

Tatăl — pensionar la C.A.P. Găneasa (Ilfov), fiul — mecanic de întreținere la Întreprinderea de articole de sticlărie București. Amîndoi erau nelipsiți din Piața Moșilor, unde, în baza unui certificat de producător, vindeau mereu porumb-boabe. „Măi, fir-ar să fie! se mirau vecinii de tarabă; mare lot personal trebuie să aibă aștia, de vind atîta porumb!”

Întrebarea aceasta și-a pus-o și un ofițer din formațiunea economică a Miliției sectorului 3. Și, din curiozitate profesională, a căutat să afle răspunsul. Și, lată, după puțin timp, NICOLAE MARIN — tatăl, și IOAN GAVRIL MARIN — fiul, erau prinși în flagrant, în clipa în care cumpărau doi saci cu porumb boabe, furați dintr-un vagon C.F.R. în Gara Cătelu, de către Săndica Mocanu și Săndica Gheorghe, ambele din comuna Glina, fără ocupație. Au urmat percheziții domiciliare la cei în cauză și surprizele s-au ținut lanț. Nu departe de impunătoarea casă nouă cu 6 camere, parchet, bine mobilată, sub o magazie folosită drept garaj cind vine fiul de la București cu autoturismul „Dacia-1300”, N.M., tatăl, îngropase în pămînt o adevărată comoară: într-o cutie metalică au fost găsiți 40.000 lei în numerar și 7 librete C.E.C. totalizînd alți 105.770 lei. Deci, peste 150.000 lei ascunși în pămînt. O măsură de prevedere împotriva răufăcătorilor? Nici vorbă! Pentru siguranța valorilor agonisite prin muncă și cînstă există alte posibilități de păstrare, cînd acestea prisosesc. Alta fiind proveniența sumelor amintite, posesorii lor le fereau de eventualele controale. Dar căutătorii de valori ascunse realizate în afara legii nu s-au lăsat induși în eroare. Cum de altfel n-au trecut cu vederea nici faptul că pensionarul din Găneasa deținea în gospodăria proprie și o serie de produse și obiecte care nu puteau avea o proveniență legală, atît datorită cantităților exagerate — 40 kg teroson, 50 kg cuie etc. — cit și pentru simplul motiv că unele nu se vind persoanelor particulare — îngrășăminte vitaminizate pentru creșterea animalelor. Dar lată că N.M. reușise să procure, pe căl lăturănice, și asemenea pro-

duse. În ceea ce privește terosonul, culele și un furtun de cauciuc de 15 m, s-au dovedit a fi sustrate de către fiul său, de la locul de muncă, așa cum tot de la Întreprinderea de articole de sticlărie București, dumnealui mai sustrăsesse — o să vi se pară incredibil, dar aceasta este realitatea — nu mai puțin de 400 pahare și 40 salatiere! Cu un asemenea mecanic de întreținere, întreprinderea bucureșteană de articole de sticlărie deține un adevărat record în materie de sustrageri și ne întrebăm pe cînd se va proceda la desființarea posturilor de pază, ca măcar astfel să fie compensate pagubele produse de cei care scot pe poartă tot ce doresc?

Dar lăsînd ironia la o parte, trebuie să subliniem că lăcomia fără margini a unor indivizi de teapa celor mai sus-amintiți, care recurg la orice — speculă cu produse furate, sustrageri de la locul de muncă etc. — numai și numai să sporească grămada din ograda proprie, chiar dacă nu au nevoie de unele produse, să se simtă mai avuți decît alții, constituie un pericol social deosebit, pe care orice om cînstit are datoria să-l combată cu toată fermitatea.

De ce ezitau victimele să reclame?

Pare neverosimil ca victima unei tîlhării să aibă vreun interes în tănuirea faptei respective. Cu citva timp în urmă, în municipiul Constanța, nu o singură victimă, ci mai multe, ezitau să se prezinte la miliție și să reclame cele întimplate. Oamenii ordinii publice au luat cunoștință despre producerea unor asemenea evenimente grave cu totul din alte surse decît direct de la cei lezați.

Sări acțiunea pe două fronturi — al căutărilor făptuitorilor și al determinării victimelor să ofere amănunte despre împrejurările săvîrșirii faptelor — nu era deloc simplu, dar cadrele de miliție care au primit această misiune și-au făcut datoria. După zile și nopți de căutări și verificări, au fost identificați și reținuți autorii a cinci tîlhării comise la adăpostul întinericului asupra unor posesori de autoturisme proprietate personală. Ei sint: Petre Dan, zis Gămălie, de 24 ani, din comuna Ciucurova, județul Tulcea, șofer la Unitatea de mecanizare și transporturi construcții forestiere Con-

stanța și Ștefan Lazăr, zis Fanache, de 22 ani, din comuna Cobadin, județul Constanța, mecanic auto la aceeași unitate mai sus-menționată.

Procedul era următorul: după ce consumau băuturi alcoolice în diferite localuri din Constanța, solicitau diverși posesori de autoturisme proprietate personală — a se reține, deci, întotdeauna se adresau unor astfel de posesori, evitînd taximetriștii. Se adresau acestora să-i transporte pînă în cartierul Filimon Sirbu, dar cind ajungeau într-un loc mai puțin luminat, le spuneau să oprească, îi loveau cu pumnii, iar sub amenințarea cuțitului le luau banii și alte bunuri de valoare și-i obligau să coboare din autoturism. După ce se plimbu cu autoturismul respectiv pe diferite trasee, reveneau în municipiul Constanța și îl abandonau.

Și acum, să prezentăm victimele: Ilie Hodoreanu, tehnician la Chimpec; George Manole, asistent medical la Spitalul C.F.R. Constanța, Petre Epure, revizor tehnic la Întreprinderea de gospodărire comunală Constanța, Iosif Mătase, șofer la Întreprinderea de transporturi locale Constanța și Valentin Alexandrescu, muncitor la Trustul de construcții locale Constanța.

Faptele de tîlhărie sint dovedite cu prisosință, inclusiv prin expertize dactiloscopice, pe baza urmelor papilare ridicate de pe autoturismele folosite în condițiile menționate, cit și prin găsirea la autori a unor bunuri de valoare ce aparțineau victimelor, ceea ce va atrage, evident, consecințele penale de rigoare. În această privință nu există dubii.

Enigmatică părea însă, inițial, atitudinea tacită a victimelor. Cercetările au făcut și în această privință lumină; cei cinci constanțeni au evitat să reclame din proprie inițiativă și la timpul oportun, pentru că nu stăteau nici ei prea bine cu corectitudinea, făcînd parte din categoria pietarilor clandestini, care își transformă propriile autoturisme într-un mijloc de realizare a veniturilor ilicite.

Dacă faptele lui „Gămălie” și „Fanache” vor fi apreciate ca atare de instanța de judecată, sperăm că nici atitudinea șoferilor clandestini să nu fie trecută cu vederea de către colectivele din care aceștia fac parte. Iar amatorii de astfel de aventuri să-și amintească de zicala cu ulciorul...

MIHAI GROZAVU ■

„Este o mândrie să facem parte din prima generație de constructori ai metroului, să muncim și să gândim alături de conducătorul țării”

Interviu cu general-locotenent **PETRE CONSTANTINESCU**,
directorul general al Intreprinderii Metroul București

Vrem să scriem despre oamenii care construiesc metroul Bucureștiului. Despre această generație de pionieri care modernizează Capitala sub ochii noștri și nu prea, în sensul că, adeseori, aici, la suprafață, uităm că, de fapt, sub pașii noștri, în subteran, se muncește în foc continuu, adeseori eroic, că o întregă industrie, dacă vreți, croiește căile subterane ale unui mijloc de transport ce-i va ferici pe locuitorii, înscriindu-le orașul în rândul marilor metropole. Vor trece anii și bucureștenii se vor obișnui atât de mult cu metroul, încât începuturile sale vor deveni repede istorie. Este în firea lucrurilor. Este urmarea firească a ritmului în care intervine progresul în România socialistă, ritm pe care ni l-am impus. Dar pionierii izbînziți rămîn în inimile generațiilor viitoare. Se inscrie și aceasta în frumoasa fire a lucrurilor, o vieții noastre. Deocamdată însă pionierii n-au devenit istorie.

— Tovarășe general, ce ați simțit, ce sentiment ați avut în momentul numirii dv. în funcția de director general al Intreprinderii metroul București?

— Greu de exprimat într-un cuvânt. Chiar și pentru un ofițer de carieră, om obișnuit cu formulările scurte, concise. Am simțit, în primul rînd, o imensă răspundere. Apoi mîndrie. În cele din urmă, grijă. O mare grijă. Vremea mai șterge din gândurile noastre. Probabil că am avut toate aceste sentimente la un loc. Judecînd la rece, mi-am dat seama că mă aflu în fața unei sarcini pe care o primisem din partea conducerii de partid, personal din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu. O sarcină pe care militarul din mine o recepționase, în același timp, și ca ordin. Grijă pornea din faptul că eram conștient de complexitatea și anvergura acestei lucrări în premieră. Mi-au trecut generații de ostași prin mină, am fost profesor la Academia militară și, ca atare, am contribuit la formarea multor ofițeri, aveam o bogată experiență de viață, dar nu lucrasem niciodată în acest gen de lucrări. Mă întrebam cu ce să încep și cum. Cu ce oameni, cu ce specialiști, de unde să-i iau. Răspunsurile aveam să le primesc tot din partea conducerii de partid, a secretarului general. Și aceste răspunsuri însemnau, totodată, angajarea tuturor organelor de răspundere pe linie de partid și de stat, deoarece construcția metroului devenise problema întregii noastre economii naționale.

— În condițiile în care concepția, proiectarea și execuția lucrărilor aveau să poarte girul specialiștilor noștri...

— Așa este, dar specialiști în ce? Metrou nu construiesc nimeni în țară. Totul

trebuia gândit acum, industria fiind chemată, încă o dată, să-și probeze capacitatea. Construcția metroului cu instalațiile sale complexe, cu materialul rulant, cu nenumărate alte cerințe de ordin tehnic, impunea studii și asimilări de echipamente de un deosebit nivel tehnic. Toate s-au materializat într-un rezultat ce constituie o mare împlinire a cincinalului încheiat.

— Cum a fost începutul?

— În perioada aceea eram chemat mereu să raportez cum ne organizăm proiectarea și lucrările de șantier, care se desfășurau, de fapt, concomitent. Am strîns numeroși specialiști cu o înaltă competență în construcții, cu o bogată experiență, am format un nucleu cu care să putem pleca la această mare bătaie. N-a fost ușor. Luptam nu numai cu lipsa de experiență în ceea ce privește construcția de metrou, ci și cu neîncrederea. A noastră, a altora. Pot afirma cu toată tăria că cel mai bun dintre constructorii a fost tovarășul Nicolae Ceaușescu. A fost activist, a fost proiectant, a fost inginer și arhitect. Săptămîna de săptămîna, ore întregi, era alături de noi, fie studiind soluții la planșetă, fie aplicarea lor în teren. Ne-a impulsivat, ne-a ajutat (face o paranteză și înneb: cine nu știe că au fost mobilizate atunci peste patruzeci de institute de cercetare și învățămînt superior, de laboratoare uzinale etc., deci o extraordinară concentrare de inteligență tehnică), ne-a atenționat în numeroase rînduri asupra unor probleme pe care, sincer vorbind, nici specialiștii nu le sesizaseră. Adeseori, observațiile dînsului mergeau pînă la detaliu, după cum multe întrebări pe care ni le punea se dovedeau a fi sugestii viabile, căi de urmat, probleme care-și așteptau rezolvarea. Ceea ce ne impresionau erau realismul și puterea sa de a vedea foarte departe în timp, de a prevedea urmările unor soluții propuse și pe alte planuri decît cel strict tehnic. Au fost ore de muncă intensă, de frămîntări, de intense căutări, adevărate cercetări contracronometru, pe care le verificam imediat în practică. Perioada aceea a fost proba noastră de foc, și punerea în funcțiune a primului tronson a constituit absolvirea primului mare examen. Ne-am bucurat atunci că am știut să răspundem prin faptă încrederii pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducerea de partid au avut-o în noi. În tot acest timp, îl pot numi fără șovăire eroic, și cunosc bine semnificația acestui cuvînt, secretarul general al partidului s-a aflat în primele rînduri și ne-a obligat, prin pilda sa, să ciștigăm lupta cu noi înșine. Ideea de a construi un metrou bucureștean a mai existat, chiar și în-

ainte de eliberare, dar lipseau posibilitățile tehnice și economice pentru a realiza construcția. Ele s-au întrunit în acești ani. Unul dintre marile merite de conducător ale secretarului general a fost tocmai acesta că a știut să vadă momentul exact în care sintem capabili să realizăm cu forțe proprii metroul, că a avut încredere în oamenii acestui moment.

— Vorbind despre ei, cum îi vedeți pe oamenii metroului acum, după o experiență de cinci ani?

— Au venit din toată țara. S-au confruntat cu lucrări grele, aspre. O parte au plecat. Nu s-au acomodat cu disciplina și ordinea impusă. Construcția a fost o mare experiență de viață și, știu bine, asemenea momente care au marcat progresul, au impus și valori. Poate, într-o zi, despre oamenii metroului se vor scrie și cărți. Cărți adevărate care să le cuprindă viața cu cîte a avut ea, cu muncă și bucurii, cu satisfacții deosebite, cu soare și umbră, cu poticnelile și infringerile trecătoare. Sînt oameni de un mare devotament, de înaltă competență, capabili să răspundă la orice oră, prin faptă, la chemarea partidului. Membri de partid, membri ai Organizațiilor democratice și unității socialiste, ai organizației de tineret. O generație a metroului. Oameni care atunci cînd vorbesc de tovarășul Nicolae Ceaușescu o fac cu stîmă și respectul datorat conducătorului și cu căldura, dragostea cu care povestesc de cei apropiați sufletului tău, sentimente călitate, cum spuneam, în orele acelea fierbînti de deasupra planșetelor sau din subteran.

— Numărul celor care vor profita de metrou va crește simțitor în acest an, cînd se va da în folosință și tronsonul de la „Timpuiri Noi” la „Republica”. În felul acesta, bucureștenii vor putea aprecia mai bine eforturile constructorilor. Cum văd constructorii această nouă întîlnire?

— Cu emoție. Este un alt mare examen. Ne-am străduit să facem o lucrare bună și am reușit, cred eu. Cu emoție, deoarece, iată, de metrou vor profita și muncitorii de la „23 August”, cei care au făcut scuturile de înaintare în subteran. Dar, una peste alta, este vorba de un alt mare examen al întregii industrii românești.

Cum ați spus, ne obișnuim atît de repede cu progresul, cu ritmul său, și aceasta pentru că România trăiește sub zodia lui, încît, peste ani, puțini își vor mai aduce aminte de emoțiile, de bucuriile și necazurile de început. Oamenii de 20 de ani și de vîrstă pîrului alb s-au împlinit și prin această faptă minunată care este construcția metroului bucureștean. Este o mîndrie să facem parte din această generație de constructori, să muncim și să gândim alături de conducătorul țării.

RĂZVAN BARBULESCU

Unul din cele mai noi lucruri fac mîndria arădenilor: splendida construcție a spital județean de 700 de zilele trecute, tovarășa C. Triponescu, directorul sanitar județean, îmi spune că, din termen de predare în vara acestui edificiu a fost terminat la sfîrșit trecut și că în curînd va primi pac-saloane. Pînă acum, spitalul județean ționa în clădiri vechi. „Cea în care eu — spunea, de pildă, dr. Gheorghe medic primar, șef de secție — construită în 1832”.

Să revenim însă la noul spital județean. Este, fără îndoială, ceea ce se cheamă lucru de valoare. Fie și dacă ne gândim că a costat aproape 50 de milioane. Împreună cu dr. Ioan Crînic, medic primar în laboratorul clinic, director adjunct al direcției sanitare, am văzut edificiu. Se fac ultimele retușuri la fețea de gaz metan, se definitivează turle între stația centrală de oră și rețeaua din spital, se montează un tor pentru rețeaua de aburi. Întîlnim inginerul Ioan Feier, conducător al 30 de meseriași care compun forma de întreținere și reparat aparatură a direcției județene. E bucuros să mă vădă că el și oamenii lui și-au trebuit să montat toată aparatură necesară. Deși, între timp, au asigură întreținerea aparatului din județ; radiologia proiectul de amplasare potrivit cu aparatele, încît a trebuit să se facă din mers. „Dar, cu toate acestea, să știți”, subliniază Ioan Feier, notez acest lucru ca să se știe că constructorul a îngropat în betonul conform unui proiect care a costat de aparate, sau, mai exact, autorii n-aveau habar de ele, renecesare au fost făcute apoi cu ar. Evident, cu aprobarea celor care proiectul de amplasare brambura, nu munceau ei la remedieri, muncă beneficiarului. Sigur că în zilele se termină o construcție de asemenea porții, tendința celor ce s-au chivodată gata de a uita greutățile pe omenească, ba chiar frumoasă în gata și în omenia ei. Dar pe aceste umilinte este cu totul și altceva. Fire nevăzute tes asemene pe dos: cel ce a trebuit de năru nu pătește nimic; cel care îndreptă după el însă trebuie să se pînă și de acest lucru — nu care să-și închipuie cineva că nu i-a cîmului voie să facă bine ce a făcut prost, ori că n-a obținut chiar în țara scrisă. Nevăzutele fire ies la iveală. Cînd cite un nepotol și adevărat, nu sînt pe toate drumurile ambiționează să descopere tocmai chiar să arate cu degetul pe atunci să te ții: zbirniie telefoanelor puiesc motivații, scapără minți care are ca scop să convingă pe cine buie că nu vinovatul e vinovat; se poate, că singurul vinovat reace care încearcă să pună bete în roade unde se muncește, să denigreze, și mai cel care repară greșelile.

Ne regăsim însă pe culoarele ce zid proaspăt. În fața unei uși care sește la iuteală cheia, ne întîmpîmie Nistor, șef de depozit la dirnitară. Îi lucesc ochii de bucurie cînd torul Ioan Crînic îl prezintă ca mul gospodăru al noului spital. Din

Trei scrisori și o carte poștală din Albeștii de Muscel

1.

O călătorie spre Albeștii de Muscel re-aprinde în memorie un vis pietrificat, ancestral. Încobște, tîntind să nu se îndepărteze de ogor, satele se adună jur-imperejurul unor izvoare sau se desîră pe malurile unui riu. Cînd urcă, nu ajung mai sus de hotarul dinspre zenit al pășunilor. În timp ce Albeștii de Muscel, parcă potopiți de o stranie orbire pentru tot ce ar fi putut însemna un belșug stors din seve, s-au îngîmădit dintr-o vechime adîncă în jurul unei cariere de piatră.

Cum vor fi scripit calcarele numulitice din inima satului în privirile înaintașilor celor de azi nu mai știm. Mai putem pipăi cu gîndul numai trena acelu scîlpăt uitat. Dincolo de uitare, amîntirea lui curge totuși prin întreaga istorie a satului, ca o lavă: Apoi, din obrazele fumurii ale calcarului numai trecerea anului dintr-o vîrstă în alta mai ivește cite o lacrimă înghețată. Pînă în zilele de acum ale Albeștilor de Muscel...

...Piatra ruptă din cariera Albeștilor este trasă cu trudă alături, într-un atelier năpădit de penumbra, unde numai ea, piatra, îndesată din milioane de cochilii și oase căzute în străfundurile unei mări de demult, mai răspîndește cit de cit o lumină, fosforescentă și rece. După care, sub daltă, sub gradin și spîi, sub trapin și buceardă, piatra încearcă un zbor care nu semnifică nimic altceva decît o împăcare a stihiei cu omul. Într-o meserie străveche, prin care s-au împlinit cîndva cîtitoriile Cîmpulungului, ale Coziei și ale Curtjii de Argeș, sau, mai nou, frontoanele Universității bucureștene și ornamentele

ajurate ale Casei Școlii, mai stăruie încă o mină de bărbați cu o neobișnuită trageră de inimă pentru lucrul pietrei, asemănătoare cu o încăpătinare telurică, mai înaltă decît puterile omului de a o strîni. Între ei, piatraru Nicolae Gheorghe ar putea fi socotit un fel de staroste, și chiar este, dar ne îngăduie să-i cumpănim ipotetic puterea asupra altora tocmai faptul că peste un anume adevăr nici aici nu se trece: cînd au rămas față în față cu piatra, și Ștefan Constantinescu, și Nae B. Florea, sau Gheorghe și Petru și Constantin Gava, sau Ion Șt. și Ion N. Bizon, sau Nicolae Bizon, din clipa aceea au înțeles că au rămas numai ei înșiși stăpînii lor. Și așa s-ar și cuveni să se întîmpe mereu, pentru că altfel pietrăria Albeștilor n-ar mai fi artă pură, gînd mistuit de o patimă fără nume și încremenit apoi în veșnicie, precum florile de gheață de pe un geam aburit cu speranțe. Niște flori care nu se petrec.

Meseria aceasta, ja cîinste între oamenii satului și cu multă căutare pe drumurile care pornesc din Albești, și-au transmis-o din tată în fiu. Gheorghe Bizon, zis Spîneci, a deprins-o de la Benone Bizon. Ion și Gheorghe Florea au deprins-o de la Andrei Florea, și așa mai departe. Iar cei năpădiți de istovirea anilor care au curs peste ei și nu mai leagă nădejde să se mai țină de rezezițiunea cu care duc lucrul pietrei bărbații mai tineri din acest atelier, ca Ion Izbășoiu sau Gheorghe Samoiloșu, s-au retras cu o cumîntenie vicleană în gospodăriile lor și se opintesc în tarace sau gradine chiar acolo, acasă. Încît, iată, din truda lor fără grabă, de meserii care au lucrat o viață de om pentru alții și

acum își îngăduie să mai lucreze și pentru sufletul lor, din truda aceasta ajunsă parcă la un liman rivnit, mai fiecare a doua sau a treia casă din Albeștii de Muscel ridică în privire pridvoare ca un argint lustruit și ferestre îmbrăcate în marame migălos dăltuite, pînă la uitarea de sine a bolovanului care a fost mai întîi...

2.

Un lup singuratic, la Albeștii de Muscel, se mai cheamă citeodată și cîlnic. Și întocmai ca un lup singuratic, ca un cîlnic adică, a rămas împotmolit în apele unui timp care curge spre orizonturi noi chiar și moara cu gater de pe Bughea a unuia zis Tănăsioiu. Vremea ei a trecut. Încet, chibzuit, cumpănit, cu măsură în orice mișcare, ca muntenii, ca toți oamenii de treabă împinși de istorie între lucruri printre care e înțelept să pășești mai cu grijă, mai cu teamă, ca să nu spargi ceva în jur, ca să nu rupi ceva în tine, cu bănuială întîi pentru prețul prea mare pe care l-ar cere schimbarea la față a indeletnicirilor omenești, apoi cu o încredere care s-a călit și prin flacăra îndoileii, s-au agățat într-un sfîrșit și oamenii vrednici ai acestor meleaguri de indeletniciri noi. Și după ce s-au agățat numai, și le-au simțit gustul, s-au apucat cumsecade de ele, cu amîndouă mîinile, poate nu chiar ca disperajați decîși să se agățe de trenuri în mers, dar oricum cu o încăpătinare care nu-și mai îngăduie să piardă trenuri.

Socoteliile acestei întoarceri în veac ar fi simple. În schimb, intrucîiva mai înțelcî și nu rareori încercat de neliniște este înțelesul lor. Vreo două sute și ceva

dintre cele peste cinci mii de suflete satelor Bughea, Cîndești și Albești izpiept chiar din dis-de-diminețile de munte șleaul drumurilor îndreptate. Intreprinderea mecanică Muscel, undă zămislisc de ani buni deja celebrele tomobile de teren ARO, cunoștăzi în toată lumea. Și să-i năru...

MIHAI RUSU — „Maternitate”

tre ei, în primul rînd, pe mîștrii V. Torghioiu, Nicolae Ghioda sau Bucur dulescu, destoinici în îndrăzneala la a croi o punte de legătură între Albești și Albeștii de mîine. Vreo alte patru sute de suflete o apucă spre Capitala de fier și fibre sintetice Gruia, cîtitorie industrială însinuată cu pînnoitoare în orizonturile comunei. I

baciu Nistor recunoaște: „Așa-i, tăt ce-o intrat aici de mine-o fost supravegheat și-i în grija mea și-amu”. Nedezmintită grijă. O arată curățenia și ordinea din saloanele de unde nu lipsesc decât bolnavii. Ori din laboratoarele în care analizele se vor face, atît pentru ambulator, cît și pentru secțiile cu paturi, într-un singur loc, cu aceeași metodă, cu aceleași aparate și de către aceleași persoane. În acest chip analizele sînt valabile și la policlinică și la spital, nu mai sînt repetate inutil. La fel va lucra și radiolo-

puțin, pentru orice minte de om onest? Chiar împotriva unor confrăți de-ai dinsei cărora, o înțeleg, nu vrea, în nici un caz, să le dea numele. Sînt rugat chiar, dacă se poate, să uit asemenea lucruri care i-ar îndrîji și mai mult împotriva sa — este abia de un an și ceva directoroarea — pe cei ce sînt nevoiți să-și vadă mai discret de interese. Scriu totuși toate acestea pentru că nu sînt singurele dificultăți cu asemănătoare rădăcini și cu care trebuie să se lupte actuala conducere a direcției județene. Iar, dacă tot se luptă

ranjeze inerte, să clatine mici interese și preferințe personale, este semn bun. Și un motiv în plus de a nu trece sub tăcere tocmai asemenea lucruri care, prin efectele lor, intră în componența climatului de muncă dintr-o instituție. Fiindcă de acest climat era vorba, sau oricum și de el, cînd se ajunsese ca, datorită creșterii inegale a populației în diferite cartiere ale Aradului, unii medici să aibă în grijă zece mii, iar alții doar cîteva mii de cetățeni, cum mi se spune. Rearondarea a echilibrat volumul de muncă.

mai sus ne ia dreptul indoielii. Acum este unul din cei mai ocupați oameni din Arad. Pentru că pe dînsul bolnavii îl găsesc la orice oră din zi gata să-i ajute. Și ziua doctorului Gheorghe Simu are arhaica durată de 24 ore. „Cea mai mare satisfacție pentru un medic — zice — cred că nu si-o poate procura decât singur, salvînd un caz grav. E drept că noi, medicii, nu prea avem timp liber. Ieri, de pildă, la prînz, n-am avut timp să mîncăm decât ciorba pe jumătate: eram chemat. Cum să fi mîncat liniștit cînd știam cîtă nevoie are un om de mine? Eu nu pot. Acasă, în schimb, nu sînt bun de nimic, nici să bat un cui, vorba nevesti-mi”. Rămîn însă satisfacțiile de care vorbea. Un cetățean din Cenad, fost pacient, vine și acum la dînsul la control, la 16 ani după infarct. Omul nici nu mai spune că vine la control, el zice că vine să-l vadă pe doctor. Nu este singurul asemenea pacient al doctorului Simu. Astfel de controale medicale devin, firesc, niste revederi ale unor prieteni. Pasionat de profesia sa, doctorul crede că a ales bine atunci cînd și-a ales-o. „Este important însă să lucrezi independent, zice. În clinică judeci tot cu capul profesorului. Independent, adică pe proprie răspundere, nu să te acopere șeful. Apoi, în medicină, între alte lucruri importante, n-ar trebui uitat acesta: dacă faci o supraspecializare, apoi să fi lucrat înainte în specialitatea de bază barem 5 ani. De pildă, ca să fii cardiolog — evident bun — îți trebuie mai întîi 5 ani de internist. Pentru că omul n-are, adesea, o boală ci un cumul de afecțiuni”.

Interlocutorii stăruie apoi asupra faptului că noul spital va îngădui ca în policlinică să lucreze — în funcție de aglomerație — uneori mai mulți medici decât au fost planificați. Șeful secției, avînd în subordine toți medicii din specialitatea respectivă, va putea să dirijeze pe loc, după caz, unul sau mai mulți de la spital. Rularea lor prin policlinică va fi, oricum, permanentă. Din cele șase de dr. Simu, pentru consultarea unui bolnav în policlinică, de multe ori, acesta are la dispoziție 7-8 minute. Într-un asemenea ritm de bandă rulată ce să mai sounem decât că nevoia de mai mulți medici este evidentă și un plus de grijă pentru a-i avea era necesară. Așa încît, repet, fermitatea în acest sens a noii conduceri este cel puțin semn bun.

La insistența doctorului Simu, am mai notat următoarele: „Dacă tot scrieți despre noi, as vrea să spuneti încă un lucru, doar-doar l-o auzi, în felul acesta, cine trebuie. Aveam și noi un centru de documentare medicală la București, pe strada Polonă, nr. 4. Era extrem de folositor modul cum funcționa și eu, nu o dată, am simțit asta. Uneori o jumătate din concediu stăteam acolo. Dar nu numai atît. Lucram mai demult la Sînnicolau Mare. Puteam cere acolo ce doream, prin poștă. Și puteam tine, timp de o lună, o carte sau șase reviste. La Sînnicolau Mare nu e puțin lucru. Cum nu este, de fapt, nici în Arad, să știi. Nu mă costa decât expediția de returnare. Se comunicau, la cerere, titluri, bibliografie pentru orice temă. Ei bine, de cîteva ani centrul și-a schimbat adresa și nu mai trimite nimic. Iată un lucru bun — pe care cineva s-a priceput să-l modifice și să-l facă rău. Vă rog să publicați toate acestea și să menționați că vi le-a spus doctorul Gheorghe Simu din Arad.”

DORIN GHERGHINESCU

Viața într-un mare spital județean

gla. Așa că se va scurta și durata de spitalizare.

Două circumscripții s-au și mutat și funcționează aici de la 29 decembrie 1980.

In biroul tovarășei directoare Georgeta Triponescu, mai timid, mai pe sleau, ajungem să discutăm și despre o seamă de aparate care n-au sosit încă și nici nu se știe cînd vor sosi. Gazdele cad de acord pe loc să aleagă, din documentele direcției, următoarele exemple: patru mese de operație și cinci aparate de narcoză cu aparate de respirație. Acestea din urmă, precizează interlocutorii, sînt comandate din 1975. Cinci comandate, cinci neprimite. Cît despre mesele de operație absente, ele vor fi suplinite de altele vechi ce vor fi mutate din vechiul spital și vor fi aduse înapoi cînd vor sosi cele noi.

Cum în clădirea cea nouă, cu toate cele 700 — sau riguros exact 706 — paturi ale sale nu încap toate secțiile spitalului județean, acolo vor funcționa, între altele, cele de ortopedie-traumatologie, chirurgie infantilă, chirurgie generală, cu un compartiment special de chirurgie plastică și reparatorie, interne, neurologie. Una din cauzele multor dificultăți, tîne să spună tovarășea Georgeta Triponescu, era, pînă acum, dispersarea secțiilor în diferite zone ale orașului. Este foarte bucurătoare că — în interesul bolnavilor și pentru calitatea activității medicale — a reușit să impună în noul spital ortopedia și chirurgia, secții care este esențial să nu se afle la distanță și încă în diferite zone ale municipiului.

Împotriva cui a trebuit să impună directoarea o asemenea părere, firească cel

pentru îndreptarea unor stări de lucruri nefirești cultivate o vreme, apoi lupta e bine să se poarte și deschis și fără multe menajamente.

În afară de dotarea tehnico-medicală — „pentru noul spital, dotarea de minimă urgentă o avem”, mi se spune — într-o asemenea instituție mai trebuie, nu numai pacienți, dar chiar și medicii și personalul mediu sanitar. Întreb cum stăm la acest capitol și iată ce mi se răspunde: „Doctori? Avem, zice tovarășea directoare. Pentru noul spital ne mai lipsesc doar 30”. Deci nu este vorba decât de noul spital. „Din cîți prevăzuți?” „Din 64”. „Dar cadre medii sanitare aveți îndeajuns?” „Din 308 nu ne lipsesc decât 105”. Și așa aflui, pînă la urmă, că pentru asigurarea, cît de cît, a rețelei sanitare județene, nu mai în anul trecut s-au scos la concurs de secundariat 20 de posturi. Desi de ani de zile se putea. Și era vizibil necesar acest lucru, spune tovarășea directoare. Știu că astfel de precizări îi vor face tocmai pe cei vinovați să fie tare supărați pe dînsa. Mai ales că sperau, desigur, că nimeni nu va mai vorbi de ce au făcut ori n-au făcut ei în anii trecuți: acum există un nou director, avem pe cine critica pentru lipsuri. Aflui chiar că unii din cei care înainte de a fi dumneaei în funcția actuală aveau datoria să îndrepte unele lucruri nu se sfîșec acum să critice vehement mostenirea de probleme nerezolvate pe care i-au lăsat-o. Și fac asta cu o falsă dezinvoltură, de parcă ei de ani de zile ar stăruie să se facă bine și numai doctorița Triponescu e vinovată că se întimplă altfel.

Cum tînăra directoare reușește să de-

Cu același dr. Ioan Crisnic ajung în secția de chirurgie condusă de dr. Mircea Ududec. În așteptarea mutării, medicii își văd calm de burisurie, iar bolnavii de însăntosire. Despre cei 11 medici șeful secției spune: „Am un colectiv de chirurși instruiți astfel încît fiecare face toate tipurile de operații. Foarte rar este nevoie neapărat să opereze șeful secției, ceea ce nu înseamnă, evident, că el operează doar foarte rar. Sigur că la acest stadiu s-a ajuns treptat. Serviciul nostru asigură urgențele chirurgicale pentru întregul județ, Cam 35 la sută munca noastră înseamnă activitate de urgență. Situație în fond profitabilă pentru formarea chirurgului și stăpînirea profesiei. Găzile și urgențele cer diagnostic rapid și corect, vitează în luarea deciziilor și mină sigură chirurgului”.

Toți medicii din secție au repartizate teme în studiu, cu termene de efectuare a lucrărilor, chiar dacă unele investigații durează ani.

În județ mai lucrează cinci chirurși în patru secții de spitale teritoriale. Posturi sînt mai multe. Toți sînt coordonați de dr. Ududec.

Șeful secției interne este dr. Gheorghe Simu, cel amintit în primele rânduri. Lucrează în Arad de aproape 14 ani, dar zice: „N-am trăit nici unde așa de bine ca la Balta Verde în Mehedint, în 1951”. Doctorul n-are nici 55 de ani încă, dar puteți fi siguri că în 1951 era în floarea tinereții. Mărturisirea de

el, foarte tînăra Viorica Cetea și, printre mulți alții, Petre Rușinescu, la timpul potrivit, au trecut și prin școlile de calificare din Săvinești și din Iași. Și oprim socotelile astea aici...

...De asemenea, nu este mai puțin de seamă faptul că toți, și acei așezători pe numele lor, și cei încă nenumiți, cînd au de împlinit o datină a meșteșugului lor, totuși, nu mai trec în aceeași viteză peste tot ce s-a înscris ca o urmă săpată în piatră în tradiția comunei. Cum s-a întimplat și cu prilejul întrucitva memorabil al nunții strungăreței Maria Dumitrașcu și a muncitorului Aurel Cristoloveanu, începută, ca de obicei, într-o joi și sfîrșită, pentru cei care i-au mai ținut balerile, către prînzul de luni. Prin virtutea acestei nunți, nemaiavînd încotro, a trebuit să se perinde și autorul rîndurilor de față, preț de cîteva ceasuri bune, care n-au devenit zile și nopți, fără doar și poate, numai și numai pentru că și Albeștii, și cei care-și freacă întimplător coatele de Albești, fiecare, își au trenul lor. Și uneori este mult mai ușor și de înțeles să pierzi un tren decât să adormi pe canapelele lui și să nu mai cobori unde ți-ai propus să cobori... Dar a fost, nunta asta, pentru cei ce au traversat miezul ei, cu adevărat un virtutej, un fuioz de lină tunsă de pe berbecul tutelar al Albeștilor, un fel anume de a trăi concentrat, în numai cîteva clipe, o istorie, un veac sau o viață, adică o vesnicie înțeleasă ca pierzanie de sine, cu capul pe spate și cu fruntea sus, sus de tot...

3. Iată, nunta amintită mai sus s-a încheiat cînd trebuia să se încheie. Datoria față de datină s-a împlinit pe de-a-ntregul. Însă mai tari și mai sănătoase decât toate, și aici, în Albeștii de Muscel, în-tocmai ca în orice sat românesc, nu sînt numai datoritiile înaintea unor datini legate de nunți, cumetrii și alte petreceri, stîrnite uneori din senin, închegate pe loc, fără vorbe multe, vorba adevărată dezle-

gîndu-se abia cot la cot cu dihania numită butoi, ci și îndatoririle statornicie prin munca de zi cu zi. Cînd petrecerile s-au domolit, cînd cei instăpîniți de patima amintită mult mai sus, pietrarii Albeștilor cu alte cuvinte, se scoboră în cariera ce le-a fost hărăzită, sau urcă din ea spre atelierul potopit de penumbra, tolnînd bolovani cînd pe o muchie, cînd pe altă muchie, pînă sus, la o lumină în care piatra nădăjduiește să se desprindă de sălbăcia închisă în ea, dînd de veste, pietrarii aceștia pînă azi neînvinși, doar prin sunete moi, precum calcarul acesta de tot blind și supus, că indeletnicirea lor nu s-a stins, îndrăznind să mai stea pe picioarele ei, netulburată de petrecerea firească a anotimpurilor, alte sute de oameni din Albeștii de Muscel, ca acel muncitor cu toporul Vlad Sever, de-a dreptul mîndru să ne destăinuie că el atît este, muncitor cu toporul, ca tractoristul Mihai Bugheanu, cărui o soție vrednică i-a dăruit nu mai puțin decît doisprezece copii, fii și fiice, ca druzăbistul Ion Popescu, altă nație de om înglodată în îndărătnicia de a da la o parte risipa în vînt a puterilor omenești, calcă drumurile pădurilor din cuprinderea întreprinderilor forestiere din Stîlpeni și din Rucăr, spre parchetele zise Bughița, Lerești, Capra, Berca. În același timp, tehnicianul Mihai Pașol, împreună cu Gheorghe Cîrstea, mină turme de păstrăvi spre o ridicare a prețului lor în balanța de avuții a comunei. Pe de altă parte, asociația zoopomicolă a celor trei sate conțea pe Constantin Pislaru și Ion Simion din Bughea de Sus, pe Ion Cîndea din Cîndești și pe Ion Mălăncioiu din Albești, care au pariat, împreună cu consătenii lor, să producă în anul acesta aproape vreo două sute de tone de carne. Pentru că nu se poate înțemeia totul doar pe piatră și lemn...

Unde e pămîntul bun de cărămidă se face cărămidă. Dacă unul dintre ei a încercat și a izbutit să culeagă din solarul legume, iată, s-au luat după el Petre Șain, Elisabeta Andrei, Ion Gheorghe Ene sau Ion N. Neagoe și au izbutit și el. Și

asa, uneori din te miri ce, punînd cap la cap o avuție cu încă o avuție, fiecare fiind trasă din muncă cinstită, și-au ridicat rînd pe rînd case noi Gheorghe Gava, Nicolae Pătrașcu, Eugen Șain, Marcela Stan sau Gheorghe N. Stoica. Case noi, case trainice. Acestea fiind pentru ei și familiile lor. Iar pentru comuna, punînd mină de la mină cum știu să se sprijine unii pe alții muntenii, au ridicat un nou complex comercial, o școală nouă, două poduri noi peste Brătoara și Bughea, construcții noi, trainice, legate în piatră și lemn, întretesute cu cărămidă, cu aceeași migală cu care au ridicat în picioare, demult, altădată, înaintașii pietrarilor lor de astăzi, ctitorii Coziei, ale Cimpulungului și ale Curtii de Argeș, peste pragurile cărora au trecut domnii mari și puternicii ai acestui pămînt. Ca un semn al îndărătniciei ca peste toate ispitele și schimbările lumii să se știe și despre ei că vor rămîne aici, în vatra satului lor, în vatra strămoșilor lor, în Albeștii de Muscel...

4. ...Pentru că așa ne-a fost vorba, că acolo unde pămîntul este bun de cărămidă se face și cărămidă, să mai spunem ceva. Și, anume, să spunem că tot scobînd îndrîjiți prin valea riului Bughea, pe sub maluri care fug de la o viitură la alta, în căutarea unui pămînt bun de ars în cuptoare și de împlinit cărămidă din el, după datini mai vechi decît ei, Vasile și Nicolae Dobre s-au trezit, chiar pe neașteptate, că ivesc la lumină un vas străvechi, dacic. Vor fi simțit vreo arsură în palme? Se va fi aprins o înțelepciune nouă între tîmplele lor, înșiroiate, atunci cînd trudesce, de sudoare? De ce nu?! Doar același amestec de spaimă și bucurie ne inundă ori de cîte ori ajungem să dăm ochi în ochi chiar cu șarpele casei, care în povestile tuturor națiilor este bun, este blind, este aducător de noroc, este alături de om...

...Și dacă toate cele înșirate mai sus s-au vrut trei scrisori din Albeștii de

Muscel, uneori mai dezlîtate, mai aduse uneori din condei, povestea acestei întimplări fericite ar avea loc doar pe o simplă carte poștală. Această carte poștală s-ar fi putut împlini și din mult mai puține cuvinte: Doamne, de cit amar de ani dăinuim!...

MIHAI PELIN

GHEORGHE COVACI — „Noi doi”

Primim din partea D.P.M.O.S. județului Bacău: „Referitor la scrisoarea adresată redacției FLACĂRA de către Mihai Simion din Slănic-Moldova, prin care solicită reconstituirea vechimii în muncă, vă facem cunoscut că aceasta se poate face prezentând următoarele acte: a) adeverință din care să rezulte că la data depunerii cererii desfășoară activitate pe baza unui contract de muncă sau este membru al cooperativei meșteșugărești, b) dovadă privind lipsa arhivei, c) înscrisuri din care să rezulte că între persoana sa și unitatea în care s-a prestat munca a existat, în perioada ce se cere a fi reconstituită, un raport de muncă. Totodată, în cererea respectivă urmează a fi indicate cel puțin două persoane pentru fiecare perioadă ce urmează a fi reconstituită, dintre cele ce pot dovedi cu acte că au lucrat în aceeași perioadă în unitate cu M.S.”.

Consiliul popular al județului Dolj: „Cererea cetățeanului Tudor Nătoiu din Craiova a fost soluționată favorabil: cu adresa nr. 9208/1980 i s-a comunicat acestuia aprobarea stabilirii domiciliului în municipiul Craiova”.

Consiliul popular al sectorului 1: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Mihaela Matei din București, prin care aceasta solicită încadrarea în muncă, vă comunicăm: ținând cont de starea sănătății sale, inspectoratul școlar i-a aprobat înscrierea și frecventarea cursurilor serale la liceu, fără dovada încadrării în muncă, problema fiind în acest fel rezolvată”.

Mă numesc Constantin I. Bobocă și locuiesc în comuna Runcu, județul Vilcea, având patru loturi în zona submontană pe care cultiv fructe și fiște pentru creșterea animalelor, porumb pentru gospodărie etc. Necazul meu — și nu numai al meu — este acela că nu găsesc în comerț sîrmă ghimpată pentru a împrejmuji aceste loturi. Înțeleg rațiunile economice, dar cum pot eu păzi patru loturi, noaptea, de mistreți sau alte animale care mi-au distrus porumbul, sfecla, care m-au obligat să tai porumbul cînd era în lapte și mi-au incurcat finul încă de abia l-am mai putut coci? Înțeleg că fauna noastră trebuie ocrotită, sînt dispus să investesc sumele necesare împrejmuirii cu sîrmă ghimpată a celor patru terenuri, cred însă că cei în drept a ne procura această sîrmă sînt și ei datori să se gîndească la pierderile pe care le suferă economia prin lipsa din comerț a acestui produs și să ia măsurile ce se cuvin.

Procuratura județeană Frahova: „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Nicolae Comnoiu, vă facem cunoscut că Procuratura locală Cîmpina a dispus trimiterea în judecată a numitului Puiu Octavian pentru infracțiunile de ucideră din culpă și părăsirea locului accidentului, reținîndu-se că inculpatul se face vinovat de accidentul de circulație pe care l-a comis la 8.10.1980, în urma căruia a decedat Florin Comnoiu”.

Întreprinderea de transporturi auto Galați: „În urma sesizării adresate revistei FLACĂRA de către Mioara Coanta din Brașov, șeful de autocoloană Vlada Angheluta a fost sancționat cu diminuarea retribuției cu 5% pe timp de o lună (pentru că a permis unor șoferi să circule cu autobuzele după bunul lor plac — N.R.). Ne cerem scuze pentru situația creată”.

Întreprinderea de distribuție a energiei electrice București: „În legătură cu scrisoarea cititorului dv. Alexandru Potra din București, comuna Voluntari, prin care sesizează tensiunea scăzută în alimentarea cu energie electrică vă comunicăm că, în urma lucrărilor efectuate de întreprinderea noastră, tensiunea se încadrează în prezent în limitele normale. Precizăm că remedierea situației a fost confirmată în scris de către locatarul Stan Anghel, domiciliat la aceeași adresă”.

Direcția județeană P.Tc. — Argeș: „La scrisoarea adresată revistei de către Ion Cornățeanu din Pitești, vă informăm: urmare unor lucrări de telecomunicații executate în zonă s-au creat condițiile tehnice necesare, fapt pentru care cererea tovarășului I.C. a fost rezolvată, acestuia instalîndu-i-se un post telefonic la domiciliu”.

Vă scriem în numele tinerilor din Singureni, mai exact din localitățile Crînguri, Stejaru și Singureni, județul Ilfov. În comuna noastră, de multă vreme, nu există nici un fel de preocupare pentru activitatea culturală distractivă. Nu avem cîmin, deși există unele spații nefolosite unde s-ar putea amenaja un astfel de așezămînt. Măcar la sfîrșitul unei săptămîni de muncă, cînd simțim și noi nevoia unui film, a unui spectacol cultural-artistic, deoarece printre noi sînt mulți oameni talentați. Este păcat ca singurul loc unde să se adune să fie bufetul comunal! (Ion Răgălie, Valeriu Florescu și Ion Vișan)

Direcția de telecomunicații a municipiului București: „Urmare sesizării adresate redacției FLACĂRA de către Mihail Secu, referitor la taxarea convorbirilor adiționale: datorită faptului că, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat existența unui deranjament ce a afectat contorizarea, s-a dispus scăderea sumei de 530,90 lei din contul postului său telefonic. În legătură cu tratarea necorespunzătoare a reclamației sale, vă comunicăm că au fost luate toate măsurile ca astfel de situații să nu se mai repete”.

Comitetul județean Caraș-Severin al P.C.R.: „În legătură cu scrisoarea Mariei Chincea din Reșița: problemele ridicate au fost soluționate în sensul că aceasta a fost detașată să lucreze pe o perioadă de 6 luni, în conformitate cu medicina muncii, de schimbare a locului de muncă în urma accidentului suferit. De asemenea, Direcția județeană de poștă și telecomunicații a stabilit ca, odată cu darea în funcțiune a centralei telefonice din localitatea Timova, petenta să lucreze ca telefonistă la centrala respectivă, avînd în vedere că este din această localitate și că starea sănătății sale nu este dintre cele mai bune”.

Îmi permit să vă aduc la cunoștință — și prin dumneavoastră și celor în drept — o problemă care îmi provoacă necazuri: cazanul de baie al gospodăriei mele s-a uzat după cîțiva ani de utilizare și acum, intrucît apa curge prin mai multe găuri, nu mai poate fi reparat. De mai bine de o jumătate de an caut la diferite magazine de specialitate, la cooperative meșteșugărești, atît în București cît și în provincie, dar primesc același răspuns: nu ni s-au mai repartizat cazane și nici nu știm cînd ni se vor repartiza. Și totuși, este vorba de o piesă absolut necesară în încă foarte multe gospodării. (Adrian Marcovici, București).

Din partea M.A.I.A. — Trustul „PLAFAR”: „Urmare scrisorii cititorului Jean Ionescu din București, publicată în nr. 1/1981 al revistei FLACĂRA, cu privire la faptul că nu mai găsește în magazinele Plafar produsul „coajă de crîșin” (Cortex Frangulae), vă comunicăm: cererea pentru acest produs a crescut în ultimii ani extrem de mult, ceea ce a dus la recoltarea unor cantități din ce în ce mai mari, periclitîndu-se chiar existența unor întregi bazine, altădată productive, astfel că s-a impus limitarea recoltării. În același timp, cantitățile pe care le producem le livrăm prioritar industriei de medicamente, deoarece coaja de crîșin este materie primă de bază pentru o serie de produse (de ex. Carbocif, Cortelax, Laxativ, Ulcerotrat etc.), asigurînd integral necesarul. Ceea ce rămîne disponibil folosim pentru ceaiurile combinate — laxativ, hepatic etc. — astfel încît nu mai avem posibilitatea să mai punem în vânzare și coajă de crîșin ca atare”.

Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare: „La scrisoarea Anisoarei Apostu din comuna Cosmești-Deal, județul

Galați, absolventă a Liceului economic din Iași, vă comunicăm că, începînd cu data de 1 decembrie 1980, sus-numita a fost încadrată, conform dorinței sale, la Consiliul popular al comunei Sihlea, județul Vrancea”.

Din partea C.P.M.B. — Direcția generală comercială: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Mariana Panteimon, prin care aceasta sesizează că acuarele produse de fabrica „Victoria” din București prezintă defecțiuni de calitate: din verificările făcute la fabrică s-a constatat că printre loturile livrate s-au strecurat unele acuarele ce prezintă deficiențe sesizate. Cazul a fost prelucrat cu întregul colectiv, luîndu-se măsurile necesare pentru evitarea unor astfel de situații în viitor”.

Un „decor” nedorit poluează uneori Piața Mihai Viteazul din municipiul Cluj-Napoca. În apropierea frumoasei statui, dezvelită cu puțini ani în urmă, se află un magazin de legume-fructe. „Gospodarii” acestei unități comerciale obișnuiesc a depozita ambalajele în stradă, așa cum se poate vedea din instantaneul pe care vi-l trimitem alăturat. Zile și chiar săptămîni în șir aceste ambalaje zac pe trotuarul destinat pietonilor, fără ca nimeni să ia vreo măsură. (Nicolae Tokacek).

Regionala C.F.R. Timișoara: „În revista FLACĂRA nr. 49/1980, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a apărut o scrisoare prin care se sesizau unele aspecte negative la adresa Agenției de voiaj Oradea și Cluj-Napoca, respectiv vinzarea de locuri duble la unele trenuri. Vinovate de crearea acestor neajunsuri nu se fac agențiile menționate mai sus, ci casiera de bilete a stației Lugoj care, fiind nou promovată în această funcție, a emis legitimații de călătorie pînă la Iași fără a menționa că tichetele de rezervare sînt valabile pînă la Cluj-Napoca, unde urmau a fi schimbate. Cazul a fost prelucrat cu întreg personalul stației, iar casiera a fost sancționată disciplinar și atenționată să lucreze cu mai multă atenție”.

Mă numesc Traian Șutea, locuiesc în București. Intrucît am pățit-o și eu — și mai ales am citit despre numeroase cazuri în care cooperativele de reparații radio-Tv produc necazuri cetățenilor prin întîrzieri în repararea aparatelor — doresc să supun atenției celor în drept următoarea propunere: cred că ar fi nu numai echitabil, dar și eficient, dacă odată cu întîrzierile ivite în repararea aparatelor, s-ar scădea — conform unor tarife stabilite în prealabil — și prețul reparației pe care urmează să îl achite posesorul aparatului în cauză. Ce părere aveți?

Din partea C.P.M.B.: „În legătură cu sesizarea cititorului Florea Rîșu, referitor la calitatea necorespunzătoare a capsulelor pentru autosifoane, vă comunicăm: în urma unor experimentări care au fost omologate, întreprinderea de sucuri și băuturi răcoritoare București continuă înlocuirea garniturilor de etanșeitate ale capsulelor pentru sifon, cu alte garnituri din material plastic. Această operațiune este în curs și se va efectua în continuare, pe măsura retragerii capsulelor de la populație”.

De fiecare dată cînd trec prin Sibiu îmi rezerv și 1—2 ore pentru a revedea muzeul Bruckenthal, această minunăție și prestigioasă instituție de cultură. De

fiecare dată însă emoția estetică pe care mi-o produce vizitarea saloanelor sale îmi este umbrată de personalul muzeului aflat aici, în majoritate format din tineri tovarășe care în loc de a se îngriji de îndrumarea vizitatorilor, de explicarea planului muzeului și, dacă nu îndrăznesc prea mult, de a da și unele indicații asupra exponatelor, preferă să stea la suetă, să bea cafele sau să discute cu vocea tare cu amici și amice veniți aici cu totul alte treburi decît aceea de a se instrui. Problema nu este izolată, cu regret trebuie să adaug că această stare de fapt am mai întîlnit-o și în alte muzee ale țării. (Mihail C., București)

Cooperativa frizeri coafori „IGIENA” București, str. Dr. Pasteur 60: „Referitor la articolul apărut în revista FLACĂRA nr. 46/1980, „Plînsul cu lacrimi de crocodii”, în care apar și numele unor coafeze de la unitatea nr. 168 din Bercești, care au cumpărat obiecte de aur de la numita C. Constantinescu, vă facem cunoscut: datorită faptului că nu au respectat hotărîrile comitetului executiv, ale regulamentului de ordine interioară de a nu cumpăra nici un fel de obiecte de la persoane străine, tovarășele au fost puse în dispoziția adunării generale a unității și sancționate de comitetul executiv al cooperativei cu „amonestare publică”, spre a fi un exemplu pentru toți ceilalți cooperatori”.

Consiliul popular al județului Vrancea: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către locuitorul Gheorghe Pavelescu din orașul Adjud, prin care sesizează că la blocurile din oraș nu se livrează apă caldă menajeră de circa trei luni: urmare analizei în comun făcută cu biroul executiv al Consiliului popular al orașului Adjud, a rezultat că, în conformitate cu planul de măsuri privind reducerea tot mai accentuată a consumului de hidrocarburi și în scopul asigurării unei temperaturi în locuințe de +18°C, s-a hotărît reducerea temporară a furnizării apei calde menajere. Cantitatea de combustibil ce se va economisi astfel va deveni un stoc-tampon pentru o perioadă de cel puțin 15—20 zile în perioada de iarnă. În anul 1981, prin punerea în funcțiune a cazanului din incinta C.C.H. Adjud și care va funcționa pe cărbuni, toate centralele termice din zonă care utilizează hidrocarburi se vor transforma în puncte termice, rezolvîndu-se astfel și problema apei calde menajere”.

Sîntem un GRUP de oameni ai muncii care lucrăm la „Casa Școlii”, I.P.R.S. Băneasa, UCECOM etc., etc. În dimineața zilei de 21 ianuarie a.c., am avut neplăcerea de a ne urca, după 25 de minute de așteptare, adică la ora 8,40, în autobuzul liniei 203, avînd număr de înmatriculare I.T.B. 32-B-9162 — I.T.B. 987. Tovarășul care conducea, cu toate că ne făcuse să așteptăm un timp îndelungat, pusese placa cu... „Se retrage la garaj”. Autobuzul era plin, dar nu numai că nu și-a făcut datoria ducînd pasagerii la destinație, ci, supărat pentru că i se cere ecusonul, a refuzat chiar să-și decline identitatea. Pornind ca un bolid, a condus fără oprire pînă la garajul din Floreasca, astfel că am pierdut un timp prețios, neputînd ajunge la timp la serviciu. În plus, am fost nevoiți să suportăm și jignirile, insolenta șoferului, care nu a ținut cont de cele mai elementare reguli ale bunului simț. Dorim să știm ce măsuri vor lua forurile în drept în legătură cu acest caz, și propunem, totodată, afișarea orelor de parcurs ale acestei linii în stații (scrisoarea este semnată de către patru cetățeni).

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

INVĂȚĂMÎNT

Ana V. Costache — Bujoreni, Vilcea: În conformitate cu art. 24 din Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic, în rezolvarea cererilor de transferare sau numire se acordă preferințe persoanelor care cer numirea în ordinea motivelor și nu cumulativ. ● **Francisc Vischi — Cluj-Napoca:** Scrisoarea dumneavoastră a fost înaintată Ministerului Educației și Învățămîntului de la care veți primi un răspuns acasă. ● **Ion Gruia — Arad:** Pentru ocuparea funcțiilor de conferențiar și profesor universitar este necesar și titlul științific de doctor. Specialiștii cu înaltă pregătire și bogată experiență științifică pot participa la concurs, în condițiile prevăzute de lege, chiar dacă nu au titlul științific de doctor. ● **Maria Cioroianu — Craiova:** Încălcare de către părinți sau ceilalți ocrotitori legali a îndatoririlor de a asigura cuprinderea copiilor în învățămîntul obligatoriu de 10 ani se sancționează potrivit legii. ● **Olteea Nisipeanu, Victor Ioachim:** Problema în care v-ați adresat ține de competența M.T.Tc., căruia vă sfătuim să vă adresați cu un memoriu detaliat. ● **Mioara Bucur — Strehaia; Blagovici (?) Aurel — Timișoara; Ioachim Harambasa — Caransebeș:** Scrisori ilizibile.

Marian Romanov — Caracal: Detașarea cadrelor didactice intră în competența inspectoratelor școlare județene și se face pe timp limitat, pe posturile vacante, dacă aceasta coresponde și cu interesul învățămîntului.

HORIA PATRAȘCU

Teodorescu Nicolae — Huședoara: Fapta nu prezintă, în varianta procuraturii, gradul de pericol social al unei infracțiuni; argumentele dv. nu sînt concludente pentru a trage o altă concluzie.

NICOLAE CRISTACHE

ADMINISTRATIV

Dumitru Rusu — București: Amendă a fost corect aplicată. Este interzisă gresirea sau spălarea autovehiculelor și utilajelor pe domeniul public, precum și aruncarea de substanțe sau ambalaje care produc degradări de orice natură pe aceste zone. ● **Vasile Marcu — comuna Vulcan (Brașov):** Nu îndeplinești condițiile legale. Cei care muncesc în sectorul prestărilor de servicii din cadrul cooperativei de consum beneficiază de drepturile oricărei persoane încadrate în muncă cu condiția realizării unei retribuții medii lunare anuale mai mare decît retribuția minimă pe economie. ● **Ioan Zimbran — Arad s.a.:** I.D.M.S. livrează în prezent autoturisme ARO 244 Diesel celor care au depus banii și s-au programat pentru un autoturism din categoria ARO 24 cu motor pe benzină. După onorarea acestora, I.D.M.S. va anunța în timp util modalitatea de comercializare a acestor autoturisme. Transferul de la autoturismele ARO 10 la ARO 244 Diesel nu este posibil deoarece înscirierile sînt nominale și netransmisibile. ● **Elena Ștefănescu — comuna Stănești (Vilcea):** Carnetul de muncă este un act personal care nu poate fi cedat sau înstrăinat. La încetarea activității sau în caz de transferare, carnetul de muncă se înmînează titularului cu toate înscirierile la zi.

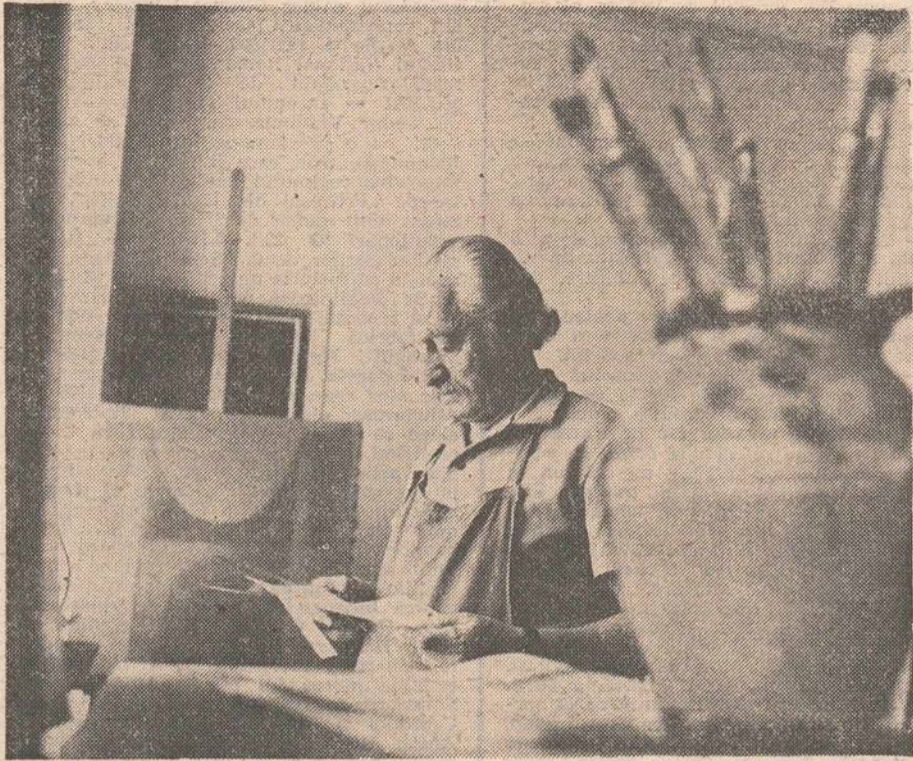
Spiridon Neagu — Vălenii de Munte (Prahova): Drepturile bănești care vi se cuvin, le puteți obține adresîndu-vă direct întreprinderii cinematografice București, nu prin redacția revistei noastre. ● **Florea Tiu — București:** Am fost informați că figurați pe tabelul de locuințe al unității la poziția 1 pentru 4 camere.

MARGA NEDELEA

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Fotografie de ION PREDOȘANU

„În artă să-ți urmezi neabătut drumul...”

Sfârșit de toamnă în București. Orașul are o culoare incertă, semn că iarna nu poate fi departe. Oamenii însă compun un peisaj policrom cu vibrații prelungi. Pe străzi, în metrou, în marile magazine animată și nestăvilită. Asemeni oricărui om venit cu treburi la București, te integrezi involuntar acestui uriaș fluid și urmezi traseele de muncă și de spirit ale orașului. Vrei să vezi tot, oricum ce-i mai semnificativ, alergi de la Muzeul colecțiilor de artă la Sala Dalles, treci în fugă aproape pe la Orizont și Căminul artei. La Simeza e închis, se pregătește expoziția Dobrian. Vreau să o văd, dar se deschide abia a doua zi, când trebuie să fiu înapoi la Piatra Neamț. Mă gîndesc totuși că voi putea convinge pe cineva din personalul sălii să-mi arate în avanspremieră lucrările, să-mi pot face în liniște citeva note pentru un articol destinat revistei Cronica din Iași. La Simeza, în spatele draperiilor grele bănuiesc a fi lumină. Sun. Încerc ușa. În scurt timp, în cadrul de lumină, apare silueta ușor evanescentă a maestrului Dobrian. Mă recunoaște, se bucură. Lucrările stau pe lângă pereti, pictorul meditează la modul de panotare al expoziției. Istoricul Răzvan Theodorescu trebuia să vină din moment în moment. Ceea ce s-a și întâmplat. Conversăm liber despre lucrări, despre formula optimă de panotare. Discuția ne cucerește, încercăm pe rînd tot felul de variante și o acceptăm, bineînțeles, pe cea inițial propusă, pictorul încuviințează monosilabic opiniile noastre. Cu timpul se retrage undeva într-un colț și privește resemnat aventura. Pare a avea încredere în gustul celor doi sau e doar obosit. Ne atrage totuși atenția asupra legăturii de întimitate dintre compoziții și textul explicațiilor, în fapt autentice poeme într-un vers. La scurtă vreme după acea seară autunnală bucurăsteană, prefătam concetățenilor mei din Piatra Neamț, la Muzeul de artă, această expoziție, în prezența autorului, emoționat de reîntîlnirea, după mai bine de un deceniu, cu orașul și oamenii lui.

Orice referire critică la pictura maestrului Vasile Dobrian face, invariabil, trimitere la formula constructivistă de expresie plastică spre a sublinia astfel aderenta artistului la o doctrină estetică extrem de fertilă în planul artelor vizuale. Evident că, restrictivă, numita formulă necesită numeroase și necesare nuanțări. Și aceasta din pricina faptului că pictorul este dublat de un autentic poet. În consecință, ceea ce ține de austeritatea liniei și a formei geometrice, indiferent de interpretările și interrelațiile lor posibile, se translează în zonele sugestivității cromatice, încît ansamblul grafic dobîndeste o veritabilă coerență a discursului plastic. Este de remarcat că poetul își cenzurează cu severitate efuziile lirice în beneficiul cerebralității simbolurilor vehiculate în compoziții. Rein-

ventate de jocul dezinvolt al fanteziei pictorului Dobrian, formele naturale devin emblematice pentru o civilizație rațională de tip tehnic, umanizate prin prezența culorii și, uneori, a metaforei plastice explicite.

În expoziția deschisă la Muzeul de artă din Piatra Neamț, selecția lucrărilor a urmărit programatic alternarea compozițiilor cu o mai evidentă trimitere abstractă cu altele ce conțin un anume procent de literaritate. Metafora, mai accesibilă

Atelier VASILE DOBRIAN

privitorului, îl implică mai direct și mai profund într-o seamă de probleme existențiale ce confruntă umanitatea și al căror posibil răspuns este formulat plastic, cu persuasiune, de Vasile Dobrian. Coabitarea celor două modalități de expresie, unitare conceptual, nu creează o dihotomie tipologică dar relevă, simultan, diferența de altitudine a registrului comunicational sesizabil în nivelele diverse ale receptării. Ceea ce se cheamă îndeobște inspirație receptivă se dovedește a fi, în cazul picturii lui Vasile Dobrian, o realitate nemijlocită, privitorul continuă mental sistemul plastic deschis, atribuindu-i valori afective și simbolice personale. Intuitiv ori avizat, privitorul devine coautor urmează traseele afective ale artistului în încercarea stabilirii unui sincronism creator. Acest act de participare, în fond o veritabilă opțiune estetică, relevă accesibilitatea superioară a unui limbaj plastic centrat pe o recuzită stilistică modernă. Consecvența de program a picturii Vasile Dobrian, cu rezultate pe măsura acestei consecvențe, creează, de la o expoziție la alta, impresia de gândire sistemică în parametrii constructivismului interpretat personal de un artist pentru care simbolica formei (număr, literă, poartă etc.) devine dominantă estetică. Efortul și mai accentuat pentru expresia sintetică, dublat de oportune trimiteri literare, conferă actualei expoziții valoarea unui moment, ei însuși de sinteză, pe calea amplificării sugestivității formei.

În prelungite discuții peripatetice, stră-

juite doar de umbra ctitoriei lui Ștefan cel Mare, stimulat în răstimpuri, de firești întrebări, pictorul Dobrian a aflat tonul adevat confesiunii, al rostirii adevărate și adînci...

Dacă cu ani în urmă un pictor mi-a arătat cum se face o acuarelă, tot un pictor avea să mă inițieze în tainele picturii. Pictorul Aurel Pop-Ludosanu, unchiul lui Aurel, obișnuia să-și petreacă verile la Rod (n.n. — locul de naștere al pictorului Dobrian, situat în Mărginimea Sibiului). Datorită prietenului meu, pictorul tolera prezența mea în preajma lui cînd lucra. Devenit un fel de ucenic al său, îl însoțeam la lucru, asistînd în felul acesta la nașterea lucrărilor făcute aici; peisaje, natuiri moarte și portrete. Aceste sedințe au constituit primele mele lecții de pictură.

După terminarea lucrului, curățatul paletelor, spălarea pensulelor cădeau în atribuția mea. Cu timpul, restul culorilor rămase pe paletă nu le mai aruncam, ci le luam acasă, odată cu tuburile consumate pe care le storceam pînă la ultima picătură. Cum de pinzele sau de cartoanele pictorului nu mă puteam atinge, acestea erau înlocuite cu gardurile și peretii caselor, pe care le acopeream cu mizgălele mele. În urma acestor inițiative cromatice, bunica trebuia să răspundă la amenințările indignaților mei consăteni. Întrucît după asemenea isprăvi reuseam să mă ascund cît mai bine.

— Ați debutat ca pictor spre a vă cântona o vreme în zonele gravurii, dar nu ați părăsit niciodată poezia...

— Poezia, cred, a fost alături de pictură marea mea pasiune. Poate și vocație... Oricum, încă din perioada interbelică, din anii ilegalității, am militat pentru o artă cu explicit suport social, deschisă spre nou. De aceea militantismul meu, deseori invocat de critici, trebuie înțeles ca opțiune politică dar nu numai atât. Pot spune că și astăzi sînt un artist militant. Militez prin tot ce fac pentru o artă în acord cu vremurile ce le trăim.

— Vă referiți, desigur, la circumscrierea tematică a lucrărilor dv. unor imediate comandamente sociale?

— Nu numai la aceasta. Poate chiar, în primul rînd, la un anume militantism, să-i spun așa, estetic, care îmi justifică investigațiile în sfera expresiei sintetice de sugestie abstractă.

— Fiindcă ați invocat aceste căutări, trebuie să remarc, pe baza unor mai vechi observații, că pictura dv. înregistrează vizibile diferențe de receptare. Limbajul nonfigurativ creează încă obstacole în acest complex proces...

— Cred că ați observat că în expoziția de la Muzeul de artă am alternat cu bună știință lucrări cu un conținut de idei bazat pe o trimitere mai directă în realitatea senzorială, interpretată, desigur, în registru metaforic, cu altele de pură invenție abstractă. Am urmărit astfel o familiarizare treptată a privitorului pe care îl conduc ca în orice proces didactic de la simplu la complex. Metafora este, în acest caz, mai simplă pentru a putea asigura receptarea ulterioară a ideilor-forme.

— Apelul la sugestivitatea liniei și formei nu este nou. O legendă din antichitatea greacă aminteste că primul tablou al omnirii a fost, de fapt, o simplă linie...

— Eu selectez forme din natură dar le interpretez în viziune personală. În acord cu ideea plastică ce mă animă. Marile probleme ale lumii contemporane, vizualizate labirintic uneori, într-o cromatică adecvată, dobîndesc prin compozițiile mele nu soluții concrete dar invită oamenii la reflecție...

— Acestor elemente de autentic creație plastică le-ați aflat în poezie surprinzătoare echivalențe...

— Nu pictez mărul pentru forma lui rotundă / pentru culoarea crescută ca un fard / pe epiderma copacilor / sînt alte motive mult mai concrete / care mă îndeamnă să le împrumut / propria mea recuzită / să dau altă formă apelor curgătoare / ce invadează mai ales primăvara / blănușile cîmpurilor / Pentru a nu-mi dezmîni reputația / voi înlocui fructele cu forme geometrice / un trapez pentru echilibrul atletului / o ecuație pentru traversarea străzilor / eliminînd din optica pietonului / acele curbe insinuante / ce provoacă deraierea trenurilor / Cu timpul lumea va înțelege / decorul ce rezumă întregă-mi existență / De-o parte forme drepte fără strop de umbră / de alta forme curbe înalte sfere albe / constituind emblema monografiei mele...

Pășim în tăcere și turnul campanilă al lui Ștefan, asemenea unui I din I, îmi aminteste că omul de lingă mine s-a bucurat, în timp, de caldă apreciere a regretaților critici Eugen Schileru și Petru Comarnescu și că la Florența și Roma i s-au decernat înalte titluri academice. Artistul emerit Vasile Dobrian dă un nume tăcerii dintre noi: „În artă să-ți urmezi neabătut drumul...”. Promit, în gînd, să-i urmez ștatul...

VALENTIN CIUCA

Cuget, deci exist

Categoria de materie și evoluția ei

O primă observație se impune în legătură cu categoria de materie: ea este o abstracție a unor determinații istorice, o abstracție construită, chiar cînd refuză construcția.

Am făcut această precizare pentru a pune în evidență faptul că nu există categorii statice în domeniul cunoașterii filosofice, că nu se poate institui un control absolut al cunoașterii filosofice asupra cunoașterii științifice, că cunoașterea filosofică și cea științifică nu se opun, ci se presupun în cadrul unei relații genetice, dialectice.

Trebuie să subliniez că specificul punctului de vedere dogmatic în conceperea categoriei de materie constă în aceea de a face abstracție de dialectica adevărului. Situndu categoria de materie în opoziție absolută cu dialectica adevărului sau cu adevărul dialectic, dogmatismul nu face decît să deschidă calea spre subiectivism și iraționalism.

În fond, categoria de materie face parte din preocuparea mai generală a conștiinței teoretice căreia îi este consubstanțială categoria de obiectivitate rațională. Spiritul teoretico-metodologic și științific se definește în funcție de modul cum își asumă obiectivitatea, de conținutul pe care-l dă ideii de obiectivitate.

Analiza dialectică a categoriilor, în primul rînd a celei de obiectivitate, ne arată că toate sînt produsul unei relații constructive, că toate se răsfrîng activ asupra existenței, asupra diferitelor laturi ale ei, că toate sînt și momente ale acțiunii umane. Problema obiectivității nu se soluționează în mod adecvat de către o conștiință în genere. Dacă ar fi așa, atunci ar fi de neînțeles apariția ideilor false asupra obiectivității.

Ideea de obiectivitate se constituie într-un lung proces de cunoaștere și acțiune. Apariția ei presupune o relație de tip dialectic dezvoltată. Cu alte cuvinte, ideea de obiectivitate se sporește pe măsura dezvoltării relației dialectice în general, a celei gnoseologice în special.

Ținem să precizăm că relația gnoseologică are o istorie legată de relația existență socială-conștiință socială, că reprezintă momentul ei teoretic activ.

Dacă ideea obiectivității are o dezvoltare, aceasta se petrece datorită faptului că cunoașterea este procesuală, constructivă, activă.

În evoluția ei, categoria de materie cunoaște două forme istorice: metafizică și dialectică. Aceste forme își au temelul în modul specific al conștiinței de a se raporta la obiectul său, la obiectul acțiunii umane. Diferența în modurile de raportare se traduce în diferența la nivelul conceptelor sau în modul de a fi sau de a deveni al acestora.

Conceptele obținute în aceste moduri diferite de raportare vor purta cu ele proprietăți diferite ale obiectului, valori diferite de adevăr și, în consecință, valori diferite de eficiență.

Dacă nu raportăm conținutul conștiinței de relația dialectică subiect-obiect prin care acesta se constituie și se menține, riscăm să-l absolutizăm și să blocăm în acest fel cunoașterea.

Categoria de materie a materialismului dialectic este radical deosebită de cea a materialismului nedialectic, metafizic. Ea dă seama de proprietățile sale printr-un concept nou de adevăr: conceptul dialectic. Prin conceptul dialectic de adevăr se introduce noutatea la nivelul categoriei de materie. Trebuie să subliniez aici că în conceptul dialectic de adevăr obiectivitatea și subiectivitatea, ontologic și gnoseologic, adevărul și acțiunea, scopul și obiectul, absolutul și relativul, abstractul și concretul etc. nu se mai opun, ci se presupun.

Conceptul dialectic de adevăr produce noutatea la nivelul general al categoriilor. Pune în fața noutății, categoriile și-o asumă și se dezvoltă. Din această cauză categoriile gîndirii trebuie regîndite în permanență de pe poziția categoriei de noutate, categoriile determinată în conceptul dialectic de adevăr.

(Va urma)

ION STROIE

O ipoteză care adaugă limbii dace cîteva sute de cuvinte

Pro memoria

22 — 28 ianuarie

Dintr-o scrisoare pe care inginerul Gheorghe Gabriel a adresat-o redacției noastre, reproducem două mici fragmente: „Am pus la punct o metodologie de o logică riguroasă cu ajutorul căreia am identificat, fara cea mai mică urmă de îndoială, cîteva sute de cuvinte de uz curent, cuvinte a căror etimologie fie că este atribuită greșit, fie că este considerată ca fiind neunoscută... Descoperirea, pentru care vă solicit posibilitatea de a o face cunoscută, este de o asemenea importanță pentru limba română, încît sint convins că orice organ de presă ar fi interesat să o publice imediat, neingăduindu-și nici o întârziere”.

Înarmați cu un scepticism pe care nu ne sfîm să-l mărturisim, l-am abordat pe inginerul Gheorghe Gabriel și nu mică ne-a fost surpriza să constatăm că demersul său lingvistic, departe de a fi o simplă și oarecare preocupare, conține într-adevăr cîteva date care vor incita, la dezbateri și analiză, credem noi, lumea filologiei noastre. Cu atît mai îndreptățit sîntem să facem o astfel de afirmație cu cît însuși Alf Lombard, un romanist de renume mondial, a parcurs studiul întocmit de inginerul Gheorghe Gabriel și a fost surprins de temeinicia afirmațiilor pe care autorul le face în legătură cu o sumedenie de cuvinte a căror origine poate fi plasată cel puțin în aceleași sustrăși care a generat limba strămoșilor noștri, limba dacilor.

Acestea fiind zise, ne-am gândit că dialogul nostru ar putea să înceapă cu o întrebare, ca să-i zicem așa, nevinovată:

— Cum cum ați putea explica interesul pe care-l manifestați de foarte multă vreme pentru studiul limbii?

— Am făcut, în timpul liceului, 6 ani de latină și puțina greacă veche, pe care am continuat-o prin studiu individual, două discipline care m-au captivat, pur și simplu. De această pasiune nu am putut scapa nici în timpul facultății tehnice pe care am urmat-o. Facultatea de chimie a petrolului.

— Cum și cînd ați început studiul pe care Alf Lombard l-a citit și l-a apreciat ca fiind de o nouitate incitantă?

— De peste 15 ani elaborez un studiu foarte larg privind originea proverbelor. Așa am dat peste rădăcina BOR pe care am regăsit-o în foarte multe cuvinte românești, cuvinte ale limbii populare. Ceea ce m-a intrigat foarte mult a fost faptul că multe din acele cuvinte aveau o etimologie necunoscută, iar altele erau considerate ca provenind din bulgară, maghiară, ucrainiană, sîrbă, sîrbo-croată sau neogreacă. Deși era limpede și clar că bună ziua că există o asemănare, ca sens și compoziție fonetică, între cuvintele cu etimologie necunoscută și cele considerate ca împrumuturi, m-a mai intrigat și faptul că în dicționarele etimologice ale limbilor respective unele din acele cuvinte erau considerate ca provenind din limba română.

— De exemplu?

— De exemplu cuvîntul borcan este considerat ca provenind din limba bulgară, or, în dicționarul etimologic bulgar scrie că acest cuvînt provine din limba română. Pe cine să crezi? Odată cu această întrebare a început, ca să zic așa, aventura mea lingvistică.

— Care aventură?

— Cea privind rădăcina BOR.

— Adică?

— Adică eu constatasem că toate acele cuvinte conțin o rădăcină ale cărei semnificații coincid întocmai în greaca veche, în greaca modernă, în româna populară.

— Ce vrea să însemne această rădăcină BOR?

— Rădăcina BOR stă la originea sau la baza unor familii de cuvinte care exprimă ideea de mincare, noțiunea de gaură sau a unor cuvinte cu valoare onomatopoeică.

— Aceste semnificații sînt regăsite în limba română populară, în greaca veche, în greaca modernă, cu modificarea BOR-VOR, precum și în unele cuvinte ale popoarelor cu care ne-nvecinăm?

— Da. Numai că o astfel de concluzie este, la prima vedere, lipsită de importanță.

— Dar la o analiză mai amănunțită?

— De exemplu, numărul cuvintelor din limba română populară, cuvinte exprimînd noțiunea de mincare, este de 10 ori mai mare decît numărul cuvintelor similare atestate în greaca veche. Mai exact spus, româna populară vehiculează 155 de cuvinte, deși eu cred că mai sînt încă pe-atîtea, pe cîtă vreme în greaca veche erau doar 14. Ce vrea să spună această repartiție? Că limba vorbită pe aceste meleaguri ar fi putut împrumuta limbii grecești toate acele cuvinte care exprimau noțiunea de mincare. Dacă împrumutul ar fi fost invers, româna populară ar fi avut nu 155 de cuvinte, ci mult mai puține. Dar pentru a ajunge la această primă concluzie, urma să studiez evoluția lui BOR în greaca modernă. Atacînd această problemă, mi-a fost dat să reiau una din foarte vechile dispute lingvistice privind pronunția celui de-al doilea sunet al alfabetului grec, Beta sau Vita? Precizez că partizanii pronunției Vita sînt extrem de puțini, iar argumentele lor sînt, chiar și la această oră, neesențiale. Totuși, studiul meu este încă un

argument că se pronunța Beta și nu Vita. Dar asupra acestui aspect, extrem de important, propun să revenim abia înspre finalul interviului. De acord?

— De acord. Dar cel mai bine ar fi să trecem la exemplificări. Care sînt acele cuvinte care, în greaca veche și în limba română populară, coincid?

— În greaca veche, de exemplu, după cele mai erudite dicționare, bora înseamnă mincare, pășune, aliment. Un alt cuvînt, boros, înseamnă mîncăcios. Bromos, unde întîlnim o metateză, procedeu pe care-l vom regăsi și-n limba noastră, înseamnă aliment, ca și bora. Alte două cuvinte brotes sau brozis, însemnau a minca. Dar iată, luate la întimplare, doar cîteva cuvinte din limba română: borceag (furaj), borhot, boroghină sau borohodină (reziduu de la poamele storcite, un fel de furaj), borhan (burtă sau stomac, cu intestine cu tot), burtă, bornac (un fel de colac de Anul nou), borcan, borș, a borî (a voma), borindău (o mincare specifică în Banat), burduf, burdihan sau burduhan, borșos (om cu burtă mare, gras), burtă (mîncare din carne de vițel), burliuc (purcel), borboase (turtă pusă la capul mortului, numită și boboroadă), borbotină (fructe căzute și date ca mincare la animale). Și lista poate continua.

— Spuneți că multe din aceste cuvinte sînt date ca avînd etimologii necunoscute, iar altele sînt date ca provenind din împrumuturi.

— Da. Cele mai importante dicționare, alcătuite de somități ale lingvisticii românești, consideră că unele cuvinte, ca borhot, burtă, a borî, burduf, bartiță (pojghi-

NICOLAE CONSTANTIN — „Înainte de concurs”

ta de deasupra borșului), burduhan, burcă (turtă opărită și coaptă în vatră), bîrdac (ulcior cu gura strîmbă și cu dop), precum și altele ar avea etimologie necunoscută.

— Iar studiul dumneavoastră afirmă că ele sînt cuvinte străvechi ale unei limbii ce se vorbea pe aceste meleaguri într-o deplină contemporaneitate cu greaca veche?

— Întocmai. Ele vin din cel mai vechi strat de limbă vorbită pe aceste meleaguri și se continuă uimitor de exact, atît ca sens, cît și ca pronunție, chiar dacă pe alocuri au apărut unele metateze. Mai mult decît atît, precizez că ele nu pot fi întîlnite în nici o altă limbă europeană. Singura limbă în care a fost regăsită rădăcina BOR, cu sensul de mincare, este greaca veche, unde după cum spuneam, au fost atestate doar 14 cuvinte. Este posibil, desigur, ca greaca veche să fi avut mai multe cuvinte cu BOR, dar ele s-au pierdut pentru totdauna, nefiind consemnate în dicționare.

— Mai spuneți că sînt în limba noastră cîteva cuvinte care, conținîndu-l pe BOR, au fost atribuite, ca etimologie, unor limbi cu care ne învecinăm.

— Da, putem relua, pe scurt, problema cuvîntului borcan care, în dicționarele noastre, este dat ca venind din bulgărescul burkan. Ne uităm în cele trei mari dicționare bulgărești și în fiecare se spune că burkan vine din românescul borcan. Numai că în limba bulgară, cu excepția unor cuvinte preluate din neogreacă sau greaca modernă, alte cuvinte care să-l conțină pe BOR, cu sensul de aliment, mincare, nu mai există. Concluzia cea mai logică nu poate fi alta decît că borcan a fost preluat din limba română, iar limba română îl are din acel substrat lingvistic foarte vechi despre care vorbeam. Într-o situație asemănătoare se află cuvîntul borș. În legătură cu acest cuvînt am avut prilejul să discut îndelung cu renumitul romanist Alf Lombard care susținea etimologia consemnată în dicționarele românești, cum că borș vine din ucrainianul borșci. L-am contrazis afirmînd că de fapt cuvîntul a fost împrumutat din limba română. Mi-a cerut argumente. I-am prezentat trei argumente. În limba ucrainiană nu există, conform dicționarelor, decît acest cuvînt. La noi, conform dicționarelor, sînt 18 cuvinte derivate din borș; al doilea argument: în limba română sînt

6 expresii populare a sufla cuiva în borș (a-l contrazice pe cineva), a minca borș (a minți) și altele; pe cîtă vreme în limba ucrainiană nu există nici o expresie de acest gen; al treilea argument, cel mai important din punctul de vedere al studiului ce l-am întocmit: în limba ucrainiană rădăcina BOR, cu sensul de mincare, nu există decît în cuvîntul borș, cuvînt pe care l-a împrumutat de la noi.

— Care a fost parerea eminentului savant Alf Lombard?

— Că nu se poate evita, de-acum încolo, asemănarea de expresie și semnificație a rădăcinii aduse în discuție, rădăcină care, în limba română, este atît de puternic și bogat reprezentată.

— Considerați că dialogul nostru de pînă acum a elucidat în linii mari situația rădăcinii BOR cu sensul de mincare, aliment?

— În linii mari, da, motiv pentru care propun să vorbim și despre o a doua mare semnificație a acestei rădăcini.

— Spuneți că respectiva rădăcină a dat o sumedenie de cuvinte legate de noțiunea de gaură sau de verbul a găuri.

— Da, și aș vrea să fac precizarea că BOR, fie că ne referim la prima sa semnificație, aliment, fie că ne referim la cea de-a doua, gaură, nici nu putea să dispară din limba vechilor și actualilor locuitori de pe aceste meleaguri intrucît această rădăcină a format cuvinte de o importanță vitală. Nu e cazul să insist asupra noțiunii de mincare. În schimb, cred eu, e cazul să precizăm că a găuri un obiect, un material, a realiza ca atare această acțiune, reprezintă o anume etapă tehnologică în istoria unei colectivități. Iată doar cîteva cuvinte: borta, a borti, borcea (nu doar un diminutiv de la borta, ci și a face ajururi de dantelă), burtan, (arbore scorburos, plin de găuri), burtă (verighetă), boroagă (copac bătrîn, scorburos), borugă (șanț săpat pentru a se scurge apa din lanuri), borchis (nisipul și apa care sînt absorbite de o gură de sondă), burlan, burghiu (aceste două cuvinte sînt considerate de unele dicționare ca venind din turcă, iar după alte dicționare sînt considerate ca avînd o etimologie necunoscută), boraci (unealtă de găurit), și lista poate continua. În greaca veche găsim un singur cuvînt care, avînd rădăcina BOR, este legat de noțiunea de gaură, baratron, care înseamnă gaură, groapă-profundă, prăpastie. Ar mai fi de precizat că și în cîteva limbi nordice (daneză, germană, engleză, suedeză și islandeză) rădăcina BOR, cu acest sens, se regăsește, dar nu a format o familie de cuvinte ca în limba română. Acest lucru ne obligă să tragem o primă concluzie, aceea că limba noastră păstrează foarte bine acel presupus indo-european BHOR.

— O a doua concluzie?

— Ca și în cazul lui BOR, ca aliment, și în cazul acestei rădăcini se poate spune că nu limba acestor meleaguri l-a împrumutat din greaca veche. Dar să ne oprim foarte pe scurt și asupra faptului că aceeași rădăcină BOR stă la baza unei alte familii de cuvinte, așa-zisa grupă de cuvinte cu valoare onomatopoeică. Găsim în greaca veche cuvîntul borborigmos, care în greaca modernă se pronunță vorvorigmos. Ambele cuvinte, ca și în română, înseamnă bolboroseală sau borboroseală. A se observa că în limba noastră și-a menținut pronunția din greaca veche, cu B, în timp ce în greaca modernă s-a ajuns la V. Și cu această observație ne apropiem de una din primele mari concluzii ale studiului ce l-am întreprins.

— Cu alte cuvinte ne apropiem de final.

— Da. Netransformarea celui BOR, adică netrecerea lui Beta în Vita, proces pe care l-au suportat toate popoarele și toate limbile din sudul Dunării, popoare și limbi ce au fost influențate de limba greacă modernă, face dovada clară că noi am trăit aici, mereu aici, dintotdeauna, la nord de Dunăre, în arcul carpatic. Altfel, referindu-ne nu numai la aceste cuvinte onomatopoeice ar fi trebuit să avem vorvoșeală sau vorvoroseală și nu bolboroseală sau borboroseală. Ar fi trebuit să avem vorcan și nu borcan sau vorhot și nu borhot.

— A doua mare concluzie?

— Numărul foarte mare de cuvinte care, la noi, conțin rădăcina BOR pune limba română populară cel puțin pe picior de egalitate, din acest punct de vedere, cu greaca veche, noi avînd șansa ca toate aceste cuvinte să fie încă vii, întrebuințate curent în limba populară.

— Străduindu-ne să rezumăm dialogul nostru, studiul dumneavoastră aduce încă un argument în ceea ce privește locul de formare a limbii și poporului român și, în același timp, adaugă cîteva sute de cuvinte la șirul celor considerate a fi de origine dacică. Considerăm că demersul lingvistic întreprins de dumneavoastră va incita la dezbateri și analize lumea specialiștilor, a filologilor noștri.

— La toate cele spuse pînă acum aș mai preciza că rădăcina BOR s-a arătat a fi foarte productivă și în formarea unui mare număr de toponime (Borșa, Borș, Borta, Borșova, Berlova, Borleasca, Borzești) sau antroponime (Borodan, Boroneșcu, Burtea, Burcă, Borăneanțu) și chiar nume de jocuri populare ca Bolohanul, Bolovăneșul, Bolosanca, Boroneșcul, plus multe, multe altele.

VICTOR NIȚĂ

REGHINA VĂRVICI

constelația lirei

Inchinare țării

Incinsi sintem cu zborul ciocirlei
și-am învățat ca el să tot suim.
Noi izbucnim din inima Cimpiei
și din tăcerea Muntelui venim!

Ne ridicăm cu virstele prin trupuri
cu fluvii înfrățite prinse-n briu
și ne-închinăm cu fața către Țară,
ca edecarii cînd se nasc pe riu.

Așa trăim între Carpați și Mare,
cu rosturile noastre vechi la briu
și ne-închinăm cu fața către Țară,
ca edecarii cînd se nasc pe riu.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Cel ce venea

Întinericul trăia în întineric
de-acolo venea țărănul singur
începuse să nu mai vadă
drumul șerpuita printre munți
și el venea aruncat din stîncă-n
stîncă — umerii ciunțiți, așchiați —
l se vedeau lacrimile neplinse
sudoarea inmuia pietrele
el venea alunecînd fără să bănuiască
fînta drumului pe unde trecuse Lupoica,
aerul era puțin, respira frunze
dar mai ales izvoare și stele;
tălpile, două, îi crăpaseră
brațele singerau, ochii lui de mult
nu mai erau, nu mai erau
începură alți ochi să iasă
să fișnească înafară, să rupă văzduhul
și deodată drumul se lărgi
și aer nou și soare nou
înveleau ținutul cel prefăcut
el aluneca pe șira văii
întîndea miinile bănuitoare
și nu mai atîngea nimic
auzea numai unduindu-se
și acela era cîntecul
ce se lovea de dealuri
apoi văzu iarba crescută
ca pe o linie dreaptă.

MIRCEA STÂNCEL ■

Indiferent de părerea oricui

Indiferent de părerea oricui
Nu mai poate dura mult.
Indiferent de părerea oricui
voi ieși din perimetrul meu
asemeni unei curele de transmisie
de la mașina de îndreptat lumea
și voi striga în mulțime
în piețele publice
din marile metropole
buimăcite
de planuri și acțiuni inumane:
„Sînteți ucigașii pruncilor voștri
sînteți ucigașii lumii întregi!”
și pentru această sfidare,
fiecare din voi e călău...
urcați-mă pe eșafod
să fiu tăiat în bucăți de-o grea ghilotină,
înjunghiați-mă pe la spate,
în creierul meu descărcați-vă arma,
bicuiți-mă în lanț ca pe-un ciine,
puneți-mi streangul, în zgomot de tobe,
pe ruguri mă ardeți și numele-mi ardă,
accept tot plînsul,
foată durerea din lume,
le iau asupra-mi,
dar piară odată cu mine
toți impostorii, cretinii,
toți uneltitorii de rele,
toți criminalii acestui veac dificil
și libertatea triumfe
și pacea triumfe!

DAMIAN STAN ■

Păsări mătăsoase în amurg

Păsări mătăsoase curg în amurg
și sunete dulci se sparg sub umbre.
Se aprind gutuile sub streșini.
Adierea se scaldă prin mărăcini,
hore de nimfe ard în rădăcini
și fruntea mea se lovește de o floare.
Ludic cîntă trifoilul în crînguri,
scapără prin fluturi a miere
și graul meu prin oetini arzînd
se-nfierbîntă într-o visare.
Soarele coboară în fîntini
și ucelele cu rouă aș bea în fiecare amurg.
Miinile mele sînt grele de smîrnă
și-i răcoare lingă pupilele mele.
Toți pruncii, da, toți pruncii
au în suflet erizanteme
și pămîntul e viscolit în adînc
de griul și focurile roșii ale serii
și păsările mătăsoase curg
cerul bînd din palmele ierbiu...

OPREA SALCIANU ■

Către Eminescu

Se luminase de zori peste cuvînt
marea toată devenise pămînt
morții toți ni-i îngropam în nori
plouători, ningători.
Nîngea cu schelete ale vorbirii
pe străfundul ochiului,
nu mai știu în ce timp eram
în ce vreme a știrii
pe ce glob, altul, meru.
Noi ne-mbrățișam cu ei
nu prin vedere,
ci prin înghețare și prin dezghețare.
A fi era singura treabă pe care
sieși o avea, de avere.
Îngheta și dezgheța
cap de regină decapitat, —
răsărea și apunea
secunda dintii
și ultimul leat
Apunea timpul, Doamne!
Singura dovadă sînt stelele.
Rupe-mi-le din ochi, Doamne!
și lasă-mă mie doar gîndurilor mele
care sînt cît mai sînt
și dintr-o dată nici ele
nu mai sînt.

NICHITA STĂNESCU ■

Sadoveanu

Cît mai ard metaforele-n boltă
Și mai plînge-n sete bolovanu
Să-l omagiem pe Sadoveanu
Și patriarhală sa revoltă.

Cît ne dă de veste Călimanu
Că mai suflă teama dincotrova
Să-l omagiem pe Sadoveanu
Ridicîndu-l cer peste Moldova

Cît statui cu sufletu-n cetate
Și cu trupul dincolo de neguri
Îngenunchez lung lingă dreptate
Prăbușite-n ele din întreguri
Cît vreo apă îi mai duce dorul
Și nu știm cine-a ucis Lipanu
Jeluînd Vitoriei ômorul
Să-l omagiem pe Sadoveanu.

GEORGE ENACHE ■

Soarele

În luna lui aur
pe vremea lui Faur
cînd faurul se zbătea
și aurul lung urla
Lună, du-te la soare
și spune-i că nu e vremea

pentru răcoare
că eu vreau să-ncălzesc cazane
pentru focul de milioane
și Luna se duse la Soare
și-i spuse: Mărite Soare
a urlat aurul
să-i dai mai multă căldură!

FLIP POPLINGER ■

Balada șarpelui orb

Sub talpa casei noastre un șarpe a intrat
e mai bătrîn ca piatra ce stă la temelie
cu limbile tocite de-atîta șuierat
și solzii roși de drumuri bătute-n pribegie.
L-au alungat cu pietre din fiecă orăș
ca pe-un lepros ce-aduce doar lacrimi în cetate
cu păcură încinsă l-au azvîrlit în ochi
să-și tîrîie prin beznă făptura mai departe...

Și cum umbra prin colburi cu mersul lui tîrșit
pria mărăcini și fîrîgi pe căi împădurite
pe unde se aud doar razele foșnînd
cum umbrele de aripi în ape liniștite,
ajunse într-o noapte lingă un deal surpat
— pe stîncă prăvălită ne-am înălțat noi casă —
și-n zori l-am fost văzut intrînd sub talpa ei
și șuierînd de-acolo pe limba-i ne-nțeleasă,

Mi se păru c-aud un scîncet de copil,
un fel de plîns mai mult un fel de tînguire,
apoi un cîntec straniu de pasăre, un tril

ce îmi bătea în geamuri cu aripa-l subțire.
Pe la sfînșitul zilei șarpele orb muri
pe stîncă năruită din dealu-n prăbușire
dar eu aud și astăzi la temelie ei
un fel de cîntec straniu, un fel de tînguire...

Fum de noiembrie

Mai strigă-mă, prin ceață, cu frunzele căzute
în hohot surd pe geana Edenului prădat
să danu foc împreună grădinilor pierdute
și-nlănțuiți să trecem prin fumul lor ciudat...
Mai strigă-mă pe numele cel mic de iarbă verde
cînd te aud pe tine să nu am timp să mor
să mă dezvăț de toamnă și să renase din plante,
mai strigă-mă, iubit, pe numele de nor.

Frunzare răvășite cad literele ploii
se surpă-ncet lumina de ceară peste noi
și luminarea vocii cum pilpie la geamuri
ne pradă iar de straie, ne lasă iarăși gol.
Să trecem, deci, în casa de muguri și de rouă

ascude-ți golișciunea de flacără arzînd —
ascultă-mă, iubit, nu plînge nimeni, plouă,
bat frunzele-n fereastră bat clipele trecînd...

În strania cetate

Și stînge lampa, fluturii sînt duși
nu ne-or mai da tîrcoale pe la geamuri,
dă-mi tu lumina sorilor apuși
și dă-mi ninsora nechezînd sub hamuri.
Dă-mi pasărea căzută în oraș
ca-ntr-un coșmar ce parcă se repetă
căci azi am auzit un cîntec laș,
un tril vindut pe-o gureșă trompetă.
Era atîta liniște în jur
ningea de-un veac cu fulgi de cilji pe arme
nepăsător și trist, ningea sperjur
ca-ntr-o cetate-n care straja doarme.
Cînd am văzut eu pasărea murînd
pe caldarîmul orei blestemate
treceau pe stradă tobe răpînd,
era tîrziu în strania cetate...

IOAN EVU ■

Curier literar

Dan Bucur Minătoru: pe-alocuri, pentru cîteva reușite metafore, ne-a plăcut
Pe o osie de azur, dar așteptăm, totuși, alte poezii, mai convingătoare. R. Oțeanu:
considerăm că, din cele cîteva poeme, mai reușită pare a fi, pentru sinceritate și
simplitate, poezia Scrisoare; în rest, gînduri și sentimente mult prea contorsionate.
Lucian Cochinescu: adresați-vă cu încredere unei edituri. Const. Roșca: foiletonul
trimis nu face obiectul acestei pagini. Gheorghe Ioan: despre unica poezie aflată
în ultimul plic, un categoric nu; în legătură cu somația de a vă returna cealaltă
poezie, trimisă cu altă ocazie, citiți ultimele rînduri ale „Curierului”. Vasile Ghe-
baur: corectă, dar prea didactică, de unde și atenuarea unui presupus sentiment,
poezia Creion — „Fii puncte / peste lacrimi de gînduri / deasupra căreia să lungece /
vocalele patimilor”. În schimb, o reală dispoziție pentru concizie și emoție în poe-
zia Copilărie: „O voce cunoscută / mă-ntoarce la zilele / cînd atîngeam soarele cu
mina / călcînd nepăsător pe tășul destinului / (un vers mai slab prin metafora mult
prea comună, n.n.). // Nu-mi trebuiau cuvinte / un tîgru visa în limba mea”.
Lucian Gerô: pare-se că scrieți despre lucruri care nu vă interesează sau nu vă
spun nimic; de exemplu Osinda — „Sorbeam veacul / și neștiuta sevă / a virstei
uitate. / Ceruse prin semne / — și gîndul plecat dinainte — / darul // Lumina /
cursese și-n primul strigăt; / creștea de sete. / De-aici / El își poartă căutarea
căruntă / spre Ins.” Nu ne rămîne decît să întrebăm, pentru o eventuală lămurire,
cine, unde, de ce, cînd, cum? Mai simplu spus, din poezia asta nu se-nțelege
nimic, dar absolut nimic. Poate că alte poezii ne vor oferi o idee mai exactă asupra
talentului pe care alții vi-l atribuie.

Tuturor celor de mai sus le adresăm îndemnul de-a ne trimite noi versuri.
Decamdată nu pentru următorii: Ion Beldeanu (Gherla). Dan I. Gheorghe,
Ioan Schiopătă, Simion Ștefănescu, E. Stan Culescu, Jean Moise, Nicolae Constantin,
Gh. Părvu, Mihai Curteanu, Dorina Minea, Ioan Gusan, Gheorghita Șerbanica,
Adriana Ilie.

Manuserisele nu se înapoiază.

V.N. ■

ION PACEA — „Plajă”

UȘOARĂ MUZICA UȘOARĂ?

Un lucru trebuie să fie limpede de la început: revista *Flacăra* respectă în egală măsură orice gen muzical. Pledoaria pe care am susținut-o de mai mulți ani în favoarea muzicii tinere nu a însemnat nicidecum negarea celorlalte genuri muzicale. (În trecut, fie zis, în repetate rânduri în paginile acestei reviste au apărut opinii severe la adresa unor cîntăreți folk medioeri.) Criticînd de cîteva ori textele de muzică ușoară nu înseamnă că am dorit să desființăm un gen atât de popular, ci doar am atras atenția asupra pericolului de a propaga prin canale de difuzare deosebit de eficiente produse lipsite de valoare, nefaste pentru cultura română. Numai și numai din dorința de a afla care este „starea” de azi a muzicii ușoare românești am inițiat această dezbateră, invitații fiind în special cei direcți implicați în domeniul respectiv. I-am descoperit, pe mulți dintre ei, profund preocupați de destinul muzicii românești și încercînd să găsească soluții de redresare a ei, de ridicare la cote de calitate superioară. Dar să le dăm cuvîntul.

Ei despre arta lor

CORINA CHIRIAC

— Ce vă place, ce nu vă place în muzică ușoară românească?

— Sinceră să fiu, sînt prea subiectivă, prea implicată în problemele domeniului ca să mă pot detașa de ele și să ofer o imagine clară asupra stadiului de azi al muzicii ușoare. Dar există un criteriu sigur, de care țin întotdeauna seama: publicul. Numesc muzică ușoară valoroasă ceea ce ajunge să îndrăgească o mare masă de oameni. Nu trebuie să se uite că totuși muzica ușoară este un divertisment și nu ar trebui să i se ceară să fie altceva decît este. De aceea nu cred că trebuie să comunice lucruri deosebit de grave și de incrințate. Ceea ce nu înseamnă că neg muzicii ușoare dreptul de a comunica un mesaj răscolitor, profund omnesc. Cunoșc cazuri de poezi — nu dau nume — care au încercat să colaboreze cu compozitorii și au eșuat. Canoanele genului sînt foarte exact delimitate și pentru a compune un text de muzică ușoară nu este chiar atât de simplu, așa cum pare la prima vedere. Nu intru în detalii, dar vă asigur că e o treabă destul de anevoioasă. Totuși, dacă ar fi să-mi exprim o nemulțumire, aceea ar fi legată de existența senatorilor de drept din muzica ușoară românească. Aceștia obstrucționează uneori valorile tinere, adevărate, care au la vîrsta lor cea mai mare inspirație, deși nu sînt membri ai Uniunii compozitorilor. Este o situație intolerabilă să uiți că ai fost și tu tînar și să te opui în calea afirmării cuiva, numai pentru că tu ai secătuit, nu mai ești în plenitudinea resurselor creatoare. Afirm încă o dată, așa cum am mai spus-o, că nu voi înceta să prețuiesc pe compozitori după valoarea lor și nu după legitimitățile de membri ai Uniunii compozitorilor. De aceea am cîntat, cînt și voi cînta piesa chiar și a unui necunoscut, piesă care mie îmi place și care am convingerea că poate să placă și publicului.

AURELIAN ANDREESCU

— Simțiți ceva deosebit, vreo plăcere, eventual vreun „tainic fior”, cînd cîntați o melodie pe un text prost?

— Importantă pentru mine sînt melodia și aranjamentul orchestral, apoi ritmul și abia la urmă textul. Practic, în indelun-

gata-mi carieră am ajuns ca textul să nu mă mai intereseze. Dealtfel, cred că nici marele public nu se dă în vînt după textul unui șlagăr ci după melodia lui. Cîți oameni ați auzit cîntînd pe stradă, acasă, la serviciu, un cîntec cu text? Omul fredonează melodia și eventual refrenul. Cînd mă văd pe stradă copiii cîntă după mine „Oameni, oameni”, dar dacă-i pui să spună mai departe habar n-au. Eu insumi nu rețin un text decît în cazul cînd trebuie să ies cu cîntecul în public, altfel — la imprimări r.t.v. nu-mi încerc memoria. De fapt nu cred că există cineva care să memoreze integral un text fără să aibă strict nevoie de el. Vă referiți la textele proaste de la noi, desigur acestea sînt, asta e o realitate, dar de ce să nu uităm și la alții cum au rezolvat problema, dacă au rezolvat-o. Ați încercat vreodată să traduceți cîteva din textele cîntecelor de succes ale lui Ray Charles? Veți fi dezamăgiți de banalitatea lor. Sau explicați-mi și mie ce vrea să spună „Be-bop-a-loola / She's my baby”? O onomatopee care însoțită însă de cîntec a fost mare șlagăr. Eu cred chiar că la muzica ritmată, de dans, la muzica disco azi la modă, textul este total inutil, este doar un pretext. Ce pot să-i spu omului care dansează atent la melodie și mai ales la ritm, cum pot să-i dau un text memorabil, penetrant? Apoi mai e vorba de teme abordate — o piesă lirică are o tematică invariabil aceeași — dragoste, soare, lună, mare. La sansonete lucrurile stau altfel, se spune ceva, e simbioza muzică-poezie; dar atî auzit vreodată o sansonetă ritmată?! Vorbele trebuie să se înțeleagă, deci să fie rostite rar, dar pentru asta e nevoie ca ritmul și linia melodică să permită acest lucru. La fel, la rock — nu prea merge textul, aici muzica vine în cascade, ce pot să-i comunic omului ca să te înțeleagă, să te recepteze.

MARIUS ȚICU

— Unde credeți că se află azi locul muzicii ușoare în contextul în care alte genuri mai tinere (pop, folk etc.) au ajuns de-acum la suflul publicului?

— Valorice, muzica ușoară românească nu e mai prețioasă de cea de acum 10—20 de ani. Ca varietate însă, azi mi se pare inferioară. Pe vremuri exista „variété”-ul, „muzica de pahar” (preluată azi de interpretii muzicii populare), era sesizabilă o emulație care azi ne lipsește. De aici, unele simptome ale muzicii ușoare care dau de gîndit. Totuși chestiunea nu trebuie tratată patetic — am certitudinea că resursele de care dispune muzica noastră ușoară, talentele potențiale pe care le deține (compozitori, interpreți) pot readuce

din nou pe buzele publicului acele șlagăre pe care acesta le merită cu prisosință. Se impune însă mai multă exigență în privința calității producțiilor și o mai bună pregătire a problemelor care țin de viitorul acestui gen.

Muzica pop românească în schimb este în plină ascensiune. O consider chiar competitivă pe plan internațional fiindcă dispune de cîteva trupe bune cum sînt „Sfinx”, „Roșu și Negru”, „Semnal M”, „Progresiv TM”, „FFN”. Și aici există însă o neconcordanță calitativă între muzică și text, plus unele intenții de „folclorizare” a stilului. Imaginați-vă cum ar suna balada *Toma Alimoniș* pe ritm de funky. Consider că o muzică pop națională nu se poate naște doar din folosirea unor texte sau motive muzicale populare. Abordarea folclorului este un lucru greu, care presupune unele cunoștințe pe care mulți cîntăreți pop nu le au. Și atunci se recurge la modul cel mai la îndemînă — citatul.

În schimb, muzica folk, născută la noi ca un curent necesar, imbină fericit melodia cu textul, cu poezia. Mă refer la *Mircea Vintilă*, *Marcela Saftiuc*, *Mircea Florian*, *Nicu Alifantis* și la alți cîntăreți. Dar și în acest gen, în care se pot încropi 3—4 acorduri la chitară, cu un text valoros din poezia clasică sau contemporană de valoare, a apărut fenomenul invers — antifolkul. Am văzut destui „folkisti” care și-au luat ca paravan al lipsei de talent un text care numai el poate să comunice stări sufletești autentice. Desigur, genul este ușor abordabil pentru amatori, el nepresupunînd repetiții istovitoare sau instrumente scumpe și prețioase, dar de aici și pînă la cazuri de populare a chiar spiritului folk, este un drum lung la care trebuie să mai reflectăm.

MIHAI CONSTANTINESCU

— Pe parcursul a citorva pagini de manuscris vă incredințăm destinele muzicii noastre ușoare. Ce veți face cu ele, ce păstrați, ce înnoiiți?

— Mai avem destul de puțin pînă în anul 2000 și trebuie să privim în perspectivă. Multe lucruri au evoluat într-un ritm extraordinar: dacă acum zece ani se punea problema etajelor unei rachete, acum se discută despre navete spațiale. Dar noi vorbim de muzică ușoară — iată și aici cit de mult au evoluat mijloacele ei tehnice, deosebi instrumentele. Și cînd zic „iată”, nu mă refer, din păcate, la noi, unde această nouă tehnică este cvasiinexistentă. Radiodifuziunea dispune, pentru spectacole, de amplificatoare rămase de la ultima ediție a „Cerberului de aur”. Emisiunile de muzică ușoară transmise în direct nu se deosebesc prea mult, ca sonoritate și fidelitate, de cele ale anilor '50. Cu toate astea oamenii sînt minunați, adică fac minuni cu această dotare minimă.

Cine-i de vină că la o piesă modernă în intenții se aud într-o transmisie directă numai viorile și suflătorii, iar balansul ritmic (bas-tobe) parcă nici n-ar exista. Să nu mai vorbim de dozarea cor-orchestră-solist, care în loc să iasă ca o pastă, se aude ca la un concurs de lătrături. Prin ce se puteau deosebi (nu melodic, evident) cele 10 piese prezentate la „Șlagăre în devenire”, cînd aveau același standard orchestral, deci seamănau toate între ele? Și atunci ne întrebăm de ce tineretul îi ascultă și-i iubesc pe ABBA, BONEY M. și alții, iar muzica ușoară românească practic nici nu e luată în seamă. Cum să

facem noi să întorcem tineretul cu fața la muzica românească despre care se știe că e foarte melodică dar nu și competitivă (sau dacă este pierde mereu competiția...).

Răspunzînd scurt și categoric la întrebarea dv. — eu aș desființa totul și aș porni de la zero. Aș desființa vechile canoane ale muzicii ușoare; aș da destinele muzicii ușoare pe mina tinerilor și i-aș lăsa pe ceilalți să scrie pentru publicul de vîrsta lor, nu să dea, ca acum, tonul muzicii ușoare. Aș înnoi gîndirea în creație și mai ales aș crea o școală de orchestratari de care ducem o lipsă egală ca mărime cu cea a „coloraturii” tehnice. Aș dăruia Radioteleviziunii cele mai moderne scule, pentru că numai de la dotarea tehnică a studiourilor încolo, putem vorbi de renașterea muzicii ușoare românești. Și numai așa am putea educa generația tînară, și prin muzica ușoară, în spirit românesc și n-am mai alerga cu culul într-o competiție alături de o mașină formula unu.

CORNEL CONSTANTINIU

— Astăzi tînarul Cornel Constantiniu în vîrstă, să zicem, de 19—20 de ani, ar fi ales tot muzica ușoară?

— Hotărît, foarte hotărît, nu. Pentru că de multă vreme mă nemulțumesc ceea ce se întîmplă în și cu muzica ușoară. În primul rînd nu mai există o sîrbătoare a cîntecului de muzică ușoară cum erau în intenție festivalurile de la Brașov și Mamaia. S-au făcut în ultima vreme niste palide încercări cu „Melodii '80” dar numai atît. Se pune prea mult accent pe creație, aceștia i se dă cea mai mare atenție, de parcă interpretii nici n-ar mai exista. Meritele, cînd acestea există, sînt numai ale compozitorului. Un solist poate omori o piesă bună, dar poate lansa, în nobila chiar una mediocră. De cîteva ani bunii nu se mai discută despre interpreti — ei sînt considerați ca niște roboți cărora le dai cartela programată (rețete partitura) de compozitor și gata, iese cîntecul.

Dar nemulțumirile vin și de la instituțiile care au competența să ne îndrume, să ne susțină. De exemplu ARIA — în momentul de față, pentru solistii de muzică ușoară are o activitate cvasifantomatică. Cuvîntul „impresariat” se reduce doar la acela de mijlocitor de spectacole. Altfel, publicitar, de exemplu, nu sîntem susținuți. Să ne înțelegem, nu mă refer la publicitatea umflată pînă la exces, dar un minimum de afișe, pliante, reclame, fotografii și discuri trebuie să avem și noi. Altfel cum să te cunoască lumea pe acolo pe unde ești trimis? Eu la Sopot am plecat fără nici o fotografie iar discurile (am cîntat la „Ziua discului”) au venit din țară după ce apăruseră deja în concurs. Practic ARIA ne ia o cotă și ne întrebă apoi ce-am făcut pe unde am fost. Cum să nu fiu supărat cînd văd la colecții din țările prietene că vin la festivaluri însoții de fotoreporteri, ziaristi, impresari, dirijori ș.a., cu tot ce înseamnă „bucătăria” de reprezentare, iar eu am ajuns la Sopot cu un delegat care nici măcar n-avea acreditarea făcută. Și atunci ne mirăm că ne întorcem așa cum am plecat.

În plus, în activitatea redacțiilor de muzică ușoară de la radio și televiziune există o permanentă neconcordanță, desi atî observat că se scrie „RTV” — adică imprimă. Se practică un fel de „parazitism colegial”; cum imprimă ceva cu un redactor TV ca Aurora Andronache sau Titus Munteanu, cum vin cei de la radio să „imprumute”. Radioul ne cheamă rar la imprimări în studiourile sale și atunci

Textele sau despre subdezvoltarea programatică a limbajului

N-am înțeles niciodată și nici n-am să înțeleg probabil de ce autorii textelor noastre de muzică ușoară sînt permanent ironizați.

Presupun totuși că dintr-o veninoasă invidie. Îmi întemeiez această supoziție pe cîteva observații ce sînt dealtfel la îndemîna oricui, dar, dacă nu mă înșel, nu au fost vreodată scrise în semnificațiile lor mai adînci, chiar dacă au fost de nenumărate ori formulate.

Platitudinea, incoerența, stupiditatea, lipsa de sens, facilitatea, ridicolul acestor texte au fost — și desigur că vor mai fi — scoase în evidență, ca păcate capitale: dar prin raportare fie la literatură, fie la limbajul comun. În realitate, și realitatea textelor noastre de muzică ușoară este una prodigioasă și vitală, nu au nici o legătură cu literatura, în speță cu poezia și nici cu limbajul comun.

Trebuie să ținem seama, în primul rînd, că un text de muzică ușoară este un text avînd o anumită funcționalitate: însoțește o melodie. Poate fi deci oricum; important e să existe; și se poate chiar imagina, e de mirare că nu s-a întîmplat pînă acum, un text alcătuit din cuvinte care nu spun absolut

nimic, alăturate ca în dicționar, indiferente unele față de altele. Căutăm oare un sens (logic, artistic) în „ala, bala, portocala”? Un text de muzică ușoară ne introduce, prima concluzie, într-un univers infantilizat, imbecilitățile sînt de fapt candori. De aceea sînt abundente îndemnulurile, semnale de exclamație, repetițiile, de aceea s-ar zice că, asemenea unor copii de creșă, autorii nu știu decît puține cuvinte, întrebunțate în orice împrejurare. Iată un fragment ilustrativ pentru această stare de subdezvoltare intelectuală, care, subliniez, nu este accidentală textelor noastre de muzică ușoară, ci profund caracteristică:

Cîntați cu noi!
Cîntați cu noi!
Același zbor
Cîntați cu noi!
Aceași mare de lumini,
Același soare!
Cîntați cu noi!
Cîntați cu noi!
Sub cer de dor
Cîntați cu noi!
Trăiți din plin cu bucuria cîntecului!
Cîntați cu noi!
Cîntați cu noi!

Există, bineînțeles, și încercări notabile de evoluție, de la stadiul primar al însușirii citorva cuvinte universale valabile la acela, indiscutabil superior, al acumulării și combinării lor. Dar nu trebuie să confundăm limbajul infantil cu limbajul infantilizat: copiii pun întrebări, textierii de muzică ușoară meditează. Aceeași este doar atitudinea: o teribilă poftă de exprimare. Psihologic, dispoziția reflexivă a textierilor noștri de muzică ușoară, care a produs remarcabile mostre de filosofie preșcolară („S-a oșilit o rădăcină / De-atîta dragoste-lumină, / Dar pomul crește mai departe — / Viață răsărînd din moarte! / Acei ce cătă pe-te-n soare / Nu au în suflet sărbătoare, / Căci altfel nu se tîlmăcește / Iubirea decît omeneste!”), s-ar putea probabil explica prin brusca revelație a plăcerii de a fi căzut în mîntea copiilor: o reîntoarcere la starea paradiziacă. Și astfel se explică și fericirea fără margini de care par să fie cuprinși textierii noștri.

Ar fi însă o amăgire să ne închipuim că prin nu se știe ce miracol ei au reușit să se elibereze de orice grijă. Raiul textelor de muzică ușoară se naște dintr-o acerbă, infernală confruntare. Un adevărat text de muzică ușoară are de străbătut purgatoriu de a se face util; iar dușmanul său permanent și secret nu e altul decît melodia pe care o însoțește. Se află mereu, e drept, într-o situație subalternă: dar care tre-

bute cucerită, menținută și apărată cu ghearele și cu dinții. Deoarece textul poate fi, teoretic, înlocuit oricînd — tocmai pentru că nu este decît un aproape inutil tovarăș de drum, necesar mai mult din obișnuință decît fiindcă ar avea vreun rol. Și dacă s-a întîmplat sau se întîmplă rareori ca un cîntec românesc de muzică ușoară să-l fie schimbate cuvintele, melodia rămînd aceeași (constatare ce face însă din considerarea textului ca simplu adjuvant un truc străveziu), acest proces este curent în materie de, cum se zice, „șlagăre internaționale” autohtonizate prin fals. Nu numai că „versurile românești”, al căror autori sînt de regulă tot textierii noștri, nu au nici o legătură cu originalul, fiind așadar „creații” cu desăvîrșire noi, dar „prefacerea” începe adesea chiar de la titluri. *Give Me* devine astfel nu *Dă-mi*, ci *Bate miezul nopții*, *Cassanova* ajunge să fie *Vreau să pornesc cu tine* sau, în altă variantă, *Vrei să te cred romantic!* Funcționează și aici, de fapt, același procedeu al infantilizării, al instalării într-un spațiu ferit de orice rigoare și disciplină, al libertății de a fi oricum și a face orice, fără nici un risc.

Iată de ce stîrnesc invidii textele de muzică ușoară: datorită acestei libertăți de club al inițiaților intru subdezvoltarea programatică a limbajului.

MIRCEA IORGULESCU

Vă place muzica ușoară?

cind o face este vorba de melodii la comandă (deci tot pentru compozitor-textier) pentru Cardex. Noi nu prea mai avem posibilitatea unei opțiuni. Mai mult, dacă refuz, risc să-mi atrag inamicia autorilor. Și așa ne trezim că sîntem lipsiți de niște drepturi pe care, spre pildă, ATM-ul ar trebui să ni le garanteze. Această asociație însă ne eliberează (deci funcție administrativă) mult rîvnitele carnetele albaste de atestare, care-ți permit să cînti într-un local sau într-o eventuală colaborare tot cu ATM, în teritoriul carpatin. Am auzit că sînt aproape un milion de cotizanti la ATM și atunci mă întreb ce se face cu aceste fonduri dacă noi, membrii săi, nu avem nici un avantaj. Astăzi, noi, interpretii, ne aflăm într-o derivă și pentru că, în marea lor majoritate, compozitorii nu mai scriu pentru un solist ci pentru propriile interese. Nu mai contează pentru ei dacă scriu ceva bun sau rău; important este ca piesa să fie achiziționată de Uniunea compozitorilor și să „treacă” de „Comisia radio”. În rest, ce se întîmplă cu ea, cine o cîntă, cum o cîntă, horcăită, mișcîată, nu mai contează.

În mare, cam astea sînt motivele pentru care n-aș mai alege muzica ușoară. Dar pentru că sînt moldovean, deci răbdător, mai am puterea să aștept ceva schimbări în bine prin muzica ușoară românească. Dacă nu, mă voi întoarce la meseria mea de actor.

HORIA MOCULESCU

— Credeți că o colaborare strînsă, deloc sporadică, dintre compozitori și poeți (poeți nu textieri) ar fi posibilă? Dacă da, cum o vedeți?

— Consider din capul locului că textul de muzică ușoară trebuie să aibă valențe poetice. Personal m-am ferit de textele lipsite de fior artistic, deși, luînd definiția muzicii ușoare, vom observa că ponderea aparține calității muzicii. Ca argument vreau să aduc în discuție felul în care circulă, independent, atît textul ca poezie cit și melodia ca muzică instrumentală, ambele aparținînd unor șlagăre celebre sau unor șansonete franțuzești, devenite ultracunoscut datorită mai ales muzicii: My lord, L'importante c'est la rose, C'est si bon.

Este foarte dificil să găsești (exceptînd cazul cînd compozitorul este prieten cu poetul) un poet care să vrea să conlucreze în ambele direcții — muzică scrisă după o poezie sau poezie scrisă după muzică. Procesul de creație în cazul muzicii ușoare obligă la o colaborare; dacă vrei să scrii o melodie după o poezie publicată, vă imaginați că este imposibil să colaborați cu un volum, cu o carte. Care dintre poeți ar fi dispus să modifice o poezie deja publicată, după necesitățile unei melodii, ținînd cont că ambele creații trebuie să fie „rotunde”? Imi este aproape un exemplu, acela al prietenului meu, poetul George Țârnea. Am scris mai multe melodii după poeziile publicate de el. După acest fructuos început i-am propus, în 1979, o melodie pe care să-mi scrie versurile. Se împlinesc doi ani și nu am nici o veste în acest sens.

Mulți poeți ar dori ca poeziile pe care le scriu, ca texte de muzică ușoară, să fie în spiritul întregii lor creații, ceea ce îngreunează accesibilitatea melodiei. Mi-aș dori să pot colabora cu o seamă de poeți pe care-i iubesc, dar lipsa lor de aplecare spre genul nostru îmi taie orice aripi. Mă refer la Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu.

Un festival cu cîntec: „Melodii '80”

Ideea unui bilanț al muzicii noastre ușoare — festivalul „Melodii '80” — desfășurat „la vedere”, cu public, în Sala Palatului în luna decembrie ni s-a părut salutară. Deoarece și anul trecut a fost pusă în practică — cu mai puțin fast — se infiripă bănuiala că va deveni tradițională; oricum, o periodicizare a sa se impune, mai cu seamă după dispariția festivalului de la Mamaia. Așadar, o inițiativă notabilă, îndrăzneată; și în plus, pentru realizarea sa au fost afectate forțe impresionante, de prim rang. Totul se vestea a fi, înainte de primul gong, de mare anvergură. Acum, după căderea cortinei, avem parca un gust de „neîmplinit”: am ascultat muzică multă, uneori chiar bună, dar actul final — premierea — umbrește mult impresia de ansamblu.

Cronicile imediate au făcut cunoscut palmaresul, au punctat și alte cîntece atractive; dar nimeni (!?) nu a observat că au fost premiați de fapt compozitorii și nu melodiile, așa cum se stabilise. Prima concesie. Să admitem că departajarea pe locuri ar fi dificilă și că toate cele 15 cîntece meritau premiul I la egalitate — de fapt a doua concesie. Atunci de ce nu au fost premiate adevăratele șlagăre, de ce s-a mers pe vechiul rețetar: să bifăm 2% compozitori tineri, 24% din generația de mijloc, cîtiva cu merite vechi, hai și unul-doi care merg pe curentul ăsta „disco”... Dacă avem toată admirația pentru unii creatori în vîrstă, să le acordăm o recompensă materială și o plachetă „pentru merite globale în propășirea muzicii ușoare românești” — așa cum se procedează peste tot, nu să le înghesuim forțat un cîntec în palmares: „Cum, să treacă concursul pe 1980 și X să nu fie premiat?” Să nu fie, dacă anul acesta nu a compus nimic valoros! Un

în întrebarea pusă m-a deranjat însă delimitarea strictă dintre oricare poet și oricare textier. Există textieri, zic eu, care cu ușurință ar putea fi numiți și poeți, dar cine poate să-i califice? Doi dintre aceștia, cu care colaborez îndeaproape, sînt Mihai Maximilian și Eugen Rotaru și au nenumărate texte care pot rezista ca poezie. Desigur că nu toate; mă întreb însă dacă poezii ar scrie texte de muzică ușoară, situația n-ar fi la fel?

Din păcate avem obiceiul să împărțim totul în categorii mari și distincte putînd fi astfel comise unele greșeli care de-abia în timp se pot corecta. Este cazul actual al muzicii ușoare. Datorită unor texte lipsite de valoare am ajuns să delimităm extrem de sever creatorii. Mă întristează însă faptul că în toate articolele critice din ultima vreme privind muzica ușoară, nu se dă nici un exemplu pozitiv, de parcă n-ar fi nici unul, iar despre melodii nu se discută niciodată, deși este o parte extrem de importantă a unui cîntec.

TITUS MUNTEANU

— realizator TV

— Sînteți de acord că de cîtăva vreme muzica ușoară a intrat într-un impas, într-o criză care-i poate fi fatală?

— Aflîndu-mă, prin specificul profesiei mele, la confluența dintre gustul, cererea publicului și oferta creatorului de muzică ușoară, consider că pot răspunde cu obiectivitate la întrebare.

Nu cred că este vorba de o criză a acestui gen de muzică, de o criză mortală. Cred mai repede că parcurgem acum o perioadă de căutăți, în care lipsa unor competiții a dus la o acalmie a genului. Neavînd o mare competiție specifică, la care să fie polarizate toate creațiile, să se între decii într-o cursă calitativă, creatorii au mai stagnat, ca în orice activitate în care nu există un stimul palpabil. Mai este apoi un aspect — ignorarea de către întreaga presă a activității muzicii ușoare, a vieții ei. Se scrie mai mult la modul critic sau ironic despre muzica ușoară, evenimentele din interiorul ei nu se cunosc, nu există un mod de circulație a informațiilor pe care le oferă viața muzicii ușoare românești. Sînt sigur, spre exemplu, că foarte puțini știu că anul acesta la Rostock (R.D.G.), în cadrul festivalului „Omul și marea”, la care au participat 20 de țări, românul Marcel Dragomir a obținut marea premie. Eu cred că putem aduce critici îndreptățite muzicii ușoare pe ansamblul ei, în momentul în care toate aspectele acestui gen legate de elaborare, creație, interpretare, difuzare, sînt cunoscute și eventual criticabile. Sigur, poate că de multe ori melodiile nu beneficiază de o haină literară pe măsură sau poate acest gen n-a reușit să satisfacă cele mai variate gusturi în funcție și de generațiile de auditori. E bine să criticăm aceste lucruri, însă nu muzica ușoară în întregime.

Revenînd la ideea conținută în întrebare, vă mărturisesc că în prezent, ocupîndu-mă de lansarea unei emisiuni-concurs de muzică ușoară — „Șlagăre de devenire” — nu am nici un motiv de îngrijorare privind soarta acestei muzici, atîta timp cît ea beneficiază de talente compozitice cum sînt: Marius Țeicu, Marcel Dragomir, Ion Cristinoiu, Vasile Vasilache-jr., Horia Moculescu, Mihai Constantinescu.

exemplu la polul opus: numărul 1 al șlagărului autohton este actualmente Marcel Dragomir (amintindu-ne de perioade faste avute cîndva și de Radu Serban, Temistocle Popa, Marius Țeicu). Firesc ar fi fost să regăsim în palmares această creativitate: dacă ar fi avut 4 sau 6 sau 14 premii din 15 nimeni nu s-ar fi mirat, le-ar fi obținut cu talentul, inspirația și munca. Dar nu, palmaresul a trebuit să fie „variabil”, nu drept.

Putem uita scenografia nu foarte reușită, unele inexactități ale „orchestrelor reunite”, insuficienta îndeminare scenică a unor soliști: toate pălesc în fața marelui efort de a ni se infățîșa în doar cîteva zile toate vedetele și realizările anuale ale genului. Încă o dată, felicitări pentru inițiativă. Dar ne cade iar privirea pe palmares: acestea sînt fie oare cele mai îndrăgite melodii 1980? De ce să cultivăm încă o dată jocurile de culise, interesele extraartistice, nedumerindu-i pe inimoșii melomani? Chiar, de ce au fost difuzate în sală buletine pentru preferințe, dacă nici n-au fost bătute în seamă? „O plachetă de vis”, „Zborul din noi”, „Portul albastru”, „Tu ești tot ce mă umește” sînt din primul minut al ascultării șlagăre și vor fi fredonate și în '81, '85, '90, chiar fără încuviințarea vreunui juriu. Pe cînd multe „premiatate” au fost uitate în chiar seara finală.

Am dori ca aceste întîlniri anuale să intre în obișnuință, să devină sărbători ale muzicii noastre ușoare, dar pentru aceasta ar trebui ca jurile să fie mai puțin „influențabile”, să simtă mai bine pulsul publicului, să marcheze cu curaj numai valorile.

FLORIN SILVIU URSULESCU ■

Nu se poate spune că în ultimele decenii muzica ușoară românească nu a cunoscut unele reale succese. Ne referim, în acest sens, atît la inspirate compoziții cit și la interpretări izbutite, care nu o dată au reliefat o certă măiestrie. Au fost abordate — față de trecutul interbelic — și teme majore, teme înalțătoare. Am numit, sub acest raport, ideea dragostei de țară, trecutul de luptă al poporului nostru pentru libertate și dreptate socială, pentru independența națională, tema dragostei pure, într-o ambianță spirituală elevată, tema muncii și cite altele... Deci, am fi nedrepti dacă nu am sublinia, așa cum se cuvine, toate aceste indiscutabile aspecte luminoase.

În ultimii ani însă se remarcă din nefericire și unele aspecte mai discutabile și, uneori, chiar foarte discutabile... O problemă spinoasă o constituie imbinarea dintre cuvînt și sunetul muzical. Nu putem împărtași ideea, potrivit căreia, totul în muzica ușoară se reduce la melodia expresivă. După cum nu putem fi de acord nici cu exclusivismul de a acorda o mare importanță doar textului și trecînd pe un plan secundar muzica propriu-zisă. Ca și în toate genurile vocale și în muzica, așa-zisă „ușoară”, între textier sau poet și compozitor trebuie să se creeze o trainică fuziune, ce trebuie ca să ducă la mult rîvnita reușită deplină.

Este îmbucurător faptul că, în unele lucrări, autorii apelează la poeți consacrați. Ceea ce nu înseamnă că trebuie înlăturat „genul de divertisment”. Dar, cu o singură condiție, textul să fie plăcut, spumos, larg-accessibil, dar nu simplist, și, în nici un caz vulgar și, de ce nu am spune-o: agramat!!!

Tot în acest context trebuie subliniat că, în ultimii ani au apărut puține „șlagăre propriu-zise”. Pe de altă parte nu o dată s-au banalizat teme majore cu texte emoționante, prin imbinarea neconvingătoare cu o muzică inexpressivă. Iar în alte situații, melodii splendide au fost asociate unor texte cu adevărat slabe!

Comedia muzicală cunoaște și ea o oarecare involuție. Libretele ni se prezintă, de cele mai multe ori, lipsite de umor, de acel „comic” de bună calitate. Fapt pe care mai ales publicul larg l-a remarcat, ocolînd, pe bună dreptate, multe dintre comedile muzicale anunțate pe afișele teatrelor noastre de estradă.

Un alt aspect îl constituie lipsa de măiestrie a interpretelor. Mai ales a cîntăreților, care, de cele mai multe ori, ne studînd într-un conservator, ni se prezintă în „coloritul” unui supărător diletantism... Legile măiestriei sînt aceleasi în toate sectoarele artei sonore. Tot atît de adevărat este că nu se poate „vorbi” de o secție de muzică ușoară în conservatoare sau în institutele de teatru.

Unui cîntăreț de muzică ușoară i se cer multe, foarte multe, în zilele noastre: voce, muzicalitate, simț al stilului, dar și joc de scenă, încît el trebuie să tindă spre „teatrul total”, în mai mică sau mai mare măsură.

DORU POPOVICI ■

Rîndurile care urmează au fost scrise nu din dorința de a critica sau de a face polemică ci pentru că sînt unul din cei care trăiesc pentru și prin muzică, și mi s-a părut firesc să accept să-mi exprim părerea în legătură cu muzica ușoară a la noi. Așadar, care ar fi situația actuală a muzicii ușoare? Bună și normală. Bună pentru că nu e mai rea ca pînă acum, normală pentru că se fac și cîntece slabe, se fac și cîntece frumoase, există și interpreți fără chemare, există și interpreți foarte buni.

Textele, punctul slab al muzicii noastre ușoare, par să se fi îmbunătățit și spun asta pentru că au apărut multe cîntece cu texte la înălțime. Sigur, se poate face mai mult în acest sens. În legătură cu textele, mă gîndesc că și în muzica folk, care prin esență se bazează, spun unii, pe text, au apărut cîntece și interpreți care utilizează texte de un gust indoielnic. Dar asta e situația. Poezii noastre clasice au fost mult solicitate ca textieri, poezii mai noi sînt greu de abordat și în general e greu să posezi un poet-textier care să-ți creeze poeme de înalt nivel artistic la comandă, cînd și cum vrei sau vrea. Cred că la fel de greu este pentru un solist sau solistă să posede propriul compozitor, care să scrie muzică numai pentru el sau ea, și nu orice fel, ci muzică bună, frumoasă, ușoară sau rock, cînd vrea și cînd poate.

Acesta este probabil și unul din motivele pentru care mulți interpreți apelează la piese din repertoriul internațional cu textul adaptat în limba română. Eu personal sînt de acord cu acest lucru dacă e făcut bine. Oricum, interpreți de muzică ușoară buni avem suficienți și, printre altele, succesul de care ei s-au bucurat și se bucură în aparițiile peste hotare (concerte, concursuri, festivaluri) mă face să cred că nu stăm deloc rău la acest capitol.

Sigur, există și o sumedenie de neche-mași care, prin bunăvoința unui redactor

sau regizor, mai încearcă să ne convingă de posibilitățile lor (redușe), dar tot răul spre bine.

La fel de sigur e și faptul că muzica ușoară (de ce ușoară??) posedă o bună popularitate și o mare popularizare; chiar dacă la muzica tină, folk sau rock lucrurile stau altfel: o mare popularitate și o cit de cit popularizare. (Unde sînt întîmplările de altădată.) Cam acestea au fost lucrurile pe care am vrut să le spun, fără pretenția de a fi epuizat subiectul și fără gîndul că n-aș putea fi contrazis.

Pentru muzica ușoară (și nu numai pentru ea) ca și pentru fotbal: cîți oameni, tot atîția specialiști, antrenori sau critici.

E ușor să joci fotbal pe plajă, e ușor să alcătuești selecționate, e ușor să critici un solist sau un cîntec, mai greu e să fii printre cei buni, apreciați unanim de marerele public. Pentru asta se cer perseverență, talent, muncă, renunțări și, de ce nu, și puțină critică. Și ca să fii foarte sincer, pe mine personal nu situația muzicii ușoare mă frîmintă ci situația muzicii folk pentru că și muzica folk are o situație și pentru că eu mă simt tot un iubitor și practicant (chiar și compozitor-textier) de muzică folk. Despre asta însă poate altă dată.

VALERIU STERIAN ■

Moto:

„Alpinștii merg spre piscuri...
Zmeul fuge după vînt...
Și cînd ești poet,
Toată viața-alergi după-un cuvînt...”

(Unde-aleargă gîndul meu —
Sașa Georgescu)

Nu știu de ce, răsfoind cîteva culegeri cu texte de muzică ușoară, chipul bătrî-nului meu dascăl de literatură îmi stăruie în memorie ca o neliniște, ca o mustrare.

Cu planeta nu se va întîmpla nimic. Dezbrăcată de marile ei probleme, frumos fardată, planeta noastră nelocuită lansează în spațiu apeluri dansante: „Ființe, dacă există / Din cosmos un semn să ne dați, / Nu uitați...” „Cînd stelele se-aprind în făclii mărgele, / Milioane de mil... / Galaxii...” aceeași planetă, intrată într-o istorie săltăreată, valsează lin cu bătrînul Saturn sau cu nestăvilitul Marte. Colegele ei din Univers nu se lasă mai prejos, astfel că „Imensele lor siluete dansează-n vecie bal / Trasînd în neant piruete...”

Între timp El și Ea își spun dulce fel de fel de nimicuri, mărturisindu-și reciproc, o dată la trei rînduri, nevinovata dragoste. Faptul că „Nu merge-un lift, la hotel, / N-a fost prea cald-o mincare”, nu știrbește cu nimic puritatea sentimentului, toate acestea reprezintă în fapt „Fleacuri” și „nervi” fel de fel! Găsim deci logică dorința personajului, nevoia de împlinire spirituală, atît de candid exprimată în versurile: „Iubește-mă, sărutămă, așteaptămă... și iartă-mă... / Cîrînd, voi fi din nou... „altcineva”!

O veritabilă „ars poetica” stăruie în construcția personajelor, completîndu-le biografia. O „ars poetica” într-adevăr „fără asemănare”! Dragomir Magdin, tandru și melodos, afirmă: „Din aer gene de poeți / adună brazil-n geana lor / O poezie / nesemnă de-autor!” Iar Sașa Georgescu, cu mare profunzime, completează: „Sonete, sonete, / Vis, poezie, / Regrete, regrete, / De gelozie”.

Față de asemenea producții nu pot totuși să mă revolt. Dimpotrivă: cînd o tină solistă jumulește cu nonsalanță tăcerea și liniștea noastră de fiecare zi, prefer s-o facă doar cu asemenea drăgălășenii. Imi imaginez un gugustiuc îndrăgostit și-mi trece. Mă doare și mă înăbușă citirea proastă a marilor noastre poezii. Compozitori aproximativi, nu știu prin ce împrejurare, au primit dreptul să se lăbărțeze în suflul de ciută înspăimîntată al lui Nicolae Labiș sau în riul Selenel, care trece, pe undeva, prin preajma Ipo-tesților.

De aceea vă împlor, stimați tovarăși compozitori, rămi-neți la Mihai Maximilian, Sașa Georgescu, Gh. E. Marian, Aurel Storn, Mircea Block, Corina Brăneanu & Comp., lăsați-ni-l nouă pe Labiș, pentru că el trebuie să rămînă în primul rînd o amintire frumoasă!

ION DRĂGUȘANU,
muncitor, Întreprinderea Vulcan
București

Anchetă realizată de
GEORGE ARION ■
și GEORGE STANCA ■

Dr. docent Gh. Marinescu-Dinizvor, distins cu „Ordinul Pleiadei“

„Știința noastră trebuie să aibă prioritate absolută“ (1)

— Reluind convorbirea în legătură cu distincția „Ordinul Pleiadei“, care vi s-a acordat de Asociația internațională a Parlamentarilor de limbă franceză, act politic internațional de confirmare, de recunoaștere a prestigiului științei românești, să trecem și la lucruri mai puțin plăcute. De la o vreme ne cam ocolim. Aveți ceva împotriva revistei „Flacăra“?

— Nu sint împotriva revistei „Flacăra“, sint împotriva modului de a reflecta unele realități medicale de către citiva confrăți de-ai dumneavoastră. Personal, aș putea spune că am chiar multă simpatie pentru unii ziaristi de-ai „Flăcării“. După o perioadă în care parcă se pusese obroc unor încercări de cercetare medicală de către mai marii și mai tarii medicinei pe motive neîntemeiate, cum că cercetarea și studiile le-ar putea face numai anumite persoane, revista „Flacăra“ a pornit cu un deosebit curaj, spre satisfacția mării majorități a medicilor în acțiunea de îndreptare a lucrurilor. Neavind însă oameni de specialitate, cu vederi obiective, consultanți tehnici medicali, să zicem, în colegiul revistei, s-au strecurat și unele articole cu nivel indoelnic, despre cercetări indoelnice și acestea au dat apă la moară și continuă să furnizeze argumente în favoarea inamicilor ei, care se adaugă la cei „muscați“, desigur pe drept de revista „Flacăra“ și nu sint puțini nici aceștia. Revista „Flacăra“ mi-a publicat două interviuri corecte, de nivel deontologic și desigur publicistic, de care nu mă pot plînge: unul în anul 1974 în ajunul Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român, altul în 1977 cu ocazia intrării mele în Academia Franceză de Medicină.

— Acum în prag de an nou, ce urări faceți revistei noastre?

— „Cele rele să se spele, cele bune să se-adune“. Și să-i mulțumesc că-mi publică și opinia personală despre ea. De fapt, în aceasta constă și țaria ei! Redactorului șef, poeta vates, Adrian Păunescu. Ii spun nu ca ultimul, ci ca un vechi admirator, de astă dată: „caveat ne consules!“

— Adică?

— Să se teamă ca nu cumva să se mai strecoare exagerări, denaturări, să-și dojenescă unii colaboratori, intrucit scopul suprem al revistei „Flacăra“ este, după cite am înțeles eu, să palpate, să ardă ca o flacăra pentru descoperirea și promovarea adevărului, a frumuseții, a noului și a dreptății. Imi permit să-i sugerez distinsului poet și gazetar Adrian Păunescu, dacă nu-i este cu supărare, să scrie și un volum de publicistică intitulat „Manifest pentru sănătatea științei românești“.

— Sinteți autor a 365 studii și memorii științifice, articole, comunicări și conferințe, autor sau coautor la cinci monografii ce au ca temă limfocitoza infecțioasă, mononucleoza infecțioasă, poliomielița, rușea, infecția meningococică, editate în limbile română, franceză, rusă, italiană, germană ș.a. Sinteți în primul rînd un clinician, medic primar gradul I, șeful unei secții cu bolnavi și bănuim că lucrările dumneavoastră, cel puțin acelea premiate în străinătate, au pornit din clinică, au trecut prin laborator și s-au întors de asemenea în clinică, la bolnavi. Cel puțin așa scrie și în materialele pe care le-am consultat. Nu știu dacă aveți și un laborator. Aș dori să aflu și cum ați zămislit atîtea lucrări, de a căror valoare nu ne îndoiem ele fiind citate în cele mai prestigioase tratate de specialitate din lume?

— Să facem și puțină istorie. Cîtă vreme a fost permis cîmfulul, lucrurile erau mai simple. Din 1950 pînă-n 1967 am lucrat în paralel și în clinică și la Institutul de virusologie al Academiei, sub conducerea academicianului Șt. Nicolae, unde am funcționat ca șef de laborator. În 1969, Ministerul Sănătății a aprobat înființarea unui laborator de virusologie și patologie experimentală la nivelul Spitalului de boli infecțioase „Victor Babeș“ din Capitală, cu personal corespunzător. În 1976, am stat mai multă vreme în R.F.G., fiind invitat ca Gastprofessor să predau cursuri la Universitatea din München. Cînd am revenit, am găsit laboratorul mutat din pavilionul de care era legat funcțional, personalul dispersat și diminuat. Laboratorul actual nu corespunde așteptărilor, din punct de vedere științific. Cînd este nevoie de o analiză mai fină, mai pretențioasă, și de strictă specialitate, trebuie să apelez la alții, să umblu cu rugăminti pe la Institutul de virusologie, Institutul „Dr. I. Cantacuzino“, Institutul „Victor Babeș“. Centrul de hematologie, Institutul de medicină internă „N. Gh. Lupu“ și la alte unități din țară. S-a întimplat, cînd a fost vorba de ceva cu totul deosebit, să colaborez cu oameni de știință din Paris și München. De pildă, una dintre ultimele mele lucrări științifice „Cercetări asupra anticorilor imunofluorescenți E.B. virus în diagnosticul mononucleozei infecțioase“ este elaborată în colaborare cu prof. O. Goetz din München și comunicată personal la una din sedin-

Alocuțiune cu ocazia înmînării „Ordinului Pleiadei“

țele Academiei de Medicină din Paris, care împreună cu alte cercetări efectuate în țară, în număr de 15 studii și cu monografiile apărute în limbile română și rusă privind mononucleoza infecțioasă au primit premiul „Doisteau-Blutel“ al Academiei de Științe din Paris. Cu acel prilej am avut onoarea să fiu primit de Președintele Academiei Franceze și de către ministrul francez al Universităților. Ca să revin, atunci cînd nu ai un laborator bine util și personal cu înaltă calificare este foarte greu să faci cercetare. Se pierde multă energie pentru a se obține uneori prea puțin sau chiar nimic.

— Sigur că multe din cercetările dumneavoastră au aplicabilitate și este foarte bine așa, dar cred că nu neglijați nici cercetarea fundamentală. Ce doriți să realizați în acest domeniu?

— O să ziceți că e o falsă modestie, dar eu nu prea sint mulțumit de munca mea științifică. Este adevărat că din 100 de încercări imi iese una bună, un rezultat ce-mi pare că mă mulțumeste, imi dă și unele satisfacții de moment, aceste cercetări sint citate, premiate etc. Dar cu aceasta eu încă, socotesc, n-am ajuns nici măcar la poarta marii științe! În momentul de față sint angrenat în numeroase cercetări privind diferite aspecte ale patologiei infecțioase din hepatite virale, scarlatină, mononucleoza infecțioasă, infecția urliantă și încă altele.

— Am auzit că ați realizat și un film științifico-didactic deosebit de apreciat.

— Da. Este vorba despre un film realizat în cooperare cu Institutul de igienă și se ocupă de neurocrocina epidemică, cum am denumit eu încă de vremea internatului meu în medicină oreionul — subiectul tezei mele de doctorat în 1949, la care am adus unele contribuții așa cum am spus încă de pe vremea studenției. Dar aș dori să revenim la marea, la adevărata știință! Aș fi fericit să pot da răspunsul la o întrebare ce mă frămîntă de mai multă vreme și anume cum se face că mononucleoza infecțioasă ori limfocitoza infecțioasă acută, boli transmisele ce afectează sistemul ganglionar limfatic și al căror tablou hematologic, modificările globulelor albe se aseamănă cu leucemiile (număr crescut de leucocite, atipii ale monocitelor etc.) se vindecă după o perioadă oarecare, iar leucemiile au o evoluție rezervată? Ce face ca prezenta virusului situat în grupa herpesului, un E.B. virus, în ambele situații, de stare benignă și de stare malignă, să determine cele două direcții?

— Pentru a răspunde la asemenea întrebări cred că este nevoie, între altele, de aparatură, tehnică nu glumă, colaboratori și desigur o muncă încordată, de care deațfel nu vă e teamă. Se spune că din 24 de ore muncii, sinteți ușor de găsit în spital uneori chiar 18—20 de ore! Cînd vă mai odihniți? Nu simțiți oboseala?

— Deloc! Dar acest lucru i se poate întimpla oricui! Mi se pare un lucru obișnuit. Mi-am pus aici pe un perete un citat dintr-o cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, la o Plenară a C.N.S.T. în 28 aprilie 1974, citat din care mi-am făcut o adevărată profesiune de credință: „Cercetarea presupune pasiune, dăruire completă, gîndire creatoare, imaginație, efort“. Dacă în viață înveți să muncesti tot timpul, să fii politicos, să fii drept, rămii toată viața așa, adică îți faci reflexe și nu e rău deloc, este foarte greu să te dezobișnuiești. Culcatul și sculatul la ore fixe devine un exercițiu precum antrenamentul sportivilor, chiar atunci cînd dormi mai puțin ca durată, nu te obosește. Programul, ca și unele reflexe îți intră în singe, în obișnuintă. De pe vremea liceului și a facultății mă culcam în jurul orei 23 și mă sculam pe la patru dimineața. Rareori am pierdut vreo noapte dacă n-a fost vorba de gărzi la patul unui suferind. Cu o bună organizare a

timpului am putut urma două facultăți în același timp...

— Știu, sint documentat. Facultatea de medicină ați absolvit-o, conform certificatului 9236, cu media 9,18 fiind clasificat primul din an în sesiunea iunie 1947 și Facultatea de drept, conform diplomei de licență 36745, din iunie 1946, cu rezultate în bile.

— Dacă-mi permiteți să continui ideea munca pe care o depun nu mi se pare obositoare și din alt motiv: o fac cu mare plăcere, ca o delectare, intrucit sint convins că servește unu scop nobil, apoi schimb o muncă prin alta, alterînd activitățile. După o vizită la patul bolnavului, poate urma studiul în laborator, activitatea de documentare medicală de informare asupra tuturor noutăților științifice, apoi munca organizatorică, instructiv educativă și de conducere a secției, ședințele de referate științifice cu colectivul medical, redactarea lucrărilor științifice, consultații speciale, la care se adaugă, în mod periodic...

— Să vă spun eu în continuare. După cum am văzut pe afisele din oraș tîneți conferințe și lecții despre bolile infecțioase la Universitatea cultural-științifică, unde sinteți și director de studii, responsabilul secției de biomedicină. Participați la ședințele cenaclului literar „Vasile Voiculescu“ al medicilor, al cărui secretar sinteți, la cenaclul „George Călinescu“ al Academiei, unde sinteți în birou. Dar poezia, acel „violon d'Ingres“ la care tîneți mult, cînd mai aveți timp de ea?

— Mai rămîn uneori ferestre deschise. Sint nevoia să-mi arunc ochii pe una sau alta dintre numeroasele reviste paramedicale de care nu mă despart, ori sint nevoia să-nșirul citeva imagini, metafore, versuri pe o bucată de hirtie. Mi se întimplă lucrul acesta și în timpul celor patru drumuri zilnice de mers pe jos, de-acasă la spital și invers, ori chiar în tramvai și în orice mijloc de locomoție, oricît ar fi de aglomerat. Imi aduc aminte că în 1975, mi-am pregătit prima lecție de boli infecțioase pentru studenții Universității din Berlinul occidental în avionul ce mă transporta din București. Nu mă incomodează cu nimic locul unde citesc, cu condiția să am o bună dispoziție...

— Recent, la 2 decembrie, ați avut și dumneavoastră un Austerlitz...

— Nu înteleg.

— Un fel de Austerlitz, am încercat și eu o figură de stil. Ați trăit un eveniment literar cu totul ieșit din comun, despre care se vorbește: lansarea cărții dumneavoastră numită preafrumos „Pururea“, la librăria „Dacia“, prilej cu care au vorbit în termeni foarte elogioși poetul Nichita Stănescu, prof. univ. Gh. Bulgăr și Virgil Cutitaru, directorul Editurii „Junimea“. Se pare că sinteți primul autor din literatura română care folosește în versurile sale cuvintele cele mai vechi, de substrat presupus dacic, organizîndu-le mai întii într-un poem de bază, de largă respirație, în ritm amfibrahic și stih alexandrin, reluate apoi și cîntate separat, în versuri de o rezonanță lirică aparte, făcîndu-l pe Nichita Stănescu să exclame într-o recenzie din „România literară“: „cartea sa citită cu atenție este cartea unui poet autentic“ pentru ca mai departe să continue „Frumusețea cărții savantului nostru drag și iubit constă în spiritul ei cercetător, Gheorghe Marinescu, care și-a spus George Dinizvor și plăcut și-a spus, drag inimii noastre...“

— Lăsați citatele, vă rog, să vedem ce vor spune și alții, mai ales criticii!

— Tocmai, aș vrea să citez din frumoasele cuvînte scrise de istoricul și criticul literar acad. Șerban Cioculescu pe coperta cărții „un act de pietate lirico-epică cu prilejul unei mari aniversări — 2050 de ani de la unitatea statului geto-dac, sub Burebista“.

— Lumea o să creadă că-i vorba de o reclamă.

— Dați-mi voie să amintesc șase versuri, un minunat haiku, cîntul 8, reprezentativ pentru „Pururea“, un cînt al permanenței neamului românesc: „Poate codru-nfoliat / frunzele să-și lepede /

Apele să curgă, iar / către mare, repede / Noi, aici, ne-am pomenit / neclintită LESPEDE...“ Patriotismul ce reiese din lectura versurilor și chiar pseudonimul literar ce vi l-ați ales, Dinizvor, vorbește despre o anumită latură a personalității dumneavoastră. Din fotografii, am văzut că ați înmînat volumul „Pururea“, cu ocazia ceremoniei de la Paris, chiar secretarului general al Asociației internaționale a Parlamentarilor de limbă franceză. Sinteți, astfel, un ambasador al limbii protopărinților, al strămoșilor noștri daci, al celor mai vechi locuitori de pe aceste meleaguri. Ați plecat de circa 25 de ori în străinătate și v-ați întors de fiecare dată cu cite un trofeu, printre care: 4 premii ale Academiei de Științe și Medicină din Paris, titluri de membru a 8 societăți academice, și la 12 societăți științifice internaționale, membru în consiliu redacțional a 5 reviste medicale străine, iar ultima deplasare a fost încununată cu „Ordinul Pleiadei“. Pentru atîtea merite, pe tărîm medical și științifice în ultimii 10—15 ani ați primit vreo distincție românească?

— Nu!

— De ce?

— Întrebați forurile respective, vă rog!

— Sinteți și membru al Academiei române?

— Nu!

— Ați predat ca profesor, în mai multe rînduri, în Germania Federală și Berlinul occidental. Dacă ați solicitat să predați cursuri, să zicem, la Moscova, la Paris, ori la New York, ce șanse ați avea?

— Cred că n-aș fi refuzat.

— Dar la București?

— Adresați, vă rog, întrebarea Ministerului Educației și Învățămîntului.

— Uitîndu-mă la energia, elanul și perseverența de care dați dovadă, am impresia că sinteți într-o cursă contracronometru, hotărît să estigați ceea ce vi se cuvine de multă vreme.

— Aveți dreptate, dar pînă atunci scriu. Scriu un roman în care atac frontal problema condiției medicului contemporan, care se cheamă „Răstignirea lui Hipocrate“. Sint multe erori în medicină, dintre ele multe le voi dezbatte în roman. Erorile sint date de medicul ca atare, dar și de imprejurări. Sint apoi frumuseți nebanuite ale meseriei de medic, ale dăruirii de sine, neatacate încă suficient în literatură... Am scris deja mai multe capitole din roman.

— Munca dumneavoastră științifică v-a adus mari satisfacții pe plan internațional.

— Da, dar și mai mare satisfacție aș fi avut ca patriot și roman, dacă recunoașterea aceasta s-ar fi făcut, în primul rînd, la mine acasă!

— Sinteți un om vesnic nemulțumit, în fierbere continuă, dacă se poate spune așa. Continuați activitatea și mai îndirjit, bănuiesc?

— Bineînțeles. Indiferent de recunoașterea sau nerecunoașterea activității mele, eu urmăresc în primul rînd scopul în sine, nu numai aspectul formal al titlurilor. Lupta nu trebuie condiționată neapărat de victorie sau de recunoașterea ei, ci trebuie dusă în primul rînd pentru frumusețea și idealul ei!

— Sint sigur că o să învingeți, că n-o să vă lăsați.

— Să fiți convins. Mă trag din comuna Izvoru, județul Argeș, am deci un izvor al meu. Știți ce scrie pe mormîntul tatălui meu? „Nu vă lăsați copii!“ Și apoi, sint un optimist incurabil, sint un Dinizvor, sint un fel de Anteu, a cărui mamă Ghea, pămîntul românesc nu-l va lăsa niciodată să-l ia valurile, vînturile... Păstrîndu-mi firea romantică, mi-am conservat și credința nestrămutată în dreptate.

— După atîtea reușite pe plan profesional credem c-o să mai urmeze și altele chiar și în domeniul literar. Sintem alături de dumneavoastră și credem că nu sintem singurii care vă sustinem.

— Vă mulțumesc, ați intuit bine. Mai sint și alți oameni curați la suflet și prieteni de nădejde, ce mă sustin în activitatea mea. Dar cel mai mult mă stimulează climatul familiei, al celor trei copii crescuți cit am putut mai bine, al soției devotate, îngrijirii celor bolnavi, precum și participării ei, ceas de ceas, la reușitele și mai ales la nereușitele mele.

ION PREDOȘANU ■

Garda republicană dînd onorul la ieșirea din Academia de științe din Paris, cu ocazia recepției laureaților

Un manual de imaginație

Ceea ce izbuteste, de aproape un deceniu, pictorul și profesorul de desen Dorel Zaica cu elevii săi (o vreme, cei de la Școala generală nr. 84, azi, cei de la Liceul de arte plastice „Nicolae Tonitza”) vine, deopotrivă, din iubirea sa față de copii, din respectul față de inteligența și personalitatea lor, din pasiunea pentru pictură și meseria de dascăl, din înțelegerea faptului simplu că nu poți pregăti omul secolului XXI cu o mentalitate amendată și de veacul tău.

De aproape zece ani, profesorul Zaica stă în bancă cu copiii, propunându-le o „reciprocitate în iscădiri și explicații”, pătrunzând cu har și delicatețe în „dimineața oamenilor”, cum numește el frumoasa vîrstă proaspătă. Reciprocitate în iscădiri și explicații înseamnă să îți și zîmbesci și bunicele dărilor de povești, stîrnind imaginația puștilor cu tot felul de întrebări pentru sau peste vîrsta lor, inventînd jocuri făcute să le ciștige sufletul și să le dăruiască bucurie, începînd fără orgoliu că de la ei alii, în primul rînd, sciea cunoașterii.

Iar răspunsurile țin de domeniul miracolului. Miracol al copiilor obișnuți și nu al copiilor minune (dacă nu toți sînt astfel), copii față de care nu întodeauna găsim răgazul și tîna să observăm cît sînt de frumoși, buni și inteligenți. Deștepte, originale, absurde doar pentru cei incapabili să se re-appropie de copilărie, răspunsurile, fie scrise, fie desenate, surprind prin finețea observației, prin prospețimea imaginii. Nimic nu este toțuși întimplător, cum încearcă să explice amatorii de clișee, iar uimirea celor mai mulți are la temelie necunoașterea acestei vîrste a sincerității depline. 1700 de întrebări, peste 3000 de răspunsuri, idei, grafice, observații, o sumedenie de metode, procedee și exerciții de creativitate, toate alcătuiind un tom de 250 de pagini, ce poartă pecetea lucrului temeinic argumentat științific, reprezentînd, dacă se poate spune astfel, un adevărat manual de imaginație, fermecător și inedit la noi (nici în lume nu sînt prea multe și de aceea sînt greu de găsit), căruia profesorul și pictorul Dorel Zaica speră să-i găsească toțuși editorul.

O clasă-atelier la Liceul „Nicolae Tonitza” din București. Peste tot — planșe, afișe, tablouri, mulaje. Cele 3 premii acordate elevilor profesorului Zaica de către Uniunea artiștilor plastici amintesc și de celelalte performanțe ale lor: cinci filme făcute la „Sahia” și televiziune, un ciclu de emisiuni la radio și patru expoziții proprii dintre care una la Muzeul național (prima de acest gen realizată în țară, împreună cu elevii profesorului Ion Șușală, tot din București), iar alta la Muzeul colecțiilor, în ziua inaugurării.

Pictorul Zaica, un bărbat tînr, cu vorba bogată și mintea ticsită de idei, povestește, explică, argumentează. Face paranteze, citează din răspunsurile copiilor, uneori e copleșit, se extiază, te copleșește. Lușteze enom pictura, meseria de dascăl și copiii. Față, îmi spune, câteva răspunsuri pe care le-am colecționat recent.

Vi le oferim și dumneavoastră.

CIND afară e soare, noi ne dezbrăcăm umbra și o punem jos // LINGUȘEALE înseamnă să te imblinzești pe lingă cineva ca să te cunoască de om bun / CEATA este cînd se aburește strada / FIN este cînd ceva costă mulți bani și mama zice: ia uite ce fin este / INTUNERICUL este negru care se lasă de la pămînt peste pămînt / TRISTEȚE înseamnă cînd un om vine la altul și bea mult / TRĂBÂNTE-LUL merge cu motorul, bicicleta cu pedale și uta-uta cu mina bunicului / OAMENII închid peștii în acvariu pentru ca să fie frumos pe mobilă / AMORTEALA este cînd ne așezăm pe un picior, s negele ne înțeapă ca să luăm piciorul de acolo / PRIMIM bomboane colorate diferit ca să nu se vadă prea puține / LICURICII sînt mici, au o lampă și vin la oamenii care visează și se uită la ei cu lampa ca să vadă cum visează / A ZIMBI înseamnă a ride pe furis / A ZIMBI înseamnă să rizi parcă în gîndul tău / INTUNERICUL e somnul și beznă e moartea / GHINION înseamnă cînd un copil se ceartă cu celălalt copil și atunci înseamnă că mama are ghinion că trebuie să se certe, cu mama la celălalt copil / CEATA e un intunerice luminos / CURCUBEUL e o pasăre frumos colorată care stă pe mare sau numai pe riurile de la țară / SOLDATII care au pierdut războiul încep și-l caută / LICURICIUL e un ciob de stea care luminează noaptea în pădure să vadă pădurarul să se întoacă acasă / STRUȚUL bagă capul în nisip cînd e în pericol ca acolo are el ouăle și să-și lăsa rămas bun de la ele / INIMA e o frunză de carne roșie / ARTIZANAT este cînd sculptează, sculptează ceva și dă cu lac / CURCUBEUL e o pasăre și apare după ce plouă. Ea are culorile ude pe pene și cînd zboară lasă culorile pe cer / SUELE e cînd îți pune mama prăjituri pe farfurie și îi lași prăjituri și luă ala mic / NU SE DAU note mai mari de 10 ca să nu se complice profesorii / LEȘINUL înseamnă un adorm foarte mic / CEATA este o brumă care stă la aer / SPRINCENELE folosesc ca să țină fruntea sus, ca să nu-i vină fruntea pe ochi / FLUTURĂȘII au citeodată nervi și de-aia se invirt în jurul becului și se scarpină și unul de altul / ELASTICUL se face din zgirciul de la unii porci, la ciorapul meu e un zgirci de la un porc atîta de mic / VISELE sînt atunci cînd îți moare tataia, să îl mai vezi / PUNCTUL este o ființă care este departe / UMBRA e un fum de răcoare.

Un anume bun-simț al colectivității

Profesorul Dorel Zaica: Din astfel de răspunsuri ajung să-i cunoșc mai bine pe copiii de șase, opt sau doisprezece ani. Mai bine decît din cursurile universitare. Din necunoașterea copilului pleacă majoritatea greșelilor pedagogice. Compunerea pe care o face la limba română ar trebui să spună foarte multe despre cel care o scrie. Ca și în plastică, o compunere înseamnă invenție. Totul este original. Nu clișee, nu stereotipii, nu returnări, cum li se cere adeseori. Dacă imaginația unuia o ia razna, el este imediat pus la punct. O constatare dramatică pentru mine: copiilor le e frică să greșească. De aici, complexe, inhibiții,

învățatul pe de rost. În cariera mea de profesor cel mai greu moment a fost acela al instalării curajului de a greși la copii. Curajul de a greși avînd inițiativă la un lucru nou și de a recunoaște, fapte care dau și puterea de a repara greșeala. Eu nu reacționez la greșelile lor. O face clasa cum știe ea, fără să jignească. Există un bun-simț al colectivității, un anume simț al echilibrului care pune totul în ordine firească a lucrurilor. O altă constatare: elevii buni al clasei sînt mai rigizi. Ei au fost obligați să învețe exact, să returneze fidel. Teama de a nu greși îl încremeneste. Trebuie să dezvoți mobilitatea creatoare a copiilor mici și atunci îți pui mintea la treabă să găsești cheia potrivită pentru a menține creativitatea. Există exerciții pentru dezvoltarea memoriei, a logicii etc., or, pentru creativitate nu. Uitam că atunci cînd vine la școală, copilul mai are încă o aripă suspendată pe cerul basmelor rostite seara.

— Cum sînt, de fapt, copiii?
— Mă simt foarte rar atît de bine lingă un adult, dar întodeauna un copil de șase, șapte ani este adorabil. Scoate din el ca dintr-un laborator. Important este să-i incuți. Să știi să faci această incitare.

— Cum dau aceste răspunsuri formidabile?

— Sînt situații cînd într-o discuție de două ceasuri cu o clasă nu scoți decît niște fraze nostime. Trebuie să ai răbdare, să selectezi. Răspunsurile acestea nu sînt mitraliate de copil. Este nevoie de o atmosferă propice. Ce s-ar întimpla dacă, plecînd de la un spectacol la teatrul de păpuși, bunicii i-ar pisa cu întrebări? Ar primi răspunsuri extraordinare. Copiii se plătisesc cînd ratează ceva. Să nu insiști. Să schimbi imediat genul de activitate cu un exercițiu surpriză.

(Copiii au desenat un profil de băiat sau de fetiță, lăsînd în partea unde este părul un loc liber, ca o mică pagină, pe care au așternut prima lor amintire, prima lor experiență de viață. Iată una din aceste mici povestioare: Eram la bunici într-un sat de munte. O zi foarte călduroasă, ca mai toate zilele lui cuptor. Pe cer nici un nor. Deodată, din înălțimi, apără un punct mic care se apropia cu o viteză nu prea mare, dar care cu cît se apropia mai mult creștea vîzînd cu ochii. Peste cîteva clipe am putut vedea că este un vultur. Cu aripile larg deschise cobora în cercuri largi. Auzisem multe povești cu vulturi cu penele de aur din poveștile spuse de bunica. În timp ce îl priveam, o detunătură foarte puternică se auzi din spatele meu. Vulturul, ca fulgerat, se prăbuși. Bunicul, căci el trăse, luă vulturul și se bucură foarte mult de acest vinat. Eu însă nu eram bucuros vîzînd cum cade la pămînt vulturul despre care am auzit multe povestiri).

Cine s-ar încumeta să pună note copiilor cînd se joacă?

— Un exercițiu surpriză cum este și acesta cu „coala memoriei”.

— Ideea principală este întreținerea poștei de lucru la clasele șase, șapte. Primul exercițiu, încercat cu ani în urmă, a fost foarte simplu: pe o hîrtie am aruncat o singură pată de culoare pe care ei au continuat-o surprinzător. I-au dat o semnificație, au realizat compoziții neașteptate. Am încercat să complic lucrurile, mîrînd numărul de culori. Formei i s-a adăugat limbaajul culorilor. Reacția: erau prinși, îi amuza, îi incita. Am trecut la procedee mai complicate ca pictografia și caligrafemele, după care am inventat procedee. Au răspuns la fel, ingenios, imprevizibil. Cei mici lucrează fără reveniri, nu au complexe, nu se autocenzurează. Ei nu desenează natura, ci ideea de natură. Ei desenează ce știu și nu ce vîd. Se pot antrena însă și clasele mai mari, a șaptea, a opta. E drept, aceștia se autocenzurează, vîd multe, citesc, au o informație mai bogată și compară imediat. Dacă sînt nemulțumiți după această comparație se pot complexa.

— Ce sînt exercițiile de dezvoltare a creativității?

— Fiecare lecție de desen trebuie să fie

un joc. Pentru că desenul e o bucurie. Cine s-ar încumeta să pună note copiilor cînd se joacă? Cînd dascălii pun note la desen au întodeauna o idee pe care o urmăresc cu înverșunare: ba ridicola corectitudine, ba strădania copilului, ba măsurarea imaginației și a talentului. Cred că această disciplină ar trebui scoasă din rînduiala cifrelor. Desenul trebuie să bucore. Nuanța, tonul, compoziția sînt teme pentru care trebuie să-i antrenezi, să-i păcălești. Copilul ajunge să deseneze din plăcere. Am imaginat 20 de exerciții-joc și 10 exerciții. E complicat să explic în ce constau. Rezultatele sînt minunate. La 12—13 ani obțin niște lucruri extraordinare: reclame care depășesc cu mult publicitatea noastră, afișe politice, calendare etc.

(Vă povestim cîteva desene-reclame pentru C.E.C.):

PODIUMUL învingătorilor: pe locul I capra cu carnetul de C.E.C. în mină, pe locul II ursul cu stupul în brațe, iar pe locul III corbul cu cașcavalul în cioc / URSUL impinge pe un tobogan obiecte, iar vulpea, așezată la baza toboganului, inghite bunurile în filele unui carnet de C.E.C. / VULPEA, ursul, corbul, cocoșul, greierele, furnica, motanul etc., cu carnetele de C.E.C. în mină, stau la rînd să urce pe corabie, iar Noe supraveghează îmbarcarea / ALBĂ CA ZĂPADĂ e salvată de la incendiul de pîlci care țin un ceasaf întins (carnetul de C.E.C. sau asigurarea la ADAS).

— Cred că reclamele de tipul acesta ar face mult bine unor instituții ca O.N.T., A.D.A.S., Loto-Fronspor etc. Desenate și nu povestite ar fi convins mai ușor. Oricum, cine e interesat vă poate găsi. Cum se naște un afiș politic?

— Întîi se naște ideea din combinarea unor elemente date. Apoi lucrează imaginația lor. Din sute de variante ies cîteva lucruri foarte bune. Ideile vin lesne, limba și locul natal, educația determinînd un atașament patriotic sesizabil încă de la vîrstă grădiniței. Referințele la steag, stemă, imn, la președintele țării, la fapte ale istoriei capătă dimensiunea respectului și al dragostei față de locul în care s-au născut și în care muncesc părinții lor. Vreau să atrag, de asemenea, atenția că ceea ce reușim împreună nu face abstracție de programele școlare, dimpotrivă.

— Este însă lîmpede, nu toți elevii vor ajuge pictori.

— Bineînțeles că nu. Dealtfel, exercițiile, o parte din ele, le-am început la o școală generală. Scopul nostru nu este să facem producători de plastică. Îi încurajăm să se exprime pe toate căile, joc, plastică, scris, muzică.

— Și muzică?

— Și. Improvizările muzicale le împri-măm, ele reprezintă o stare sufletească, le colăm și obținem efecte la fel de surprinzătoare ca în scris sau plastică. Vrem să colaborăm, dealtfel, cu Mircea Vintilă și cu mini-song-ul lui Mihalea. Dorim să extindem experiența noastră, motiv pentru care facem schimburi periodice și cu alți profesori și i-aș aminti pe Ion Dumitriu, Ion Deac, Danu Teodor, Elena Pantea. I-aș aminti pe studenții de la „Artele plastice” din București.

Este dramatic pentru un profesor să simtă că elevul îl consideră un personaj de la care n-are ce învăța

— Vroiam să vă întreb, ce înseamnă pentru elevii de la artă plastică aceste exerciții, aceste teste? Cît de mult spun, în cazul lor, ceva esențial?

— Se dezvoltă creativitatea care le va folosi în ucenicia avansată, sfîrșit de liceu-inceput de facultate, atunci cînd se vor apropia de zona originalității. Amatorul de artă imită în permanentă. Artistul creează. Cum poate crea dacă nu este de mic obișnuit s-o facă? Disocierea este valabilă și la artiștii consacrați. Experimentele în culorile reprezintă tot rezultatul creativității. Dintr-o dată descopăr că sînt tablouri făcute să decoreze un perete și altele care ridică probleme. Trebuie combinată deci exercitarea minții cu a creierului. Și este normal ca atîta timp cît la un liceu de informatică se folosește computerul, și la un liceu de artă să se utilizeze metode moderne de lucru. Nu numai ale noastre, ci și altele, gîndite de alți profesori. Profesorul trebuie să aibă în permanentă nouțatea în minte și în inimă. Dacă nu trăiește într-o continuă reciclare el este simțit de elev ca un personaj de la care n-are ce învăța. Și este dramatic. „Materialul” său va da roade în anul 2000 și pentru acest an nu-l poți pregăti cu gîndul, simțirea și metodele anului 1960. Cu atît mai mult cu cît ritmul de dezvoltare al întregii țări este o pildă lîmpede de pregătire a secolului viitor.

— Sînt profesori de desen care sînt și pictori și care evită să-și spună profesori. Dv. ce sînteți?

— Și una, și alta. Este o problemă falsă. Sînt perioade cînd o activitate primează, dar oricum ele se completează în permanentă. De foarte multă vreme artiștii plastici sînt și profesori, nu uitați că sînt tablouri cunoscute cu ucenici în jurul maestrului, așadar...

RĂZVAN BĂRBULESCU

Portretul unui filozof român

În filosofia acestui veac, uneori prea dispusă să micșoreze omul, să-i surde marea, un gînditor născut pe plaiuri mioritice s-a străduit să-l reînalte și să-i celebreze marea. Cînd îl luă înima lui au bătut cu ardoare pentru om, pentru singura făptură sub soare și stele în stare să vadă și să salute strălucirea lor. Filozoful trecut în neființă în anul din urmă — neuitatul D. D. Rosca — trudit de opera de renaștere eternizare a omului, si-a cucerit renumele magnific de virtuoz al omenescului.

L-a cucerit atît în țara noastră cît și peste hotare. La Paris, în 1928, a uimit cu mîntea-i scăpărătoare prestigiosii dascăli ai celebrei Sorbone, atunci cînd, în teza lui de doctorat, le-a demonstrat insolite „afinități electice” între Taine și Hegel. Succesul, răsunător atunci, mai dăinuie și azi, căci din nici o bibliografie serioasă consacrată lui Hegel nu lipsește cartea învătutului român. Dăruind cercetătorilor de pretutindeni o făclie luminatoare de tilcuri noi în textul hegelian, D. D. Rosca adăuga filosofiei românești încă un spor de intrare în universal.

Cu Existența tragică, apărută în 1934, filozoful oferă o admirabilă lecție de bună credință: refuză să creadă că filosofia secolului a îmbătrînit într-atît încît să atribuie condiții umane numai și numai spîinii, nu și trandafirii. Cînd în Occident „boala-spre-moarte” și sfredelirea maladivă a neantului se insinuau ca depri-mante simptome, olimoiarul magistrului de la Cluj spunea vietii un eroic „Da”. Gest cu atît mai măret cu cît urmează unei licide deciptări a antinomii existenței. Nimic nu scapă privirii lui adînc-văzătoare: nici fragilitatea de „trestie cugetătoare” a omului, nici pămînturile lui, nici neșansa de ființă pieritoare, nici încercuirea lui ostilă de către univers. Dar nimic nu-l face pe filozof să cochetze cu deznădejdea, să consimtă la tînguirea agonică a Casandrelor de aiurea. Echilibrul etosului românesc îi menține neumbrit calmul și surisul. Nimic nu-l clin-tește din încredințarea senină că deasupra stihilor și a restrînșii poate rasări curcubeul fericirii și că omul poate să-virși saltul de la un Don Quijote rătăcitor la un Prometeu victorios. Nimic nu-l hotărăște să abdice de la optimism — din speranța inaripată în mai bine el face o sublimă sfidare a „existenței tragice”.

Floreta ascuțită a gîndului său a duelaț neobosit cu potrivnicii demnității omului. Oriunde a întîlnit negații nevrednice ca acestea — că omul ar fi o fărîmă de pulbere în univers, o izvodire zadarnică, o acoladă sterilă a hazardului, o cuvîntătoare neputincioasă — le-a spulberat, restabilind adevărul triumfător al supremației și valorii ființei umane. Format în tradiția străbună a preturii muncii, el a stăruit cu rivnă asupra definirii omului ca demiurg. Cum s-ar susține tulpina zveltă a „trestiei cugetătoare” dacă nu prin nervura de oțel a muncii și creației? Creînd, omul ia în stăpînire universul și pe sine însuși. Vocația lui constructivă îl face să convertească haosul în ordine armonioasă, neliniștea lăuntrică în capodoperă, înfrîngerea în victorie, durerea în bucurie, lacrima în zîmbet. Punînd în dialectic exercițiu o frumoasă zicală, gînditorul probează că omul sfînteste locul prin fapta sa și, mai mult, dă sens existenței sale tot prin ea.

Ce misiune l-a fascinat indeosebi pe filozoful român? Să fie o călăuză pentru acest aspirant-la-desăvîrșire care este omul. Să-l ajute să descopere în sufletul său și în preajma sa oaze de blîndete, frumusețe și bunătațe, să le ocrotească și să le extindă. Să caute izvorul de apă vie care irigă dragostea de adevăr și respectul față de om. Să-și întimoine mereu semenii cu piinea și sarea omenoasă înțelegerei. Să deschidă vietii și destinului defileele aurorale. Toate laolaltă certifică noblețea misiunii unui mare umanist.

Filozofînd sub zodia luminată a omeniei românești, D. D. Rosca revelează că existența umană poate deveni o feerie Arcadie unde trecători sînt spîinii și nemuritori numai trandafirii.

LUCIA DUMITRESCU-CODREANU

ZAMFIR DUMITRESCU — Portret

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Portretul din această pagină îl reprezintă pe Ion G. Duca în vremea când era ministrul instrucțiunii publice și cultelor (1914—1918) — deci și în anul refugului de la Iași, când s-au întâmplat cele rememorate mai jos.

Mărturisim că am stat în cumpănă dacă să transcriem pentru cititori acest capitol. Deoarece în filele respective memorialistul s-a văzut pus în situația de a-și întrerupe relațiile privitoare direct la epopea unității naționale, pentru a face loc unor amare destăinuirii din culise politice și mai puțin politice.

În momente pline de dramatice suferințe pentru poporul român s-au găsit, din păcate, oameni care au pus mai presus de cauza națională, de însăși ființa neamului grav amenințat — versatilitate manopere ale unui condamnat oportunism politic.

Am hotărât totuși să transcriem pentru cititorii zilelor noastre capitolul intitulat „Iași — Primele săptămâni” — în ideea de a facilita reconstituirea iconică pe cât de vii, pe atât de tristă a unui timp eroic umbrat uneori de patimă și delatune.

Lumea intrată în hora uneltirilor, se va vedea, este diversă. Interesele sînt și ele felurite. Reprezintă impulsuri pornite din micimea unor suflete sterile — la cei de teapa bancherului Chrissoveloni și Simkay Lahovary. Sînt mobiluri ale unor jocuri politice diversioniste — pentru cei din tabăra opoziției (vezi Take Ionescu). Sînt luate drept pretexte intru întreținerea

unei atmosfere de criză — de către o parte din miniștrii aliați aflători la Iași. Dar sînt și motivate de inerente neliniști alimentate de interese prin abile dezinformări — generatoare ale unor sentimente de neîncredere și suspiciune pînă și la cei mai devotați amici (precum Saint-Aulaire și Barclay).

În fond, cititorii lesne vor desprinde din toate acele petrecute tribulații expresia politicianismului claselor dominante — care nici în ceasuri de cumplită încercare pentru națiune nu se arătau la înălțime, rămîndu-i tot ostasului român jertfelnic și sacra datorie de a salva glia străbună.

Dealtfel, panica regizată în acea iarnă la Iași își află descrierea — cam în aceiași termeni — și în memoriile altor oameni politici români sau străini (Saint-Aulaire, spre pildă).

Și în acest capitol, ca de fiecare dată, I. G. Duca zugrăvește situații și oameni din epocă, furnizînd informații interesante despre Iașii marii bejenii, despre bizara faună umană aflată într-o perpetuă derivă.

Scrupulos și onest, memorialistul prezintă (desigur, în marginile democrației burgheze) date și fapte de ordin național — a căror veridicitate rezistă, cu mici și neînsemnate excepții, testărilor celor mai exigente și din surse vari.

STELIAN NEAGOIE

Cînd m-am scoborit din vagon la Iași, Gârboviceanu și cu Budurescu (funcționari superiori în ministerul liberal — n.N.) mă așteptau ca să mă conducă la Mitropolie, unde era orînduit să locuiesc. Ne-am urcat într-o oribilă birjă cu un cal care abea înainta și am plecat. Budurescu care deja pe cheul gării mi se părea foarte agitat, îmi comunică imediat și speriat că la Iași e o zarvă nemaipomenită, că indignarea lumii împotriva guvernului și indeosebi împotriva lui Brătianu e așa de mare, încît trebuie să ne așteptăm la lucruri grave. Cunoșcînd obiceiul românilor de a-și exterioriza simțămîntele printr-o violență de limbaj care depășește întotdeauna fondul real al gândurilor sale, simțurile prevestiri ale amicului Budurescu m-au lăsat nepăsător. Situația era firește serioasă, dar înainte de a mă alarma ceream să mă informez mai cu deamănuntul despre cele ce se spuneau și se unelteau la Iași.

Ajuns la Mitropolie, mitropolitul Pimen mi-a ieșit în întîmpinare și mi-a urât bună venire în casa lui pe aceste vremuri atît de dureroase pentru țară. Îl cunoșteam de mult, ca ministru de culte avusesem de doi ani raporturi foarte cordiale cu el, îmi închipuam deci că convietuirea sub același acoperămintă a mitropolitului Moldovei libere și a ministrului său refugiat se va petrece cel puțin în condițiuni normale.

Mi se rezervaseră, sus la etajul întîi, trei camere; un salon și două odăi de culcare. Camerele cu mobilierul lor învechit, cu nenumărate icoane, gravuri bisericești și fotografii de ierarhi aveau farmecul lor și îmi reaminteau arhondaricurile minștitii cunoscute. Vederea spre Bahlu cu Cetățuia într-o parte și Galata într-alta era frumoasă, ca multe vederi ale acestui Iași plin de atîta poezie.

Lîngă mine, Vintilă Brătianu ocupa o mică odăie precedată de un mic coridor unde erau depozitate o ladă modestă și două geamantane — tot ce luase cu el în refugiu acest atotputernic ministru pe care calomniiarii l-au irvinuit pe urmă că în mijlocul dezastrului cărase în Moldova trenuri întregi de butoaie de vin și de tot felul de avuturi. Chilia aceasta de monah se potrivea de minune cu acea latură de ascetism a firii lui Vintilă Brătianu pe care pe lîngă grele răspunderi legate de sarcina de ministru de război îl rodeau cumplit suferințele; despărțirea de nevastă și copilul său, lipsa oricărei știri despre soarta lor în București. Sub aerele lui severe lumea nu va ști niciodată ce inimă sensibilă, delicată și profund sentimentală se ascunde în Vintilă Brătianu.

Alături de noi avea o cameră și Morfun. El n-a stat însă decît trei, patru zile. S-a mutat pe urmă în oraș.

Primele zile, pînă să ne putem organiza o gospodărie, eram oaspeții înalt preșfințitului. În marea sufragerie de jos, rău încălzită, mese interminabile, mincare greoaie călugărească, rău servită de călugări pletosi și murdari. Mitropolitul era pornit pe vorbă. Toată politica țării și a lumii o depăna de-a lungul mesei și de cele mai multe ori și după masă, sus în salon. Regulile ospitalității cereau să ascult toate aceste banalități, să par a mă interesa de aproape la discuție, să răspund la întrebările ce mereu mi se puneau. Vă închipuiți dacă în starea sufletească în care eram mai aveam poftă de a consacra cîteva ore pe zi unor asemenea convorbiri. Din fericire providența s-a milostivit de mine și mi-a venit întru ajutor. Sosisem de la Boboc răcit. Două, trei zile am luptat cu boala, pe urmă însă m-a răpus și am trebuit să stau cîteva zile în pat ca să scap mai repede de această ușoară gripă și ca să-mi pot relua ocupațiile care deveneau tot mai numeroase și mai absorbante.

Păstrez vie și azi amintirea acestor cîteva zile. Afară întuneric, vînt și frig. Pe front înfrîngerii, retragerii, be-enii, jaf și

Iași — Primele săptămîni (1)

prăpăd. De la București comunicate triumfătoare ale lui Mackensen. La Iași mizerii, fierbere, pumni încelești, strigăte de răzbunare, intrigi, dureri sincere și ambiții perfide. Și pe deasupra tuturor acestora, nesiguranța — groaznică nesiguranță a zilei de mîine.

Întorceam și iar întorceam acest noian de gânduri în capul meu și filozoficește citeam pe vechii noștri cronicari. Evocarea trecutului nenorocit al acestei țări reducea suferințele noastre de azi la adevărate ratele lor proporții și îmi dovedea la fiecare pagină că dincolo de această vitregie a vremurilor a răsărit mereu pentru noi soarele unei reinvieri pe care toată evoluția istorică o prevestea acum mai mare, mai însemnată și mai luminoasă decît oricînd în trecut. Pe lîngă ce au îndurat strămoșii noștri, ceea ce înduram noi mi se părea puțin. Dacă atunci nădejdeja în viitorul neamului nu pierise, mi se părea de neînchipuit și nedemă ca azi îndoiala să incolțea în sufletele noastre...

Deși în pat, prin Vintilă Brătianu, prin diferiți prieteni, prin ziaristi prieteni de la cenzură, dar mai cu seamă prin Mărzescu am putut repede afla ce se întimpla în oraș și ce se zarzea. Budurescu avusese dreptate: zarva era cumplită și generală. Începea de sus, de la palat. Regele era cu Brătianu la Marele Cartier, dar regina era la Iași într-o stare de spirit cit se poate de rea...

Intrigantii, care mîșună în jurul curților regale ca și corbi în jurul hoiturilor, și-au zis îndată că aci e ceva de făcut. Și s-au pus pe lucru. Toate ostilitățile de la palat împotriva lui Brătianu, care erau conținute dar care erau numeroase, au izbucnit cu o furie nemaipomenită. Simky Lahovary (doamnă de onoare la curtea regală — n.N.) în special era dezlănțuită. Brătianu avusese dreptate să se opue numărului ei. Era intrigantă din fire și stupid intrigantă. Zic stupid fiindcă nici ea nu știa ce voia și se contrazicea într-una, în simpatii și antipatii ei deopotrivă violente. Venise cașul să se răzbuie și ea împotriva omului care comisesse marele păcat de a o cunoaște prea bine. Toată lumea aceasta, împinsă și din afară din cercurile opoziției, tăbărise pe nenorocita regină și îi spunea de dimineața pînă seara: Brătianu e vinovat de tot ce s-a petrecut, dacă nu amîna neconținut intrarea noastră în acțiune, dacă alegea un alt moment pentru a ne băga în foc, dacă nu se încăpățîna să treacă Carpații, dacă nu disprețuia Bulgaria, dacă nu ne impunea pe liescu al său la Marele Cartier, dacă încredința comanda armatei lui Averescu — țara ar fi azi neîncălcată de dușmani, intervenția României ar fi adus cauza aliaților servicii neprețuite, am fi arbitrii războiului și fala lumii, iar majestatea voastră ar fi liniștită în palatul ei în loc să rătăcească ca o nenorocită pe drumurile pribegiei. Regina, care este influențabilă și mai ales care n-a știut niciodată exact ce se petrece, care prin urmare era cu desăvîrșire incapabilă să deslușească partea de adevăr, de exagerare sau de calomnie cuprinsă în toate aceste afirmațiuni, regina s-a lăsat convinsă și a început să destăinuiească tuturor gândurile și simțămintele ei.

Dar nu era destul să înlături pe Brătianu. Trebuia găsit un succesor capabil să stăpînească situația și cu destulă autoritate ca să apară în opinia publică ca un salvator al patriei în primejdie. Take Ionescu? Regina nu-l iubea și pe urmă Take Ionescu era și el tot unul din propovădui-

torii acestui război, un fel de complice, activ complice printr-o vinovată pasivitate. În fine, Take Ionescu prea era politician. Dezastrul este opera politicianismului, este condamnarea lui definitivă. Trebuie un om nou. Dar cine? Cine?

În tăcerea castelului de la Ghidigeni, Jean Chrissoveloni găsi într-o noapte de insomnie cheia enigmei: Mișu, Nicolae Mișu, ministrul nostru la Londra. Era un om capabil, energic, în afară de partide, bine văzut de cercurile diriguitoare engleze, deci în măsură să ne asigure ajutorul și bunăvoința celui mai puternic dintre aliați: Imperiul Britanic. Era minunat.

Intr-o goană de automobil — căci firește [ca] la orice milionar ce se respecta pe aceste vremuri, cînd toate automobilele erau rechiziționate, la Ghidigeni sub diferite forme și sub diferite pretexte garajul era plin de automobile — Jean Chrissoveloni se repezi la Iași. Simky Lahovary fu repede convinsă și regina de asemenea. Să se telegrafieze la Londra și Mișu să plece imediat.

Jean Chrissoveloni — care totuși era un om inteligent — cu o manta aruncată pe umeri se plimba prin Iași cu aere misterioase, aproape conspirative. Îți răspundea sibilic la întrebări. Simky Lahovary și clica din jurul ei priveau pe miniștrii de sus. Necuviința preceda disgrația.

În rîndurile opoziției agitația era și mai vie. Take Ionescu și prietenii lui nu se mulțumeau cu incriminările, ceea ce la urma urmei ar fi fost firesc, reclamau puterea pentru ei singuri. Pe stradă, prin saloane făceau gălăgie multă. Cum discutați cu ei între patru ochi mărturiseau că ceea ce îi încurcă e parlamentul. Să guverneze ei cu un parlament liberal era o imposibilitate, o formulă de înțelegere cu partidul liberal trebuia deci găsită. Dar fără Brătianu, Brătianu fiind marea vinovat, trebuie cu orice chip înlăturat. Se făceau fel de fel de combinații. Se vorbea de o formațiune Costinescu, de una cu Ferechide în cap. Unii mai întreprinzători, întemeindu-se pe cuvinte auzite pe ici pe colo, se gîndeau să încerce o spîrtură în rîndurile majorității. În primul moment Take Ionescu, aflînd despre starea de spirit a reginei, crezu că va găsi acolo reazimul necesar acțiunii sale. Cînd află însă că la palat se vorbește de Mișu, prudent și realist cum era, se gîndi că parcă tot ar fi mai bine o tranzacție cu autorul dezastrului. Dealtmînteri, Victor Antonescu, avînd întîmplător o convorbire mai lungă cu el, a rămas cu impresia că Take Ionescu nu-și închipuia serios că va putea înlătura pe Brătianu și guverna singur. Se temea ca Brătianu, în refugiu, să-l lase la o parte din orice combinație ministerială și făcea toată această zarvă mai mult pentru a intimida pe rege și pe liberali și a se impune astfel atenției lor. Fapt este că atunci cînd Victor Antonescu l-a vorbit ca de la sine de nevoia imediată constituiri a unui guvern național, în care el și prietenii lui să fie într-o largă măsură reprezentanți, toată intransigența lui Take Ionescu a dispărut ca prin farmec și a părut foarte dispus să se impace cu o asemenea eventualitate. Nu e mai puțin adevărat însă că deocamdată larva prietenilor săi, la care adăuga vîlcărelele refugiaților și enervarea generală în care cu toți trăiam, crease o atmosferă aproape răzvrătitoare.

Și corpul diplomatic se contaminase de această stare de spirit. Întîi Poklewski primise vești rele de la Petrograd. Prea iubit în cercurile influente de acolo nu fusese el niciodată. Fiind polonez de ori-

gînă și catolic de religie, lumea pravoslavnică nu încetase nici o clipă să-l bănuiască. Desigur că dacă n-ar fi avut norocul în timpul șederii sale la Londra să se bucure de prietenia regelui Eduard, cu toată marea avere de care dispunea ar fi înaintat cu greu în diplomația moscovită. În orice caz, înfrîngerile României se resfrîngeau și asupra lui. I se imputa că a informat greșit guvernul său asupra adevăratei situații și asupra adevăratelor posibilități ale României. I se făcea indeosebi un capăt de acuzare din încrederea neclintită ce manifestase lui Brătianu. Se aștepta dintr-un moment într-altul rechemarea lui. În asemenea condiții, tot ce se putea cere lui Poklewski — o prudentă și mai cu seamă o tăcută expectativă.

Barclay (ministru al Marii Britanii în România — n.N.), leal din fire și potrivit schimbărilor, ca toți englezii, era însă și el zdruncinat de tot ce auzea în jurul lui. Jean Chrissoveloni, prin nevasta sa care era englezoaică și prin amestecul său în afacerea contractului britanic, era întîmput Legatului britanic. Nu se mulțumea deci să lucreze prin toate mijloacele în sensul vederilor sale, ci și insinua. Feriți-vă de lealitatea lui Brătianu. Nu v-ați întrebă de ce și-a lăsat mama, surorile și cîteva prieteni devotați la București? Să nu vă treziți mîine, poimîine cu o pace separată. Fiți mereu cu ochii pe el și ca să scăpați de orice grijă, să vă puteți în orice împrejurare bizui pe România, ajutați-ne să-l îndepărtăm de la putere. Bătrînel nu credea; simțămîntele sale de gentleman nu puteau concepe asemenea felonii. Dialogurile între englezul rectilin și între grecul insinuant au trebuit să fie adesea extraordinar de interesante. Se ciocneau două lumi. Dar proverbul francez „calomniez, calomniez, il en restera toujours quelquechose” cuprinde un etern adevăr și Barclay mai era și necăjit: nu-și mai putea bea în fiecare seară sticla de șampanie franțuzească. Și la supărare omul se schimbă și cite nu face...

Saint Aulaire era nou venit și pe lîngă aceasta, ca mulți compatrioți ai lui, era lipsit de spiritul de adaptabilitate. Foarte cînstit, se căsnea să vază clar situația dar nu reușea încă. Ceea ce îi spunea colegii lui, miniștrii aliați, era formal contrazis de personalul legației sale. Era acolo indeosebi un consilier de legăție numit Lacombe, puțin inteligent și foarte închipuit care, nu știu de ce, nu ne putea suferi. Ostilitatea sa față de guvern mergea pînă la averșiune, dar era secundară. Ceea ce era mai grav și cu desăvîrșire inadmisibil e că ea se întindea și asupra țării. Așa fiind, St. Aulaire nu știa ce să mai creadă și bineînțeles, mai mult poate decît oricare altul, era susceptibil să fie influențat de tot ce se punea atunci la cale în vechea capitală a Moldovei.

Fasciotti (ministru al Italiei în România — n.N.), intrigant cum era, se complăcea prin firea lui însăși în acest viespar de sfîrșiri de mici „combinațiuni” și vindîndu-și alimenta prin concursul său.

Cît despre zeii minori: Psiha (ministru al Greciei în România — n.N.) era cu totul în apele cenacului Chrissoveloni; Marinovici (ministru al Serbiei în România — n.N.), care nu putea ierta lui Brătianu că nu intervenise în momentul dezastrului sîrbesc, se bucura în fundul sufletului său că pătîmim și noi ce pătîmște țara lui; iar acru Ipersele de Strihou (ministru al Belgiei în România — n.N.) era prea nemulțumit de locuința pe care cu atîta osteneală Mărzescu i-o găsise, pentru ca să nu reverse asupra lui, asupra guvernului, asupra lui Brătianu personal, asupra fiecărui român în parte și asupra României în totalitatea ei.

În două cuvinte, deci, atmosfera ostilă care sub forma de telegrame cifrate și de rapoarte zilnice inundau, spre marea pagubă a României, cancelariile aliaților noștri și prin ele opinia lor publică.

RUGBY

Farmecul sportului
cu balonul oval

Mulțumindu-le tuturor celor care au transmis tradițiile urări de Anul nou prezentei rubrici din Flacăra, vom zăbovi mai cu osebire asupra entuziastei epistole transmise de către cititorul nostru Petcu Constantin Mircea, frezor la I.A.E.M. Timișoara, care își amintește cu plăcere că „în copilărie” a practicat rugbyul la C.F.R. Timișoara. Lăsând la o parte confuzia sa în legătură cu numele și persoana mea, referitor la „rapsodul-folk” cu nume asemănător, dar cu preocupări diferite, Tudor Gheorghe, voi remarca, însă, în rindurile primite de la amabilul cititor, câteva idei foarte clare și judicioase subliniate. Părerea dumisale — deși își mărturisește modesta competență, încercând să fie „la curent cu tot ce este nou și, bineînțeles, cu ultimele succese sportive ale romanilor noștri” — este aceea că: „popularizarea sportului cu balonul oval nu se poate face numai prin succesele tricolorilor, deși aparițiile lor pe gazon aduc în prezent mai mulți spectatori decât, să zicem, în câteva meciuri de campionat” și că, la drept vorbind, „numai succesele naționale nu stimulează prea mult gustul pentru rugby”. Aserțiune perfect valabilă și de bun simț! Notorietații greu obținută și succesul aparent spontan trebuie însă abil exploatare și printr-o onestă rațiune sporterul nostru nu uită să ne amintească situații și efecte similare: „Când voleibaliștii, handbaliștii, tenismenii Ilie Năstase și Ion Țiriac, ori canotorii sau gimnastele noastre au strălucit, întregul tineret i-au urmat și în perioada respectivă nu s-a jucat nimic altceva decât handbal, volei ori tenis, pe orice teren, chiar improvizat. Acuma-i momentul pentru relansarea rugbyului și aceasta se poate face în primul rând cu ajutorul, dar ajutorul celor competenți și care, pe deasupra, sintei și ziaristi. Deci, să batem fierul cald!”

Îi voi pomeni, în replică, grijiulul interlocutor, faptul că însăși rubrica aceasta, inedită în publicistica noastră, am considerat-o încă de la apariție, ca pe un „eseu la colț”, o acțiune „realizată” și încă „transformabilă”! Sper că nu i-a scăpat din vedere nici veritabila „gramadă deschisă” provocată de ziaristi din toate compartimentele și de toate

gabaritele, în sprijinul ideii noastre, salutând amiaza acestui astru oval.

Pină și Fănuș Neagu, lamantinul cu voce de sirenă amăgitoare și profetii false asupra destinului cluburilor noastre de fotbal, și-a lăsat pinda dionisiacă de la pilina dintre Scyla și Carybda, instrunindu-și lira cu citeva acorduri armonioase de „trei sferturi” și frecventându-i pe frații Chivu — vechi rugbysteni!

Nu vom uita pozitivul fapt că și ziarul „Sportul” și-a intensificat rubricile de specialitate prin aceea intitulată: „Să cunoaștem mai bine rugbyul și pe rugbystii”. În cadrul acestei benevente rubrici, colegul Aurel Neagu i-a luat un prețios interviu lui Mircea Paraschiv, căpitanul reprezentativei noastre, intitulându-și articolul cu „deviza de aur” expusă de acesta: „Întii Clubul echipei României”, apoi echipele cluburilor noastre!”

Iată o formulare care nu contrazice, în fond, propunerile cititorului timișorean. Ba, mai mult încă, Paraschiv adaugă sugestii prompte și concretizabile: „Explicarea regulamentului la televiziune în emisiuni speciale, cu exemplificări internaționale, cu faze pe încetinitor, ar fi foarte utilă. În Marea Britanie, țara rugbyului, unde mingea ovală este văzută de copii din leagăn și unde vin 70 000 de spectatori la un meci, există emisiuni TV transmise cu regularitate pentru propaganda acestui sport. Și presa noastră poate face mai mult, chiar „Sportul”!

Veritabilă tinută rugbystă! Așa e! Nu voi să fiu acuzat că doresc să inclin tirizia de partea gazetarilor, dar trebuie înțeleasă și oportunitatea anumite contururi potențiale. Iată, de-o pildă, așa fi vrut să aduc unele considerente imediate asupra partidei Franța-Scotia (16-9), disputată la 17 ianuarie a.c. (inceputul turneului celor 5 națiuni!) pe Parc des Princes. Amindouă echipele prezintă un deosebit interes pentru naționala noastră de rugby, aproape și de viitorul turneu în Scotia. Transmisiunea directă promisă de televiziunea noastră n-a avut loc, astfel încât ne vom rezerva plăcerea comentariului pentru mai târziu. Și încă ceva! Frezorul timișorean Petcu nu uită nimic: „N-am văzut încă în librării un regulament al jocului de rugby. Ați putea dv., chiar în revista „Flacăra”, să ne inițiați în tainele rugbyului?”

Răspunsul e ambiguu: Da — numai la modul general și pe ici-colo, prin punctele esențiale, vorba lui Conu Iancu. Nu — la modul particular și dacă doriți să deveniți arbitru. Pentru aceștia din urmă, se poate procura Regulamentul jocului de rugby (ultima ediție — 1980) de la Federația Română de Rugby.

În viitoarele rubrici vom aborda și unele probleme regulamentare importante. Vorba cititorului nostru devotat: Să batem fierul!

TUDOR GEORGE

CE RĂU V-AM FĂCUT?

Semnificația posesiei balonului

Este știut că SCOPUL în fotbal este de a marca goluri. De cele mai multe ori, măcar unul în plus față de adversar. Aceasta înseamnă că POSESIA BALONULUI este determinantă, numai cine are balonul având posibilitatea de a realiza un gol. Și nu numai atât. Echipa care stăpânește balonul nu este obligată să se apere în timpul acțiunii de atac, ci numai să ia niște măsuri privind, mai ales, pe jucătorii adversi rămași în ultima ei linie. În aceste condiții, vechiul principiu tactic căre zicea „cel mai bun atac este apărarea” se transformă, explicațiile fiind simple. Adversarul nu va marca dacă îl privezi de balon; modul de a te apăra este acela de a păstra balonul și a pierde prematur mingea devine o eroare tactică de primă mărime; trebuie preferată întotdeauna o pasă în plus decât una în minus, chiar dacă, uncori, această pasă în plus nu reprezintă soluția cea mai adecvată fazei de joc; ea lasă echipa în posesia balonului, ceea ce are un aspect pozitiv.

Păstrarea balonului nu va constitui un scop în sine, deoarece ea trebuie considerată ca fază inițială și indispensabilă a PROGRESIEI BALONULUI către poarta adversă. Studiile statistice întreprinse în acest sens demonstrează că echipele care și asigură în cursul unui meci un timp de posesie a balonului net superior celui al adversarului obțin, cel mai adesea, victoria. Asta nu înseamnă că, uneori, nu este și invers, alți parametri hotărând succesul dintr-o zi sau alta. Totuși, pe ansamblul unui campionat, ea se va găsi, cu siguranță, în grupa de frunte a clasamentului.

Înainte de a puncta modul prin care se ajunge la păstrarea balonului, vreau să subliniez faptul că într-un sport colectiv ca baschetul, de exemplu, toți cei 5 jucători ai echipei sunt constant și

direct prinși sau interesați de fazele jocului. În schimb, sporturile pe teren mare, ca fotbalul, implică o CONCEPȚIE GENERALĂ, ca structură. În fotbal, nu toți jucătorii sunt direct interesați de faza jocului în același moment. Unii sunt în inima fazei, alții nu sunt, ceea ce evident nu înseamnă că cei din urmă nu acționează în funcție de evoluția situației. Așa că, pe baza concepției generale (în structura sa principală), ca prim răspuns, concluzionăm că, pentru a asigura păstrarea balonului, este obligatoriu:

a) de a se crea în jurul purtătorului balonului o gamă variată de posibilități de transmitere; astfel, întrucât ce un jucător este în posesia balonului, devine necesar ca o serie de soluții să-i fie propuse — cât mai rapid posibil — prin intrarea în acțiune (demarcarea) a SPRIJINITORILOR (cei din față) și SUSTINĂTORULUI (cel din spate);

b) de a dezvolta la purtătorul balonului aptitudinile și eficiențele care să-i permită să-l păstreze, așteptând ca „structura” favorabilă transmiterii balonului să intre în acțiune.

Numeroase pierderi de mingi au la origine absența organizării suficiente în jurul balonului sau organizarea ei prea lentă. Dar și lipsa de înzestrare a jucătorilor (absolut necesară păstrării individuale a balonului, cu toată opoziția) în PĂSTRAREA BALONULUI, a efectuării DRIBLINGULUI sau FENTEI. Mai ales când ei sunt numiți CONDUCĂTORI de JOC. Căci și acestor „strategi” trebuie să li se ofere sprijin și susținere, cât mai multe soluții, pentru ca din cele propuse să o aleagă pe cea mai adecvată, pe cea mai eficientă. Căci, cum rețeaua de comunicare nu este automatizată, înainte de a se servi de vreo legătură, jucătorul trebuie să se asigure că ea este utilizabilă în vederea realizării de goluri. Doar acesta este, cum ziceam, scopul jocului....

CONSTANTIN TEAȘĂ

OMUL CARE JOACĂ

Apă la bord!

Luna ianuarie este, indiscutabil, pentru jucătorii noștri cea mai grea. Zilele par mult mai lungi prin încărcătura de efort la care sint supuși, chiar dacă întinericul serii cade neașteptat de repede. Plictiseala acestui gen de efort, tipic pregătirii de iarnă, apare și ea cam după trei săptămâni, alergările lungi, mai mult pe șosele, și circuitele din sală fiind rareori inlocuite cu ceva mai atrăgător. E drept că imaginația ar putea fi puțin forțată și soluții inedite ar apărea chiar dacă viscolul de afară se dovedește vinovat de consecvent în a acoperi mereu cimpurile de joc cu plapuma-i albă ori de cite ori colțul ierbi încearcă să-și ridice victorios capul plâpind și înghețat. Convingerea mea rămâne, în continuare, aceea că nu folosim suficient luna decembrie, al cărei timp se dovedește de mulți ani prielnic fotbalului. Am putea reîncepe la mijlocul lui februarie, scurtând această prea lungă hibernare pe care alții nu și-o permit avînd și ei cam aceeași climă.

Cred, așadar, că hibernăm prea mult, fotbalul ca reușită depinzînd foarte mult de antrenarea prin joc și, desigur, prin descompunerea și reasamblarea componentelor sale în antrenament.

Tot în acest sens, refacerea organismului se face în vacanța iernii prin „nevinovatele” grăsimi pe care sărbătorile tradiționale le pun la dispoziția oamenilor pentru a-i imbuiba nerațional. „Degresarea” inerentă se produce și ea, cu murături, și, ca orice mașină care se respectă, și jucătorul apelează pentru a se încălzi la antigel, dar... smuls din struguri?! Chiar și așa, totul este de înțeles și de iertat la acești „oameni care joacă”. Este concedul lor și trebuie să uite, prin mici nebunii, de marile nebunii cu care sint confrunțați săptămîna de săptămîna. Sint con-

vins însă că trebuie să ne cadetăm și noi, din mers, la calendarul fotbalistic al Europei centrale, făcînd adevărate intrerupere vara, atunci cînd salatele, fructele și, mai ales, soarele și apa mingie mult mai sănătos trupurile muncite sute de zile în lupta de a învinge. Vrem cu toții să ajungem cu formațiile de club în primăvara competițiilor oficiale europene, dar ne e greu să răspundem la o astfel de chemare spre sfîrșitul lui februarie sau la începutul lui martie, cînd piciorul jucătorului nostru vine după două luni și jumătate în care s-a obișnuit mult mai bine cu țaria asfaltului ascuns sub zăpadă sau a parchetului din sală decît cu mingea de zi cu zi.

O încercare cit de cit s-a făcut prin programarea inițială a returului mai devreme ca de obicei, la 21 februarie. Dar minunea fericită a ținut foarte puțin. S-a revenit la 28 februarie, poate și pentru că unele echipe cochetează cu dorința de a face turnee în America de Sud.

Este bine că vor acest lucru, deși pentru Sportul studentesc aduce a sinucidere. Mai utilă mi se pare o astfel de experiență pentru consolidarea echipelor naționale, așa cum fac foarte mulți. Poate și de aceea lotul reprezentativ de tineret a încercat și încearcă încă o astfel de tentativă pe pămîntul fotbalului „carioca”. Din motive greu de acceptat, tinerii noștri reprezentativi stau de la 20 decembrie și pînă acum pe picior de plecare, au fost trimisi pentru o săptămîna la cluburi, dar asteaptă în continuare, sub consemn, vestea cea mare...

Poate că intențiile federației de fotbal au fost dintre cele mai bune, dar citind de curînd declarațiile unuia dintre vicepreședinții săi, care continuă să compare munca fotbalistilor cu aceea a canotorilor, înseamnă că sintem foarte aproape de „a intra la apă”. Și n-ar fi bine să se întimplă așa.

CORNEL DINU

Ce prevede
noul regulament
al activității
fotbalistice

— Sinteti, tovarășe secretar Ion Alexandrescu, alături de Florin Dumitrescu, Petre Mihăescu, Andrei Rădulescu și Petru Tatar, membru al colectivului care a redactat lucrarea „Noul regulament de organizare al activității fotbalistice”, de aceea v-am ruga să ne precizați ce aduce ea în plus. Se poate?

— Firește. Înainte de toate însă, tin să subliniez că noua lucrare a fost întocmită pe baza celeia vechi, completată și îmbunătățită. Am realizat acest lucru în urma unei largi consultări a întregii mișcări fotbalistice, luînd în considerare sugestiile și propunerile făcute de comisiile județene, de cluburi și așa mai departe. Lucrarea are 5 părți distincte. Statutul federației, Comisiile și colegiile centrale, Regulamentul de organizare a activității fotbalistice, Regulamentul de organizare și desfășurare a activității arbitrilor și Normele de clasificare. Fiecare din ele apare, față de 1975, cu paragrafe în plus. Au fost introduse unele hotărîri ale Biroului federal, precum și comunicate și dispozițiuni ale F.R.F. luate în ultimii 5 ani.

— O clipă, tovarășe secretar! Cînd s-a intrunit ultima dată Comitetul federal?

— Înteleg unde bateti, dar chestiunea n-are, dacă mi-e permis să apreciez, o legătură directă cu ceea ce discutăm. Ca să vă răspund totuși, Comitetul federal nu s-a mai intrunit din 22 mai 1978. El se va reuni însă, vă asigur, cit de curînd.

— Să sperăm, scuze pentru intrerupere. Poftiți, continuați, cu rugămintea de a zăbovi asupra regulamentului propriu-zis, problema statutului și a comisiilor fiind, credem, mai puțin importantă.

— E un punct de vedere. De pildă, în ceea ce privește comisiile federației, se constituie o comisie nouă, numită de apel. Ea e formată din 3-5 membri ai Biroului federal și are drept scop judecarea tuturor întîmpinărilor făcute de cluburi, jucători, arbitri, antrenori etc. împotriva hotărîrilor luate de colegiile și comisiile centrale.

— De pildă, dacă un jucător e suspendat de Comisia centrală de competiții și disciplină pe timp de 4 etape, el mai are o sansă, reclamînd la Comisia de apel, da?

— Da. Cu alte cuvinte, în ideea unei obiectivități sporite, sancțiunile sint cîntărite încă o dată.

— Ni se pare o inițiativă laudabilă, mai ales că, din cite cunoaștem, în fotbalul din alte țări astfel de comisii funcționează de multă vreme. Să mergem, cu voia dumneavoastră, mai departe.

— Regulamentul de organizare s-a completat și concentrat. Dacă el avea, în 1975, 207 articole, are acum 192, mai limpezi și fără suprapunerii. A fost scos ca-

pitoul referitor la transferarea jucătorilor.

— Se știe că, în ultimii ani, numărul incidentelor, e adevărat mic, a crescut în perimetrul fotbalului, așa-i? Cum e tratat acest aspect în noul regulament?

— Capitolul măsuri de ordine a fost privit cu o atenție specială. De exemplu, cluburile organizatoare au obligația să asigure protecția arbitrilor de la sosirea pînă la plecarea din localitate și, în caz de incidente, să-l însotească în deplină siguranță pînă la cel puțin 60 de kilometri de locul partidei. În altă ordine de idei, s-a stabilit ca amînările de meciuri să fie dictate numai în cazuri excepționale și după analize amănunțite.

— Să ne fie iertat, dar această chestiune era judicios tratată și în regulamentul din 1975, numai că federația n-a ținut totdeauna cont de ea, ce ziceți?

— Nu împărtășesc această opinie. Amînările au fost, fără excepție, justificate și, în plus, acordate numai la cererea cluburilor. Continuînd, aș adăuga că, în noua lucrare, s-a modificat, mai bine-zis s-a statuat, programarea în 16-imile Cupei României în sensul că, la tragerea la sorți, divizionarele A se introduc într-o urnă separată în așa fel încît echipele de categorie inferioară să nu poată juca direct între ele.

— Capitolul al XII-lea se cheamă Abateri și sancțiuni, ce conține el nou?

— Vom manifesta în această direcție o exigență deosebită. Altfel zis, noul regulament prevede înăsrirea sancțiunilor date jucătorilor și cluburilor, acestea din urmă riscînd să plătească amenzi de pînă la 25 de mii în situațiile în care sint găsite vinovate de ne luarea măsurilor necesare pentru prevenirea unor incidente.

— Dati-ne citeva exemple din care să reiasă că jucătorii vor fi sancționați mai drastic.

— Pentru injurii, e prevăzută suspendarea de la 3 la 10 etape. Pentru lovirea arbitrilor cu mingea, de la 3 luni la 2 ani. Pentru refuzul de a participa la un joc sau pentru neparticiparea la adevărata valoare, în schimbul unor avantaje, de la 1 an la 2, mergînd chiar pînă la excluderea din activitatea fotbalistică.

— În ceea ce-i privește pe arbitri, care ar fi, pe scurt, noutățile noului regulament?

— S-a revenit la clasificarea acestora pe categorii, categoria I, a II-a și a III-a, în funcție de experiență, de numărul de jocuri arbitrate și de trecerea examenelor. Trecerea de la o categorie la alta nu se va mai putea face decît pe bază de examen teoretic, scris și probe practice, cu condiția ca arbitrul în cauză să îndeplinească anumite condiții. Pentru loturile divizionare B și C, limita maximă de vîrstă s-a redus la 47 și, respectiv, 45 de ani.

— Înainte cum era?

— 50 de ani pentru toată lumea. Acum, a rămas numai la lotul A.

— Așa să fie, problema e însă alta. Cît de aplicat va fi acest atît de complet regulament?

— Federația nu se va abate, vă asigur, de la nici unul din paragrafele sale. E acesta, dacă vreți, un avertisment.

OVIDIU IOANIȚOIA

Lumea în care trăim

Năzuințele Europei

Reprezentanții celor 35 de state care au semnat Actul final de la Helsinki se reîntorc, peste câteva zile, la masa dialogului de la Madrid. Este un eveniment pe care îl însoțesc speranțele noastre, ale tuturor celor ce trăiesc pe acest continent care a cunoscut prea des momente zbuciumate. Sperăm ca noua rundă a dialogului european să se încheie cu bune rezultate, ca acest dialog să se finalizeze în mod fericit, spre binele tuturor popoarelor din această parte a lumii. Este o speranță pe care România socialistă o sprijină prin acțiunea ei dinamică, neobosită, o acțiune inseparabilă de gândirea cutozătoare, constructivă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. „Sintem pentru o Europă care să ofere omenirii un model de relații internaționale, de unitate nouă bazată pe colaborare între țări cu orinduri sociale diferite” — sublinia secretarul general al partidului nostru.

Toate propunerile, toate inițiativele și acțiunile României converg consecvent spre acest obiectiv: al unei transformări calitative a relațiilor în Europa, pentru ca din această parte a Terrei să se ofere umanității întregi un model de raporturi capabil să respecte diversitatea de orinduri și specificul fiecărei națiuni, să garanteze drepturile suverane ale fiecărui popor indiferent de dimensiunea lui, să elimine definitiv forța sau amenințarea cu forța. Dezideratul acesta provine dintr-o îndelungată experiență, din lecțiile trecutului ca și din cerințele prezentului. Europa poate și trebuie să fie unită, o unitate în diversitatea ei, o unitate avind ca trăsătură vitală independența națională, o unitate în care popoarele păstrind specificitatea lor să acționeze pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Această Europă care a fost atât de des scena unor războaie pustitoare poate să devină un continent al bunelor înțelegeri, al unei vecinătăți fertile, al unor relații întemeiate pe dreptate și echitate. Convingerea aceasta animă puternic România, pe președintele Nicolae Ceaușescu, om de stat de un uriaș prestigiu, care se bucură de stimă și prețuire în Europa și în lume pentru tot ceea ce a făcut în folosul păcii și colaborării internaționale.

Reluarea dialogului de la Madrid oferă încă un prilej pentru reafirmarea poziției clare a României în favoarea unei acțiuni conjugate a statelor de pe continent, acțiune care să elimine definitiv pericolul de război. Esența acestei poziții o găsim exprimată în cele zece propuneri prezentate, în decembrie, la Madrid, propuneri care prin spiritul lor constructiv și prin semnificația lor concretă, pot să impulsioneze procesul făuririi securității și cooperării pe continent. Ele poartă amprenta viziunii novatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, a conceptului său de politică externă, politică puternic ancorată în realitate.

Accentul principal este pus, în mod firesc, pe eliminarea riscurilor pe care le presupune transformarea Europei în primul arsenal al lumii. În context se relevă însemnătatea unor măsuri eficiente în direcția creșterii încrederii, dezangajării

militare și dezarmării. Securitatea europeană nu se poate clădi pe un fundament subred, pe fundamentul cursei înarmărilor. Securitatea europeană nu înseamnă doar declarații de bune intenții ci măsuri care să probeze aceste bune intenții. Iar pentru aceasta este nevoie să se diminueze pericolele ce decurg din acumulările de armamente și armate în Europa. O conferință europeană pe această temă esențială se vedește imperioasă. Dar o serie de măsuri pot fi adoptate încă de la Madrid: asumarea angajamentului de a nu se efectua manevre multinaționale în apropierea frontierelor altor state; renunțarea la sporirea bugetelor militare până la realizarea unui acord privind reducerea acestora; acordul de a nu se instala noi baze militare, inclusiv arme nucleare și de a nu se disloca noi trupe pe teritoriul altor state în Europa etc. Sint câteva din propunerile ce vizează excluderea forței și amenințării cu forța din relațiile intereuropene, elementul cheie al asigurării unei autentice securități a statelor de pe continent.

Desigur, problemele făuririi acestei securități sint complexe, colaborarea dintre statele continentului trebuie să se dezvolte multilateral — economic, tehnico-științific, cultural, pe planul schimburilor umane etc.

Întrebarea vitală a momentului se referă la perspectivele dialogului european. Nu ignorăm dificultățile, nu trecem cu vederea că prima etapă a demarat greu, dar ne amintim că în cele din urmă a prevalat rațiunea. Fără a anticipa rezultatele — este imposibil s-o facem — credem că, în ciuda greutăților inerente, există posibilități de a se ajunge la un final pe măsura așteptărilor popoarelor. Pentru aceasta este însă nevoie ca spiritul constructiv să înlăture manifestările de polemică sterilă, să se impună o ambianță de concurență și bunăvoință. România este ferm convinsă de necesitatea continuității eforturilor statelor ce au semnat Actul final de la Helsinki, oferindu-se în acest sens să găzduiască la București viitoarea reuniune general-europeană.

Președintele Nicolae Ceaușescu sublinia recent referindu-se la reuniunea de la Madrid: „În ce ne privește, noi dorim și vom face totul pentru desfășurarea lucrărilor într-un spirit de lucru, de responsabilitate față de interesele popoarelor europene și ale întregii lumi, astfel încât, reuniunea să ajungă la concluzii cât mai pozitive, în primul rind cu privire la afirmarea angajamentului ferm față de documentele semnate la Helsinki, a hotărârii tuturor statelor participante de a le înăptui neabătut”. În acest spirit vor acționa reprezentanții României la Madrid pentru ca rezultatele dialogului să se afle în consens cu speranțele popoarelor. Evaluind cu realism perspectivele, România socialistă consideră că Europa poate și trebuie să-și făurească un viitor prosper, de pace, înțelegând comandamentele supreme ale prezentului.

AL. PINTEA

Avertismente împotriva „neburniei nucleare”

Am citit recent mai multe materiale tratând, toate, problema cea mai stridentă a zilelor noastre: dezarmarea nucleară. Două dintre ele, adevărate documente, mi-au atras în mod cu totul deosebit luarea aminte. Este vorba, în primul rind, despre o intervenție a doctorei americane Helen Caldicott cu prilejul unei conferințe-seminar organizată de Universitatea Harvard cu tema: „Efectele medicale ale unui eventual război nuclear”, precum și, în al doilea rind, despre interviul acordat revistei „Nin”, care apare la Belgard, de Cijeko Watanabe, supraviețuitoare a bombardamentului atomic asupra orașului Nagasaki.

Două materiale care, fără a prezenta prea multe date statistice, dar descriind pe înțelesul tuturor efectele cataclismice ale exploziilor nucleare, au darul de a trage un cutremurător semnal de alarmă, de a zgudu conștiințele. Iată tabloul halucinant al lumii, al lumii în care trăim în prezent, în cazul în care s-ar produce o conflagrație nucleară, așa cum este el înfățișat de omul de știință american.

„Toată vorbăria despre un eventual război nuclear limitat sau pe termen lung este un nonsens, din moment ce toate orașele vor fi ținta atacurilor nucleare. Problema care se pune astăzi este să înțelegem cu totii că războiul nuclear — un eveniment atât de îngrozitor încât nu este posibil să fie ignorat de nimeni — înseamnă sfârșitul civilizației așa cum o cunoaștem astăzi. Chiar și oamenii care reușesc să ajungă în adăposturi — continuă Helen Caldicott — sint pierduți. Urașanele de flăcări vor consuma tot oxigenul din aer iar acești oameni se vor asfixia. Dacă după două săptămâni „supraviețuitorii” vor ieși din adăposturi, ei vor suferi un șoc cumplit la recepționarea peisajului terifiant al distrugerilor. Nu va exista hrană, apa va fi infectată. Există posibilitatea ca distrugerea stratului de ozon din atmosferă să fie atât de puternică, încât oamenii să sufere arsuri de gradul al treilea. Într-un mediu radioactiv microbii și virușurile se înmulțesc și suferă mutații care li fac deosebit de virulente. Se vor produce epidemii de febră tifoidă, poliomielită și dizenterie etc.”

N-am întâlnit ceva atât de cutremurător, de obsedant nici în filmele de groază! Faptul este cu atât mai îngrozitor cu cât cele descrise de omul de știință de peste ocean ar putea deveni realitate dacă actualul curs periculos al cursei înarmărilor nucleare nu va fi stopat. „Mulți oameni de știință care lucrează în domeniul fizicii nucleare — a declarat în continuare Helen Caldicott — sint de acord că șansele de a ajunge în anul 2000 în condițiile actualei curse a înarmărilor sint mai mici cu 40 la sută... Nu mai avem decât doi, cel mult trei ani pentru a face ceva”, a conchis ea.

Cel de-al doilea material la care mă refeream, nu mai puțin zguduitor decât cel amintit, este un interviu pe care Cijeko Watanabe l-a acordat revistei iugoslave „Nin”. Cijeko Watanabe a fost martor ocular al exploziei atomice din 9 august 1945 asupra orașului Nagasaki. Cu alte cuvinte, ea este un „hibakush”, acesta este numele care îl definește pe cei care au supraviețuit morții atomice.

Astăzi, Cijeko Watanabe este o luptătoare pentru pace, pentru ca oamenii din întreaga lume să nu dea uitării tragedia victimelor bombardamentelor atomice barbare și lipsite de rațiune de la Hiroșima și Nagasaki. Călătorește mult — o face cu prețul unor eforturi supraomenești, întrucât este infirmă și se deplasează cu un cărucior special — participă la adunări publice, la reuniuni internaționale. De cite ori vorbește Cijeko, auditoriul amuțeste, ascultînd-o într-o încremire nefirească în alte ocazii. Ce spune Cijeko, acest strigăt de alarmă, oamenii lor? S-o ascultăm.

„Era ora unsprezece, noi tocmai participam la o ședință în care ni se distribuiau sarcinile pentru ziua respectivă. Deodată s-a produs o explozie cumplită, peste oraș revărsîndu-se o lumină neobisnuită. Am încercat să fug, să caut adăpost. Aceasta este tot ce-mi amintesc... M-au trezit strigătele, propriile-mi strigăte. H chemam pe fratele meu, care lucra în aceeași fabrică cu mine. Aveam să aflui mai târziu că el fusese prefăcut într-o umbră pe un perete în chiar fracțiunea de secundă a exploziei. Am încercat să strig după ajutor întrucât nu mă puteam mișca. Partea inferioară a corpului mi era anhilozată. Nu-mi pot explica nici acum cum am scăpat, energia calorică eliberată de explozie a produs o căldură de citeva

milioane de grade Celsius! Erau mulți răniți, de peste tot se auzeau vaiete, strigăte, apoi treptat, pe măsură ce răniții mureau, ele dispăreau... După douăzeci de zile pe corp au început să-mi apară răni mari în care puteai băga degetul...”

Ceea ce a urmat a fost un calvar greu de imaginat, cu atât mai teribil de trăit. Internată într-un spital, Cijeko a rămas tîntuită la pat într-o izolare completă, timp de zece ani! Pansamentele sterile și hrana artificială îi erau asigurate de mama ei, care a dat dovadă de un spirit de sacrificiu rar întîlnit. Între timp, mii, zeci de mii de „hibakush”-i au murit sau și-au pus singuri capăt zilelor. Mii de copii au orbit.

O voință extraordinară a ajutat-o pe Cijeko să-și învingă cumplitele suferințe fizice și morale și iat-o, la zece ani de la cataclism, invitată la Conferința împotriva armelor atomice de la Nagasaki. „Eram teribil de slăbită după cei zece ani în care am stat aproape nemiscată în pat. Nu era ușor să mă hotărâsc, nu mă simțeam nici prea bine. În același timp, nu credeam că voi mai trăi pentru a prinde un prilej asemănător pentru a vorbi în fața întregii lumi despre suferințele celor care au suoraviețuit barbariei de la Hiroșima și Nagasaki. Nu, nu trebuie să scap această ocazie! M-am dus la conferință și am vorbit. Și numai atunci, după zece ani, am reușit să mă mai eliberez de disperarea care mă strivise atîta vreme, să mă eliberez cit de cit de străniile amintirilor... Am vizitat și fabrica „Mikubashi” unde lucrasem pînă la catastrofă. Cînd am mirosit pentru prima dată fum m-am îngrozit, am avut senzația că mă aflui în plin bombardament atomic!”

De atunci Cijeko Watanabe n-a încetat să vorbească oamenilor, să trezească conștiințe, să-i cheme pe oameni să se ridice împotriva nebuniei nucleare. Ea a devenit purtătoarea de cuvînt cea mai autorizată a celor peste 70 000 de oameni prefăcuți instantaneu în simple umbre pe zidurile sau caldarimurile orașului Nagasaki, a tuturor celor morți în anii care au urmat, a celor care au supraviețuit exploziei, dar care mor și vor muri prematur. „Mi-am făcut mulți orieteni în întreaga lume, ei toți sint luptători pentru pace, a declarat ea. Știu că nici unuia dintre locuitorii celor două orașe japoneze ucisi în bombardamente, nimeni nu le mai poate reda viața. Nici rănilor mele nu au vindecare. Tocmai de aceea vreau să cred într-o lume fără războaie și fără arme nucleare. Știu că ceea ce facem noi, persoanele particulare și organizațiile neguvernamentale are un efect limitat. O.N.U. ar trebui să facă mult mai mult decît face...”

Cijeko Watanabe are acum 51 de ani. Dintre aceștia, 35 i-a petrecut pe un pat de spital sau în căruciorul de invalid. Dar n-a capitulat, ea nu și-a pierdut credința că rațiunea va învinge demența, că voința popoarelor trebuie să fie mai puternică decît armele, inclusiv decît armele nucleare.

NICOLAE NICORĂ

Mondo umano ?

Marea ghicitoare

După ce, la 5 aprilie 1976, în avionul ce-l transporta spre Houston pentru a fi internat într-un spital de acolo, miliardarul invizibil Howard Hughes a încetat din viață, deși existau suficiente probe că era vorba de una și aceeași persoană, F.B.I.-ul a procedat cu mare scrupulozitate la identificarea oficială a dispărutului. Mai întii a luat amprentele digitale pe care le-a confruntat prin toate mijloacele sofisticate cu cele existente în dosarul (voluminos!) „H.H.” de la Washington. Precauția era inutilă sau mai mult de ochii lumii, sau pentru a contracara vreo excentricitate a vrenului urmaș al excentricului superbogătaş, pentru că totul dovedea dintru început, că era vorba de moartea invizibilului miliardar, a celui cu mască de aur, cu miliarde supervizibile și cu obsesii cultivate cu grijă bolnăvicioasă. De pildă, e aproape arhicunoscut faptul că părul îi era netuns de ani de zile iar unghiile netăiate tot cam de atîta timp...

Cînd a fost înmormîntat la „Houston, în cimitirul Glenwood, în aceea zi, în toate cazinourile sale din Las Vegas (capitala jocurilor de noroc din America) întreaga activitate a încetat de-a lungul unui întreg minut. Apoi crupierii și jucătorii și-au reluat îndeletnicirea: „O.K., să ne vedem de treabă. Și-a avut minutul său!”

E adevărat, n-au fost putini cei care au spus că, uneori, chiar și un minut e prea mult! Din punctul lor de vedere, deși se găseau în cazinouri ce se aflau încă în proprietatea dispărutului, nu era cazul unui atare omagiu. Poate erau conștienți că, și cu o superinfimă pauză, cazinourile tot cîștigau din belșug! Unde ajungeau sau unde ajung aceste cîștiguri, se știe și nu se prea știe bine. Acolo, ca și în cazul unei alte metropole a acestor sfabilimente — Cannes, Despre aceasta, spre sfîrșitul anului trecut, o evaluare publicată la rubrica de turism (!) a unui cotidian francez arată că sumele realizate de primele 13 (cifra nu este, desigur, superstitioasă!) cazinouri franceze se ridică (în 1979) la 387 295 803 franci. Pare imens în comparație cu sumele ce pot fi afectate de 13 (cifra este desigur înimplătoare!) state foste colonii franceze pentru școlarizarea citorva mii sau zeci de mii de copii — dar, ziarul respectiv se simțea obligat să precizeze cu exactitate că este vorba de o diminuare cu 11.05 la sută în comparație cu exercițiul precedent. Ce se deplîngea în aceste condiții! Faptul că, desi, un timp, staul a impus un impozit progresiv pentru cîștigurile obținute în cazinouri, la protestul proprietarilor, acest impozit a fost sensibil diminuat, iar cîștigurile s-au îmbunătățit dar nu așa cum s-ar fi așteptat unii. Explicațiile? Dincolo de ierariile cazinourilor (ce locuri s-au păstrat, care s-au schimbat, în detrimentul cui etc.) pînă și cei ce le frecventau s-au luat serios de alte griji: inflația cu două cifre „gri-ul” vieții de zi cu zi, galopul de sănătate al prețurilor, starea generală „ciufută” a economiilor. Și, vorba cuiva, „gazdele” (alias proprietarii) au cel puțin un minut al lor dintr-o oră în care tranzacțiile se fac într-un singur sens. În care?... Minăstire într-un picior, ghici, ciupercă, ce-i?

C. DUMITRU

Lumea se amuză

— N-oi văzut cumva un covor zburînd în direcția asta? (După „KROKODIL” — U.R.S.S.)

Am primit la redacție o scrisoare stampilată în Australia. Autorul ei, Vámos Petru, a părăsit țara în vara anului trecut. Acum, din îndepărtatul Perth, cere țărilor, familiei și forurilor în drept clemență și îndurare. Fără a ne face purtătorii de cuvânt ai acestui strigăt de regret și neputință, dăm curs cererii sale și publicăm în continuare rindurile izvorite din durere și instrăinare. Lăsăm cititorilor calitatea de a judeca și medita la drama acestui pribeag și organelor competente datorită și dreptul de a hotărî în acest caz.

Mă numesc Vámos Petru născut în ziua de 18.10.1953 în orașul Arad, cu domiciliul stabil în Tg. Mureș, str. Brașovului nr. 13, ap. 3, vă rog frumos să primiți cu bună-voință cererea mea.

Sînt plecat din țară din ziua de 16.09.1980, am ieșit cu pașaport de vizită pentru Viena. Influențat de întregul meu anturaj de aici, am hotărît să rămîn în Occident și să mă stabilesc în Australia. Am sosit în Perth (Western Australia) în ziua de 19.11.1980. Acestea au fost datele pe scurt.

Scuzați-mă, deci, nu vă supărați că vă scriu dar sînt într-o situație disperată și încă de acasă știu că dumneavoastră, dacă așa credeți că merită, îi ajutați pe oameni. Am fost orb de strălucirea Occidentului și am făcut gestul pe care-l regret amarnic și-l voi regreta toată viața. Sînt departe de țara mea, de toată viața mea, și în aceste scurte trei luni am putut să cunosc Occidentul, trista strălucire a lui, și mi-am dat seama că locul meu este acolo unde m-am născut, lângă familia mea iubită, lângă copilașii mei și lângă părinți, prieteni. Vă rog să înțelegeți bine, nu sînt vagabond, sînt puternic, cînsit și muncitor. Aici în foarte scurtă vreme aș putea avea tot ce acasă nu am avut dar mi-am dat seama că fericirea nu este în casă, mașină și alte asemenea lucruri, nu, ea se poate măsura numai prin sentimente și valori umane. Sînt pur și simplu disperat de situația mea pe care o văd fără ieșire. Stau aici fără putința de a face o singură mișcare, l-am scris Ambasadei române din Sydney, dar nu am primit nici un răspuns. Este posibil oare ca pentru o greșală să pătîmese o viață întreagă? Oare țara nu îmi iartă greșala, că doar om sînt și am fost influențat. Sînt într-o stare sufletească de nedescris, vă rog frumos să-mi întindeți o mînă de ajutor. Odată întors în țară, la familia mea iubită, întreaga mea viață o voi pune în slujba țării care m-a iertat. Voi plăti înapoi toate cheltuielile chiar dacă știu că toată viața voi lucra fără să primesc un ban. Vă rog foarte, foarte frumos, ajutați-mă; dacă există o singură posibilitate, ajutați-mă să mă întorc în țara mea, acolo unde este locul meu. Ceea ce am pătîit eu nu i-o dorește nici celui mai mare dușman; cazul meu ar putea servi de exemplu multora care umblă cu capul în nori și care cred că aici afară este mai bine ca acasă. Am avut ocazie să vorbesc cu mulți oameni care și-au părăsit țara, și cunosc trista viață a imigrantului care numai lacrimi are și bucurii foarte puține.

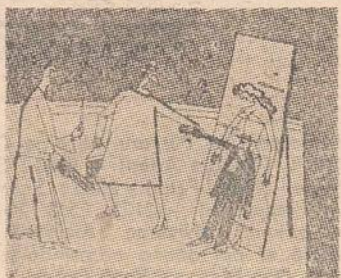
Vă rog să mă ajutați să mă întorc acasă cît mai repede, fiecare zi ce trece este un adevărat chin pentru mine. Vă mulțumesc anticipat și sper din inimă ca țara să mă ierte și să pot merge acasă cît mai repede posibil.

Cu multă stimă și respect.

P. VAMOS

29.11.1980 Perth
GRAYLANDS CENTRE
LANTANA AVE. FLAT 125/c
GRAYLANDS 6010 W.A.
AUSTRALIA

Lumea se amuză

(După „EULENSPIEGEL” — R.D.G.)

După iarna penetrantă din Ohio și toamna aspră din Colorado, vara toridă din Florida pare în primele clipe, greu de suportat. Cu tot aerul condiționat din aeroport trebuie să renunț, în mers, la pardesiu, apoi la haină și, în sfîrșit, la pulover. Pe esplanada din fața enormelor uși de sticlă aștept mașina care mă va conduce în Miami. Pale de aer fierbinte, umed, încărcat de parfumuri exotice mă izbesc din toate direcțiile de parcă vîntul de aici — „în cel mai splendid oras al Americii” cum precizează marile panouri din fața aeroportului — ar izbucni, simultan, de peste tot. Habar nu am cît de splendide sînt Miamiurile (de fapt sînt două: Miami City și Miami Beach) aflînd însă imediat că aici totul este mai costisitor. Inscricțiunile care precizează costul parcajului, ale diverselor servicii, preturile răcuritoarelor, țigărilor etc. sînt toate, mai piperate ca la Washington, Cleveland sau Denver. Și sezonul încă nu a început...

Nu am timp să fac sondeaje economice nuanțate: un automobil născut în era marilor consumuri de combustibil se oreste lângă mine plutind prin aer oulent și silențios. Alunec înăuntru ca într-un dormitor pe care l-am aminat demult. În interior e primăvară timourie. Îmi pun, la loc, puloverul și haina și cînd realizez că frisonul continuă îl rog cu mil de menajamente pe sofer să regleze clima. Dinsul se uită la mine scurt și compătimitor, dar fixează, totuși, serul condiționat la „mediu” ceea ce îmi provoacă o stare de recunoștință adîncă, aproape de neuit. Pe lângă geamurile fumurii palmierii zboară invers și la rînd. De o parte și de alta a autostrăzii interminabile coloane de vegetație luxuriantă flanchează traseul pînă în oras.

Brusc apare oceanul: calm, cu o solemnitate de trufanda, de un albastru obsesiv, de parcă toți coloranții Hollywoodului s-ar fi deversat aici pentru asigurarea unor exteriori nemalomenit de incredibile. Vă rog însă să mă credeți: Atlanticul la Miami este exact ca în filmele vesele despre Miami.

Intrăm în oras după ce panorama sa uluitoare, mi s-a prezentat din unghiul

Itinerar între două oceane (VII)

Si, senor...

optim al unui „opt” pe care autostrada îl formează probabil special să te lase cu gura căscată. String însă, mindru, din dinți, nu îmi holbez ochii și îmi păstrez, cu succes și dificultate, firea. Blocurile de sticlă, dar mai ales de oglindă izbucnesc trufase spre cer, în ele se reflectă, aiuritor, altele, toate par să se interfereze cu toate, un plonjeu de verticale luxoase se comprimă pe flecare metru pătrat și întreaga magmă arhitectonică pare un trucaj, o glumă fantastică și debordantă făcută în numele plăcerii de a demonstra, poate ireparabil, imposibilul.

Ajungem la hotel. Cobor din primăvară, pe trotuar îmi cade pe umeri, vertiginosă și neiertătoare, vara incinsă care, din fericire, dispare odată cu intrarea în hotel unde, din nefericire, mă la în primire o toamnă rece, umedă și foarte agresivă. Mă și văd, părăsit și trist, pe patul de suferință unde tripla pneumonie mă va scuti de suspensul Miamiului... După formalitățile de la recepție sînt invitat într-un lift enorm în care tavanul nu e, de fapt, tavan, ci — vai! — un ventilator rapace. Cînd intru în cameră primul lucru pe care îl fac este să închid aerul condiționat. După cîteva minute pot rămîne, în sfîrșit, în pulover în fața geamurilor imense, de unde parcurg, în tîină, peisajul tropical de afară.

La cîteva sute de metri de hotel o faleză serpușă mărginește unul din zecile de golfuri ale stațiunii, iahturi mai mari sau mai mici, multicolore și vesele, se balansează într-o cochetă dezordine. Plăcut. Foarte plăcut. Mă satur însă repede de această ilustrată în mișcare și dau drumul la televizor. Aleg un canal la întimplare. O crainică fastuos colorată, desigur cea mai colorată latino-americană din ambele continente americane, perorează cîntat și insinuant în spaniolă. Schimb canalul: un latino-american, brunet și exotic, perorează cîntat și insinuant în spaniolă. Încep să cred că am aterizat cu o paralelă mai jos. Nu, este cert, sînt la Miami, dar în Miami adevărat adică în „cel mai splendid oras nord-american” de limbă spaniolă.

După ce mi-am scos lucrurile din bagaje, mă îndrept spre telefon, ridic receptorul și formez numărul, destul de lung, care îmi asigură legătura cu „room-service”. Comand o cafea, o cafea americană, diluată și fără gust, cum m-am obișnuit să beau în nord. Mi se replică dacă nu doresc, cumva, una adevărată, neagră și tare. Se poate? întreb. La capătul celălalt mi se răspunde, renunțîndu-se la americană, „si, señor”.

RADU BUDEANU

Ceremonia instalării noului președinte al S.U.A., Ronald Reagan

Marți, la ora 12.00 (ora Washingtonului), noul președinte al Statelor Unite, Ronald Reagan, și-a preluat în mod oficial funcția de șef al administrației S.U.A. Potrivit Constituției, Ronald Reagan a depus jurămîntul în calitate de președinte al S.U.A. în fața președintelui Curții Supreme, în cadrul unei ceremonii des-

fășurate la Capitoliu, sediul Congresului. La ceremonie au fost prezenți membrii celor două camere ale Congresului, ai Curții Supreme, ai vechii și noii administrații, precum și reprezentanți ai corpului diplomatic acreditați la Washington.

Cel de-al 40-lea președinte al S.U.A. s-a născut la 6 februarie 1911 în orașul Tampico, din statul Illinois. Studiile universitare le-a făcut la Colegiul Eureka din același stat, unde a urmat cursuri de sociologie și științe economice, precum și arta dramatică.

După ce, un timp, a fost reporter la un post de radio din Des Moines (Iowa), s-a consacrat cinematografului.

Activitatea politică și-a început-o în rîndurile Partidului Democrat, pentru ca ulterior, începînd din anii '60, să facă parte din Partidul Republican. În 1966, Ronald Reagan a fost ales, ca reprezentant al republicanilor, guvernator al Californiei, funcție în care a

fost reales succesiv pînă în 1975. După ce, în 1968 și 1976, a participat la alegerile preliminare în vederea desemnării sale drept candidu al Partidului Republican la președinția S.U.A., el a obținut această investitură în noiembrie 1979 pentru alegerile prezidențiale de la 4 noiembrie 1980.

Ronald Reagan a fost ales președinte al S.U.A. cu 51 la sută din voturile alegătorilor, obținînd desemnarea în funcția executivă supremă din partea a 489 mari electori, din totalul de 538. Ronald Reagan este căsătorit din anul 1952 cu Nancy Davis și are patru copii.

Hipertermia împotriva cancerului

Nu e un secret pentru nimeni că astăzi în lume cercetările medicale cele mai intense sînt consacrate găsirii mijloacelor de combatere a cancerului. Se încearcă orice, se experimentează în orice direcție, cu scopul de a învinge în cele din urmă groznicul flagel. Una dintre căile studiate în prezent în numeroase țări, printre care și țara noastră, este hipertermia, adică ridicarea temperaturii corpului omnesc la mai mult de 37 de grade.

Ideea că o astfel de temperatură poate fi un leac împotriva cancerului a apărut încă la sfîrșitul secolului trecut. Atunci s-au observat ameliorări însemnate la bolnavii de cancer care, dintr-un motiv sau altul, avuseseră o temperatură foarte ridicată. Din acest moment s-a încercat să se provoace în mod artificial, la cancerosi, o hipertermie generalizată, deci o stare febrilă. Cum rezultatele n-au fost cele așteptate, și, mai ales, după descoperirea efectelor razei X asupra cancerului (în 1896), hipertermia a fost, pentru o lungă perioadă, abandonată. Părăsirea ei se arăta ca definitivă după descoperirea, în anii 1955—1960, a chimioterapiei. Dar iată că, de circa 15 ani, studiile experimentale au arătat că unele țesuturi canceroase sînt sensibile la acțiunea căldurii. Experiențe făcute pe animale au demonstrat, de asemenea, o acțiune pozitivă a hipertermiei asupra unor tumori. De patru-cinci ani, în mai multe țări, numeroase echipe de specialiști au întreprins experiențe pe oameni.

Aceste experiențe au confirmat că o ridicare moderată a temperaturii țesuturilor tumorale antrenează diminuarea dezvoltării celulare, atît în ceea ce privește membrana, cît și nucleul (acidul dezoxiribonucleic). Perturbarea produsă împiedică multiplicarea celulară — element esențial în terapia cancerului. Creșterea moderată a temperaturii înseamnă aproximativ 43 de grade Celsius; la această temperatură, în organism nu se produc arsuri, nici coagulări, dar se declanșează reacțiile celulare dorite. Impedimentul esențial al tratamentului prin hipertermie generaliza-

tă îl constituie faptul că celulele normale sînt la fel de sensibile ca și cele canceroase. Totuși, vascularizarea defectuoasă a tumorilor face ca ele să se răcească mai lent decît țesuturile normale, unde curentul sanguin se comportă ca un sistem de răcire.

Tratamentul cancerului prin hipertermie i-a fost consacrat recent — după cum ne informează „Le Figaro” — un colocviu internațional. Din datele colocviului, care a avut loc în Franța, rezultă că în momentul de față hipertermia generalizată (adică ridicarea temperaturii întregului corp), care ducea uneori la rezultate catastrofice, a fost complet abandonat. Atenția este concentrată deci asupra hipertermiei locale. Cercetările care se efectuează în prezent au în vedere metodele de determinare a temperaturii tumorii și mijloacele de a încălzi zona tumorală. De la caz la caz, aceasta se face prin perfuzie caldă a tumorii, prin irigare caldă a organelor afectate sau prin diverse procedee de diatermie. Încălzirea tumorilor profunde continuă să ridice probleme încă nerezolvate.

La colocviul amintit au fost relevate unele rezultate ale cercetărilor întreprinse de Institutul Gustave-Roussy din Franța. În clinicile acestui institut cercetările au fost efectuate numai asupra cazurilor în care fuseseră epuizate resursele radioterapiei și chimioterapiei. Aceasta intrucit — după cum consideră specialistii —, în stadiul actual, încă experimental, al cercetărilor nu trebuie compromisă nici o șansă. Se apreciază că circa o treime din cazurile insensibile la tratamentul prin mijloacele, să zicem, clasice, bazate pe radiologie și chimie, reacționează favorabil la hipertermie.

Dar, poate, cea mai importantă constatare este că hipertermia pare a ridica sensibilitatea unor tumori la radioterapie și chimioterapie. Acestea, prin urmare, și-ar putea asocia, cu mari foloase, hipertermia.

IOAN D. GOIA

Dictatura singeroasă instituită în Haiti de familia Duvalier determină un exod permanent al populației acestei țări. În fotografie: un grup de refugiați haitieni ajunși în Bahamas

41 DE ANTRENORI DE DIVIZIA B DESPRE PROBLEMELE DIVIZIEI B

Folosindu-ne de prezența la București a antrenorilor divizionarelor B de fotbal, convocăm la un curs de reciclare, ca și de amabilitatea responsabilului respectivei manifestări profesorul Victor Stănculescu, am realizat o anchetă fulger, invitându-i pe antrenori să răspundă la următoarele 5 întrebări:

- 1. Ce arbitru v-a impresionat cel mai mult în sezonul trecut?**
- 2. Care dintre arbitri ați dori să nu vă mai arbitreze în 1981?**
- 3. Ce jucători de B, din echipa dv. sau din celelalte, credeți că ar putea evolua în divizia A?**
- 4. Ce fotbaliști de A n-ar rezista în echipa dv.?**
- 5. Considerați că actualul număr de echipe în divizia B, 54, e corespunzător față de puterea organizatorică și nivelul fotbalului nostru?**

Am primit, în scris, 41 de răspunsuri. Acest lucru s-a întâmplat datorită faptului că unele echipe n-au încă antrenori. Pe de altă parte, o serie de tehnicieni au lipsit de la convocare, iar alții au refuzat, pur și simplu, să ne răspundă.

Gabriel RAKSI (Poiana Cimpina):

1. Rainea, Stincan, Igna, Anderco;
2. Ghită;
3. Ionescu (Poiana), Pancu (Petrolul), ultimul fundas central de perspectivă;
4. Radu Pamfil;
5. Actualul sistem e corespunzător.

Gheorghe DARĂBAN (F.C. Bihor):

1. Radu Petrescu (Brașov);
2. Mihăilescu (București);
3. Pușcaș și Mureșan, ambii F.C. Bihor, Iovan (Reșița), Csordas (U.T.A.), Zare, tot F.C. Bihor;
4. —
5. Să rămână actuala formă.

Marin ALEXANDRU (Viitorul Vaslui):

1. Bungău;
2. Ioan Pop;
3. Acum, Iuga, mai tirziu, Stan, amindoi de la Viitorul;
4. —
5. Așa e bine.

Bujor BĂLCĂCEANU (Nitramonia Făgăraș):

1. Carol Jurja, Cristian Teodorescu;
2. Arcălean și Ciocan din Bistrița;
3. Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul e bun.

Emanoil HAȘOTI (F.C. Constanța):

1. Cenea;
2. Nu am avut ocazia să fiu nemulțumit;
3. Costas, Caramalău, Nistor, Drogeanu, Gache, Buduru, Petcu, Peniu și Moldovan, toți de la F.C. Constanța;
4. —
5. Înclin spre formula 2 serii a câte 22 de echipe.

Stefan ONISIE (Metalurgistul Cugir):

1. Bărbulescu;
2. Fediu;
3. Albu și Toth, ambii de la C.F.R. Cluj-Napoca, Iovan (Reșița), Mihalci (Cugir), Uțiu (Moldova Nouă), Kaizer (Satu Mare), Diau (F.C. Bihor);
4. Unchiș;
5. 54 de echipe sint prea multe. Poate că varianta 2 serii a câte 20 de echipe ar rezolva unele probleme.

Justin GATEJ (Rova Roșiori):

1. Rainea, Drăgulici, Ciocan;
2. Arnăutu;
3. Cojocaru (Petrolul), Marinescu (Tirgoviște);
4. —
5. Actualul sistem e bun.

Constantin RĂDULESCU (C.S.M. Suceava):

1. Anderco;
2. Vasiloiu (Cimpina);
3. Petcu (Constanța), Radu (Suceava);
4. Constantinescu (Sportul studentesc);
5. 2 serii cu câte 16 echipe.

Alexandru CONSTANTINESCU (Gloria Bistrița):

1. Stincan;
2. Balanovici;
3. Penof (Suceava), Moroiianu (Brăila);
4. Unchiș;
5. 40 de echipe în 2 serii.

Mircea NEDELICU (Ceahlăul Piatra Neamț):

1. Salomir, deși am pierdut cu el!
2. Ionescu (Brașov), deși ne-a fluiert la meci egal!
3. Nemteanu (Piatra Neamț), Galan (Focșani);
4. Popescu (Galați), Agachi (Iasi), Moldovan (Bacău);
5. Să rămână așa.

Stefan ROMAN (Sirena):

1. Stincan;
2. Timofte (Reșița);
3. Cămuși și Prodan, ambii Metalul, Groza (Chimica Tirnăveni);
4. Vrinceanu;
5. Sint pentru actualul sistem.

Vasile COPIL (Gaz Metan Mediaș):

1. Ștreng, Rainea, Ianul, Deleanu, Salomir, Adam;
2. Balanovici, Raab, Biră (Agnita), Ciocan și Arcălean din Bistrița;
3. Duloiu, Costin de la Gaz metan, Cojocaru (Petrolul), Stoica (Tirnăveni), Isaia (Tirgoviște);
4. —
5. Să rămână așa.

Constantin BIGAN (C.S. Botoșani):

1. Mustătea;
2. Bărbulescu;
3. Tică (Botoșani);
4. —
5. E bine așa.

Gheorghe ENE (Olimpia Satu Mare):

1. Rainea, Ionță;
2. Moraru din Ploiești, Biră din Agnita;
3. State (Olimpia), La fel, Kaizer;
4. Molnar;
5. Sistemul actual.

Ștefan LENGYEL (Minerul Anina):

1. Igna, Deleanu;
2. Crăciunescu (Vilcea);
3. Iovan (Reșița), Boitor (Înfrățirea Oradea);
4. —
5. Să rămână 54 de echipe.

Ladislau VLAD (Aurul Brad):

1. Rainea, Igna, Anderco, Ianul;
2. —
3. Csordas, State, Iovan;
4. —
5. Nu-s prea multe 3 serii a câte 18 echipe.

Emil CHIRILĂ (C.F.R. Cluj-Napoca):

1. Cenea, Salomir, Dragomir;
2. Teodorescu, Moraru;
3. State, Tisa, Mehedințu;
4. —
5. Actualul sistem.

Titu NICOLICESCU (Minerul Lupeni):

1. Păunescu (Craiova), Petrescu (Brașov), Făgăș (Tirgu Jiu), Ilie Alexandru (Craiova), Vivi Constantinescu (București);
2. Rădulescu (București);
3. Vidican (C.F.R. Cluj-Napoca), Doja (F.C. Bihor), Bogiu (Metalul Aiud);
4. Nu cunosc;
5. Actuala structură mi se pare nimerită.

Ion IONESCU (Rapid):

1. Ștreng;
2. Balanovici;
3. Buracu (Rova), Pancu (Petrolul), Groza (Chimica Tirnăveni);
4. Mateescu (Progresul Vulcan);
5. 2x16 echipe ar fi suficient.

Ion CRĂCIUNESCU (Dacia Orăștie):

1. Deleanu, Igna, Rainea, Stincan;
2. —
3. Fogoroș de la Dacia;
4. —
5. E bine așa.

Radin DUȘAN (Rapid Arad):

1. Deleanu, Jucan, Ciocan, Mihăilescu;
2. —
3. Iovan și Nucă, ultimul de la C.F.R. Timișoara;
4. Sint mai mulți;
5. 3 serii a câte 16 echipe.

Vasile STANCU (Minerul Gura Humorului):

1. Dumitru Nicolae, Roșu și Catană, toți din București;
2. Lăcraru, Neșu, Gheorghiu;
3. Petcu (Constanța), Moroiianu (Brăila), Diaconescu (C.S.U. Galați);
4. —
5. Actualul sistem.

Justin MOISE (Metalul Alud):

1. Dragomir, Salomir, Neculescu;
2. Moraru;
3. Năsălean de la C.F.R. Cluj-Napoca;
4. —
5. Să rămână așa.

Petre GAVRILĂ (Rulmentul Alexandria):

1. Rainea;
2. Balanovici;
3. Cojocaru (Petrolul), Stoica (Tirnăveni), Marinescu (Metalul București), Buracu (Rova), Petcu (Rapid), Voicilă (Alexandria);
4. —
5. 2 serii a câte 18 echipe.

Aristide GHITĂ (Unirea Focșani):

1. George Mihăilescu (București);
2. Lăcraru (Oradea), Balanovici (Iasi);
3. Avădanei și Radu de la Suceava;
4. Popescu (Galați), Moldovan (Bacău);
5. Sint pentru formula actuală.

Gheorghe CODREANU (U.M. Timișoara):

1. Rainea;
2. Brigada din Vilcea, Crăciunescu, Miraru, Tăbircă;
3. Ducadam, Nucă, State;
4. Aelenei, Titu Nicolae, Vamanu;
5. Soluția, 3 serii a câte 16 echipe, cu condiția ca restringerea să fie anunțată de federație din timp.

Nicolae LUPESCU (Mecanică fină):

1. Rainea, Deleanu, Raab, Arcălean;
2. Moraru, Ghilă (Constanța), Ologeanu;
3. Petre, Marcu, Pantă;
4. Ciugarin, Constantinescu, Molnar;
5. 3 serii.

Alexandru MUTA (Tractorul Brașov):

1. Rainea;
2. —
3. Stoica (Tirnăveni), Barna (Sibiu);
4. —
5. Formula actuală.

Ion SDRABIȘ (C.S.M. Borzești):

1. Grama;
2. Szilaghi;
3. Petcu (Constanța), Mareș (Borzești);
4. Moldovan (Bacău);
5. Să rămână așa.

Ștefan COIDUM (C. S. Tirgoviște):

1. Salomir, Rainea, Igna;
2. Burlacu de la Gheorghe Gheorghiu-Dej;
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

Pantelimon BRATU (Șoimii Sibiu):

1. Ciocilteu, Salomir, Rațiu (Hunedoara);
2. —
3. Toată echipa pe care o antrenez plus Niță (Metalul București), Duloiu (Gaz Metan), Cojocaru (Petrolul);
4. —
5. Sistemul de azi e corespunzător.

2. Preofescu (Craiova);

3. Florescu (Șoimii), Duloiu (Mediaș), Pitaru (Tirgoviște), Cojocaru (Ploiești), Voicilă (Alexandria);

4. —

5. E bine ca acum.

Ilie OANA (Gloria Buzău):

1. Rainea;
2. Moraru;
3. Petcu (Constanța), Ghizdeanu (Gloria);
4. —
5. Consider că formula actuală e firească.

Ion ZAHARIA (C.S.U. Galați):

1. Anderco;
2. Szilaghi;
3. Petcu (Constanța), Rotaru (Tulcea), Diaconescu (C.S.U.);
4. —
5. Să rămână așa.

Hartmuth LANG (Minerul Cavnic):

1. Csavar (Odorhei);
2. Tăbircă (Vilcea);
3. Csordas (U.T.A.), Ignat (Minerul);
4. Deac;
5. Sistemul actual e bun.

Mihai TUDOR (I.M.U. Medgidia):

1. Mustătea;
2. —
3. Rotaru (Tulcea), Petcu (Constanța);
4. —
5. Organizarea de azi e potrivită.

Francisc VARGA (F.C.M. Reșița):

1. Mustătea;
2. —
3. Iovan;
4. —
5. Numărul echipelor de B corespunde din toate punctele de vedere.

Alexandru IACOB (Înfrățirea Oradea):

1. Mircea Stoescu;
2. —
3. Iovan;
4. —
5. Actuala formulă e bună.

Constantin ȘTEFAN (Pandurii Tirgu Jiu):

1. Rainea, Anderco;
2. Drăgulici, Ghilă;
3. Predeanu (Autobuzul), Dumitrescu (Metalul București);
4. —
5. E normal să fie cum e, aria de recrutare a diviziei A fiind lărgită.

Virgil DRIDEA (Metalul Ploeni):

1. Rainea, Ologeanu, Caragea (Tulcea);
2. Igna;
3. Constantin de la Ploeni;
4. Nu-i cunosc suficient pe fotbaliștii de divizia A ca să mă pot pronunța fără a comite nedreptăți;
5. Cred că o variantă mai bună ar fi 40 de echipe în 2 serii.

Vasile MIHU (Cimentul Medgidia):

1. Mircea Constantinescu;
2. Frunză din Sibiu;
3. Rotaru (Tulcea), Diaconescu și Lala, ambii de la C.S.U. Galați;
4. —
5. E corect cum e în prezent.

Paul NICULESCU (Delta Tulcea):

1. Maghiar, Roșu, Mateescu, toți din Capitală;
2. —
3. Rotaru (Tulcea), Avădanei (Suceava), Manolache (Focșani), Tudose (Gheorghieni), Nicolae (Bistrița);
4. —
5. Sint de partea formulei actuale.

Să încercăm, succint, un comentariu al răspunsurilor de mai sus. La prima întrebare, cel mai des pomenit e, firește, numele lui Nicolae Rainea, indiscutabil arbitru numărul 1 al anului fotbalistic 1980. Dintre consacrați, au mai primit voturi Romeo Stincan, Ioan Igna și Otto Anderco, cu observația că Igna, de 5 ori prezent pe lista celor mai buni cavaleri ai fluiereiului ai sezonului trecut, apare o dată și la întrebarea a doua, Virgil Dridea de la Ploeni scootindu-l foarte slab?! E o satisfacție să găsim, la capitolul arbitri care au impresionat, numele citorva din reprezentanții „noului val”. Plutonul e condus de Mircea Salomir, 6 voturi, cele mai multe după Rainea, urmat de Augustin Deleanu, Alexandru Mustătea, Vasile Ianul și alții. E acesta, fără îndoială, un aspect pozitiv în contextul fotbalului românesc.

Pe lista „îndezirabililor” s-a detașat ieșeanul Teodor Balanovici, despre ale cărui prestații pârtoitoare revista noastră a relatat în repetate rânduri. N-ar strica gândim, ca federația să ia act și de punctele de vedere ale antrenorilor divizionarelor I oprindu-l de la delegări pe Balanovici, arbitru lipsit de har și, în plus, gata oricând să vicieze rezultatul unei partide. În imediata apropiere a ieșeanului, un alt obișnuit al criticilor presei, Mihai Moraru din Ploiești. Cu ocazia acestei anchete, am aflat, iată, și de existența arbitrilor Biră (Agnita), Arcălean (Bistrița) și Ghilă (Constanța), ieșiți în față, tristă ispravă, datorită calității slabe a evoluțiilor lor.

Dacă la întrebarea 4, majoritatea intervievaților s-au abținut, n-am înregistrat decât 14 răspunsuri din 41, băcăuanul Moldovan (3 voturi) conducând în acest clasament al prezumtivei lipse de valoare, am constatat, în schimb, o abundență de propuneri cu privire la fotbaliștii de B capabili să joace în prima divizie. Cel mai des întâlnit a fost numele reșiteanului Iovan, despre ale cărui virtuți atrăgea atenția, chiar în această pagină, antrenorul federal Cornel Drăgusiu. Într-un fel, s-a făcut dreptate, la ora de față Iovan fiind inclus în lotul echipei Steaua. Pe lângă citorva foști divizionari A sau jucători de renume, ca Voicilă, Nucă, Kaizer, State s.a., au mai intrat în discuție și o serie de „noutăți”, între care Petcu (F.C. Constanța) și Cojocaru (Petrolul) au fost menționați de câte 6 ori. La același capitol am fi tentați să-i includem și pe Rotaru (Tulcea), Csordas (U.T.A.), acesta component al naționalei de juniori, Buracu (Roșiori), Duloiu (Mediaș), Groza (Tirnăveni) s.a., jucători către care fotbalul nostru trebuie să îndrepte o atenție specială în ideea unei eventuale promovări. Să notăm, ca o curiozitate, că Dobrin n-a fost niciodată amintit, cei 41 de tehnicieni considerându-l, probabil, de drept jucător de divizia A, dacă nu chiar mai mult?!

În ceea ce privește ultima întrebare, doar 9 antrenori s-au declarat pentru schimbarea formulei competiționale, varianta 2 serii a câte 20 de echipe intrând 3 sutragii. Retinerea e, desigur, justificată, căci o presupusă reducere a numărului de echipe le-ar crea multora din cei care au răspuns nedorite complicații.

Lăsându-vă, stimați cititori, plăcerea de a întregi acest scurt comentariu, nu ne rămâne decât să mulțumim celor 41 pentru amabilitatea cu care au întâmpinat demersul nostru și să semnăm.

OVIDIU IOANITOAIA

DUMITRU GRAUR

Flacăra Redacția București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Sector publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache, Nelu Ionescu) - 2558 2566; Secția politică-economică (Lionel Nitescu, N. Gr. Măroșanu, Ion D. Goia) - 2566; Secția cultură-cenaclu (George Arion) - 2560; Secția probleme social-cetățenesti (Adrian Dohotaru) - 2566; Sector știință-sport (Ovidiu Ioanitoaia, Liviu Timbus) - 2559; Secția reportaj-anchete (Mihai Pelin) - 2600; Scrisori, relații cu publicul (Mihai Stănculescu, Marga Nedelea) - 2130; Sector fotoreportaj - 2528; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) - 2123, 2563, 2072; Administrație 17 78 32 și 17 60 10 - interior 2124; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 60 10 interior 2550); redactor șef adjuncț (Nicolae ARSENIU - 17 60 10 interior 2128); redactor șef 17 60 10 interior 2176. Tipografie executat la Combi-natul Poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM - Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-135-137, telex: 1 1226, București strada 13 Decembrie. Paginatori: Marcel Nicolae, Dan Marcu și Papa Eugen.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**